

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk de heer M.R. van Campenhout, de heer M. Crielaard, mevrouw V.A. Bruin, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer T. Roskam, de heer M. Verhoef, de heer S. Ceulemans, de heer D.J. van Dommelen, de heer S.J.C. Becker, de heer M.H. Biljoen, mevrouw S. Reitema, mevrouw M.E. Vogelaar, de heer T.J. Vonk, mevrouw D.A. van Groningen, de heer G.J. Engberts, mevrouw J. Bokhove, de heer R.N. Dahoe, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer G.F.E. Koster, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer N. Akhatab, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer S. Soytekin, de heer T.S.J. Coşkun, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw L.S. Vlieger, de heer S.M. Bonte, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw I. van Wifferen, de heer F. Elbay, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw S. van de Peppel, de heer R.T.J. van der Velden, de heer E.P.J. Verweij, de heer B. van Schaik, de heer T. Kind, mevrouw I. Elfilali, de heer D.P.A. Tak, de heer J.M.D. de Waard, de heer J. Vicario, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig is: de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening en mededelingen*

De VOORZITTER. Ik open de raadsvergadering en heet u wederom allen van harte welkom, ook degenen die op afstand de vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er zijn berichten van verhindering. De heer Segers-Hoogendoorn is afwezig en mevrouw Abrahamse is na de lunch afwezig. Mevrouw Abrahamse heeft aangegeven een initiatiefnota te willen indienen. Het woord is aan mevrouw Abrahamse en u heeft daar zo'n vijf minuten voor.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik dacht altijd dat ik mij oorlog kon voorstellen, want je ziet het op het nieuws en in films en je weet dat het verschrikkelijk is, totdat ik daadwerkelijk in Afghanistan was. Ik had het me voorgesteld als constante gevechten, maar het was vooral veel onzekerheid. Onzekerheid over waar de volgende bom zou afgaan en of die bom is afgegaan in de buurt van mensen die je kent. En of je Afghaanse collega's wel veilig aankomen op de ambassade die dag. En als je stilstond in de file dan vertrouwde je zelfs de kinderen niet die op straat eieren probeerden te verkopen, omdat zij vaak de opdracht kregen om de zogenaamde sticky bombs onder je auto te plaatsen. En als diplomaat was mijn auto aantrekkelijk als doelwit, ook al was die gepantserd en ook al had ik militairen bij me. Ik had nooit van tevoren bedacht dat oorlog betekende dat ik zelfs bang kon zijn van spelende kinderen. En daardoor weet ik ook hoe lastig het is om zo'n ervaring te delen. Je kunt er wel over praten, maar je kunt het niet uitleggen. Toen ik nog in Afghanistan woonde, vertelde ik mijn vrienden en familie maar weinig over wat er daar gebeurde. Ik wilde mijn vader ook niet ongerust maken. En de enigen met wie ik er echt over kon praten waren de collega's in Kabul of andere collega's die daar of op een andere zogenaamde hardship post hadden gezeten. En nog steeds voel ik een speciale band met collega's met wie ik op de ambassade heb gezeten, ook nu ik veilig terug ben in Nederland. Er zijn een hoop dingen die ik daar meemaakte die ik nog steeds mijn familie en vrienden niet kan uitleggen. Dus toen Stichting 010Veteranen bij ons op de fractie langskwam met het idee om een veteranenhuis op te richten in Rotterdam, begreep ik meteen waarom ze daar zo'n behoefte aan hadden. Want ook veel veteranen vinden het lastig hun weg te vinden zodra ze weer terug in Nederland zijn, of ze hebben behoefte om over hun ervaringen te praten met iemand. Maar ze

kunnen dat niet altijd delen met vrienden of familie. En dan zijn andere veteranen degenen die jou wel begrijpen. En in een stad waar ook de Van Ghentkazerne staat en die een rijke mariniersgeschiedenis heeft, had ik verwacht dat er al zo'n veteranenhuis zou zijn, want er wonen hier naar schatting zo'n 1500 veteranen. En 010Veteranen staat niet alleen in hun oproep. Een jaar geleden schreef de Veteranenombudsman het rapport 'Gemeente, ken uw veteraan'. En toen ik dit rapport las en het naast de beantwoording van onze schriftelijke vragen over het veteranenbeleid legde, realiseerde ik me dat, alhoewel Rotterdam echt al wel een aantal dingen doet zoals een Veteranendag, we onze veteranen nog steeds tekortdoen. En daar moet verandering in komen. Ik heb in Afghanistan gezien wat voor goed werk onze militairen doen voor onze vrede en voor onze veiligheid. En ook voor de vrede en veiligheid van de Afghanen en de andere bewoners van de landen waar zij zijn. En dat verdient erkenning en waardering van onze stad. Volgens de nationale Veteranenwet hebben ze daar ook recht op en is er zelfs subsidie voor een veteranenhuis. Dus laten we in navolging van Amsterdam, Eindhoven en Gouda ook zo'n huis oprichten in Rotterdam. Zo'n huis is ook belangrijk voor de veteranen die het echt moeilijk hebben na hun dienstdienst. Want zo'n 5% van de veteranen krijgt namelijk PTSS en zo'n 10% tot 15% heeft de symptomen. En ik weet niet hoe het is om veteraan te zijn, maar ik weet wel hoe het is om PTSS te hebben, en ik weet hoe lastig het is om dan om hulp te vragen, want ik voelde me in de dagen na de evacuatie van Kabul niet mijzelf en ik wilde niets meer over Afghanistan weten. Ik had nachtmerries en uiteindelijk weet je dan ook niet meer of je ze altijd al hebt gehad of dat het gewoon altijd al zo was. Dus pas toen ik echt flashbacks kreeg en ik bij de bijeenkomst met de oud-collega's over de evacuatie een maatschappelijk werker ontmoette, kreeg ik de hulp die ik nodig had en heb ik nu, een jaar na deze ontmoeting, mijn trauma's verwerkt. En dat gun ik ook de veteranen uit onze stad die dat nodig hebben. En een veteranenhuis kan dus denk ik een plek zijn waar het makkelijker is om om hulp te vragen. Daarnaast stel ik voor dat er bij de gemeente ook alle hulpvragen gecheckt worden of het een veteraan betreft, omdat zij vanuit die Veteranenwet ook extra recht hebben op hulp en zorg. Voor mij is het dus ook een persoonlijk voorstel, omdat ik iets terug wil doen voor alle militairen die mij in Afghanistan veilig hielden. Maar ook zij die dat al jaren deden terwijl ik in Nederland veilig woonde. Maar of we dit als Rotterdam doen, zou niet van mijn persoonlijke ervaring afhankelijk moeten zijn. Toch laat datzelfde rapport van de Veteranenombudsman zien dat het beleid van gemeenten op veteranen vaak afhankelijk is van de persoonlijke band die een ambtenaar of een burgemeester heeft met veteranen. Dus daarom neem ik met dit voorstel graag het voorbeeld over van de gemeente Lochem, die zaken zoals een veteranenhuis, het Witte Anjer perkje en een Veteranendag heeft vastgelegd in een verordening. Sommige hiervan doet Rotterdam ook al en sommige dingen niet. Dus wat mij betreft spreken we ons als hele raad uit dat we dit willen, want ik weet dat er in de gemeenteraad meerdere raadsleden zijn met een band met Defensie, zoals de heer Verhoef, zoals de heer Tak, en die zullen dit voorstel maar al te goed begrijpen. Dus laten we na de collegereactie op dit voorstel met elkaar uitspreken dat we deze zaken als raad willen vastleggen en dan schrijft het volgende rapport van de ombudsman hopelijk: Rotterdam kent haar veteranen.

(Applaus.)

De VOORZITTER. Hartelijk dank mevrouw Abrahamse. U mag hem inderdaad even hier afgeven, en dank ook voor uw persoonlijke verhaal. Wij zullen de initiatiefnota 'Erken de Rotterdamse veteraan' doorgeleiden naar de commissie BOFV en het college om een advies vragen.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 28 november 2024

De VOORZITTER. Dan komen we nu bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering. Ik ga de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u ook gelegenheid bieden om nog aanvullende opmerkingen te maken. Er zijn vier verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat. 'Jaarverslagen ondermijning haven en bestuurlijke handhaving', 'Explosiegeweld', 'Jaarverslag preventief fouilleren' en 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar'. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunt 6.5 tot en met 6.8. Ik kijk even. Mevrouw Bokhove? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter. Ik zou willen voorstellen om 6.5 en 6.6 zoals het nu geagendeerd staat, jaarverslag ondermijning en explosies, samen te voegen, zoals we het ook in de commissie hebben gedaan. Ik sprak ook net even met de indieners, die vonden dat oké, maar als de rest van de raad daar ook geen bezwaar tegen heeft, zou ik voorstellen om dat samen te voegen.

De VOORZITTER. Het zit nu achter elkaar en het lijkt me op zich geen probleem om dat samen te voegen. Ik kijk naar de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, ik vind het persoonlijk ook niet een probleem, maar ik heb het wel samen met mevrouw Reitema ingediend en ik heb haar nog niet hierover kunnen spreken, dus ik vind het wel relevant, als mevrouw Reitema behoefte heeft om explosies apart te behandelen dan ben ik geneigd om daarin mee te gaan en anders vind ik het geen probleem.

De VOORZITTER. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, liever niet, maar ik snap dat het misschien praktisch wel gewenst is. Maar ik voorzie wel dat ik dan misschien wat tijd tekort kom, dus dan vraag ik wel om coulance in de tijd.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ik weet niet of het procedureel mogelijk is, maar mag ik een tussenvoorstel doen dat we het samenvoegen maar dat het dan een drieminutendebat wordt of zo. Is dat nu niet mooi?

De VOORZITTER. Ik ben degene die op dat punt niet voorziet. Ik zie mevrouw Bruin al helemaal enthousiast worden. Volgens mij kunnen we dit gewoon praktisch oplossen, laten we dat gewoon doen. Het zit toch na elkaar en we snappen dat er gewoon ook even tijd nodig is, dus met enige coulance het gewoon samenvoegen, maar dan tijd genoeg om alle moties in te dienen. Dan besluiten we aldus. Dan agendapunt 7.2, de benoeming en aansluitend de beëdiging van het voorgedragen plaatsvervangend lid van de Rekenkamer voorzien, die doen we direct aansluitend aan de lunch. Hij staat als agendapunt 7.2, normaal zou dat helemaal aan het eind zijn, maar omdat anders deze persoon heel lang moet wachten, stellen wij voor om deze benoeming naar voren te halen en na de lunch te doen. Ja? Ik zie dat daar geen bezwaar tegen leeft. Ik had geen verzoeken ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag, maar ik kijk even rond, want ik begrijp dat dat mogelijk toch nog het geval zou zijn. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou, daar ben ik mee bezig, maar ik heb ook nog niet alle raadsleden kunnen spreken die ik daarover wil spreken. Dat is namelijk iedereen van deze raad, dus als u mij toestaat. Nou, in ieder geval alle fracties. Ik wil dat doen, maar eigenlijk wil ik daar eerst de afstemming over zoeken met de rest voordat die daadwerkelijk komt. Het is vrij ceremonieel en symbolisch, dus ik verwacht niet dat dat heel veel...

De VOORZITTER. Even heel formeel moet ik antwoorden dat het niet aangemeld is, dus dat we daarmee buiten de termijn zijn, maar ik ga even een rondje doen om te kijken of er nog andere leden zijn die hierop wat op te merken hebben. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik heb de motie wel gezien en ik denk dat het in dit geval wel toepasselijk is om het gewoon op de agenda te zetten en ik denk ook dat er raadsbrede steun is en anders kan mevrouw Maassen hem altijd nog intrekken als er niet voldoende steun voor is.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, de heer Coşkun had het niet mooier kunnen zeggen en aangezien dit ook een bijzonder moment is denk ik dat het gepast is om die vandaag toe te laten.

De VOORZITTER. Nu gaat iedereen natuurlijk heel benieuwd worden naar de motie, maar ik begrijp inderdaad dat het ook wel te maken heeft met het moment en ik begrijp dat het een goed moment is om deze motie eventueel ook in stemming te brengen. Dan gaan we deze nog toevoegen als motie vreemd aan de orde van de dag. Dan zal die daar hopelijk nog met mevrouw Maassen's actie breed ondertekend aan de orde gaan komen. O, mevrouw Nunnely, excuus. Zijn er nog andere leden die nog wat willen opmerken met betrekking tot de agenda? Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Vandaag staat de tweede termijn van het Cultuurplan op de agenda. Zoals we allemaal wel gemerkt hebben en ook vanuit de stad vele brieven hebben ontvangen en ook na het juridisch advies van Pels Rijcken, willen we vragen om dit agendapunt te verplaatsen op de agenda van vandaag, zodat we toch nog met de raadsleden in gesprek kunnen over een oplossing. Wij realiseren ons dat het heel spannend wordt gemaakt. Dat is eigenlijk niet de bedoeling, maar het zou wel heel fijn zijn als we meer tijd hebben om toch nog met elkaar het overleg te kunnen voeren. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Het liefst na 14.00 uur, want collega Bokhove is dan terug om ook zelf het debat te kunnen voeren.

De VOORZITTER. Ik ga zo even een voorstel doen, maar ik kijk even rond. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik steun van harte het voorstel van mevrouw Nunnely om dat naar het einde van de dag te verplaatsen. Ook voor de kijkers thuis, dan weten ze wel een beetje wanneer het dan plaatsvindt. En ik zou willen voorstellen, want het is dan wel een gewoon debat in twee termijnen, want het is natuurlijk het vervolg van 12 november jl. maar gezien de aard van het onderwerp is het wel nodig om er vandaag in twee termijnen over te spreken, dus eerst de raad, dan het college, dan weer de raad en tot slot het college.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik had nog bij een ander agendapunt een iets complicerend verzoek. Want bij agendapunt 5.4 over Kunst & Complex hebben heel veel mensen aangekondigd om op de publieke tribune te zitten. Aan hen is gecommuniceerd dat dat punt waarschijnlijk rond 14.30 uur zou plaatsvinden, dus ik zou het ook zonde vinden als al die mensen voor niets op de publieke tribune zitten, dus of daar dan met het verschuiven van het cultuurdebat wel enigszins rekening gehouden kan worden.

De VOORZITTER. Ja. Mijnheer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, ik ben het eens met het verzoek van mevrouw Nunnely, en ik denk ook om het gewoon niet onnodig complex te maken dat we gewoon het Cultuurplan als laatste punt op de agenda zetten. Dan hoeven we vanmiddag ook niet te schuiven met, is het 14.00 uur geweest, wie zitten er allemaal op de tribune, dus gewoon dat het Cultuurplan het laatste onderwerp op de raadsagenda van vandaag wordt.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, eens daarmee.

De VOORZITTER. Oké, ik kijk even rond. Ik dacht dat ik wat overeenstemming had, maar de heer Coşkun wil nog wat zeggen.

De heer COŞKUN (sp). Nou, over die agenda wel, maar niet over de spreektijd, want die is nu drie uur en gezien alle debatten...

De VOORZITTER. O, we gaan alles een voor een doen, want anders gaat alles door elkaar lopen. We proberen het even in goede banen te leiden. Eerst het verzoek om het agendapunt over het Cultuurplan, 5.1, naar na de tweeminutendebatten te verplaatsen. Ik kijk of daar overeenstemming over is. Dat blijkt het geval, dus dan gaan we dat op dat moment inplannen, dus dat zit echt wel aan het einde van de dag, dus na 6.8 beginnen we daarmee, en ook nog na de benoeming. Er zit ook nog een benoeming tussen. Dus we hebben de reguliere debatten, de tweeminutendebatten, de benoemingen en dan komt het debat over het Cultuurplan aan de orde. Dus dat zit echt aan het eind. En inderdaad, wij hadden ook begrepen dat er ook nog wat publiek voor 5.4 is en dat kunnen we dan waarschijnlijk ook wel op hetzelfde moment laten staan. Dus dat gaat volgens mij dan ook goed op deze manier. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) We houden hem gewoon even zoals hij nu is. Gewoon de agenda, Cultuurplan helemaal naar achteren na alle andere agendapunten.

Mevrouw VERKOELEN (50+). En u houdt dan het debat over Kunst & Complex op 14.30 uur? Want dat gaat niet lukken zo, want ik denk dat dat echt gepland was na een cultuurdebat dat echt wel wat meer

tijd gaat nemen. Dus ik zie dat 14.30 uur niet meer zitten wanneer dat doorschuift naar voren, dus mijn voorstel zou zijn, houd het dan gewoon vast en laten we met tweeminutendebatten beginnen als het nog geen 14.30 uur is.

De VOORZITTER. Ja, ik snap wat mevrouw Verkoelen zegt. Ik ga hem nu even heel scherp zeggen zodat jullie het allemaal doorhebben. We gaan gewoon beginnen met de agenda maar dan beginnen we met 5.2 tot en met 5.3. Dan kijken we eventjes, maar dan gaan we in principe de tweeminutendebatten ertussen zetten, omdat het Cultuurplandebat er nu uitgehaald is. Dus weest u allemaal alert, blijf in huis en wees aanwezig, even met de wijzigingen rondom het tweeminutendebat. Dan doen we na de tweeminutendebatten 5.4, dan gaan we door met de benoeringen en vervolgens komt dan het debat over het Cultuurplan aan de orde. Is dat helder voor iedereen, ja? Dan gaan we het zo besluiten. Dan moet ik hem even vaststellen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Sorry voorzitter, u ging iets te snel, want u zegt: en dan komt het Cultuurplan. Dat komt toch na de tweeminutendebatten hè?

De VOORZITTER. Nee, er zitten nog benoeringen tussen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Nee, na de tweeminutendebatten nog.

De VOORZITTER. Nee, wacht even. Het komt na de tweeminutendebatten, dan komt het debat over Merwe-Vierhavens, nee, Kunst & Complex. Mevrouw Verkoelen, u maakt me helemaal in de war.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Daar ben ik voor ingehuurd.

De VOORZITTER. Is dat zo?

Mevrouw VERKOELEN (50+). Daar bent u nog niet achter, maar daar komt u vanzelf achter.

De VOORZITTER. We gaan 5.2, 5.3, tweeminutendebatten, we doen echt even de benoeming tussendoor want dat is een korte benoeming en dan hebben we dat ook netjes afgerond. Dan gaan we 5.4 doen, dan zijn we echt wel rond 14.30 uur aangekomen. Daarna volgen we de agenda en gaat het Cultuurplan helemaal aan het eind. Ja? Oké. Dan komen we nu bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel is drie uur spreektijd op de klok te zetten. Heeft dat uw instemming? Ik zie een nee.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Wat doet de heer Coşkun nu? Mijn punt van orde. En ik heb er ook wel een verhaal bij. Ik weet dat we drie uur hebben gezegd bij het presidium, maar laten we ook heel duidelijk zijn, we hebben bij het presidium gezegd: de agenda is niet rond, er komt nog heel veel bij en af en aan en we zouden daar nog apart met elkaar over in overleg gaan. Nu begreep ik dat er gelijk gezegd werd: ja, dat hebben we vastgesteld. Nee, we hebben juist dit keer niet vastgesteld tijdens het presidium omdat er nogal wat lag. Dus vandaar mijn voorstel om toch minimaal naar vier uur toe te gaan. En het bijt ons niet, want het geeft ons allemaal meer ruimte. En als ik iedereen zie, heeft iedereen wel wat in het vat zitten vandaag, dus doe het gewoon een keertje jongens.

De VOORZITTER. Ik kijk even rond. Ik geloof dat iedereen hier wel mee kan instemmen. Mevrouw Verkoelen, u heeft volgens mij nog nooit zo snel gelijk gekregen. O, mevrouw Van Groningen heeft er toch nog een opmerking over.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, ik wil toch een tegenvoorstel doen, want het is ook aan ons om een beetje effectief te vergaderen, dus laten we drieënhalf uur doen, dat zit er mooi tussenin en dan hebben we een goede vergadering met elkaar.

De VOORZITTER. Volgens mij hoor ik hier toch wel enige hang naar vier uur, maar u kunt uzelf altijd beperken. Het hoeft niet op, zeg ik altijd maar. Dus volgens mij moeten we daar gewoon even de ruimte voor geven. Dan stellen we een spreektijd vast van vier uur, maar nogmaals, het hoeft niet. Aldus besloten. Dan hebben we het stemvenster aan het eind van de vergadering en als het nodig is zullen we voor het stemvenster ook kort schorsen voor fractieoverleg. Dan is er rond 12.45 uur een lunch beschikbaar op de omloop voor de raadzaal. We voorzien nu een dinerpauze rond 18.30 uur en er is ook rekening gehouden met een warme maaltijd op de gebruikelijke locatie.

3. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 45 tot en met 47*

De VOORZITTER. Dan kom ik nu bij het punt Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies. Ik stel u voor om de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u ook het bijbehorende bb-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, de lijst van ingekomen stukken week 46, het afdoeningsvoorstel toezegging wethouder Lansink-Bastemeijer over parkeerproblematiek Plaswijckpark, 24bb007808. Die staat nu voor kennisgeving aannemen, ik zou die graag willen bespreken in de commissie MHEK. Hetzelfde geldt voor de afdoening toezegging wethouder Lansink-Bastemeijer over concept Verkeerscirculatieplan- zebra's fietspaden, 24bb007804, daar idem dito. En hetzelfde geldt voor week 47, beantwoording vragen Biljoen over Tunnel des aanstoots autovrij, 24bb008022, ook die in de commissie MHEK.

De VOORZITTER. We zullen deze verzoeken ook doorgeleiden naar de commissie, dat het daar ook bij betrokken kan worden. Anderen nog? Ik constateer dat dat niet het geval is. Dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

4. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER. Dan komen we bij de hamerstukken.

4.1 *Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Havenziekenhuis e.o.*

De VOORZITTER. Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Havenziekenhuis e.o. Dat is een ontwerpbesluit. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, zowel 4.1 als 4.2, de bestemmingsplannen, daar is onze fractie tegen.

De VOORZITTER. Anderen nog? Dan stel ik 4.1 met de opmerking van de heer Coşkun vast.

4.2 *Het voorstel tot vaststelling van het HERZIEN bestemmingsplan Folkert Elsingastraat 3-9*

De VOORZITTER. Het voorstel tot vaststelling van het herziene bestemmingsplan Folkert Elsingastraat 3-9. Ook deze stel ik met de opmerking van de heer Coşkun vast.

4.3 *Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van de Presentatie tussenstand Verkenning Museumpark Museum Boijmans Van Beuningen*

De VOORZITTER. 4.3, het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van de Presentatie tussenstand Verkenning Museumpark Museum Boijmans Van Beuningen. Geen opmerkingen? Dan stel ik die hierbij ook vast.

5. REGULIERE DEBATTEN

De VOORZITTER. Dan gaan we nu naar de reguliere debatten. 5.1 hebben we naar achteren geschoven, dus dan beginnen we bij het reguliere debat Merwe-Vierhavens.

5.2 *Merwe-Vierhavens*

a. *Het herziene voorstel tot vaststelling van:*

1. *Het bestemmingsplan 'Merwe-Vierhavens';*
2. *het bestemmingsplan 'Parapluherziening geluidzone Havens Noord Oost-Frankenland';*
3. *de beleidsregeling parkeernormen auto en fiets Merwe-Vierhavens*

b. *Het herziene voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Galileipark Merwe-Vierhavens*

c. Het voorstel tot vaststelling van de 'Rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs - Mobiliteitsstrategie M4H'

De VOORZITTER. Er hangen hier vijf ontwerpbesluiten onder en ik geef de heer Van Dommelen als eerste het woord.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Het transformeren van een bedrijventerrein naar een levendige woon-werkwijk is geen gemakkelijke opgave. Zaandam heeft het geprobeerd met de transformatie van de Achtersluispolder, maar deze ambitie heeft ze vorig jaar flink moeten terugschroeven. Amsterdam heeft het geprobeerd met de transformatie van het Hamerkwartier, maar zag deze ambitie bij de Raad van State in rook opgaan. Zoals wel vaker het geval is, gaan wij het in Rotterdam wel gewoon doen. Met het voorliggende bestemmingsplan start de gemeente met het verwezenlijken van een al twintig jaar lang gekoesterde wens. Volgens mij zijn we al meer dan twintig jaar bezig met dat hele Merwe-Vierhavens. Start, want zoals ik in het commissiedebat heb aangegeven, is het voorliggende bestemmingsplan een amuse op wat allemaal nog gaat komen en de hele transformatie van wat het hele Merwe-Vierhavensgebied te bieden heeft. Een bruisend nieuw centrum met voorzieningen, kunst, cultuur en maakindustrie. Geen Vinex-wijk derhalve. Of deze potentie met wonen, werken en cultuur daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden, zal ook afhangen van de latere ontwikkelingen van de andere deelgebieden zoals het Galileipark en het Keilekwartier. En dat we er met zijn allen ontzettend scherp op moeten zijn, blijkt wel uit de felle discussies die we hebben gehad rondom het project Kunst & Complex en waar we straks nog even verder over gaan praten. Waar we ook op moeten letten is de bouwhoogte. Straks bij het debat over de Van Nelleknoop zal ik een motie indienen. Juist dit soort nieuwe ontwikkelingsgebieden lenen zich bij uitstek voor een bouwhoogte die past bij een stad als Rotterdam. Bij een stad die kampt met een enorm ruimtegebrek. Uitgangspunt zou wat de Rotterdamse VVD betreft moeten zijn: zoveel mogelijk woningen per vierkante meter. Nogmaals, ik dien dadelijk een motie in, maar die motie is net zo goed van toepassing op Merwe-Vierhavens als op de Van Nelleknoop. Ik ben blij met de toezegging van de wethouder over de toezending van een procesplaat met een tijdlijn. De wethouder geeft al een eerste inzicht in de planning. Mag ik u via de voorzitter specifiek vragen om in de tijdlijn ook aandacht te geven aan de fruitterminal, wanneer we bijvoorbeeld ideeën over dit gebied kunnen verwachten. Vooralsnog blijft het gewoon bestemd voor havenactiviteiten, met name in de fruitsfeer, maar ik zou graag willen weten wat uiteindelijk de planning is rondom verdere plannenmakerij rondom de fruitterminal. Dan de mobiliteitshubs. In een ideale situatie zou iedereen een parkeerplek voor de deur hebben, maar wij begrijpen heel goed dat in een stad die steeds verder verdicht dat niet altijd mogelijk is. Wat we wel moeten garanderen, als je geen parkeerplek voor de deur hebt, is dat mensen in staat zijn om van en naar hun woning te komen, ook met boodschappen en andere zware spullen. Dus hebben we nu een creatieve mobiliteitsoplossing nodig, zoals de mobiliteitshubs. Daarbij blijft de focus op bereikbaarheid en effectief gebruikmaken van de ruimte in de buurt. Dus wat ons betreft een acceptabele oplossing met die voorwaarden dat de woningen bereikbaar blijven voor de bewoners. Zoals ik al zei, de winst om dit industrieel havengebied te transformeren tot een bruisend nieuw stadscentrum bestaat al meer dan twintig jaar en we zijn er trots op dat wij hier vandaag de eerste stap kunnen zetten om deze wens in vervulling te kunnen laten gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel en goedemorgen voorzitter. Ik zal mijn tekst vooral gaan wijden aan de mobiliteitsstrategie. We hebben dit onderwerp al uitgebreid in de commissie besproken en ik zit dan ook een beetje in dubio, of zoals u van mij ook wel eens heeft gehoord, ik zit in een spagaat. Aan de ene kant zijn wij enorm blij dat er gebouwd gaat worden. Maar als we dan kijken voor wie er gebouwd gaat worden, dan word ik toch een beetje emotioneel. Het lijkt erop dat deze nieuwe hippe wijk vooral gebouwd gaat worden voor de bebaarde hipster die straks heerlijk kan vertoeven in deze autovrije wijk. En als deze bebaarde hipster straks de kids naar school heeft gebracht, een havercappuccino heeft gedronken en onderweg naar huis nog even een zuurdesembrood meegepakt heeft, moet hij, werkzaam als creative director natuurlijk nog wel even de stad uit om een paar uurtjes te gaan werken. Gelukkig kan hij daarvoor naar een van de hubs gaan in de hoop dat daar een deelauto staat. En dan moet je natuurlijk ook nog even hopen dat deze hub dichtbij is. Ja, voor tante Jo uit Pendrecht met haar Cinquecento is er geen plek. Sterker nog...

De VOORZITTER. De heer De Waard, mevrouw Van Wifferen heeft een vraag.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, ik wil graag laten weten dat Leefbaar Rotterdam hier een karikatuur maakt van mensen die geen auto gebruiken. Ik werk zelf op een middelbare school, waar heel veel docenten van in de dertig nog bij hun ouders wonen, die dolgraag een huis zouden hebben, een klein huisje voor zichzelf, het maakt niet uit, samen met hun partner, en dat ze gewoon dan op de fiets moeten en even geen auto hebben, dat boeit ze verder niets, als ze maar verder kunnen met hun leven. Die hoeven geen havercappuccino te drinken, geen zuurdesembrood te eten. Er zijn gewoon zat mensen met gewone banen die gewoon heel graag een huis willen en D66 is dolblij dat we bouwen voor mensen en niet voor auto's.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). En ik ben blij dat D66 blij is. Ik kom hier zo meteen nog op terug.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren vindt er ook nog wat van. Sorry, mevrouw Kockelkoren, excuus.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja, dank u wel. Voorzitter, ik vind het wel een interessante bijdrage, want je kunt ook meer ruimte maken in dit gebied voor tante Jo als je meer betaalbare woningen realiseert. En daar hebben wij een ontzettend leuke motie voor, om dat aantal betaalbare woningen wat verder op te krikken, dus ik ben dan ook heel benieuwd hoe de heer De Waard daarnaar kijkt. We doen helemaal niet iets gek, we proberen een beetje binnen de coalitieafspraken te blijven, maar wel de boel een tandje op te draaien, dus ik verwacht dan eigenlijk wel uw steun. Misschien kunt u daar eventjes op antwoorden.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel. Ik ga zo meteen uw motie met veel interesse lezen en zo prijs ik ook met veel emotie en blijdschap mijn motie die ik zo meteen ga indienen ook aan, die eigenlijk oproept tot goedkopere parkeerplaatsen. Misschien, dat scheelt ook geld hè, dat gaat natuurlijk hand in hand met goedkope woningen, dus dan kunt u daar misschien ook op meetekenen. Maar daar gaan we zo waarschijnlijk nog wel een bakkie koffie op doen. Even verder over tante Jo uit Pendrecht. Want die wil hier eigenlijk helemaal niet wonen, want met haar nachtdiensten is zij erg op haar autootje gesteld, maar ook op haar autootje aangewezen. Voor een parkeerplek in de hubs staan inmiddels wachtlijsten van hier tot Tokyo en een parkeervergunning van € 110,00 in de maand trekt nogal op haar portemonneetje. Voorzitter, u kent mij misschien wel een beetje en ik mag graag het stoffige en serieuze imago van de politiek een beetje doen opschudden met mijn luchtige betogen, die ondanks hun luchtigheid wel enorm rijk zijn aan inhoud. En uiteraard zuig ik deze scenario's uit mijn duim, mevrouw Van Wifferen, maar het lijkt mij volkomen duidelijk. Onze angst is dat deze nieuwe wijk M4H een zeer specifieke doelgroep uitnodigt er te komen wonen. De voornaamste reden hiervoor is de manier waarop mobiliteit is ingericht. Deze keuzes zijn echter al in het verleden gemaakt en ik moet nageven dat het organisatorische model dat we vandaag bespreken mij minder cynisch stemt dan eigenlijk gedacht. Wat een verrassing. Het moge duidelijk zijn dat van de drie scenario's die in de rolkeuze en financiering geschetst worden het de voorkeur van Leefbaar Rotterdam heeft dat de gemeente de exploitatie voor haar rekening neemt, al is het maar om de belachelijk hoge parkeerkosten te voorkomen. Want laten we wel wezen, de € 110,00 in de maand die de gemeente gaat vragen is al vrij fors wat ons betreft. Over de bedragen per uur nog maar te zwijgen. Exploitatie door marktpartijen zou deze kosten met dik 65% doen opdrijven. Gelukkig heeft de wethouder aangegeven dat ook zijn voorkeur bij de gemeentelijke exploitatie ligt. En om deze nieuwe wijk toch ook aantrekkelijk te maken voor tante Jo uit Pendrecht die een plekkie in zo'n hip wijkje stiekem misschien toch ook wel ziet zitten, heb ik dus een prachtig voorstel. En daarom dien ik de motie 'Betaalbaar parkeren M4H' in. Middels deze motie vragen we het college ontwikkelaars een fondsafdracht van € 11.300,00 in plaats van de oorspronkelijke € 11.000,00 te vragen en het bedrag in meerdering in te zetten om de parkeerkosten in het gebied te drukken. Op die manier kan iedereen genieten van deze autovrije wijk, ook de mensen en gezinnen die om welke reden dan ook aangewezen zijn op hun eigen autootje. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft nog een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, als altijd creatief, zo kennen we de heer De Waard. En toch heb ik nog een vraagje. Hebt u ook met uw voorstel nagedacht wat dit betekent voor de woningbouw? Want u weet ook, parkeren is duur en het heeft impact op de woningbouw en de kwaliteit van de woningen en dat soort zaken. Heeft u daar ook over nagedacht?

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Ik heb daar samen, eigenlijk concreet, nee, daar heb ik niet over nagedacht, maar ik vind dat wel even een interessante om door te geleiden naar de wethouder, want de motie komt natuurlijk niet uit de lucht vallen, zoals u misschien zou verwachten, dus wellicht kan de wethouder hier mooi een reflectie op geven.

De VOORZITTER. De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Betaalbaar parkeren M4H

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- volgens de mobiliteitsstrategie besloten is dat binnen de gebiedsontwikkeling M4H parkeren op straat slechts bij uitzondering gebeurt en men voor een parkeervergunning is aangewezen op één van de te realiseren mobiliteitshubs; 28 november ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

overwegende dat:

- binnen het raadsvoorstel Vaststelling rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs-mobiliteitsstrategie M4H wordt aangegeven dat wordt gekozen voor een fondsafdracht per oorspronkelijk te realiseren parkeerplaats van € 11.000,00 waar het plafond op € 11.300,00 ligt;
- de kosten voor een parkeervergunning in het geval van gemeentelijke exploitatie van de mobiliteitshubs op een bedrag van maandelijks ± € 110,00 uitkomen en € 2,75 per uur voor bezoekers;
- dit fors hoger ligt dan een vergunning in een gemeentelijke parkeergarage;
- de wijk M4H ook toegankelijk moet zijn voor bewoners en gezinnen die afhankelijk zijn van de eigen auto en wij hen niet op kosten willen jagen;

verzoekt het college:

- de fondsafdracht te verhogen naar € 11.300,00 en toe te doen komen aan het mobiliteitsfonds M4H, met als doel de parkeerkosten voor gebruikers te verlagen met het bedrag dat is toegevoegd;
- indien uiterst nodig het toegevoegde bedrag aan het mobiliteitsfonds M4H in te zetten voor mogelijke tegenvallers;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dank u wel. GroenLinks is altijd voorstander geweest van de gebiedsontwikkeling in het Merwe-Vierhavensgebied. Ik ben er nu zelf denk ik al bijna tien jaar bij betrokken in verschillende rollen als volksvertegenwoordiger en de belofte van het gebied is om goede woningen te realiseren, voorzieningen, werkgelegenheid, maar de belofte is ook om dat samen te doen met de initiatiefnemers die al in het gebied zitten, ondernemers, makers, creatievelingen, die het nu al gezicht, kleur en energie geven. Op die twee onderwerpen heb ik dan ook nu beoordeeld of dat allemaal goed waargemaakt wordt. Wij zijn ontzettend blij dat er vaart gemaakt gaat worden, dat er woningen gerealiseerd gaan worden, dus dat is harstikke mooi. Wel vinden wij dat er meer betaalbare woningen gerealiseerd moeten worden. Dat kwam net al even in het debatje met de heer De Waard

aan de orde, dus daarom hebben wij een motie 'Meer sociale woningen in het Merwe-Vierhavensgebied' en die heeft als opdracht om in het hele Merwe-Vierhavensgebied te streven naar de 25% sociaal zoals dat ook in het coalitieakkoord is afgesproken. Dus die zou ik graag willen indienen, en het tweede punt is, die ambitie om met de initiatiefnemers uit het gebied, de makers, de kunstenaars, de mensen die daar ook dingen willen ontwikkelen, het gaat echt over een heel diverse groep mensen, om dat ook waar te maken, is gewoon best ingewikkeld. En we zien nu bij Kunst & Complex dat dat niet zonder slag of stoot gaat, en ik ben ook benieuwd hoe de wethouder dat ziet als dit bestemmingsplan wordt vastgesteld, hoe we dat ook handen en voeten gaan geven, wetende dat we daar al tegen hobbels aanlopen. En dan heeft mijn collega nog iets over mobiliteit.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Meer sociale woningen in het Merwe-Vierhavensgebied

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 5.2 Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- in de 1^e fase van de gebiedsontwikkeling Merwe-Vierhavens 2764 woningen gerealiseerd worden waarbij gekozen is voor een segmentering van 20% sociaal, 40% midden- en 40% hoger- en topsegment;
- de nood aan sociale woningen onverminderd hoog is en de wachtlijsten lang zijn;
- het coalitieakkoord stelt dat vanaf 2026 een segmentering van 25% sociaal, 40% midden- en 35% hoger- en topsegment het doel is;

overwegende dat:

- de eerste stenen in het Merwe-Vierhavensgebied naar verwachting niet voor 2026 worden gelegd waarmee het hanteren van meer betaalbare woningen met 25% sociale woningen en 40% middelduur past binnen de doelstelling van dit college;
- de segmentering voor de 2764 woningen in de 1^e fase al vertaald is in de grondexploitatie, maar dat nog niet geldt voor de 4236 woningen in volgende fases Marconi- en Keilekwartier;

verzoekt het college:

- In volgende fases van de gebiedsontwikkeling Merwe-Vierhavens meer sociale woningen toe te voegen, zodat de segmentering van de 7000 woningen in totaal minimaal uitkomt op 25% sociaal en 40% middensegment;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, P.J.H.D. Verkoelen en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Biljoen krijgt het woord.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Vandaag besluiten we ook over de rolkeuze en de financiering van de mobiliteitshub. We hebben in de commissie hier al uitvoerig over gesproken. Desondanks blijven er risico's, want bewoners- en bezoekersparkeren is en blijft geen taak van de gemeente en eigendom is zeker niet wenselijk. Maar als de markt het niet oppakt, dan kan de gemeente hierop inspringen. Vandaar de keuze die de gemeente dus ook heeft gemaakt om mobiliteitshubs toch te gaan ontwikkelen, te gaan ondersteunen. Maar er blijven grote financiële risico's en daarom willen wij de volgende motie indienen. Dat is 'In control op gemeentelijke risico's M4H'.

De VOORZITTER. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. In control op gemeentelijke risico's M4H

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 5.2 Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- de gemeente met eigen middelen gaat investeren in mobiliteitshubs voor de gebiedsontwikkeling in het Merwe-Vierhavensgebied;

overwegende dat:

- dit grote financiële risico's met zich meebrengt, waarvan de omvang op dit moment onvoldoende in beeld is;
- de gemeenteraad om haar controlerende taak uit te voeren, zicht moet houden op de voortgang van de uitvoering van het investeringsplan Mobiliteitshubs M4H;

verzoekt het college:

- het investeringsplan Mobiliteitshubs M4H uit te werken tot een plan van aanpak, waarin ten minste staat:
 - op welke manier de cofinanciering wordt geborgd;
 - op welke manier de financiële risico's voor de gemeente worden geminimaliseerd;
- dit plan uiterlijk bij publicatie van de Voorjaarsnota 2025 naar de raad te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. De plannen voor Merwe-Vierhavens laten zien wat Rotterdam kan. Een oud havengebied omvormen tot een levendig gebied, waar wonen, werken en innovatie samenkomen. Met duizenden woningen, nieuwe bedrijven en veel aandacht voor groen ligt er een kans om er iets heel bijzonders van te maken. Onze dank gaat uit naar de wethouder en iedereen die hieraan heeft meegewerkt, maar voorzitter, met ambitie komen ook verantwoordelijkheden. Dit project moet een plek worden voor alle Rotterdammers. Als DENK hebben we een paar punten waar we aandacht voor vragen, zodat dit project niet alleen ambitieus, maar ook eerlijk en inclusief wordt. Voorzitter, betaalbare woningen. Het is belangrijk dat betaalbare woningen ook echt beschikbaar komen voor mensen met een laag of middeninkomen. Hoe gaat de wethouder ervoor zorgen dat deze woningen ook daadwerkelijk bij deze groep terechtkomen? Voorzitter, we moeten er ook voor waken dat de bestaande bewoners en ondernemers niet buitengesloten worden voor deze veranderingen en hoe verzekert de wethouder dat deze behouden blijven in de buurt en niet worden weggeduwd? Voorzitter, we hebben het ook al vaker gehad over windhinder, vooral aan de waterkant waar hoge gebouwen zorgen voor harde wind en guurheid. Dit gebied moet in de herfst en in de winter ook prettig blijven en wordt hier wel voldoende rekening mee gehouden?

De VOORZITTER. Er is een vraag van de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag over de woningbouw, dus een klein stukje terug in het betoog. De heer Dahoe vraagt meer zekerheid aan de wethouder om meer betaalbaarheid te realiseren en ook de toegankelijkheid voor de betaalbare woningen. Maar er ligt hier nu gewoon een plan voor, dus mijn vraag aan de heer Dahoe is: vindt hij dat er op dit moment onvoldoende zekerheid in het plan zit op dat punt?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Als ik dat had gevonden dan had ik die vraag niet gesteld aan de wethouder, dus dank u wel voor de vraag.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Als ik het goed begrijp vindt de heer Dahoe en vindt DENK dat dit plan onvoldoende zekerheid biedt voor mensen om betaalbare woningen te vinden. Klopt dat?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, als u goed had geluisterd dan had u gehoord dat ik graag wil dat deze woningen dus ook terechtkomen bij alle diverse Rotterdammers en dat ze betaalbaar kunnen zijn en dat er ook een gezonde mix in zit.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, en ik hoor de heer Dahoe dan zeggen, via de voorzitter, hij vraagt om meer zekerheid aan de wethouder bij dit plan. Dus dan kan het niet anders zijn dan dat als dit plan onverkort wordt aangenomen dat hij vindt dat er onvoldoende zekerheid is dat die woningen terechtkomen bij de mensen die de heer Dahoe op het oog heeft.

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, daarom stel ik deze vraag ook. Dat heeft u dan wel goed begrepen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik probeer de heer Dahoe te verleiden tot meer helderheid voor de kiezer, want hij komt niet met een voorstel om het aan te passen, vindt wel dat er onvoldoende zekerheid in zit op dit moment. Dus dan is eigenlijk mijn vraag aan de heer Dahoe: welke zekerheden vindt hij nu missen?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, wat ik al zei, dus dat betaalbare woningen ook daadwerkelijk bij de mensen die deze nodig hebben, terechtkomen. Dat is het antwoord.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). En mijn vraag via de voorzitter is: op welke punten zou hij het plan aangepast willen hebben?

De VOORZITTER. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, u kunt de vraag blijven herhalen maar het antwoord zal hetzelfde zijn, maar volgens mij staat de heer Van Dommelen op.

De VOORZITTER. Ja mijnheer Dahoe, ik ga toch echt over de orde van de vergadering en de heer Van Dommelen gaat ook inderdaad het woord krijgen, maar dan ook afrondend de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, het gaat eigenlijk een beetje om hetzelfde als wat natuurlijk net in het debatje tussen mevrouw Kockelkoren en de heer De Waard is geconstateerd. Er wordt opgekomen voor meer betaalbare woningen, maar uiteindelijk gaat dit plan natuurlijk gewoon door zoals het er ligt, terwijl er dan duidelijk onzekerheid is of dat dan ook wel het juiste plan is. Maar er komt geen verbetering, er komt geen aanpassing, er wordt een vraagje voor de Bühne gesteld. Dan gaat de wethouder zeggen: zus en zo. Dat wordt dan een beetje dichtgesmeerd en vervolgens gaat de heer Dahoe gewoon voorstemmen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, de discussie hierover gaat weer zoals altijd. Het gaat altijd weer, mevrouw Kockelkoren heeft er zelfs een motie over liggen om het percentage sociaal weer te vergroten. Het gaat weer over percentages. Het gaat over percentages betaalbaar, terwijl de discussie, en ik heb het al vaker gezegd, veel meer zou moeten gaan over aantallen. Wij

bouwen hier 2000 woningen. In Schieveste, een gebied dat veel kleiner is, bouwen we 3000 woningen. Wij niet, Schiedam. De discussie zou moeten gaan over: kunnen we die bouwhoogte niet omhoog krijgen, kunnen we niet meer woningen per vierkante meter bouwen? En dan kun je dus ook meer sociaal neerzetten. 10% van veel is nog steeds meer dan 20% van weinig. Dus waarom voeren we iedere keer weer de discussie over percentages en niet over aantallen? De vraag kan ik eigenlijk aan alle drie de sprekers van zojuist stellen, maar misschien aan de heer Engberts.

De VOORZITTER. Nou, de heer Engberts, u heeft een vraag.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik waardeer de manier waarop de heer Van Dommelen probeert de heer Dahoe te hulp te komen door het even ergens anders over te gaan hebben. Zo van: het gaat altijd over de percentages, het gaat niet over aantallen. Het gaat altijd over allebei wat ons betreft. Maar waar het hier over ging is de valse beloftes die worden gedaan door DENK en door Leefbaar Rotterdam om op te komen voor betaalbare woningbouw en uiteindelijk gewoon te accepteren wat er voorligt.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Nou, u vroeg om een oplossing en ik kom met een oplossing, laten we gewoon meer bouwen, dan heb je nog meer zekerheid dat je goede betaalbare woningen krijgt. Meer woningen dus.

De VOORZITTER. Wilt u nog reageren? Anders ga ik naar de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik moet eigenlijk wel een heel klein beetje lachen en ik had helemaal niet verwacht dat ik bij het debatje zou moeten gaan staan of überhaupt iets zou moeten zeggen, want het gaat hier eigenlijk over wonen en ik zit ook helemaal niet in de commissie BWB. Ik zit juist in de commissie MHEK, met mobiliteit en daar ging ook net mijn betoog over. En daar ging ook eigenlijk de vraag over, in één keer, wat vindt mijnheer De Waard? Die belooft goedkope dingen. Ik heb het over parkeerkorting gehad mijnheer Engberts, even voor de duidelijkheid. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dat is helder. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het komt niet vaak voor dat de SP het met de VVD eens is, dus wij zijn ook voor meer sociaal, zeker op dat punt. Zelfs om meer de hoogte in te gaan bij Merwe-Vierhavens. Het is een gemiste kans als je dat niet doet. Maar dan zou ik de heer Van Dommelen willen vragen, als je nu 40% hebt van meer, dan is dat toch meer dan 10% van meer? In plaats van 20% van weinig?

De VOORZITTER. Ik geef ook de heer Engberts nog even het woord, want iedereen gaat nu heel erg op elkaar reageren, maar de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter, want ik was net even gaan zitten, want ik denk: de discussie gaat niet meer waar mijn interruptie eigenlijk over ging, maar gaat plotseling over meer, meer. Maar, via de voorzitter, komt de heer Van Dommelen dan straks met een voorstel om dat inderdaad te verhogen?

De VOORZITTER. Twee vragen in een voor de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ik begin even met de heer Engberts. Ik heb net aangegeven dat ik een motie ga indienen. Ik vind dat wij in de normale bouwblokken, en dan heb ik het niet over torens, de lucht in moeten. Wij bouwen op dit moment alsof we een dorp zijn. Drie, vier lagen, het moet hoger. Dat is in ieder geval onze mening, de mening van de VVD. En daarmee kunnen we meer woningen bouwen en dan kunnen we dus ook meer sociaal bouwen. Dan even richting de heer Coşkun. Ik begrijp uw wens, u bent daar heel consequent in. U weet dat we het daar niet mee eens zijn. Wij zijn voor gemengde wijken. En vergis u niet, in de wijken rondom Merwe-Vierhavens zit heel veel sociaal. Heel veel sociaal. Dus wij zijn voor gemengde wijken met woningen voor middeninkomens, daar is het net ook al uitgebreid over gegaan, en ook woningen voor hogere inkomens.

De VOORZITTER. Ik doe eerst de heer Coşkun en dan de heer Engberts.

De heer COŞKUN (sp). Dan zijn we het alweer eens. Wij zijn ook erg voor gemengde wijken, 40% sociaal, 40% midden, 20% hoog. En natuurlijk ligt aan de andere kant van de dijk in Oud-Mathenesse een wijk met veel sociale woningen. Daar is ook een heel mooi plan, Mathenesse aan de Maas, om die wijken aan elkaar te verbinden, en juist bij Merwe-Vierhavens zouden we zo'n gemengde wijk kunnen creëren. En ik ben het met u eens dat je meer de hoogte in kan, 70 meter is prachtig. En dan hebben de mensen aan de andere kant van de wijk uit Oud-Mathenesse ook een kans om naar dit nieuwe gebied te verhuizen. Maar als we het alleen maar duur en middenduur doen, dan kunnen zij nooit wooncarrière maken. En ze willen dat graag.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Het moet niet gekker worden. Wij worden het steeds meer eens. Zo meteen gaan we het weer over de museumnota hebben mijnheer Coşkun, geweldig. Nee, kijk, ik heb helemaal niet gezegd dat er alleen maar hogere inkomens moeten, dat maakt u ervan. En van die verbinding ben ik overigens alleen maar fan. Hoe meer je verbindt in de stad hoe beter het is. Wij moeten zorgen voor een goede verdichting, kwalitatief goed, met gemengde wijken, met voldoende koopkracht, dat is wat ons betreft de oplossing voor het creëren van goede wijken in deze stad.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Ik herhaal mijn vraag aan de heer Van Dommelen of hij bij dit agendapunt komt met een voorstel om meer woningen in Merwe-Vierhavens te realiseren.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel. Ik zit even te denken: moet ik hier op reageren? Want dan moet ik weer hetzelfde zeggen. Ik heb een motie klaarliggen en die ziet op de Van Nelleknop maar ook op andere nieuwe ontwikkelingsgebieden in deze stad, om meer de hoogte in te gaan. Dat is mijn voorstel. Daar waar het mogelijk is meer te bouwen. En dat gaan we straks bij de Van Nelleknop bespreken. Dan dien ik hem in.

De VOORZITTER. De heer Engberts tot slot, want we blijven denk ik een beetje hangen in dit debat. Dus echt tot slot.

De heer ENGBERTS (pvda). Dan zou ik graag aan de wethouder willen vragen om ook bij dit agendapunt te reageren op die suggestie om daar de hoogte in te gaan.

De VOORZITTER. De heer Dahoe mag zijn betoog vervolgen.

De heer DAHOE (denk). Ja dank u wel voorzitter. Ik ga afronden. Ik wil tot slot aangeven dat wij vinden dat de mensen en de ondernemers die hier al wonen en werken een stem moeten hebben in het plan en wij vragen het college om de bewoners actief mee te nemen en mee te laten denken in de ontwikkelingen. En we hebben vertrouwen in de visie van de wethouder. Met deze aandachtspunten kunnen wij van Merwe-Vierhavens niet alleen een mooi project maken, maar ook een rechtvaardig en inclusief stuk Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Even vanuit mobiliteit. We kijken uit naar een nieuwe stadswijk voor de Rotterdammer, maar deze moet dan ook goed bereikbaar zijn. In februari 2020 is er een mobiliteitsstrategie vastgesteld, gebaseerd op de ambitie van een stadswijk met 7000 woningen. Inmiddels is die bijgesteld naar 2700 woningen in de Merwehaven en nog een ambitie van 1600 in het Marconikwartier. Wethouder Lansink vraagt ons toch om de € 145 miljoen vrij te maken in het Eneco-fonds om de mobiliteitsstrategie uit te voeren voor de volledige ambitie. En dat riep vraagtekens bij ons op. Tegelijkertijd begrijpen we uit de beantwoording van de wethouder in de

commissie dat er zicht moet zijn op de dekking van alle kosten om het bestemmingsplan juridisch houdbaar te maken. En voorzitter, DENK maakt zich dan nog steeds zorgen, want wat als die 7000 woningen er niet komen, wat betekent dat concreet voor de collectieve voorzieningen die afhankelijk zijn van het inwonersaantal? Krijgen de bewoners dan nog wel de voorzieningen zoals weergegeven in de mobiliteitsstrategie en waarmee rekening is gehouden in het doelgroepenonderzoek? De zelfrijdende bus, de nieuwe tramlijn, veerboot, een fietsbrug. Daarom horen we graag van de wethouder dat hij alles op alles zet om ook bij minder dan 7000 woningen een zo divers en sterk mogelijk aanbod van OV en fietsopties aan te bieden, zoals in de mobiliteitsstrategie is genoemd. Dus meer dan alleen een parkeerhub in het gebied waar de woningen komen. Kan de wethouder dit toezeggen? Voorzitter tot slot, of DENK nog snel zou kiezen voor een wijk zonder straatparkeren, daar zet ik mijn vraagtekens bij, maar des te meer zien wij het belang van deze hubs en het liefst zoveel mogelijk, met goed en passend OV. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Het M4H-bestemmingsplan doorkruist vele gebieden en domeinen, letterlijk ook wanneer je op de kaart kijkt, maar ook binnen de systeemwereld die we hier soms hebben op het stadhuis. Daar waar ik me altijd richt op het ruimtelijk domein, ook in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte, richt mijn collega Van Wifferen, misschien ook wel bekend van Fietzers First, zich op het mobiliteitsdomein. Ik trap hem graag af, want wat een ontwikkeling om naar uit te kijken, ik en mijn fractie in ieder geval wel. Want las je jarenlang in het centrum op de bouwschuttingen, hier klopt het nieuwe hart van Rotterdam, voor M4H zou ik zeggen: hier klopt het nieuwe Rotterdam aan de deur. Want we hadden begin van dit jaar de Oostflank, de oostelijke rand van de stad, met straks ook de Van Nelleknoop gaan we gestaag door met de uitbouw van de westelijke kant van de stad, misschien ook wel een westflank avant la lettre. Met in de eerste fase zo'n 2750 woningen, 200.000 m² maakindustrie en 95.000 m² maatschappelijke voorzieningen staan we nog maar aan het begin van de ontwikkelingen voordat we langzaam maar zeker oostwaarts opschuiven om daar verder, ontwikkelgericht is dan de term, het Marconi- en Keilekwartier induiken. In dat gehele M4H-gebied ter grootte van de Rotterdamse binnenstad. En ik kan er heel veel meer woorden aan besteden, allerlei historische parallellen gaan trekken daarin, de Keilepolder, de buitenkade van rond 1900 erbij halen, de havengebouwen die er nog liggen benoemen en die ook koesteren, maar onder de streep ben ik en is D66 hier ongelofelijk enthousiast over en ik denk dat we daar niet de enigen in zijn. Een mooie ontwikkeling, wat zeg ik, een prachtige ontwikkeling voor M4H, voor Rotterdam-West en voor de stad en de kans hier ook een stadsdeel van de toekomst aan te leggen. En dan heb ik het nog niet eens over de mobiliteit, want die zit niet in mijn portefeuille, want hoe gaan we zo'n stadsdeel van de toekomst ontsluiten?

De VOORZITTER. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, over de mobiliteit is D66 echt heel blij, want straatparkeren afschaffen kan echt zoveel ruimte geven aan spelen, aan groen, aan andere mogelijkheden in zo'n wijk. En wij hopen ook dat dit de eerste is van vele. Want voor D66 staat het vast: hier wordt echt gebouwd voor mensen en niet voor auto's en daar zijn we superblij mee.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, het is leuk dat mevrouw Van Wifferen blij is, maar overal in de nieuwbouw wordt geen straatparkeren meer toegestaan, dat wordt gewoon inpandig. De ontwikkelaar moet zorgen voor parkeerplaatsen in zijn eigen pand. Dat is op de Noordsingel zo, dat is in Feijenoord zo, dat is overal zo. En hier wordt dan iets verzonnen met mobilityhubs en weet ik veel wat voor fancy termen waar de gewone burger niets aan heeft.

De VOORZITTER. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, maar we maken het wel mogelijk in zo'n wijk om toch te wonen en ook je nog te bewegen. En met die hubs is wel een nieuwe manier van denken. Ik begrijp dat het vaak ook ondergronds gaat, maar in dit geval is het echt een nieuwe manier om met die hubs te werken. Dat wordt volgens mij nog niet elders gedaan. En wat ons betreft is dat een heel mooie manier

om toch te zorgen dat die straten er gewoon leuk uitzien, groen zijn, dat je buiten kan spelen en dat je voor een auto gewoon een stukje moet lopen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, maar waarom moeten we dan cadeautjes aan projectontwikkelaars geven? In Crooswijk, overal hebben we gewoon gezegd: bouw huizen maar doe inpandig parkeren. Er is geen straatparkeren meer mogelijk. Waarom geven we cadeautjes aan die projectontwikkelaars?

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Nou, dit is een nieuwe ontwikkeling. De gemeente draagt het risico, daar zijn we hartstikke blij mee. En misschien in de toekomst hoeft dat dan niet meer als we zien dat dit supergoed gaat werken. Maar nu gaan we het eerst eens proberen en draagt de gemeente een steentje bij. Ik vind dat hartstikke mooi, want zo krijgen we mooie wijken waar de fiets eens een keertje lekker vooropstaat.

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Dank u wel voorzitter. Het is zeker geen cadeautje aan projectontwikkelaars. De projectontwikkelaars doen een serieuze bijdrage, het voorstel is nu € 11.000,00. Dat is die onrendabele top. Leefbaar Rotterdam heeft een amendement klaarliggen om daar € 11.300,00 per parkeerplaats van te maken. Dat is een serieuze bijdrage vanuit de ontwikkelaars. Als de ontwikkelaars het zelf laten realiseren, ontwikkelaars moeten daar gewoon een rendement op maken, dan gaan we zien dat die parkeerplekken veel duurder worden, veel minder betaalbaar dan met deze oplossing. Het is gewoon een heel creatieve en innovatieve manier om om te gaan met die behoefte die er is, ook aan parkeren. En juist die betaalbaarheid is daarbij ook van belang en die kunnen wij als gemeente veel beter waarborgen dan wanneer we dat aan projectontwikkelaars overlaten. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb net geluisterd naar het betoog van mevrouw Van Wifferen. Eigenlijk het anti-autobetoog van mevrouw Van Wifferen. En ik ben dan toch eigenlijk benieuwd; we gaan hier een heel grote wijk bouwen, met vooralsnog te weinig parkeerplaatsen naar mijn zin. En wat zegt mevrouw Van Wifferen eigenlijk tegen de Rotterdammer met een auto?

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, wij zijn helemaal niet tegen het uitbannen van auto's. De parkeernorm is laag, maar die is op sommige plekken in Rotterdam nog een heel stuk lager, dus het is ook weer niet absurd laag. Dus mensen met een auto kunnen daar komen wonen, kunnen ook hun boodschappen even thuis afzetten, en gaan daarna gewoon weer naar de hub. En er komen ook wat invalidenparkeerplekken. Dus ook mensen die echt vanwege hun lichamelijke gesteldheid afhankelijk zijn van een auto, zijn gewoon hartstikke welkom. Dus wij zijn niet tegen automobilisten. Maar dat we nu vooral denken aan huizen en wat minder aan parkeren, daar zijn wij natuurlijk hartstikke blij mee.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dat snap ik. Ik hoor een enorm betoog over dat inderdaad de mensen die dan lichamelijk beperkt zijn of die toevallig een boodschapje moeten doen, daar wordt nu echt puur op gefocust, maar dus eigenlijk de normale Rotterdammer die ook gewoon met zijn auto van A naar B moet, dus ook naar zijn werk, die wordt dus eigenlijk een beetje vergeten. Dan ben ik toch benieuwd, in het kader van mijn motie, die natuurlijk oproept om die parkeerkosten even te drukken, kan ik u dan aan mijn zijde vinden mevrouw Van Wifferen?

De VOORZITTER. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, nee, zeker niet, want wij zijn juist heel erg blij dat deze wijk fietsvriendelijker wordt en ook normale mensen gaan gewoon op hun fiets naar hun werk hoor. Dat zijn helemaal geen buitencategorie mensen die gewoon lekker een stukje gaan fietsen. En cadeautjes geven aan automobilisten, dat hoeft van ons niet zozeer.

De VOORZITTER. Even kijken, wie hebben we nog? De heer Vonk wil nog het woord?

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter, een korte bijdrage vanuit onze kant. Er is al veel gezegd over Merwe-Vierhavens en er is echt die brede intentie, het is al een heel bijzondere wijk, om er nu ook een mooie wijk van te maken waar ook volop gewoond kan worden. Ik wilde nog aandacht vragen voor de brief die vanuit de wijkraad Oud-Mathenesse is gekomen. Al was het alleen maar omdat we het zeer waarderen dat wijkraden meedenken en ook adviezen geven over dit project. Dus ik wil graag die brief memoreren. Zij noemen drie punten die ik ook echt wel van belang vind. Het eerste is hun vraag eigenlijk van: als er woningen gerealiseerd worden, kan er dan ook een voorrangsregeling komen voor mensen in die omliggende wijken zoals bijvoorbeeld uit Oud-Mathenesse of het Witte Dorp, zodat er ook doorstroom vanuit die wijken kan plaatsvinden? Een voorrangsregeling waarbij ook doorstroom wordt ingezet lijkt ons een heel goed plan. Dat is niet iets wat je nu regelt in het bestemmingsplan, maar het zou bijvoorbeeld wel, en dan moet ik even spieken want dat weet ik natuurlijk niet, in de gronduitgifte geregeld kunnen worden. Mijn vraag is eigenlijk of de wethouder bereid is om bijvoorbeeld op dat moment ook te kijken naar de mogelijkheden voor voorrangsregelingen, zodat we op dat moment daar ook goede afspraken met elkaar over zouden kunnen maken? Het tweede punt dat zij aangeven is de aandacht voor community's. Ik vermoed zomaar dat als wij het straks over Kunst & Complex hebben dat het woord community nog wel een paar keer gaat vallen. Dat is nu al van belang. Ik heb daar niet een specifieke vraag over, maar wilde nog wel benadrukken dat ook zij het belang van die community's daar zien, de bestaande community's. We zijn heel erg blij dat bijvoorbeeld bij het Keilepand er gekozen is voor een coöperatieve vorm van ondernemen. Dat zien wij graag, net zoals wij coöperatieve woonvormen natuurlijk ook graag zien in die wijk, een mooie manier om ook recht te doen aan community's, dus daar zijn wij blij mee en ik ben blij dat de wijkraad dat belang heeft onderkend. En het derde punt dat zij aanbrengen is: er wordt natuurlijk ook ingezet op verbinding met de omliggende wijken. Dat kun je fysiek doen, maar fysiek is niet voldoende. Je moet ook zorgen voor een stukje programmering daarop, om te zorgen dat die verbinding ook daadwerkelijk kan ontstaan. Daar ben ik het heel erg mee eens. Zij spreken bijvoorbeeld ook over een stukje opbouwwerk om te zorgen dat we ook echt met elkaar gaan connecten. Nou, dat is iets wat onze tijd echt nodig heeft. Dus mijn vraag aan het college is eigenlijk hoe het college er nu over denkt hoe aan die programmering invulling te geven. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. Het plan voor mobiliteitshubs in de Merwe-Vierhavens wordt gebracht als de nieuwe manier van stadsinrichting. Het klopt dat de opgave voor de komende jaren, bouwen, bouwen, bouwen is en dat er zoveel mogelijk ruimte gereserveerd dient te worden voor woningbouw. Maar wanneer de parkeernorm bekeken wordt die na de completering van het gehele project ingepland is, is een schrikbarende 0,6 wel erg aan de lage kant. Daarnaast is de afstand van maximaal 400 meter naar een hub, hoe ik ook reken, niet altijd gegarandeerd aangezien de plannen voor het bouwen van de opvolgende hubs niet gelijk hoeven te lopen met de vraag naar parkeerplaatsen. Theoretisch kan het zo zijn dat meerdere blokken aan woningen geplaatst zijn en er om diverse mogelijke redenen onvoldoende vraag is naar parkeerplaatsen en woningen steeds verder gebouwd gaan worden vanaf de al gerealiseerde hub, met als gevolg dat de afstand daarnaartoe steeds groter wordt. Nu is het natuurlijk wel zo dat de Rotterdammer stoer genoeg is om door de regen naar de auto te lopen, maar het zou wel een goed argument zijn voor de potentiële kopers om die garantie op die hub dicht bij de woning aan te kunnen bieden. Graag een korte toelichting van de wethouder hierop. Met betrekking tot de mobiliteit van de toekomst, zoals de elektrische auto vaak betiteld wordt, in deze hubs gaat er 10% van de plekken gereserveerd worden voor dit type auto, las ik. Als we de mobiliteitshubs vergelijken met een bovengrondse parkeergarage en daarbij meerdere parkeerlagen aanbieden, ook voor deze elektrische voertuigen, wetende dat deze elektrische voertuigen wanneer zij in brand vliegen erg lastig te blussen zijn, hoe gaat er in deze mobiliteitshubs met de brandveiligheid rekening gehouden worden? Met betrekking tot scenariokeuze is het ons inziens voor de bewoners het best wanneer de regie en het eigendom in handen van de gemeente komt te liggen. Al heeft te veel overheidsbemoeienis niet onze voorkeur, vrezen we dat zonder deze bemoeienis de tarieven voor deze parkeervergunningen al snel een factor drie hoger uit zullen vallen wanneer er een marktpartij instapt. Uiteraard zijn wij ook gebrand op veiligheid in en rond de hubs. De wethouder heeft al aangegeven dat er cameratoezicht zal komen, maar wij zijn erg benieuwd naar de overige maatregelen om de veiligheid van de bewoners bij dag en nacht te kunnen waarborgen. Met betrekking tot de last mile, om het ongemak niet groter te maken van het niet op straat kunnen parkeren, is het van belang dat alle andere factoren zoals de last mile, het liefst gratis en comfortabel

geregeld worden. Wat kan de wethouder in dit stadium zeggen over hoe daar invulling aan gegeven gaat worden? Voorzitter, als er geen aangenomen besluit zou liggen was het voor Forum voor Democratie Rotterdam simpel, de auto heeft voor ons wel een plek voor de deur verdiend, maar dat is een gepasseerd station. Na alle relevante stukken gelezen te hebben, is onze conclusie dat er niet veel uitgewerkte plannen liggen op diverse onderdelen die de inschatting en steun voor deze plannen niet makkelijk maken. Wat wel geruststelt is dat er per hub een raadsoordeel gevraagd gaat worden om de vinger aan de pols te kunnen houden. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Ook wij zijn zeer positief over de ontwikkeling rondom het M4H-gebied, we denken een logische stap maar ook een mooie stap voor de stad om onze stad daar op die manier te gaan ontwikkelen met duurzaamheidsambities, autoluwe straten, veel ruimte voor innovatie en creativiteit. Maar ook steunen wij de kanttekeningen inderdaad dat wat ons betreft de segmentering van woningen wel iets meer richting het sociale en betaalbare segment zou kunnen. Maar we willen ook de aandacht vestigen op iets waar we het eigenlijk niet zo heel vaak over hebben hier, en dan gaat het met name over de Welstandsparagraaf en het gebruik van kleur. Rotterdam is een stad met veel bruintinten, veel grijsinten, en we zien heel vaak in die Welstandsnota, ook in de welstandsparagrafen, straten met behoudende kleuren, materiaaleigen kleuren, en dat het moet inblenden met de kleuren in de omgeving. Dat zien we heel vaak, terwijl er heel veel Europese steden zijn waar er veel meer gebruik wordt gemaakt van kleur, ook in de publieke ruimte. In de wetenschap wordt steeds meer gekeken naar wat nu de invloed is van kleur op leefbaarheid, maar ook het welzijn van bewoners. En daar zijn de onderzoeken dus heel duidelijk in de uitkomsten. Meer kleur levert vaak een levendige en fijne stad op, en we moeten daar meer de ruimte voor gaan creëren. We moeten daar veel meer ruimte voor gaan geven. En als we nu kijken naar de Welstandsparagraaf rondom het Galileipark, dan staat daar dus inderdaad: behoudende kleuren, materiaaleigen kleuren die daar dominant moeten gaan worden. Het moet inblenden in de omgeving, dus onze zorgen gaan daarnaar uit dat het misschien een beetje saai wordt, terwijl alles daar is gericht op de maakindustrie, innovatie, creatieve ondernemers, dus wat ons betreft meer kleur mogelijk maken in die Welstandsparagraaf. We hebben twee moties die dat mogelijk moeten maken. De eerste gaat specifiek over de Gashouder, de Emaillefabriek en de Smelterij. Die zijn op dit moment blauw en dat vinden wij fantastisch. Wat ons betreft mogen die blauw blijven, dus de motie 'Blauw' wil ik bij dezen indienen. En de tweede motie heet 'Kleurrijk M4H'. Daarin willen we in die Welstandsparagraaf de mogelijkheid om creatief gebruik te maken van zowel felle als behoudende kleuren op gebouwen in de publieke ruimte mogelijk maken.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Een korte vraag aan de heer Kind, want bij mijn beste weten zijn die Ferro Dome en die Emaillefabriek van het Havenbedrijf. Wat verwacht u van de wethouder op dit vlak?

De VOORZITTER. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Het gaat vooral over een stukje visie op de stad en wij denken dat daar kleur bij hoort. We stappen heel vaak heel snel over het gebruik van kleuren heen en dan gaan we akkoord met: het moet bruin of grijs zijn. En nu moet het ook weer terug naar de oorspronkelijke kleuren, industrieel, dat hoeft van ons niet. Dus ik ga ervan uit dat met deze motie de wethouder in gesprek gaat met het Havenbedrijf en als wij daar als raad zeggen: wij vinden inderdaad dat we kleurgebruik in ieder geval bespreekbaar moeten kunnen maken, dat de wethouder op dat moment met het Havenbedrijf in gesprek gaat om het kleurenpalet te bespreken met het Havenbedrijf.

De VOORZITTER. De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Kleurrijk M4H

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.2 'Merwe-Vierhavens';

constaterende dat:

- er een grootschalige gebiedsontwikkeling plaatsvindt waarbij Merwe-Vierhavens wordt getransformeerd van havengebied naar woon-werkomgeving;
- het Galileïpark één van de projectgebieden is binnen M4H dat ruimte moet bieden aan de maakindustrie;

overwegende dat:

- de Welstandsparagraaf Galileïpark, als nadere uitwerking van de Welstandsnota Rotterdam, criteria op het gebied van de bebouwing en de terreininrichting schetst;
- kleur een belangrijke bijdrage levert aan de leefbaarheid en levendigheid van de stad;
- grote delen van Rotterdam gekenmerkt worden door bruin- en grijsinten en behoudende kleuren;
- 'materiaaleigen kleuren' en 'terughoudendheid' de uitgangspunten zijn bij het gebruik van kleur in de Welstandsparagraaf;
- het Galileïpark, vanwege het beoogde karakter van de werkwijk, bij uitstek geschikt is om creatiever om te gaan met zowel felle als behoudende kleuren;
- dit lef en ambitie vergt, iets wat goed past binnen de context van de M4H gebiedsontwikkeling;

verzoekt het college:

- de mogelijkheid om creatief gebruik te maken van zowel felle als behoudende kleuren op gebouwen en de publieke ruimte, in de Welstandsparagraaf op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 5. Blauw

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.2 'Merwe-Vierhavens';

constaterende dat:

- er een grootschalige gebiedsontwikkeling plaatsvindt waarbij Merwe-Vierhavens wordt getransformeerd van havengebied naar woon-werkomgeving;
- het Galileïpark, een innovatieve werkwijk, één van de projectgebieden is binnen M4H dat ruimte moet bieden aan de maakindustrie;

overwegende dat:

- de Welstandsparagraaf Galileïpark, als nadere uitwerking van de Welstandsnota Rotterdam, het toetsingskader vormt voor de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed;
- de criteria uit de Welstandsparagraaf Galileïpark betrekking hebben op de bebouwing en de terreininrichting van het Galileïpark en o.a. over materiaal, detaillering en kleur gaan;

voorts overwegend dat:

- in de Welstandsparagraaf is opgenomen dat 'materiaaleigen kleuren' en 'terughoudendheid' de uitgangspunten voor kleur zijn;
- de Gashouder, Emaillefabriek en de Smelterij op dit moment een opvallende blauwe kleur bevatten;
- het Galileïpark, net als heel M4H, een energiek, innovatief en uniek gebied wordt in Rotterdam, wat vraagt om lef en een ambitieuze visie op het gebruik van kleur;

verzoekt het college:

- de blauwe kleur van de Gashouder, Emaillefabriek en de Smelterij te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, om te beginnen zou ik de heer Van Dommelen willen vragen: van wie is het Havenbedrijf? Dat is van ons, dus gaan we ook over de kleuren. Ik ben er wel voor om zo'n regenboogpark te maken daar in de Merwe-Vierhavens.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, dit is gewoon een opmerking voor de Bühne. U weet precies dat je als aandeelhouder niet gaat over uitvoerende zaken van het Havenbedrijf of de kleur van de panden. Het zou mooi zijn als de aandeelhouder over dat soort dingen allemaal gaat, dus de opmerking 'Van wie is het Havenbedrijf?' is wat mij betreft echt voor de Bühne.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Nou ja, dan zien wij een andere rol voor aandeelhouders dan de VVD. Het gaat niet alleen om geld maar ook wat je met het bedrijf doet. Je zou iets met de directie kunnen doen, maar ik denk dat de directie van het Havenbedrijf, waar we overigens veel mee hebben gesproken... Kijk, op mijn leeftijd krijg je wel eens déjà vu's, en ik zat ooit in 2010 in een coalitie van CDA, PvdA en SP in Charlois als een soort wethouder en we hebben uitgebreid gesproken over Heijplaat, Merwe-Vierhavens en wat er allemaal niet mogelijk is. Dus wij hebben al tig keer geklapt voor prachtige plannen voor Merwe-Vierhavens, maar het zou tijd worden om ook eens wat te realiseren. In coronatijd ging ik op zoek naar een nieuwe woning aan het water en ik had bijna ingetekend voor Brutus van Joep van Lieshout, maar gelukkig heb ik dat niet gedaan, en ga ik binnenkort op Feijenoord wonen want die woning wordt tenminste gebouwd. Maar ik ben het wel met de heer Van Dommelen eens dat we ook de hoogte in moeten, tot 70 meter, en daar een gemengde wijk van moeten maken. We hebben ook allemaal in de verkiezingstijd uitgebreide debatten gevoerd met Mathenesse aan de Maas, hoe prachtig het allemaal kan zijn. Daarnaast zijn er nog discussies geweest, er zijn ook wethouders daar langsgekomen, de heer Simons en weet ik veel wie, en ik vind het teleurstellend dat dit er nu ligt. En ik ben het helemaal met de heer Vonk eens dat wij goed moeten luisteren naar de wijkraad van Oud-Mathenesse, hoe we daar een wijk voor en door de mensen in de buurt kunnen maken. En dan zou ik tegen de heer De Waard willen zeggen: die tante Jo uit Pendrecht staat nog steeds als Moments Contained op het Stationsplein te wachten op de tram die gaat komen, of de metro die naar Marconiplein gaat, vlak bij dat mooie Merwe-Vierhavensgebied. Maar die wil helemaal niet verhuizen naar dat gebied, want dat is veel te dicht bij Schiedam en dat is een enge stad ten westen van Rotterdam.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Ik kijk even naar de wethouders of zij kunnen antwoorden. Ja? Wethouder Zeegers kan antwoorden. Ik geef haar het woord.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Dank ook voor de toch grosso modo positieve reacties over het plan dat we hier hebben voorliggen voor Merwe-Vierhavens. Een prachtige ontwikkeling, hoor ik velen van u zeggen, en dat vinden we als college natuurlijk ook. Echt, na jarenlang bestuderen, het is ook een complexe gebiedsontwikkeling met ongelofelijk veel milieueisen die er gesteld zijn en logischerwijs, want het is natuurlijk ook een deels industrieel gebied nog, maar juist ook die uitdaging aan te gaan om samen met die industriële kant en woningbouw mogelijk te maken, een creatieve sfeer daar neer te zetten, prachtige woningbouw en dat ook samen te doen met de partijen die in het gebied zitten en eromheen wonen. Ook met Oud-Mathenesse, en hen betrekken om dat gebied verder te ontwikkelen. Het eerste plan dat nu natuurlijk uitgevoerd gaat worden zijn de Merwe-Vierhavens. Het is even goed om te zeggen dat we voor het totale plan Merwe-Vierhavens nog steeds 7000 woningen beogen, maar dat de eerste fase de Merwepieren zijn, en dat zijn 2500 woningen. Dus het is wel degelijk de bedoeling om daar die 7000 te blijven realiseren, maar het gaat stap voor stap, in fases, ook omdat we zitten met geluidscontouren en bedrijvigheid. Dus dat even vooraf hieraan, om dat idee te ontkrachten dat het maar over 2500 woningen zou gaan. Om met GroenLinks te beginnen, ik doe natuurlijk de vragen die bestemd zijn voor gebiedsontwikkeling, wonen en uiteraard ligt mobiliteit bij mijn collega-wethouder Lansink-Bastemeijer. Dus GroenLinks, mevrouw Kockelkoren, u zegt: toch die 25% sociaal in het hele gebied neer te zetten. We hebben nu 20% sociaal in dit gebied te realiseren. Daar hebben we de grondexploitatie al voor vastgesteld, dus wij kunnen het ons niet veroorloven om daar andere, dus meer sociaal te realiseren. Dat gaat tot een te

groot verlies leiden. Er moet al ongelofelijk veel geld bij om deze ontwikkeling te betalen, veel rijks­geld, WBI-middelen. Het is een dure ontwikkeling, wat ik al aangaf, vooral omdat je in de buitenruimte heel veel ingrepen moet doen om die woningbouw mogelijk te maken. Dus 20% is het maximaal haalbare dat we nu financieel kunnen realiseren in dit gebied. Dat neemt niet weg dat we in die andere gebieden, Marconikwartier, Keilekwartier, wel naar de 25% kunnen gaan. Maar goed, dan zit je gemiddeld natuurlijk onder de 25%, dus deze motie moet ik echt ontraden. Wat denk ik wel goed is om te zeggen is dat we willen starten met de sociale woningbouw en dat er ook corporaties zijn die dat gezamenlijk met elkaar gaan oppakken en het liefst eigenlijk nu al staan te trappelen om dat te doen, zodat dat gebied als eerste bewoond gaat worden door mensen met een wat smallere beurs. En daarbij, en dat is gelijk een antwoord op de vraag van de heer Vonk, wij willen natuurlijk onderzoeken dat we voor de mensen uit de buurt, die daar graag willen wonen, een voor­rangs­regeling kunnen afspreken. Er zijn verschillende instrumenten voor, we kijken naar wat geijkt is, maar daar zijn we wel degelijk toe bereid. Dus dat op de motie en de vraag van de heer Vonk.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dank voor de inzichten van de wethouder. Alleen wil ik er wel op wijzen dat het verzoek van de motie dus niet gaat over deze fase, maar ervoor zorg te dragen dat als je de volgende fases realiseert, dat je er zorg voor draagt dat dan uiteindelijk in het totale gebied Merwe-Vierhavens je uitkomt op 25% sociaal. Dus wij waren ons ervan bewust dat het voor deze eerste fase al vastligt, maar dat je wel kan streven, we gaan uiteindelijk naar 7000 woningen, en dat zou gewoon heel goed passen in de afspraken die deze coalitie ook met elkaar heeft gemaakt. Dus om dat eventjes te verhelderen.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, nee, misschien was ik in mijn antwoord onvoldoende duidelijk. Op het moment dat we hier 20% hebben en in die andere 25%, dan kom je onder de 25% uit. Ik denk dat de strekking van uw motie is: doe dan in die andere gebieden wat hoger dan 25% en dat moet ik ontraden omdat we ook echt wel met een financieel vraagstuk zitten. 20% van die 2500 is toch al een aanzienlijk aantal sociale woningen dat we daar gaan realiseren, en het gebied eromheen heeft ook al veel sociaal. Dus per saldo zullen er daar behoorlijk wat sociale woningen komen, maar we vinden het ook van belang dat er voor de middeninkomens voldoende komt. Het wordt toch een gebied waar we voor 60% betaalbaar gaan realiseren, dus dat is ook behoorlijk wat in die middencategorie. Ook dat heeft vaak een onrendabele top, dus ook daar moeten we op bijleggen. En om dat gebied ook echt goed te laten aansluiten op de omliggende gebieden, maar ook draagkracht te organiseren daar in die wijken, menen we toch dat we deze percentages op deze manier willen handhaven.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik had nog een opmerking naar mevrouw Kockelkoren. U begint weer over die percentages. Allereerst, het coalitieakkoord gaat uit van percentages voor de hele stad en u weet ook dat we het afgelopen jaar meer sociaal hebben gebouwd dan was afgesproken. Daarnaast, wat u vraagt, even snel op de achterkant van een bierviltje, 170 sociale woningen extra. Hoe gaat u dat betalen?

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, GroenLinks vindt sociale woningen, betaalbare woningen gewoon ontzettend belangrijk en ik kijk dan ook naar de partijen in deze raad die zeggen dat ook ontzettend belangrijk te vinden. Kijk, dat de VVD dat niet is, dat weet ik. Maar we hebben ook Leefbaar Rotterdam, we hebben DENK, we hebben andere partijen die betaalbare woningen heel erg belangrijk vinden en ik roep alleen maar op om ervoor te zorgen dat in dit hele gebied, 7000 woningen, dat je daarvoor zou moeten streven naar 25% sociaal. Omdat er zoveel mensen acht jaar op een wachtlijst staan om een betaalbare woning te vinden denk ik dat we dit gewoon moeten doen en wij hebben daar geld voor over, ja.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Dat kunt u wel zeggen, maar u verwijst naar het coalitieakkoord waarin staat 25% in dit gebied. Dat staat er helemaal niet, het gaat over de hele

stad. En dan moet u er niet dit verhaal sec uit halen terwijl we gewoon meer sociaal bouwen dan we hebben afgesproken. Blijft de vraag staan, en u praat er eigenlijk omheen, waar wilt u dat dan van betalen? Gaan we dan minder aan armoede uitgeven of wat gaan we dan doen?

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, kijk, ik probeer gewoon deze partijen hier in de raad aan hun eigen afspraken te houden. Dat is een. En twee, dit zijn fases die nog in een verder verschiep liggen, dus ik denk dat we deze ambitie moeten stellen. De wethouder weet ook nog niet hoe fase 2, 3 en 4 worden betaald, dus daar moeten we het dan verder over hebben, maar ik vind dat je die ambitie moet stellen, omdat die Rotterdammers dit soort woningen nodig hebben, en dat sluit aan op het verzoek van de heer Dahoe. Dat sluit aan op het verzoek van de heer De Waard. Hier moeten gewoon ook gewone Rotterdammers kunnen wonen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik zal afronden, nog een laatste opmerking. Nogmaals, we bouwen al meer sociaal dan afgesproken, dus deze 170 extra woningen met alle kosten van dien, daar zijn wij geen voorstander van. Daarnaast verwijst ik nog maar een keer naar mijn pleidooi voor meer woningen in zijn totaliteit, grotere bouwhoogtes, en dan kunnen we u misschien ook tegemoetkomen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dan nog even het coalitieakkoord erbij. Daar staat gewoon: wij starten nu al de voorbereidingen, zodat we vanaf 2026 als volgt kunnen bouwen: 25% in het sociale segment. En daar willen wij gewoon de coalitie aan houden.

De VOORZITTER. De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ik sluit wel even aan bij wat de heer Van Dommelen zegt, die percentages gaan over de hele stad, en het klopt ook dat ik daarop stuur, dat we tot en met 2025 op die 20% sociaal zitten en daarna op 25% sociaal, over de hele stad. En dat is de monitoring die ik doe. Daarbij past prima die 20% in de Merwe-Vierhavens. Wat ik heb gezegd, Marconi- en Keilekwartier, daar gaan we naar de 25%. En als je kijkt naar de wijken eromheen, is dit denk ik een verdedigbaar percentage, omdat je ook die draagkracht in die wijken nodig hebt. Je wilt een wijk voor iedereen, waarbij ook voorzieningen goed in stand kunnen blijven omdat er ook verschillende mensen wonen en de een heeft nu eenmaal een grotere portemonnee dan de ander. Goed, volgens mij heb ik hier veel over gezegd. Dan gaat u ook in op dat goed samenwerken met de partijen die in dit gebied gevestigd zijn en die heel goed kunnen meedenken over hoe we dit gebied verder gaan ontwikkelen. Dat ben ik helemaal met u eens en dat is ook echt wel de aanpak die wij hebben, al vanaf dat we daarmee bezig zijn. Zowel bij de Merwepieren als nu ook in het Keilekwartier, waarin we zelfs met een Keilecoöperatie werken die echt coöperatief het gebied gaat ontwikkelen, waar wij als gemeente als een van de gelijkwaardige partners in zitten, om te kijken: hoe kunnen we dit gebied... dus juist die kracht van die wijken en met hen die transformatie daar ook maken, dat is wat ik ontzettend belangrijk vind en wat ook heel veel positiviteit en creativiteit losmaakt. Maar niet in alle gevallen, we hebben inderdaad natuurlijk de discussie rond Kunst & Complex. We hebben er dus ook voor gekozen om als gemeente daar een soort bemiddelende rol tussen de kunstenaars en de koper te nemen, om te kijken: hoe kunnen we daar toch met elkaar uitkomen zodat dat gebied het creatieve gehalte blijft houden, maar dat wij ook recht doen aan de afspraken die wij hebben gemaakt met die ontwikkelaar. Dus wij laten dat niet maar een beetje sudderen daar, we zijn daar actief in, we nemen daar een actieve rol om te kijken dat dat gebied met die partijen allemaal zich ontwikkelt. Maar het ene is inderdaad nog niet helemaal uitgekristalliseerd hoe dat tot zijn einde komt. Dat ben ik met u eens, maar dat is wel de inzet die wij daarin hebben. Dan de vragen van DENK, de heer Dahoe. Hoe verzeker ik dat de ondernemers en de bewoners niet worden weggeduwd? Uiteraard niet. Wat ik net aangaf, wij zijn met die ondernemers die er nu zitten ontzettend bezig, hoe kunnen we ze een goede plek geven in het gebied en hoe kunnen zij ook meedenken met alle ontwikkelingen? We starten dus met de sociale woningbouw op de Merwepieren. Dat wordt door corporaties gemaakt, dus zij hebben gewoon de taak om mensen met een sociaal minimum of een sociaal inkomen te huisvesten. Dus dat is hoe wij dat dan ook garanderen, dat zij dat gaan doen. U vraagt ook over de wind en het weer. Wij moeten altijd

onderzoeken doen naar windhinder, dus dat wordt echt in heel onze planvorming altijd goed gemeten, zodat het een aangenaam verblijfsklimaat is, ook buiten en dat je niet overal wegwaait. Dat nemen we dan mee in de stedenbouwkundige plannen voor de verschillende deelgebieden. Dat is heel belangrijk, omdat we het natuurlijk belangrijk vinden dat mensen niet alleen een fijne woning hebben maar ook een fijne wijk. Ik wilde nog even aangeven, er was een vraag over dat we maar 2500 woningen bouwen. Dat is dus niet zo. Het hele ruimtelijk raamwerk gaat uit van 7000 woningen, alleen bouwen we ze niet allemaal tegelijkertijd. Dus dat wordt gefaseerd. Dan de heer Vonk over de bewoners uit de omliggende wijken. Daar heb ik het antwoord op gegeven. Dan is er ook nog een vraag over de programmering, daar heeft u het eigenlijk over. Ja, wat wij natuurlijk bij deze gebiedsontwikkeling doen is nog echt: hoe gaan we de gebieden vormgeven en daar zitten we ook heel erg op om dat samen te doen. We organiseren daar allerlei zaken voor. Op het moment dat de woningbouw, laten we zeggen, er allemaal staat dan is het natuurlijk meer dat opbouwwerk waar u het over heeft. Dat duurt nog even, want de woningen staan er nog niet. Dan zou dat een taak zijn voor opbouwwerk, maar hoe we daarover denken t.z.t., daar kan ik nu geen uitspraken over doen. Maar tot die tijd zullen wij in ieder geval op allerlei verschillende manieren partijen betrekken om echt ook mee te doen en dat zij zich eigenaar kunnen voelen van het gebied. Daar zijn overigens ook referentiewaarden voor, dus je hebt een voorzieningenplan vanuit de maatschappelijke ontwikkelingen. Naarmate de hoeveelheid woningen moet er ook een bepaalde hoeveelheid voorzieningen komen. Dat is daar met referentiewaarden dat we dat doen, dus daar wordt dan op die manier in voorzien. Dan Volt, de heer Kind, een heel leuke bijdrage over de functie van kleur in de stad. Ik kan me er alles bij voorstellen. U geeft aan dat kleur ook heel veel doet met de beleving, het geeft ook een stuk herkenbaarheid in het gebied en daar heeft u een aantal moties voor. Ik ben net even wat moties vergeten, daar kom ik zo op terug, maar eerst dan even de moties van Volt. De motie 'Blauw', u zegt: ga in overleg met het Havenbedrijf om die blauwe kleur bij de Gashouder, Emaillefabriek en de Smelterij te behouden. Ik ben wel bereid om dat overleg te doen. Het is wat de heer Van Dommelen ook zegt: wij gaan daar niet over, maar we kunnen een poging wagen. Dus deze motie is wat mij betreft oordeel raad. Dan hebben we nog de motie 'Creatief met kleur'. Daarbij zegt u eigenlijk meer stimulans voor creatief gebruik van kleur. In de Welstandsparagraaf hebben we opgenomen dat het mogelijk moet zijn, maar meer met accenten dan heel groots et cetera. En daar wil ik mij toch aan vasthouden, dus deze zal ik ontraden.

De VOORZITTER. De heer Kind.

De heer KIND (volt). In die Welstandsparagraaf staat: materiaaleigen kleuren, gedempte kleuren behoudend. Al die termen staan in de Welstandsparagraaf. En het is niet zo dat we nu gelijk zeggen: gooi dat hele gebied vol met kleuren, maar we willen richting de toekomst die mogelijkheid openhouden en dat zien we in heel veel gebiedsontwikkelingen. We hebben de Welstandsparagraaf ooit vastgesteld en tot sint juttemis blijven die kleuren dan hetzelfde. We willen dat we daar wat meer ruimte in creëren en daar gaat die motie over. Dus het is niet zo dat we het nu direct willen veranderen, maar we willen de mogelijkheid richting de toekomst openhouden, daar gaat het over.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, deze Welstandsparagraaf gaat er wel over hoe je kijkt naar het gebied en die rust in kleuren, zullen we maar zeggen, het maakt wel accenten, felle accenten, creatieve kleuren mogelijk, alleen meer als accent dan in zijn totaliteit. En ik denk dat het ook belangrijk is om dat wel zo te behouden. Want als je zegt: we willen graag wat behoudender of wat minder opvallend, maar het mag ook knallend zijn, dan is het een wat onduidelijke Welstandsparagraaf. Dit is de keuze die hier voorligt, om het inderdaad te houden in de wat industriële kleuren, zullen we maar zeggen, wat meer naturel, industrieel, met mogelijkheden om creatief kleurgebruik toe te staan, maar dus wel met mate. En zo lijkt mij dat ook een helder kader waar ik me graag aan vast wil houden. Dan heb ik nog een motie van GroenLinks over die segmentering. Die heb ik al gedaan. Maar u had volgens mij nog een andere motie. (Er wordt buiten de microfoon gesproken). Ah, oké. Dan was dit het.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank voor uw zorgzaamheid mevrouw de burgemeester, maar ik ga verder. Dank voor uw vragen. Ik zou toch wat algemeen willen aftrappen, dat ik Merwe-Vierhavens eigenlijk een fantastische ontwikkeling vind, waarin we op een heel bijzondere manier gaan kijken hoe we die auto in een nieuw stedelijk gebied kwijt kunnen raken. En ik denk dat dat mogelijkserwijs in onze stad de komende jaren wel een oplossing wordt voor de vraag naar

autogebruik enerzijds, maar ruimtegebrek aan de andere kant. En ook de behoefte van u allen om ook onze stad niet te laten vollopen met water en dat we tot onze knieën in het water staan en dat we ook die vergroening nodig hebben. Dat zijn allemaal claims op de ruimte die we kwijt moeten in onze stad en daar zouden parkeerhubs in de toekomst mogelijkerwijs in heel veel andere gebieden ook een oplossing voor kunnen bieden. En ja, dan zullen we er aan moeten wennen dat de auto niet meer voor de deur komt te staan, maar het geeft dus wel de mogelijkheid aan autobezitters om nog steeds met die auto in die stad welkom te zijn. En dat is wel de trade-off, om maar een goed Nederlands woord te gebruiken, die we hier natuurlijk toepassen, want, dat heb ik ook in de commissie gezegd, het is in de basis helemaal niet mijn voornemen om het aantal auto's in dit gebied zo min mogelijk te maken. Dat zou u misschien denken, maar het heeft gewoon te maken met het feit dat we in dit gebied niet meer auto's toe kunnen laten. Dat heeft te maken met het feit dat we vanuit die MER letterlijk een plafond hebben waaraan wij mogen voldoen. Als we daar overheen gaan, schaden we dus die MER en dat mag niet. En dus moeten we een oplossing vinden om toch die auto's kwijt te kunnen, ook die auto nog een kans te bieden in dat gebied, maar daar zit dus een maximum aan. En dat is ook heel logisch hè. Ik weet niet of u het weet, maar ik kom uit Delfshaven, dat is West, en dat gebied is of water of een al heel drukke straat waar ik niet voornemens was om daar een driebaansweg neer te leggen. Dat gaat gewoon niet in dat gebied, en dus moet dat verkeer ook gewoon afgehandeld worden. Dat is de reden waarom wij die mobiliteitsstrategie hebben en dat hangt dus samen met het complete programma dat wethouder Zeegers voornemens is te gaan bouwen op de Merwe-Vierhavens, en waar we ook als college een enorm vertrouwen in hebben dat we dat gebied ook op die manier gaan ontwikkelen. Daar komen dus ook al die investeringen die ik aan u vraag en het krediet dat ik voor de eerste hub aan u vraag, vandaan. Dan ga ik over naar de vragen, na deze korte introductie en mijn enthousiasme over deze mooie ontwikkeling. Daar mogen we de stad echt mee feliciteren. De vraag van Leefbaar Rotterdam, de stad lijkt wel ingericht voor een specifieke groep. Ik heb hem op die manier maar even politiek genoteerd. Nou ja goed, op het bouwprogramma en wie daar kunnen wonen en met welke beurs is wethouder Zeegers natuurlijk ingegaan. Maar u prikt natuurlijk wel een belangrijk punt aan, want wat mij betreft trek ik dat naar het verdeelmodel van de auto's. Want kijk, we gaan daar hubs neerzetten en we gaan de parkeerplekken gefaseerd realiseren en de bouw ook gefaseerd realiseren, dan loop je natuurlijk het risico als je dat niet goed regelt, dat de mensen die daar als eerste wonen alle parkeerplaatsen krijgen en de rest staat met lege handen. En om op die manier ook voor iedereen te bouwen, zijn we echt letterlijk op dit moment aan de gang om te kijken hoe die verdeling op een eerlijke en goede manier in deze mooie nieuwe woonwijk, dit nieuwe stedelijke gebied, uitgedeeld kan worden. Daar komen we dus nog op terug, maar dat zie ik eigenlijk ook als een verdere kleur op mijn wangen, op de vraag van de heer De Waard. De reflectie op de verhoging van € 11.300,00 en dan pak ik ook gelijk de motie van Leefbaar Rotterdam. Ik ga daar gewoon heel transparant mee om. Ik heb een lang gesprek gehad met de heer De Waard en het leek financieel goed te kunnen passen, maar daar lijkt nu een kink in de kabel. Dus ik zou de heer De Waard misschien willen vragen of hij in zijn motie iets zou kunnen omschrijven naar 'een onderzoek te doen of dit kan', want op dit moment heb ik twee ambtelijke adviezen, waarvan de een zegt: dit kan zonder dat het de grex schaadt en de ander zegt: dit kan niet, want dat schaadt de grex. En dat wil ik wethouder Zeegers weer niet aandoen. Maar dat is echt informatie die ik afgelopen minuten binnen heb gekregen en ik vind het vervelend om hem nu te ontraden of te omarmen, omdat ik daar de financiële consequenties niet van weet.

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Voor mij inderdaad een kleine teleurstelling, vooral het ene bericht. U geeft aan dat u twee adviezen heeft gehad. Ik ga even uit van het meest positieve advies, dat mij ook het meest positief uitkomt natuurlijk, dus ik stel voor dat we na dit debat nog even gezellig een paar bakkies koffie doen om eruit te komen. Dank u wel.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Heel fijn, als u in de motie zou zeggen 'te onderzoeken', dan kan ik er in ieder geval ook op een goede manier mee terug. Dan kunt u de motie wat mij betreft ook gewoon indienen en dan kan ik daar op een later moment op een goede manier op terugkomen.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Ik zou dan toch graag van de wethouder willen weten waar de kink precies zit. Ik neem aan dat het in het tweede gedeelte van het dictum is bij het verzoek aan het

college dat de parkeerkosten voor de gebruikers moeten worden verlaagd, maar ik zou daar graag wat duidelijkheid over willen hebben.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Het zit hem in de mate waarin een bedrag al is ingeboekt in de grex en als je dat verandert, dan loop je een risico in de grex. Dat is dus een bepaald ambtelijk advies, dat er in de grex een tegenvaller van zo'n € 600.000,00 tot € 700.000,00 ontstaat. Ik weet zelf ook nog niet helemaal hoe dat precies werkt, dus om te voorkomen dat we hier in een technische sessie terecht komen zou ik willen vragen: roep mij op om te onderzoeken of het kan, en dan kan ik in alle rust u daar ook de techniek achter vertellen of het wel of niet kan. Dat leek mij de meest nobele manier om met deze motie om te gaan, omdat ik wel uw oproep begrijp. En ik heb daar ook de afgelopen dagen met u op een heel prettige manier overleg gehad. GroenLinks, u vraagt om de risico's. Geen enkel project heeft geen risico's. Dat zeg ik eigenlijk als oud-projectleider. Je start een project omdat je verwacht dat er ook risico's zijn en die probeer je zoveel mogelijk te mitigeren. Als het geen risico's zou hebben zou het regulier werk zijn. En dat is het niet. En ik wil u ook meegeven dat we natuurlijk ook snappen dat dit risicovol kan zijn. Daarom gebruiken we ook een marge van zo'n 20% in de businesscase die we hebben gerealiseerd. Ik kom bij uw motie overigens nog terug op de risicosturingsinstrumenten die wij al voornemens zijn in te boeken, hoe wij daar ook de raad over gaan informeren. Nee, weet u wat, ik doe die motie ook, dan heb ik alle moties al gehad. Lekker rommelig, maar dan weet u dat allemaal. Ik stel voor deze motie te ontraden, want het is feitelijk een overbodige motie en ik ga u aangeven waarom. Er komt al een plan van aanpak, we moeten dat natuurlijk sowieso doen. We zeggen niet: geeft u ons het geld en we zien wel, dan komt de hub vanzelf. Er komt een plan en ik ben zeer bereid dat plan ook met u te delen. In dat plan zitten sturingsinstrumenten voor wat betreft de risico's, dus die worden gewoon uitgewerkt. Twee keer per jaar krijgt u een rapportage, een Monitor Grote Projecten, met onder meer ook de financiële risico's, dat gaat u gewoon krijgen. Cofinanciering is natuurlijk al geregeld, want dat doen we nu juist bij die fondsafdracht met de ontwikkelaars. Dat doen we deels via erfpachtregelingen. Een groot gedeelte van wat we daar hebben staan is gewoon in beheer, in bezit van onszelf en andere delen doen we via bepalingen die we in het bestemmingsplan hebben opgenomen, en daarmee kunnen we dat ook afdwingbaar maken. De ene vorm is iets makkelijker dan de andere, maar het kan juridisch allemaal wel, dus ik hoop dat u daarmee ook gevoel heeft gekregen dat wij zeer bereid zijn de raad te informeren over risico's, maar vooral natuurlijk hoe we die risico's proberen te mitigeren. Tot zover over de moties. Dan ga ik nog even in op de vragen, de noodzaak om alles te bestemmen. Daar heb ik eigenlijk zojuist bij mijn aftrap al het nodige over gezegd. Die mobiliteitsstrategie hangt samen met het complete plan van wethouder Zeegers om in dat gebied woningen te bouwen en wij kijken dus: hoe kunnen we met die mobiliteitsstrategie dat plan realiseren en dat het ook nog eens binnen de bepalingen en de uitgangspunten van de MER blijft. Dat moeten we in het geheel kunnen doen, want die hubs werken ook voor de nog te ontwikkelen delen van mevrouw Zeegers. En daar zit dus die verbintenis en dan is de bepaling in het bestemmingsplan altijd dat wij moeten kunnen aantonen dat het financierbaar is. Als wij dat niet aantonen, dan is het een beroepsgrond, een bezwaargrond bij de Raad van State waar de rechter in mee zal gaan. Dus dat is de logica achter het complete pakket financierbaar maken, waarbij we elke keer per hub bij u voor een investeringskrediet komen. Forum voor Democratie, 0,6 parkeernorm, is dat niet een beetje weinig et cetera. Samenhang MER, we moesten met een plan komen, maar de grap is, feitelijk gebruiken we gewoon de parkeernorm zoals we die met u hebben vastgesteld. Uw raad heeft die vastgesteld. Daar wijken wij ook niet van af. Het enige wat wij in dit gebied doen is dat wij opleggen aan de ontwikkelaars dat zij de maximale kortingen inboeken. Normaal is dat een verzoek van de ontwikkelaar aan ons. Dan zeggen zij: u heeft deze parkeernormen, en ik wil deze kortingen wel of niet inboeken. En nu zeggen wij: wil je hier ontwikkelen, dan dien je deze kortingen in te boeken. Dat is eigenlijk wat we anders doen, maar daarmee lopen we dus feitelijk gewoon binnen de parkeernormen zoals we die met u hebben afgestemd. Elektrisch laden boven elkaar, ik ben van u gewend dat u altijd dit soort mooie veiligheidsvragen stelt en terecht. Het is een groter wordend probleem. Maar daar hebben wij echt overleg over met de bevoegde gezagen die daar zijn, de veiligheidsregio en de brandweer, dus die zijn meegenomen in het project en die denken dus ook met ons mee. Veiligheid rond de hubs, een van de belangrijkste zaken die we daar doen is dat we het goed inpassen binnen al die bouwblokken, in- en uitrijdend verkeer. Daarom hebben we ook de ontsluiting altijd aan de gevelkant, zodat het goed zichtbaar is. We denken na over goede verlichting en we kijken er ook goed naar hoe we de sociale veiligheid kunnen vergroten, maar daar zei u zelf ook al het nodige over. De last mile, en kan die bus niet gewoon gratis gaan rijden? Het goede nieuws is dat die last mile al bij de oplevering van de eerste woningen wordt geïntroduceerd in het gebied, maar dat gaan we wel betaald doen, omdat ik ook een beetje een zuinige wethouder ben, maar daar komt ook

bij dat het natuurlijk mensen niet stimuleert om te lopen en te fietsen, terwijl het heel logisch is in dat gebied dat je per fiets bijvoorbeeld naar Schiedam gaat, het treinstation. Een westerling gaat gewoon op de fiets naar Schiedam, of bijvoorbeeld lopend naar Marconiplein, als je daartoe in staat bent. Dat is natuurlijk allemaal hartstikke dicht bij deze ontwikkellocatie. Maar hij gaat wel rijden, dat is het goede nieuws. Er is niet veel uitgewerkt, dat kan ik begrijpen, dat is altijd bij dit soort zaken. We vragen aan u eerst de kaders en de financiële randvoorwaarden vast te stellen en in de uitvoering gaan we natuurlijk de verdere invulling, ook van de last mile, verder doen. Daarmee heb ik, nonchalant als ik ben, zowel de vragen als de moties afgehandeld. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Rehim Zadeh heeft nog een vraag.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Ja voorzitter, ik had nog een vraag gesteld over de collectieve voorzieningen en hoe die afhankelijk zijn van de woningbouw.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Mag ik even doorvragen mevrouw de voorzitter? Welke collectieve voorzieningen bedoelt u dan?

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Nou, los van die parkeerhub wordt er ook gesproken over de zelfrijdende bus, de nieuwe tramlijn, we lezen iets over een fietsbrug.

De VOORZITTER. We doen nog even de veegronde. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Bij mijn beste weten heb ik nog geen antwoord gekregen op de fruitterminal, hoe u dat in de planning gaat opnemen.

De VOORZITTER. Anderen nog? De heer Engberts? Oké, nee? Twee vragen nog. De heer Biljoen toch nog? Oké.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, soms is het, is het nu mobiliteit of wonen? De vraag van de heer Van Dommelen over de ontwikkeling van de punt van het Galileipark, de fruitterminal. Wij willen dat nu bestemmen zoals het is, als een fruitterminal. Ik heb aangegeven in de stukken dat wij niet nu een andere visie hebben op dat gebied. Je zou kunnen zeggen dat je dat op enig moment wel gaat ontwikkelen. Daar hebben we nu geen tijdlijn voor in gedachten, dus ik kan daar nu niet een heel concreet antwoord op geven. Het zal in ieder geval niet op de korte termijn zijn. Dat is het antwoord op uw vraag. De vraag, eigenlijk uit het debatje van u beiden over die hoogte van de bouw, we hebben natuurlijk het maximum aantal woningen hier aangegeven, maar we willen wel degelijk ook hier de hoogte in. Zoals ik de motie van de heer Van Dommelen denk te kennen, want hij wordt zo meteen pas ingediend, gaat dat heel erg over wat hoger dan vier, dus dat je meer naar vier tot acht ook gaat. Terwijl we hier bij Merwe-Vierhavens spreken over vijftien lagen. Dus we zitten hier al hoger. Dan even de vraag van mevrouw Rehim Zadeh over de mobiliteit en de woningen. De mobiliteit moet natuurlijk goed geregeld zijn, ook om de bereikbaarheid van die woningen te realiseren. Dus er is altijd samenhang tussen beide.

De VOORZITTER. Zullen we eerst even de wethouder gewoon antwoord laten geven? Dan kunt u daarna altijd nog bepalen of het dan voldoende is.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Over de voorzieningen. De tramlijn doortrekken over de Vierhavensstraat, want daar heeft u het dan bijvoorbeeld over, dat staat al in de toekomstvisie PTT, dus dat is eigenlijk feitelijk onafhankelijk zelfs van de woningbouw. Dus dat staat daar al in geregeld. In antwoord op de vraag van de heer Oostdijk heb ik u al aangegeven dat we dus bij de oplevering van de eerste woningen ook al met die bus gaan rijden. In eerste instantie bemand, later onbemand. En zoiets als deelvervoer en al dat soort zaken wordt natuurlijk sowieso standaard al in de hub meegenomen. Dat is een standaard onderdeel van de hub.

De VOORZITTER. Is dat voldoende? Oké. Ik kijk nog even of er behoefte is aan een tweede termijn. Ja, dat is het geval. (Er wordt buiten de microfoon gesproken). Het is misschien goed om het inderdaad even via de microfoon te doen, want er gaan wat vragen heen en weer die mij niet bekend zijn. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Voorzitter, het ging over de motie die ik zojuist heb ingediend. Ik wilde even weten of die € 70 miljoen van de Eneco-middelen ook terugkomt in die Monitor Grote Projecten. Als dat het geval is, dan zal ik daarbij mijn motie dan ook intrekken.

De VOORZITTER. Dan kijk ik even naar wethouder Lansink-Bastemeijer of hij daarop kan reageren. Ik vond dit nog de veegronde, maar goed. Ik had gevraagd om een tweede termijn en toen was het eerst nee. Dus u moet iets duidelijker zijn in wat u wilt. Oké, dan is dit alvast het begin van de tweede termijn. Dan kan de wethouder nog even nadenken en kijk ik nog even of er anderen zijn voor de tweede termijn. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde nog een nadere vraag aan mevrouw Zeegers stellen over de voorrang voor mensen in de omliggende wijken. Dat was door de heer Vonk eigenlijk op tafel gelegd. En ik hoorde de wethouder daar vrij duidelijk over dat ze dat wil gaan regelen. Maar ik wilde nog even daar de precieze stevigheid erin, omdat de wijkraad Oud-Mathenesse erom heeft gevraagd en in het antwoord dat het college heeft gegeven op die vraag van de wijkraad blijft het nog een beetje in het midden, althans zo lezen wij het. Zo van: er wordt gekeken naar, en nog een keertje: het wordt bekeken. Maar mogen we de wethouder zo begrijpen dat het inderdaad de uitdrukkelijke bedoeling is om dit voor deze bewoners in de omliggende wijken ook te regelen? We zouden dat graag horen.

De VOORZITTER. Dank. Andere leden nog? Nee. Dan vraag ik nu toch aan de wethouders om te reageren.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, ik wil wethouder Zeegers natuurlijk het slotwoord gunnen, dat snapt u. Het mooie plan is van haar zijde en ik zit in de faciliterende rol. Het simpele antwoord op de vraag van de heer Biljoen, vanzelfsprekend.

De VOORZITTER. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel. Ja, die verordening, dat het ook mogelijk is om mensen voorrangsposities te geven, zullen we hier ook hanteren. Dus ja, binnen de mogelijkheden die we daarin juridisch hebben.

De VOORZITTER. Helder. Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen. Ah, we moeten nog even weten of u nu de motie intrekt. Dat is voor de administratie fijn.

De heer BILJOEN (gl). Ja, heel goed dat u die vraag stelt, dan gaat mijn tijd niet lopen. Hij loopt wel, nee hij loopt niet. Ja, gehoord het antwoord van de wethouder gaan we motie 3 dan intrekken.

De VOORZITTER. Motie 3 wordt ingetrokken. Wethouder Lansink-Bastemeijer heeft ook toegezegd het investeringsplan Mobiliteitshubs M4H naar de raad te sturen zodra dit beschikbaar is. Dan sluit ik hiermee punt 5.2.

5.3 Voortgang LHBTQIA+-beleid

De VOORZITTER. Dan gaan we over naar onderwerp 5.3, Voortgang LHBTQIA+-beleid. Ik kijk heel even of de wethouders aanwezig zijn. Ja? Die worden nu gehaald. Eén moment.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Voorzitter, een punt van orde.

De VOORZITTER. Ja.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Kunnen wij een kwartier schorsen?

De VOORZITTER. Een kwartier?

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, de wethouders zijn er nog niet en we zijn ook nog met de wethouder in gesprek over bepaalde dictums, dus als we misschien een kwartier schorsen hebben zij voldoende tijd om te komen en dan kunnen wij onze dingen nog even snel afstemmen.

De heer CEULEMANS (lr). Mag ik u een voorstel doen voorzitter?

De VOORZITTER. Nog een voorstel, mijnheer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ik heb nog een agendatechnisch voorstel, want het gaat neem ik aan over het agendapunt dat er nu aan gaat komen toch? Ja, het is ook nog eens een regulier debat, dus dat gaat vrij lang duren. We zitten met de lunch, dus is het mogelijk om bijvoorbeeld een tweeminutendebat nu voor de lunch te doen? Want als het alternatief is dat we nu een kwartier gaan schorsen met elkaar, dan zijn we ook ver van huis.

De VOORZITTER. Ik wilde dus ook geen kwartier gaan schorsen. Het wordt nu echt een beetje chaotisch, want mensen moeten in huis zijn voor een tweeminutendebat, ook wethouders et cetera, dus ik wil toch even kijken of we wel kunnen beginnen met een eerste termijn en dan kunnen we altijd nog besluiten om te schorsen als het nodig is.

De heer CEULEMANS (lr). Mevrouw Zeegers zit er al, op haar portefeuille zijn ook tweeminutendebatten. Anders gaan we nu schorsen, dan gaan we een beginnetje maken met een regulier debat dat we dan voor de pauze gaan schorsen. Het wordt zo heel rommelig denk ik.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegER (gl). Ja voorzitter, excuses, ik sprak net op de gang de wethouder aan. Daarom is de wethouder iets verlaat, dus de wethouder voor dit raadsdebat komt er nu aan, dus dat is misschien goed om te weten. Dan hoeven we niet een kwartier te schorsen.

De VOORZITTER. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Als het even nodig is voor iemand om een motie af te stemmen, vind ik vijf minuutjes prima, maar laten we niet het debat laten vertragen door een kwartier te schorsen.

De VOORZITTER. Dit is dus ook echt precies mijn opvatting. We gaan om 12.00 uur aanvangen. Dan zijn er nog een paar minuten. Anders wordt het echt chaotisch in de agenda. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, het is wel goed gebruik dat als een fractie vraagt om een schorsing dat het wel gehonoreerd wordt, dus als BIJ1 vijftien minuten tijd nodig heeft, dan vind ik dat we dat wel gewoon moeten honoreren.

De VOORZITTER. Volgens mij gaf de heer Van Campenhout aan dat vijf minuten eventueel ook mogelijk is.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, akkoord dan, vijf minuten. Dan gaan we om 12.00 uur verder.

De VOORZITTER. 12.00 uur gaan we beginnen. Dan schors ik nu even tot 12.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Ik wil weer beginnen met het debat. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over Voortgang LHBTQIA+-beleid. De eerste spreker is mevrouw Vlieger. Ja, mevrouw Vlieger mag het woord.

Mevrouw VliegER (gl). Ja, ik dacht: ik wacht even tot de wethouder ook netjes zit. Voorzitter, Rotterdam is een superdiverse stad, waar wij als GroenLinks ontzettend trots op zijn. Als het om inclusie gaat valt er nog veel te winnen. De LHBTQIA+-gemeenschap in Rotterdam voelt zich niet altijd

gehoord en ze voelen zich ongezien en bovenal onveilig. Als deze stad echt voor iedereen is, moet dit door iedere Rotterdammer gevoeld worden. Je moet trots kunnen zijn op wie je bent, hand in hand over straat kunnen lopen en in volledige drag in de metro kunnen zitten. Zichtbaarheid is hier een belangrijk punt, wat ook door de community wordt aangegeven. Symbolische zichtbaarheid, zoals een vlag, doet ook al veel. Maar een volledig sterke Pride is wat onze stad echt verdient. Zoals we in de commissie al zeiden, zijn we supertrots op wat er de afgelopen keer is neergezet met hard werk en dedication vanuit zowel de gemeente als de community. Tegelijkertijd ziet GroenLinks graag een duurzame oplossing om ervoor te zorgen dat ook Rotterdam de grote Pride krijgt die wij verdienen. In onze stad zit genoeg talent en mensen met de juiste skills en we willen daarom graag een motie indienen waarin wij met de stad en met al die talenten op zoek gaan om een groep te vormen vanuit de community die zich wil inzetten voor een duurzame Pride. Veilige plekken om samen te kunnen komen zijn schaars in onze stad, maar wel uitermate belangrijk. Kortgeleden bereikte ons het nieuws dat Queer Rotterdam uit hun locatie moet gaan en nog geen alternatief heeft gevonden. Onze vraag aan de wethouder is dan ook: hoe zal hij ervoor zorgen dat veilige plekken voor de queer community zullen blijven? Dan, het manifest voor een kliniek voor transzorg in Rotterdam, iets wat GroenLinks van harte steunt. Transzorg is momenteel ontoereikend. Transpersonen moeten lang wachten op behandelingen, wat hun mentale gezondheid en veiligheid ontzettend onder druk zet. 70% van de transpersonen heeft ooit aan zelfmoord gedacht. En ze lopen vier keer meer risico op geweld. De bestaande klinieken kunnen de vraag uit Rotterdam niet aan. En daarnaast heeft Rotterdam als gemeente natuurlijk een zorgplicht voor zijn inwoners. Daarom dienen wij nog een motie in die het college vraagt om de mogelijkheden voor de realisatie van een kliniek voor transzorg te onderzoeken.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Rotterdamse Pride duurzaam gewaarborgd

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 5.3 Voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- de organisatie Rotterdam Pride afgelopen jaar failliet is gegaan waardoor de Pride in Rotterdam dit jaar vele malen kleiner gevierd is dan voorgaande jaren;

overwegende dat:

- LHBTQIA+-organisaties samen zijn gekomen om alsnog een week vol activiteiten te organiseren in de vorm van Queer Fest, maar dit geen lange termijn oplossing is voor een Rotterdamse Pride;
- Rotterdam als tweede stad van Nederland een grote Pride verdient;
- het groots vieren van Pride bijdraagt aan de zichtbaarheid en inclusie van de LHBTQIA+-community;
- de doelgroep ontzettend divers is en we in onze stad een grote community hebben van mensen die zich in willen zetten voor een Rotterdamse Pride;
- een goede professionele coördinator ervoor kan zorgen dat Pride in Rotterdam duurzaam gewaarborgd wordt en de krachten van de community optimaal daarvoor worden ingezet;
- de ondersteuning van de gemeente aan deze persoon laat zien dat de gemeente waarde hecht aan een Rotterdamse Pride en zich, binnen haar rol, inzet voor een Pride;

verzoekt het college:

- samen met de LHBTQIA+-community ervoor te zorgen dat er een coördinerende groep ontstaat, waarbij organisaties met elkaar en de gemeente in contact worden gebracht om een grote Pride in Rotterdam duurzaam te waarborgen;
- te onderzoeken hoe de gemeente een faciliterende rol hierin kan spelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en T.S.J. Coşkun

Motie 2. Transkliniek in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 5.3 Voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- verschillende (trans)organisaties een manifest hebben gestuurd naar het bestuur van de GGD Rotterdam-Rijnmond met de oproep tot het realiseren van een transkliniek in Rotterdam;

overwegende dat:

- de transgenderzorg op dit moment voor veel mensen ontoegankelijk is, door jarenlange wachtlijsten, waardoor veel transmensen nu niet de zorg krijgen die ze nodig hebben;
- transzorg essentieel is voor het welzijn van transpersonen, die in Nederland 5 tot 10 keer vaker een zelfmoordpoging doen en vier keer meer kans hebben om slachtoffer te worden van geweld;
- preventieve zorg via een transkliniek ervoor zorgt dat de zorgkosten op de lange termijn lager zijn en er minder druk ligt op andere zorginstanties;
- de GGD een belangrijke rol kan spelen in het zorgen voor veilig aanbieden van hormoonzorg, mentale zorg en seksuele zorg aan mensen die hier nu geen toegang toe hebben;
- het voor de toegankelijkheid van de transzorg belangrijk is dat er een transkliniek komt in Rotterdam en transpersonen niet naar Amsterdam of Utrecht moeten voor deze zorg;

verzoekt het college:

- te onderzoeken, in samenwerking met de GGD Rotterdam-Rijnmond, wat de mogelijkheden zijn om een kliniek voor transzorg te realiseren in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, het is belangrijk dat iedereen in Rotterdam vrij en zichzelf kan zijn, ongeacht van wie je houdt. Dat is voor D66 heel erg belangrijk en we hebben hier een uitgebreid debat met elkaar gehad in de commissie. En waar we het allemaal met elkaar over eens zijn is dat het heel erg belangrijk is dat iedereen vrij en veilig door deze stad heen kan lopen. Ik ben daarom ook blij dat de wethouder reeds heeft toegezegd dat we ook in Rotterdam een onderzoek gaan doen naar de veiligheidsgevoelens van LHBTQIA+'ers in deze stad. Maar dat betekent niet dat we er al zijn en ik wil op een paar punten nader ingaan. Dat is allereerst dat in het Regenboog Stembusakkoord ook is opgenomen dat we meer aandacht willen voor het netwerk Roze in Blauw. En wat ik dan heel erg frappant vind is dat de reactie van het college is dat we daar niet over gaan. Ik begrijp dat ook heel goed, want het is een netwerk van de politie, maar vervolgens heeft het college uitgebreid verteld over het Roze in Blauw-netwerk bij de politie als reactie op het WODC-rapport, waar onderzoek naar is gedaan. Ik vraag me dus toch wel een beetje af hoe dat zich tot elkaar verhoudt en welke banden er nu precies bestaan tussen het Roze in Blauw-netwerk en de gemeente. Daarnaast heeft D66 Rotterdam gezien dat ondanks dat mensen de vrijheid hebben om uit de kast te komen hier in Nederland op het moment dat ze daar zich prettig bij voelen, we zien dat ouderen en mensen die zorg krijgen toch vaak weer in de kast worden geduwd op het moment dat ze dat ontvangen, omdat de zorg toch niet inclusief genoeg is. Ik maak mij ernstige zorgen over mensen die echt hebben gevochten, zeker de ouderen die in andere tijden zijn opgegroeid, om uit de kast te komen, en vervolgens zorgbehoevend worden en weer in de kast worden geduwd omdat ze in een intolerante omgeving terechtkomen. Daarom dien ik samen met BIJ1, PvdA, SP, de Rotterdamse VVD, Volt en JOU een motie in om aan de wethouder te vragen om de diversiteitsbeleid die wij in de aanbestedingen meenemen ook echt mee te nemen in de gesprekscycli die er zijn. Er is ook een Roze Loperkeurmerk, en volgens mij is dat een hartstikke belangrijk keurmerk om ervoor te zorgen dat we dat bij alle Rotterdamse zorginstellingen voor elkaar krijgen.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Maassen. Wij kennen de fractie 50PLUS hier.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Het raadslid Verkoelen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, en daarnaast hebben we het ook gehad over het manifest over transzorg in Rotterdam en ik stel hierbij nogmaals de vraag: is de wethouder Zorg bereid om dat manifest ook in ontvangst te nemen, omdat door GGD Rotterdam werd gezegd dat het echt een politieke aangelegenheid is. Daarnaast een vraag aan de wethouder, er blijkt uit dat manifest ook dat de transzorg in Rotterdam als onvoldoende wordt ervaren door de mensen hier in de stad. En mijn vraag is in hoeverre de wethouder bereid is om uit te zoeken in hoeverre de GGD's in Rotterdam er ook aandacht aan besteden de juiste zorg te bieden en de juiste sensitiviteit toe te passen in de zorg voor deze mensen in de stad.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Leg de Roze Loper uit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3: Voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- binnen de (ouderen)zorg- en welzijnssector weinig aandacht is voor LHBTQIA+'ers, waardoor de doelgroep niet zichtbaar is;
- onder professionals en management van instellingen en (zorg)organisaties vaak het idee leeft dat er geen LHBTQIA+-cliënten zijn binnen hun organisatie;
- er een officieel keurmerk bestaat gericht op sociale acceptatie en veiligheid voor deze groep;

overwegende dat:

- LHBTQIA+-cliënten vaak angst hebben om voor hun seksuele voorkeur of genderidentiteit uit te komen. Wanneer ze dit wel doen, krijgen ze vaak te maken met discriminatie en uitsluiting door (mede) cliënten en/of professionals in de zorg;
- het keurmerk Roze Loper als doel heeft sociale acceptatie en inclusie van LHBTQIA+'ers in zorg- en welzijnsinstellingen te bevorderen;
- de geest van dit keurmerk terug te vinden is in de vorm van de diversiteitseis in de zorgaanbestedingen van de gemeente Rotterdam;
- organisaties met een Roze Loper Certificaat vooroordelen willen tegengaan, bewustzijn ontwikkelen met betrekking tot LHBTQIA+'ers en streven naar een organisatie waar iedereen wil verblijven en werken;

verzoekt het college:

- in de reguliere gesprekcycclus met de Rotterdamse zorgsector de doelstellingen van het Roze Loperkeurmerk mee te nemen en hierbij te bespreken hoe onze zorgpartners diversiteit, wat onderdeel is van de aanbestedingseisen, zo goed mogelijk kunnen waarborgen, teneinde te voorkomen dat ouderen opnieuw in de kast worden geduwd en te zorgen dat de Rotterdamse zorg voor iedereen een veilige plek is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, S.J.C. Becker, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, M.E. Vogelaar en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik nu het woord aan de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Voorzitter, dank u wel. We hebben het inderdaad in de commissie al heel uitgebreid erover gehad en in de commissie hebben wij gepleit voor een Rotterdams onderzoek naar verbaal en fysiek geweld tegen homoseksuelen hier in Rotterdam op straat. Dat is een heel belangrijke zaak omdat we zien dat die vijandigheid tegen homo's op straat ook toeneemt. We hebben recente voorbeelden gezien, bijvoorbeeld aan de Keerweer, wat een heel kwalijke zaak is. En wie homohaat gericht wil bestrijden moet ook onder ogen durven zien waar het vandaan komt en dan dus niet zoals

wethouder Groot Wassink van GroenLinks in Amsterdam een rapport onder het tapijt moffelen als blijkt dat de daders vaak van Noord-Afrikaanse afkomst zijn. Volgens mij ben je dan niet oprecht bezig met het verbeteren van de veiligheid van homo's, maar vind je je politiek correcte stokpaardjes belangrijker. Dus laten we dat niet doen. We zijn blij met de toezegging van de wethouder dat er een Rotterdams onderzoek gaat komen waarbij juist ook kwalitatieve interviews worden gehouden met Rotterdamse homo's over de ervaringen die zij hebben gehad van het geweld dat zij ervaren hebben, wat de achtergronden daarvan zijn, wat voor daders dat zijn, dus een goede zaak.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft een vraag.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ja, ik vraag me af, mijnheer Ceulemans... want het is heel goed dat het onderzoek er ligt, dat er ook wordt gekeken naar die achterliggende redenen waarom mensen geweld plegen tegen mensen vanuit de LHBTQIA+-gemeenschap, maar waar ik voor wil waken is dat we met dit onderzoek in de hand, eigenlijk andere, in dit geval de dadergroepen gaan stigmatiseren of daarmee valse tegenstellingen gaan creëren en ik heb wel de indruk dat de heer Ceulemans dat op dit moment doet.

De heer CEULEMANS (lr). Dit is een heel bijzondere reflex. Ik stigmatiseer helemaal niemand. Ik wijs op een onderzoek dat in Amsterdam is uitgevoerd, in opdracht van een wethouder van GroenLinks, dus het komt niet uit een verdachte xenofobe hoek of zo. Uit dat onderzoek blijkt vervolgens dat homo's in Amsterdam zeggen: als ik word lastiggevalen of als ik word uitgescholden of als ik een klap krijg in het park, dan gebeurt dat door jongens met Noord-Afrikaanse achtergrond. Dan stigmatiseer ik toch geen groep? Dat blijkt uit zo'n onderzoek. Nou ja, dat kan een uitkomst zijn. Dat kan in Rotterdam ook een uitkomst zijn en ik zeg alleen dat het dan een heel kwalijke zaak is dat zo iemand, een wethouder van GroenLinks in Amsterdam, aan de ene kant zogenaamd op wil komen voor de veiligheid van de homogemeenschap, maar aan de andere kant een rapport over daders van geweld tegen diezelfde homogemeenschap probeert onder het tapijt te schoffelen. Dat zeg ik, daar stigmatiseer ik geen groepen mee. Volgens mij kaart ik dan gewoon een verregaande hypocrisie aan.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Nou, wat in ieder geval uit alle onderzoeken blijkt is dat de daders met name man zijn. Het is niet zo dat mensen met een Noord-Afrikaanse afkomst hierin de groep zijn die het meest geweld pleegt mijnheer Ceulemans. Daar zijn echt verschillende onderzoeken naar gedaan die dat niet bevestigen.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, ik verwijs naar een onderzoek dat verricht is in Amsterdam en dat kunt u leuk vinden of niet, maar uit dat onderzoek blijkt dat Amsterdamse homo's zeggen: ja, die daders zijn bijna altijd licht getint, hebben een Noord-Afrikaanse afkomst, Marokkaans. Dat verzin ik niet, dat komt gewoon uit zo'n onderzoek. Dus mag ik dan een wedervraag stellen? Waarom spreekt u die ervaringen tegen?

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Volgens mij gaat het hier om selectief shoppen uit Amsterdam. Ik begrijp dat dat in het belang van de heer Ceulemans is, en ik wil graag het tegengeluid laten horen, dat we dus moeten oppassen dat we op deze manier groepen gaan stigmatiseren en daar met onderzoeksrapporten voor gaan zwaaien.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ik heb helemaal niet een belang. U zegt: het is niet in het belang van de heer Ceulemans, ik heb maar één belang en dat is dat geweld tegen homo's keihard wordt aangepakt en voorkomen wordt. En wat is nu de beste stap? Om te kijken uit welke hoek het komt zodat je het gericht kunt aanpakken. Daar pleit ik voor. Daar is niets raars aan. Ik vind het raar om aan de ene kant te zeggen: we moeten dat geweld aanpakken. En als dan blijkt uit welke hoek het komt, dat u het dan

ineens niet meer wilt aanpakken of dat u het dan ineens ongemakkelijk vindt en liever daar niet over door wilt praten.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja voorzitter, dank u wel. Waar BIJ1 voor de verandering wel blij is met Leefbaar Rotterdam is dat ze gevraagd hebben om een Rotterdams onderzoek, zodat we kunnen kijken waar in Rotterdam het probleem ligt en we ons niet hoeven te vergelijken met een Amsterdams onderzoek. Dus ik wil eigenlijk het onderzoek van Rotterdam afwachten zodat we daar vervolgens conclusies uit kunnen trekken en daar het debat over kunnen voeren.

De VOORZITTER. Dat lijkt me helder.

De heer CEULEMANS (Ir). Nou, we zijn tweeënhalp jaar onderweg en ik ben het voor het eerst met BIJ1 eens deze raadsperiode, dus de wonderen zijn de wereld nog niet uit.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft nog een vraag.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja dank voorzitter, ik heb een verhelderende vraag aan de heer Ceulemans, want hij heeft het steeds over homo's. Ik ben even benieuwd of de heer Ceulemans het dan alleen maar heeft over mannen die op mannen vallen of ook over de hele brede groep waar we het eigenlijk vandaag over hebben?

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Nou, daar kom ik op, dus misschien een bruggetje naar mijn tweede punt. Ik vind het problematisch dat in deze hele discussie de hele tijd wordt gesproken over een LHBTQIA+-gemeenschap. En dat is omdat in onze achterban ik die geluiden heel vaak krijg van homo's die zeggen: joh, ik voel me helemaal niet één gemeenschap met mensen die non-binair zijn of mensen die de ene dag man en de andere dag vrouw zijn. Dat zijn gewoon mensen die vallen op iemand van hetzelfde geslacht. Die voelen zich helemaal niet verbonden met andere mensen die u kennelijk wel onder die gemeenschap schaaft. Het zijn gewoon mensen die op hetzelfde geslacht vallen en die gewoon een normaal leven willen leiden, met een huis, met een baan, met een partner, net zoals hetero's dat willen. En ik zou als hetero niet op één hoop willen worden gegooid met mensen die allemaal nou ja nogal bijzondere dingen erop nahouden en dat ook aan de samenleving willen opdringen als normaal en ik kan me voorstellen dat heel veel homo's dat ook niet willen. Dus ik vind juist dat op één hoop gooien van al die groepen een probleem.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, volgens mij ging mijn vraag daar niet over, want hoe iedereen zich voelt over een bepaalde groep moet iedereen denk ik zelf weten. Maar ik wil weten: komt Leefbaar Rotterdam nu alleen op voor mannen die op mannen vallen, of ook bijvoorbeeld voor vrouwen die op vrouwen vallen, of mensen die biseksueel zijn, of mensen die transgender zijn? Want dat was eigenlijk gewoon mijn vraag. Ik hoor de heer Ceulemans het alleen maar hebben over homo's, maar de groep is gewoon breder.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Nee, ik heb het hier over in de context van een onderzoek naar geweld. En natuurlijk ben ik tegen geweld tegen iedereen, ongeacht afkomst, geslacht, gaardheid, noem maar op. Dus als daar onduidelijkheid over was, dan heb ik dat bij dezen weggenomen. Iedereen moet met zijn poten van iedereen afblijven, ongeacht achtergrond.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, is de heer Ceulemans het met mij eens dat de gemene deler is van deze gemeenschap dat zij allemaal niet voldoen aan de heteronormen?

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, maar als we op die manier... Kijk, het zijn allemaal mensen die op wat voor manier dan ook afwijken van de gangbare norm, maar u gooit nu homoseksuelen, wat gewoon een geaardheid is, op één hoop met mensen die onderdeel van een soort genderideologie zijn, en die zeggen: ik wil de ene dag als man worden aangesproken en de andere dag als vrouw. Of ik ben geslachtsloos, of ga maar door. U bedoelt dat ongetwijfeld heel goed, maar ik denk dat u daarmee homoacceptatie actief aan het tegenwerken bent, en dat is ook wat ik terugkrijg van homo's uit onze achterban, die zeggen: stop met mij vereenzelvigen met bizarre andere zaken die de gemiddelde Rotterdammer ook gewoon bizar vindt, laten we daar ook niet kinderachtig over doen. Dat werkt de acceptatie van mij als homoseksueel tegen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, dan een vervolgvraag aan de heer Ceulemans, want hij is het met mij eens dat het inderdaad een gemene deler is. Is hij het dan ook met mij eens dat de haat richting homoseksuelen en de rest van de Regenbooggemeenschap voortkomt uit het feit dat ze niet voldoen aan die heteronormen?

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja maar kijk, we zijn langs elkaar heen aan het praten. Ik zie dat helemaal niet als één gemeenschap en heel veel mensen binnen die gemeenschap zoals u hem ziet, zien dat ook helemaal niet als één gemeenschap. En er zijn allemaal vormen van haat en ik ben tegen allerlei vormen van haat, maar ik denk dat juist onbegrip over homo's in de hand gewerkt wordt door hen op één hoop te gooien met allemaal genderfluïde dingen waarvan de gemiddelde Rotterdammer denkt: dring mij deze gekkigheid niet op.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen afrondend.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik identificeer me ook niet met alle vrouwen in deze stad. Maar als we het hebben over femicide, hebben we het over geweld tegen vrouwen. Omdat dat de gemene deler is, het geslacht. Hier gaat het over het niet-voldoen aan de heteronormen en dat is dan de gemene deler. Dat betekent niet dat je je helemaal hoeft te identificeren met die hele gemeenschap. Dat betekent dat we daar de aandacht op vestigen, omdat dat de gemene deler is.

De VOORZITTER. Tot slot mijnheer Ceulemans weer.

De heer CEULEMANS (lr). Nee, er wordt van deze hele groep één grote gemene deler gemaakt en ik constateer dat dat heel vaak uit de kringen komt van linkse progressieve hetero's, die over homo's bepalen dat zij tot één gemeenschap behoren bij genderfluïde, non-binaire mensen et cetera, waar ze zich helemaal niet verbonden mee voelen en waarvan ze ook zeggen: doe mij dit niet aan want dit kweekt alleen maar onbegrip over mijn situatie en mijn achtergrond en dit werkt in de hand dat de acceptatie voor mij afneemt. En die geluiden moeten serieus genomen worden.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl). Voorzitter, dit verhaal kennen we en dit is ook al eerder naar voren gebracht. En wat GroenLinks betreft is het heel belangrijk om te benoemen dat, wat mevrouw Maassen ook al zei, deze community een gemene deler heeft en daardoor is het geweld van de een ook heel relevant voor de ander. Zolang transpersonen niet geaccepteerd worden en niet oké over straat kunnen lopen, zal ook de rest van de community daar last van hebben. Omdat daar nu eenmaal die gemene deler op zit, is het belangrijk om te staan voor de gehele gemeenschap zodat zij zich allemaal veilig kunnen voelen. En ik hoor dubbele dingen aan de kant van Leefbaar Rotterdam, want ik hoor tegelijkertijd ook dat iedereen zich hier veilig moet kunnen voelen en dat iedereen zichzelf moet kunnen zijn en dat het onderzoek ook voor iedereen van de gemeenschap bedoeld is. Dus ik hoop dat we dat met elkaar kunnen afspreken, dat dat in ieder geval de bedoeling is van het onderzoek en dat wij als gemeenteraad hier voor al die Rotterdammers, dus de hele gemeenschap staan.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Nee, u haalt nu echt een aantal dingen door elkaar. Over dat onderzoek heb ik gezegd: ik vind het relevant dat dat wordt toegespitst op homo's en waar die mee te maken krijgen. Dat is gewoon een groep die breed vertegenwoordigd is in de stad, die in toenemende mate te maken krijgt met geweld, met pesterijen, met treiterijen, met intimidatie. Daar moet paal en perk aan gesteld worden. Ik wil dat nu eens een keer duidelijk in kaart wordt gebracht hoe dat hier in Rotterdam zit, wat voor incidenten dat zijn, wat de achtergrond van de daders is, en los daarvan heb ik gezegd dat ook al die andere groepen die u dan met hen op één hoop gooit, natuurlijk ook veilig over straat moeten kunnen. Maar mijn punt is juist dat u daar één gemeenschap van maakt, dat dat niet mijn insteek is, dat dat ook niet de insteek is van heel veel homo's die wij spreken, en dat buiten kijf staat, los van de context van dit onderzoek, dat iedereen ongeacht wat die in het dagelijks leven doet, veilig over straat moet kunnen. Daar zijn we het uiteraard wel over eens.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIIEGER (gl). De blinde vlek van het andere onderzoek was juist dat die groep niet divers genoeg was. Daarom heb ik ook in de commissie aangegeven dat ik graag zou willen zien dat dat verbreed wordt. Nu hoor ik mijnheer Ceulemans zeggen: nee, dat onderzoek moet alleen voor homomannen zijn. Dus ik wil toch graag aan de heer Ceulemans uitleg vragen waarom dan. Want tegelijkertijd zegt u wel dat al die andere mensen ook veilig moeten zijn, dus dan moeten we toch ook weten hoe de veiligheidsbeleving van die andere mensen in de community is?

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). U wilt dit soort dingen heel de tijd verwateren en veralgemeniseren. Er is gewoon een heel groot probleem met intimidatie van en geweld tegen homo's. Dat is een heel groot probleem. Dat moeten we met prioriteit aanpakken. Ik heb niet de behoefte om dat weer te verwateren met allemaal andere ideologische dingen die u daarmee op één hoop wilt gooien. Ik wil het nu eens een keer in kaart krijgen, want ik hoor van homo's dat het geweld echt aan het toenemen is, de intimidatie is echt aan het toenemen. Een ondernemer op de Keerweer moet gewoon een bunker maken van zijn winkel vanwege alle intimidaties en geweld en vernielingen die daar worden aangericht. Daar moeten we nu gewoon snel werk van maken, en ik heb niet de behoefte om dat onderzoek weer meteen uit te breiden met allemaal dingen die totaal fringe zijn. En ook al is het fringe, die mensen moeten ook veilig over straat kunnen, maar ik heb niet de behoefte om dat onderdeel van één onderzoek te maken. Laten we nu een keer heel serieus homohaar aanpakken, geweld tegen homo's aanpakken en laten we dat niet weer verwateren uit ideologische motieven.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIIEGER (gl). Afrondend, GroenLinks staat voor de gehele community en dat heb ik zojuist ook gezegd. Ik heb net gezegd: transpersonen maken vier keer meer kans op geweld. Wat ons betreft is het uitermate interessant om ook van die doelgroep te horen waar zij mee te maken hebben. Het gaat dus niet alleen om homomannen die hier geweld meemaken. Het gaat ook om andere personen en het is voor Rotterdam ontzettend belangrijk om te weten wat er gebeurt bij hen zodat we hen ook kunnen helpen en kunnen bijstaan. Dus wat ons betreft moet dat prioriteit hebben.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Eerder zei ik al dat ons LHBTQIA+-community heel divers is, eigenlijk net zo divers als onze samenleving. En eigenlijk gaat dit onderzoek straks iedereen bedienen. Uw mensen, waarvan u het geluid hoort dat die zich niet één voelen met de gehele community, maar ook ons geluid van de mensen die elkaar wel zien als onderdeel van de community. Dus nogmaals, ik ben heel blij met het onderzoek en dat we dat ook breed gaan aanpakken en ons niet gaan beperken tot één groep, dus ik wil gewoon dat gezegd hebben en hoop dat we dat onderzoek heel snel gaan doen, zodat we hier echt een goed debat over kunnen voeren, zoals we dat vandaag ook doen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik ben blij dat de heer Ceulemans niet alle mensen op één hoop wil gooien. Dat zou hij dan ook met mensen van Noord-Afrikaanse afkomst niet moeten doen, raad ik hem dan aan. Maar twee vragen aan de heer Ceulemans. Wat vinden dan de Leefbaar-homo's van de Pride? En de tweede vraag is: wat vinden de Leefbaar-homo's van de tentoonstelling Diva in de Kunsthal?

De heer CEULEMANS (Ir). Hoort u nu wat u zelf zegt? U zegt tegen mij dat ik geen mensen op één hoop moet gooien en u heeft het over de Leefbaar-homo's. Nou, ik denk dat er in onze achterban homo's zijn die de Pride leuk vinden en dat er homo's zijn die er niets van moeten hebben. Maar ik scheer geen groepen over één kam, dus dat moeten die mensen allemaal lekker individueel voor zichzelf weten wat ze ervan vinden en of ze erheen gaan. Zo staan wij erin mijnheer Coşkun.

De VOORZITTER. Mijnheer Ceulemans kan zijn betoog vervolgen.

De heer CEULEMANS (Ir). Jazeker, want de heer Coşkun staat niet meer op. Ik heb bijna al heel veel gezegd van wat ik had opgeschreven. Sterker nog, ik heb zoveel gezegd dat ik het eigenlijk bijna kan laten bij wat ik al gezegd heb. Dus onze oproep is duidelijk: als homoacceptatie u menens is, stop dan met het spreken over één grote LHBTQIA+-gemeenschap. Luister naar de homo's die zeggen: ik voel mij niet verwant met die gemeenschap en het werkt mijn acceptatie tegen als u mij in dat hokje dringt. En dwing mensen, gewone Rotterdammers, niet op wat zij in uw ogen normaal moeten vinden. Rotterdammers aarden aan het linkse blok, vinden het niet normaal, non-binariteit, genderfluiditeit, en vinden het helemaal niet normaal dat dat soort zaken op school aan hun kinderen wordt opgedrongen als normaal. Dus nogmaals, als de acceptatie van de homogemeenschap u menens is, stop dan met dat soort gedram.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft het woord.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Je thuis, je geborgen voelen, vertrouwd zijn bij je familie, vrienden, in je eigen stad, voor mij persoonlijk is Rotterdam de stad waar ik mezelf kan zijn, maar dat is niet vanzelfsprekend. Ik mis een grapje volgens mij. Mijn familie komt uit een dorp, waarin mensen die iets anders zijn dan "normaal" niet per definitie worden geaccepteerd, waar uniformiteit de norm is in plaats van diversiteit. En toen mijn neef een paar jaar geleden uit de kast kwam, werd dat lang niet door iedereen in het dorp geaccepteerd en dit heeft tot veel verdriet geleid in mijn familie en ook tot het einde van vriendschappen in het dorp zelf. Dus laten we daarin als Rotterdam, als grote stad, als voorbeeldstad een voorbeeld zijn van hoe dat anders kan. Dat we divers en verdraagzaam zijn. En het is daarom goed dat er vanuit het college aandacht is voor de achterliggende redenen voor geweld tegen de LHBTQIA+-gemeenschap, zodat we het tegengaan van geweld bij de bron kunnen aanpakken. Waar we wel voor moeten waken, en dat heb ik net ook al gezegd in het interruptiedebatje, is dat het toegezegde onderzoek niet gebruikt wordt voor het verder stigmatiseren van mensen en het creëren van valse tegenstellingen waardoor groepen kunstmatig tegen elkaar worden opgezet. Dan mijn tweede punt. Het werd ook al door mevrouw Maassen in haar inbreng aangestipt. In Rotterdam zijn echt talloze vrijwilligers die hun nek uitsteken om de zichtbaarheid en de acceptatie van de LHBTQIA+-gemeenschap te vergroten.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, ik heb een vraag. Die is dan aan u gericht, maar ik vermoed dat meer mensen op links dat vandaag gaan zeggen. Want u zegt: als er iets uit dat onderzoek komt mag dat niet aangegrepen worden om andere groepen over één kam te scheren. Maar volgens mij gebeurt dat helemaal niet. Niemand beweert dat alle mensen met een Marokkaanse achtergrond dat doen. Dat is een angstbeeld dat bij u leeft, maar niemand hier in de zaal zegt dat. Maar mag ik de vraag eens terug stellen? Op het moment dat blijkt, zoals in Amsterdam inderdaad bleek, dat homo's zeggen: als het gebeurt zijn het inderdaad heel vaak licht getinte jongeren, Noord-Afrikaanse jongeren, noem maar op. Als dat blijkt, vindt u dan ook dat dat gericht aangepakt moet worden?

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Wat ik heel belangrijk vind is dat je dus juist, we hebben nu meer zicht op de achterliggende redenen voor het plegen van geweld, het lijkt mij heel goed als je daar dus, als we daarmee een slag dieper gaan, en natuurlijk gaat het juist om een gerichte aanpak. Dus als het helpt om bijvoorbeeld in een Marokkaanse gemeenschap, als zou blijken dat daar meer geweld plaatsvindt tegen homo's in dit geval, dat je daar ook en dan zou ik zeggen met betrokkenheid vanuit die gemeenschap, acties op formuleert.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Nou, het was meer dan ik verwacht had, dus dank voor het antwoord.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Soms valt het mee, de heer Ceulemans, en ik hoop, ik denk dat wij elkaar ook kunnen vinden op het volgende punt dat ik wilde aanstippen, namelijk Roze in Blauw. Want dat is wat de PvdA betreft echt een bijzondere vermelding waard. Er wordt ook uitgebreid over gesproken in de brief. Mevrouw Maassen gaf ook al aan dat het een beetje de schijn heeft dat het college mooie sier maakt met Roze in Blauw, maar ik wil wel echt even vermelden dat dit echt een initiatief is vanuit de politie zelf, dat mensen echt op vrijwillige basis in hun eigen tijd op hun eigen initiatief dit netwerk zijn gestart, en dat dit echt van onschatbare waarde is. Want waarvoor ze zich onder meer inzetten is om de melding- en aangiftebereidheid te verhogen onder mensen, en dat is nu juist een van de grote problemen, omdat ook blijkt dat meer dan 3% van de mensen die geweld ondervinden ook daadwerkelijk daar melding, laat staan aangifte, van doen. Ook bijvoorbeeld het COC geeft aan dat Roze in Blauw van grote waarde is voor onze stad. En daarom dien ik een motie in die breed wordt ondersteund om de helden van Roze in Blauw niet alleen in woord maar ook in gebaar te bedanken voor het werk dat zij doen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Geef de helden van Roze in Blauw de waardering die zij verdienen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- Roze in Blauw een netwerk is van de politie voor LHBTQIA+-personen die te maken krijgen met strafbare zaken die gerelateerd zijn aan hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit;
- de agenten van Roze in Blauw zich vrijwillig en daarmee onbetaald inzetten voor de LHBTQIA+-gemeenschap naast hun reguliere werk;
- Roze in Blauw ook in Rotterdam fantastisch werk doet en in verschillende collegebrieven wordt geroemd;

overwegende dat:

- Roze in Blauw een essentiële partner is voor de gemeente en de LHBTQIA+-gemeenschap als het gaat om het bestrijden van haat en geweld tegen deze gemeenschap;
- de agenten van Roze in Blauw zwaar ondergewaardeerd worden;

verzoekt het college:

- de vrijwilligers van Roze in Blauw op een passende manier in het zonnetje te zetten en hen niet alleen in woord, maar ook in gebaar te bedanken voor het werk dat zij doen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, S.J.C. Becker, T.J. Vonk, S. Ceulemans, I. Elfilali, M.R. van Campenhout en I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u voorzitter. Vandaag spreken we over het LHBTQIA+-beleid in Rotterdam. Dit is geen moment van alleen zelfreflectie maar ook voor actie. Want een rechtvaardige samenleving meet je door hoe je omgaat met je meest kwetsbare groepen en voor BIJ1 staat rechtvaardigheid altijd centraal. Structurele veiligheid en plekken voor zorg. Pride begon als een protest, een protest tegen racisme, uitsluiting en geweld, aangevoerd door gemarginaliseerde groepen zoals Marsha P. Johnson en Sylvia Rivera. Maar de geschiedenis wordt steeds vaker gewist door whitewashing en pinkwashing. Pride is commercieel geworden terwijl de noden van de LHBTQIA+-gemeenschap vaak genegeerd worden de rest van het jaar. In Rotterdam ontbreekt het aan veilige structurele ontmoetingsplekken waar LHBTQIA+-personen het hele jaar terecht kunnen. De evenementen zijn waardevol, maar ze vervangen geen permanente ruimtes die echt veilig zijn. Daarnaast blijft de zorg voor transpersonen ver onder de maat en de wachttijden zijn schrijnend en Rotterdam heeft niet eens een eigen transkliniek. Mensen moeten reizen naar andere steden, terwijl de capaciteit daar ook tekortschiet. Dit raakt vooral de meest kwetsbare groepen, mensen zonder papieren, sekswerkers en vluchtelingen. Het is daarom tijd voor actie. Daarom roepen wij op tot structurele ontmoetingsplekken voor de LHBTQIA+-gemeenschap voor het hele jaar door, een transkliniek in Rotterdam, gerealiseerd in samenwerking met de ggz-instellingen, ziekenhuizen en de zorgverzekeraars en een uitbreiding van de seksuele gezondheidszorg met specifieke aandacht voor gemarginaliseerde groepen. Inclusief onderwijs, voorzitter. Inclusie begint bij onderwijs. Scholen zijn plekken waar leerlingen samen leren te leven en dat is nu niet voor iedereen vanzelfsprekend. LHBTQIA+-jongeren en in het bijzonder transgenderpersonen, non-binaire leerlingen en jongeren van kleur hebben vaak te maken met hardnekkige vooroordelen en discriminatie en dit kan en moet anders. De huidige gastlessen zijn een stap, maar omdat ze incidenteel en vrijblijvend zijn, blijven ze ontoereikend. Wat nodig is, is een structurele voorlichting op alle scholen die de diversiteit binnen de LHBTQIA+-gemeenschap centraal stelt en echte verbinding en bewustwording bevordert. Sport en verbinden. Sport kan verbinden maar dat geldt nog niet voor iedereen. Voor LHBTQIA+-personen, mensen van kleur en mensen met een beperking blijft de sportwereld vaak een plek van uitsluiting en ongemak. Denk aan de homofobe spreekkoren, het ontbreken van diverse rolmodellen. Bewustwording is er nog niet genoeg en het gerichte beleid om de sportwereld echt inclusief en veilig te maken is er nog niet voldoende. Maar beleid zonder inzicht is niet effectief. Discriminatie tegen de LHBTQIA+-personen blijft vaak onzichtbaar door de lage meldingsbereidheid en een gebrek aan vertrouwen in instanties zoals de politie. Wij willen daarom een breed en representatief antidiscriminatie-onderzoek, samen met de gemarginaliseerde groepen. Want zonder hun ervaring wordt de werkelijkheid niet zichtbaar. Tot slot transzorg. De wachttijden zijn veel te lang. Niemand kiest ervoor om met alle gevolgen van dien de transitie door te gaan en wij vinden dan ook dat Rotterdam echt een eigen transkliniek moet hebben als grote stad. We willen daarom de wethouder ook nadrukkelijk verzoeken de samenwerking aan te gaan met de ggz, de zorgverzekeraars en alle partijen die hierin kunnen helpen dit te bewerkstelligen. Tot zover. Ik heb nog een paar moties en die dien ik hierbij gelijk in.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Ontmoetingsplekken voor LHBTQIA+ heel het jaar door

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam de ambitie heeft een inclusieve en veilige stad te zijn voor alle inwoners, inclusief de LHBTQIA+-gemeenschap;
- er een tekort is aan permanente, veilige ontmoetingsplekken voor LHBTQIA+-personen, met name voor de zwarte gemeenschap en personen van kleur;
- de gemeente Rotterdam in haar beleid aandacht besteedt aan gemarginaliseerde groepen, waaronder mensen van kleur, en zich inzet voor een inclusieve en veilige stad voor alle inwoners;
- mensen van kleur binnen de LHBTQIA+-gemeenschap vaak te maken hebben met een dubbele vorm van discriminatie, wat de noodzaak van specifieke, veilige ontmoetingsplekken vergroot;
- initiatieven zoals Rotterdam Pride en tijdelijke evenementen bijdragen aan zichtbaarheid, maar niet voorzien in structurele en toegankelijke ontmoetingsplekken gedurende het hele jaar;

overwegende dat:

- permanente, veilige ontmoetingsplekken cruciaal zijn voor het welzijn, de emancipatie en de sociale cohesie van de LHBTQIA+-gemeenschap;
- tijdelijke of incidentele plekken geen duurzame oplossing bieden voor de behoeften van LHBTQIA+-personen, vooral jongeren en gemarginaliseerde groepen;
- de gemeente door samenwerking met gemeenschappen en het gebruik van vrijgekomen gemeentelijk vastgoed kan bijdragen aan de realisatie van dergelijke plekken;

verzoekt het college:

- actief te onderzoeken waar en hoe structurele, veilige ontmoetingsplekken voor LHBTQIA+-personen in Rotterdam gerealiseerd kunnen worden, met specifieke aandacht voor jongeren en LHBTQIA+-personen zoals zwarte personen en mensen van kleur;
- gemeentelijk vastgoed dat vrijkomt te beoordelen op geschiktheid als veilige ontmoetingsplek en dit in samenspraak met de LHBTQIA+-gemeenschap in te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, S. van de Peppel en L.S. Vlieger

Motie 6. Een inclusieve sportcultuur Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- in veel sportomgevingen, zowel op professioneel als amateurniveau, er nog ontzettend veel sprake is van uitsluiting, stigmatisering en discriminatie op basis van seksuele geaardheid en identiteit, etniciteit en religie;
- discriminatie, ook in de sportwereld, extra complex is voor queer personen van kleur, transgender en non-binaire personen, en andere gemarginaliseerde groepen die vaak te maken hebben met extra barrières door o.a. intersectionaliteit;
- grote sportorganisaties en -evenementen in het verleden worstelden met inclusie van LHBTQIA+-personen, zwarte en islamitische personen, zowel op het veld als in de publieke perceptie, bijvoorbeeld door discriminerende incidenten, leuzen, en onvoldoende aanpak van ongewenst gedrag;

overwegende dat:

- het belangrijk is dat sport in Rotterdam, veilig en inclusief is voor eenieder;
- Rotterdam zich kan positioneren als een leider in de inclusie van LHBTQIA+-personen en andere gemarginaliseerde groepen binnen de sport, en zo een veiligere, gastvrijere ruimte kan creëren voor alle sporters en fans;
- sport de kracht heeft om gemeenschappen te verenigen en een platform te bieden voor gelijkheid, respect en inclusie voor alle individuen, ongeacht hun identiteit, geaardheid of religie;

verzoekt het college om:

- in gesprek te gaan met relevante sportorganisaties en gemarginaliseerde groepen, zoals LHBTQIA+-mensen van kleur, en met islamitische, zwarte, transgender en non-binaire personen, om gezamenlijk te onderzoeken hoe de sportomgeving in Rotterdam inclusiever kan worden voor gemarginaliseerde groepen;
- gebaseerd hierop, een gericht beleid te ontwikkelen om een inclusieve en veilige sportomgeving in Rotterdam te creëren, met specifieke aandacht voor de behoeften van gemarginaliseerde groepen;
- over de voortgang te rapporteren aan de raad binnen zes maanden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en S. van de Peppel

Motie 7. Toegankelijke en inclusieve seksuele gezondheidszorg

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de Centra Seksuele Gezondheid (CSG's) een cruciale rol spelen in het toegankelijk bieden van SOA-testen, PrEP-zorg en andere seksuele gezondheidszorg, maar dat deze centra momenteel minder dan 50% van de zorgvraag kunnen beantwoorden;
- de CSG's onvoldoende capaciteit hebben om aan de groeiende vraag naar seksuele gezondheidszorg te voldoen, wat leidt tot lange wachttijden en gemiste gezondheidskansen voor de betrokkenen;
- dit resulteert in een aanzienlijke zorgkloof, vooral voor kwetsbare groepen zoals LHBTQIA+-personen, mensen zonder verzekering en ongedocumenteerde mensen, die vaak moeilijk toegang hebben tot noodzakelijke zorg;

overwegende dat:

- het vergroten van de capaciteit van CSG's en het verbeteren van de toegang tot zorg voor kwetsbare groepen essentieel is voor het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van de Rotterdamse bevolking;
- gemarginaliseerde groepen, zoals LHBTQIA+-personen, met name personen van kleur, transgender, non-binaire en ongedocumenteerde mensen, vaak obstakels in de reguliere zorg ondervinden, zoals: schaamte, stigmatisering, discriminatie en financiële belemmeringen, waardoor zij moeilijker toegang hebben tot de zorg die ze nodig hebben;

verzoekt het college om:

- een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de zorgkloof bij de Rotterdamse CSG's, met specifieke aandacht voor de beperkte capaciteit van de centra, lange wachttijden en de belemmeringen die kwetsbare groepen zoals LHBTQIA+-personen, ongedocumenteerden en mensen zonder verzekering ervaren in het verkrijgen van zorg;
- aanbevelingen op te stellen voor het vergroten van de capaciteit van de Rotterdamse CSG's en het verbeteren van de toegang tot seksuele zorg voor gemarginaliseerde groepen, inclusief het implementeren van laagdrempelige seksuele zorgopties voor hen;
- te onderzoeken hoe Rotterdam succesmodellen uit andere steden kan toepassen, zoals het ontwikkelen van meer toegankelijke zorgpunten en het verbeteren van de samenwerking met andere zorginstellingen, om deze seksuele zorgkloof te dichten;
- een plan van aanpak voor te leggen met concrete maatregelen voor de uitvoering van verbeteringen, inclusief een systematische evaluatie van de impact van deze maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, S. van de Peppel en L.S. Vlieger

Motie 8. Samen voor toegankelijke transzorg in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de vraag naar transzorg landelijk sterk groeit, maar het aantal beschikbare plekken beperkt is, wat leidt tot enorm lange wachttijden;
- langdurige wachttijden voor en beperkte toegang tot passende zorg, de psychosociale problemen van trans-personen verhoogt;
- transgender personen een significant hoger risico lopen op zelfmoordpogingen in vergelijking met cisgender personen;
- Rotterdam, als een van de grootste steden van Nederland, geen eigen gespecialiseerde transzorgkliniek heeft;
- het ontbreken van een lokale transzorgkliniek een extra drempel vormt voor inwoners van Rotterdam en omgeving om tijdig passende zorg te ontvangen;

- transzorgklinieken in Amsterdam en Utrecht tonen dat deze klinieken niet alleen zorg bieden maar ook fungeren als kennis- en samenwerkingsplatforms, waardoor dit model de lokale zorg verbetert en regionale druk verlicht;

overwegende dat:

- de gemeente verantwoordelijk is voor het bevorderen van inclusiviteit en het welzijn van al haar inwoners, waaronder de LHBTQIA+-gemeenschap;
- de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol kan spelen bij het realiseren van een transzorgkliniek in samenwerking met ggz-instellingen en andere zorgpartners;
- transgenderzorg ook kan bijdragen aan de mentale en seksuele gezondheid van transgender personen;
- het openen van een transzorgkliniek de toegankelijkheid tot passende zorg vergroot, vroege interventie en preventieve zorg stimuleert, en hiermee de kwaliteit van leven van transgender personen verbetert;
- een gespecialiseerde transzorgkliniek ook fungeert als een veilige en respectvolle omgeving voor transgender personen;

verzoekt het college om:

- actief in gesprek te gaan met ggz-instellingen, ziekenhuizen en andere relevante partners om het openen van een transzorgkliniek in Rotterdam te garanderen;
- te onderzoeken op welke manieren de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol kan spelen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van passende locaties, subsidies of andere middelen;
- waar nodig belemmeringen weg te nemen en de samenwerking te coördineren tussen betrokken partijen;
- de raad binnen zes maanden te informeren over de voortgang en concrete stappen die zijn ondernomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en S. van de Peppel

Motie 9. Inclusief onderwijs voor Iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de LHBTQIA+-gemeenschap in Rotterdam nog steeds te maken heeft met veel discriminatie en onveiligheid;
- de gemeente het belang erkent van een intersectionele aanpak, vooral voor transgender, intersekse en biculturele personen binnen de LHBTQIA+-gemeenschap, maar dat deze aanpak nog te weinig wordt uitgevoerd;
- de gemeente heeft toegezegd zoveel mogelijk invulling te geven aan het Roze Stembusakkoord, waarin wordt gevraagd om meer zichtbaarheid en acceptatie van LHBTQIA+-personen;
- scholen aangeven dat er een gebrek is aan kennis en lesmateriaal over diversiteit en samenleven, wat de acceptatie van de LHBTQIA+-gemeenschap in de weg staat;

overwegende dat:

- discriminatie en onveiligheid voor LHBTQIA+-personen in Rotterdam een groot probleem blijven, zoals blijkt uit meldingen en stadsgesprekken en dat onderwijs een belangrijke rol kan spelen in het bevorderen van acceptatie;
- het ontbreken van structurele voorlichting en lesmateriaal over diversiteit, gender en seksuele identiteiten op scholen zorgt voor onbegrip en vooroordelen;
- intersectionaliteit binnen de LHBTQIA+-gemeenschap (zoals transgender en intersekse personen, mensen van kleur, non-binaire personen en mensen met een handicap) belangrijk is voor goede voorlichting, maar dat dit vaak niet genoeg wordt belicht in bestaande programma's;
- het Roze Stembusakkoord benadrukt dat scholen een sleutelrol hebben in het bevorderen van inclusiviteit en veiligheid voor LHBTQIA+-personen;

- een veilige en inclusieve schoolomgeving essentieel is voor het welzijn en een positieve schoolervaring van LHBTQIA+-leerlingen, maar discriminatie momenteel vaak een belemmering vormt;
- Rotterdam, als superdiverse stad, een voorbeeld kan zijn in het bevorderen van acceptatie en inclusiviteit, en dat structurele LHBTQIA+-voorlichting hieraan kan bijdragen;

verzoekt het college:

- in samenwerking met scholen, LHBTQIA+-organisaties (zoals COC Rotterdam) en andere relevante partners, een plan ontwikkelen om LHBTQIA+-voorlichting breed te stimuleren en te integreren in het onderwijs op basisscholen en middelbare scholen in Rotterdam;
- specifieke aandacht te besteden aan intersectionaliteit, zodat de diversiteit binnen de LHBTQIA+-gemeenschap volledig wordt erkend en meegenomen in de voorlichting. Hierbij moet expliciet aandacht zijn voor de ervaringen en uitdagingen van transgender en intersekse personen en andere gemarginaliseerde groepen binnen de gemeenschap;
- jaarlijks te rapporteren over de voortgang, kwaliteit en het effect van deze voorlichting op de acceptatie en veiligheid van LHBTQIA+-personen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en S. van de Peppel

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere leden die het woord willen voeren? Ik ga even daar beginnen. Sorry, ik vergeet uw naam. Excuus, mevrouw Van de Peppel, u heeft het woord.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Je bent mooi, nee, niet mooi, je bent prachtig. Zo bijzonder en speciaal, kies alsjeblieft je eigen weg, want niemand is als jij en alleen jij schrijft jouw verhaal. Een prachtig gedicht van Brievenbusgeluk. Maar als jouw verhaal zorgt dat anderen het nodig vinden om je te pesten of zelfs geweld te gebruiken omdat jouw verhaal afwijkt van het verhaal dat anderen normaal vinden, dan moeten wij dat als stad Rotterdam zelf niet normaal vinden. En wij stellen dan ook voor dat we via een creatieve manier, bijvoorbeeld theater, op basisscholen pestgedrag al onder de loep nemen, met daarbij ook en misschien ook wel zelfs speciaal aandacht voor de gemeenschap, de Regenbooggemeenschap. Maar als we hier in de stad al zoveel geweld en straatintimidatie hebben, hebben wij ook een opgave. Voorheen waren er OK-punten. Daar kon je naar binnen. Daar kon je om veiligheid vragen, gewoon bij gemeenschappelijke instanties zoals de bibliotheek of een winkel, misschien wel een kerk of een moskee. Even binnenlopen. En deze OK-punten zien wij graag weer terug. Voor alle mensen, maar ook met speciale aandacht voor de Regenbooggemeenschap. En daarom dienen wij vandaag deze twee moties in, want niemand hoort binnen deze stad pestgedrag of geweld tegen hun eigen verhaal gebruikt te zien worden.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 10. Voorlichting tegen pesten en geweld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van de voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- geweld tegen LHBTQIA+-personen een groot probleem is;
- voorlichting over de impact van geweld en pestgedrag jegens LHBTQIA+-personen kan helpen bij acceptatie en compassie in de samenleving;

overwegende dat:

- educatieve theatervoorstellingen over maatschappelijke thema's vaak een effectiever middel zijn voor voorlichting aan kinderen en jongeren dan klassieke voorlichtingsprogramma's;
- op deze wijze de kinderen gezamenlijk worden onderwezen in plaats van doelgroep specifieke programma's die stigmatiserend en daardoor niet effectief zijn en weerstand veroorzakend blijken;

verzoekt het college:

- een voorlichting voor kinderen op de basisschool, in combinatie met theater, over de impact van pestgedrag en geweld te laten ontwikkelen;
- hierbij ook aandacht te vestigen op pestgedrag en geweld tegen LHBTQIA+-personen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.R. van Campenhout en M.E. Vogelaar

Motie 11. OK-punten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van de voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- gemeente Rotterdam in 2003 OK-punten opende;
- mensen bij deze OK-punten hun toevlucht konden zoeken wanneer zij het slachtoffer werden van geweld of intimidatie op straat;
- deze OK-punten op uiteenlopende plekken in de stad te vinden waren, zoals in winkels of horecagelegenheden, bibliotheken etc.;
- winkeleigenaren en horecaondernemers een training konden volgen wanneer hun onderneming een OK-punt werd;
- volgens nieuw onderzoek LHBTQIA+-personen vaker slachtoffer worden van straatintimidatie en geweld;

overwegende dat:

- gemeente Rotterdam is gestopt met deze OK-punten;
- het van belang is dat mensen meteen een veilige plek kunnen vinden wanneer zij slachtoffer worden van geweld of intimidatie op straat;
- op deze wijze zowel de directe slachtoffers als indirecte slachtoffers (zoals getuigen van geweld) direct geholpen kunnen worden;
- en empathie en compassie met LHBTQIA+-personen wordt bevorderd;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of OK-punten en/of een vergelijkbaar initiatief geïnitieerd kan worden in samenwerking met de LHBTQIA+-gemeenschap;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.R. van Campenhout en M.E. Vogelaar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De heer Coşkun heeft het woord.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, een paar dingen. Allereerst wethouder, gecomplimenteerd met uw mooie stropdas. Dat wilde ik op de eerste plaats zeggen. Op de tweede plaats zou ik niet op één hoop gegooid willen worden met witte mannen die op vrouwen vallen, want dan zou ik de vrouwen in die hoop missen voorzitter. Ik zou aan de wethouder willen vragen, vanmiddag om vier uur gaat er een reportage de lucht in vanuit Feyenoord over de Roze Kameraden. Ik zou de wethouder en iedereen willen aanraden om daar goed naar te kijken en ook zo snel mogelijk zou ik een reactie willen hebben van het college, zodat we in de commissie WIOSSAN kunnen bekijken wat wij als gemeenteraad kunnen doen om de Roze Kameraden van onze stad te steunen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, mevrouw Verkoelen, u mag het woord hebben als u wilt.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Daar gaat ie. Voorzitter, ik ben blij dat het LHBTQIA+-beleid op de agenda staat. Dit onderwerp verdient namelijk zeker onze aandacht. Iedereen kan en mag altijd

zichzelf zijn. Voorzitter, waar de samenleving haar mond vol heeft over discriminatie, emancipatie en inclusie, beseffen er slechts weinigen dat de LHBTQIA+-mensen naast het zijn van een eigen doelgroep in een eigen verticale zuil ook mensen zijn die horizontaal door alle zuilen heen gaan. Welke kleur een mens ook heeft, of je nu man of vrouw bent, hoogopgeleid of laagopgeleid, gezond of ziek, dik of dun, lang of kort, gelovig of atheïst, jong of oud, bedenkt u het maar, elke doelgroep of zuil waar iemand bij kan horen, in die doelgroep bevindt zich zeker één LHBTQIA+-persoon. Want, en nu ga ik het verder alleen nog maar over Regenboog hebben, want Regenboogmensen komen in elke kring voor en daarmee voorzitter, heeft de Regenbooggemeenschap een bijzondere positie. Zij zijn daarmee de kanariepiet in de kolenmijn. Gaat het slecht met de acceptatie van de Regenbooggemeenschap, dan kun je er vergif op innemen dat er breder gediscrimineerd wordt, dat mensen achtergesteld worden of buitengesloten worden op basis van welke andere persoonskenmerken dan ook. Als dus onderzoek uitwijst dat de acceptatie van de Regenbooggemeenschap anno 2024 het laagst is sinds de peiling in 2011, bedenkt u dat dertien jaar later slechts 47% van onze samenleving, en bij onze jeugd is het nog erger namelijk 49% van de jongelui, wil omgaan met iemand van de Regenbooggemeenschap, dan is dat heel slecht nieuws voor de emancipatie van onze stad. En dat is heel slecht nieuws voor de inclusie in onze samenleving. Voorzitter, het is algemeen bekend dat er veel straatintimidatie is tegen LHBTQIA+-mensen. Het is algemeen bekend dat de Regenbooggemeenschap lastiggevalen wordt. Het is algemeen bekend dat de aangiftebereidheid laag is. Dat is vreselijk, maar wel verklaarbaar gezien die lage acceptatiegraad van onze Regenboogmensen in onze samenleving. En dat moet u beseffen. In de commissie voorzitter, en ook vandaag zie ik dat weer, dat naar aanleiding van allerlei onderzoek er wordt gedebatteerd om bepaalde groeperingen te beschuldigen van discriminerend gedrag en ook bepaalde letters binnen de Regenbooggemeenschap aan te willen halen. Mijn fractie wil dat vooral niet doen, want waar een op de twee mensen in onze samenleving de totale Regenbooggemeenschap accepteert, heeft het geen zin om met het vingertje te wijzen naar anderen of naar elkaar. Daarom voorzitter, ben ik erg blij met de toezegging van de wethouder om een onderzoek te gaan doen, en de heer Ceulemans zei het in de commissie heel duidelijk, kwalitatief onderzoek, inventariserend onderzoek op basis van interviews onderzoek doen naar de hele LHBTQIA+-gemeenschap die lastiggevalen zijn, zowel fysiek als verbaal. Laten we daar duidelijk over zijn. En natuurlijk, naar alle letters in die LHBTQIA-gemeenschap. Daar moet het over gaan. Toch voorzitter heb ik een paar vragen, want helaas kan ik er nooit zijn omdat ik dan voorzitter van een andere commissie ben, maar ik had dan gelijk al gevraagd en ik breng het nu maar in, dan heb ik toch nog een aantal vragen. Kunnen we als raad de onderzoeksopzet krijgen voordat u het uitzet? Het lijkt me toch interessant om het daar nog eens een keer over te hebben, gezien ook de discussie van vandaag weer. Kan er zorggedragen worden dat bij die opzet van het onderzoek ook de LHBTQIA+-gemeenschap betrokken wordt? En kan er zorggedragen worden dat niet alleen naar strafzaken gekeken wordt, want dan beperken we ons echt heel erg tot een bepaalde groep mensen en het is een brede gemeenschap waar het over moet gaan. En natuurlijk wil ik heel graag van de wethouder weten wanneer het onderzoek dan ook zal gaan starten, want dat is ook wel van belang. En betrek ons allen erbij, want het is van groot belang. Want daar wil ik mee eindigen voorzitter, dit onderzoek mag wat mij betreft in ieder geval geen eindpunt zijn. Het moet het beginpunt zijn van een verandering, een samenleving waarin iedereen geaccepteerd wordt, waar respect de norm is. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank mevrouw Verkoelen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter. Veel is al gezegd en ik heb ook met veel plezier en belangstelling gekeken naar het commissiedebat over dit onderwerp. Natuurlijk staan wij ook pal voor de veiligheid van alle Rotterdammers, ongeacht hun seksuele geaardheid, genderidentiteit, religie of afkomst. En ik zie dat er door dit college ook wordt gewerkt met goed beleid om die veiligheid van de LHBTQIA+-gemeenschap te waarborgen. Als het gaat om zichtbare uitingen dan zien we het nodige gebeuren, maar daarnaast ook de investering in gastlessen en workshops et cetera, en ook de samenwerkingsverbanden die er zijn met Roze in Blauw maar ook met de veiligheidsalliantie, Natuurlijk Samen heet die, als ik het goed zeg. Voorzitter, het WODC-onderzoek laat zien dat geweld tegen LHBTQIA+-personen niet exclusief voortkomt uit één bepaalde gemeenschap of religie. De daders zijn een diverse groep. Daarom ben ik inderdaad ook wel heel benieuwd naar die resultaten van het Rotterdamse onderzoek waar volgens mij de hele raad positief is over die toezegging. Tot zover voorzitter, dank.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de heer Becker.

De heer BECKER (vvd). Dank u voorzitter. De Rotterdamse VVD gelooft dat veiligheid en vrijheid niet alleen mooie woorden mogen zijn, maar dat die voelbaar moeten zijn in het dagelijks leven van iedere Rotterdammer. Wij zijn ook blij met de toezegging van de wethouder om onderzoek te doen naar de acceptatie van de LHBTQIA+-gemeenschap in Rotterdam, zodat we eindelijk de vinger op de zere plek kunnen leggen. Wie zijn de daders van discriminatie en geweld? Wat drijft hen en hoe kunnen we dit gedrag nu echt effectief aanpakken? Voorzitter, wij moeten verder kijken dan alleen symptoombestrijding. Generieke maatregelen, hoe goed bedoeld ook, missen vaak hun doel. We pleiten voor gerichte acties die daders confronteren met hun gedrag, onderwijsprogramma's die vooroordelen aanpakken en strikte handhaving die laat zien dat in Rotterdam nul tolerantie is voor haat of geweld. En daarom is het cruciaal dat zodra de resultaten van het onderzoek bekend zijn het college met een concreet en ambitieus plan komt dat niet alleen de daders aanpakt maar echt laat zien dat vrijheid en veiligheid niet onderhandelbaar zijn in Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank. Dan de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, menig homoseksuelen voelt zich ongemakkelijk bij de overdaad aan dure symboolmaatregelen, zoals het voorstel om € 300.000,00 te investeren in een monument. Hoewel het belangrijk is dat er voor iedereen een plek is in onze samenleving, wekt dit soort uitgaven de indruk dat LHBTI'ers, waaronder homoseksuelen, worden voorgetrokken. Acceptatie komt niet door speciale aandacht, maar door gelijkwaardigheid, wederzijds respect en vooral hard werken. Rotterdam staat voor grote uitdagingen. Toenemende armoede, groeiend geweld en de dreiging van crises. In plaats van symboolpolitiek moeten we investeren in praktische oplossingen, denk aan noodvoorlichting en zelfredzaamheidstrainingen om Rotterdammers te leren hoe zij zich in tijden van crisis kunnen redden. Daar hebben we meer aan dan aan een monument of een regenboogzebrapad. Het is tijd om prioriteiten te stellen en middelen in te zetten waar ze echt nodig zijn. Ik roep u op om te kiezen voor maatregelen die echte impact hebben, investeer in de kracht en veiligheid van alle Rotterdammers, in plaats van symboliek die eerder verdeeldheid zaait dan acceptatie bevordert. Was getekend, Lennard van Mil, oprichter en bestuurslid van Stichting De Roze Leeuw en daarnaast beroepsmilitair bij de Koninklijke Marine. Lennard wil vanuit zijn achtergrond, zowel professioneel als persoonlijk, zijn zorgen uitspreken over de prioriteiten die in de collegebrief genoemd worden. Voorzitter, wij worden regelmatig benaderd door mensen uit onze achterban. Voorgaande tekst is daar een mooi voorbeeld van. Ik hoor regelmatig van homoseksuelen die zich niet op een extravagante of op een opvallende manier uitdrukken dat ze zich niet vertegenwoordigd voelen binnen de LHBT-gemeenschap. Zij ervaren dat er binnen deze groep een sterke nadruk lijkt te liggen op het uitdagen van de normen van de grenzen waarin ze zichzelf niet meer herkennen. Dit leidt tot sociale uitsluiting in een gemeenschap die oorspronkelijk bedoeld is om mensen juist te verbinden en te beschermen. Mijn vraag: sluit deze benadering van zichtbaarheid en acceptatie mensen in of sluit het juist bepaalde mensen uit? Of in bredere zin: hoe zorgen wij ervoor dat er ruimte is voor diversiteit en dat die niet omslaat in een eenzijdige vorm van anders-zijn om erbij te horen? De kracht van acceptatie ligt in wederzijds respect. Maar respect moet wel van twee kanten komen. Wanneer de nadruk te sterk ligt op het doorbreken van de sociale grenzen, ontstaat het risico dat de meerderheid zich vervreemdt en dat de verbinding juist verloren gaat.

De VOORZITTER. Een moment mijnheer Oostdijk. De heer Van Campenhout heeft een vraag.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. U geeft aan dat De Roze Leeuw zich buitengeplaatst voelt bij de community, maar zijn zij niet een partij die zichzelf juist buiten de community plaatsen? Ik ben bekend met hen, ik ben bekend met hun geluid en ik vind ook dat hun geluid van harte welkom is, maar zij worden niet buitengesloten door de community. Dat doen zij echt zelf. Wat is uw perspectief daarop, aangezien u gebruikmaakt van hun bronnen?

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, ik heb contact over deze onderwerpen met De Roze Leeuw en de vraag die u stelt heb ik mijzelf nog nooit echt gesteld. Die ga ik zeer zeker ook bij hen neerleggen, maar ik denk dat die op dit moment niet ter zake doende is.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans op dit punt?

De heer CEULEMANS (Ir). Nou ja, ik moet de heer Oostdijk wel bijvallen, ik ken de heer Van Mil ook uit het verleden bij Leefbaar Rotterdam en toen was hij ook al bij De Roze Leeuw. Misschien dat het toen anders heette, dat weet ik niet meer, maar ik weet wel dat zij op een gegeven moment wilden meelopen in ik meen de Pride, of een andere vergelijkbare optocht, en dat zij daar met pek en veren zijn weggejaagd op een vrij agressieve manier. Dus het is niet die groep die zich buiten de gemeenschap plaatst. Die wordt buiten de gemeenschap geduwd.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). We kennen allemaal linkse en rechts communicatiekanalen die over en weer elkaar te kakken zetten daar waar nodig, en dat doet De Roze Leeuw vaak ook over de roze community zelf. Door standpunten in te nemen die juist ingaan tegen de acceptatie, door tegenprotesten te gaan organiseren daar waar het juist hartstikke nodig is om die acceptatie voor elkaar te krijgen. Ik ben bekend met hun geluid, nogmaals, ik denk dat zij welkom zijn want we moeten allemaal elkaars ruimte en dingen respecteren, maar ik denk echt dat zij zelf door hun eigen acties zichzelf buiten de community plaatsen, want ik heb ze zelden in gesprek zien gaan met partijen die de community vertegenwoordigen. Eigenlijk nooit.

De VOORZITTER. Ik vind het een beetje ingewikkeld worden, want we hebben het nu over een groep die hier niet aanwezig is, dus dan gaan er allemaal verschillende beelden over wat nu wel of niet waar is, dus ik wil hier even een paar afrondende opmerkingen over hebben, maar dan wil ik graag dat we doorgaan met het debat.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ik hoorde geen vraag, maar ik zal uw betoog doorzetten richting Lennard van Mil.

De VOORZITTER. U mag uw betoog vervolgen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Even een punt van orde, want hier maak ik wel bezwaar tegen. Ik vind het prima dat Forum voor Democratie de spreekbuis wil zijn van een bepaalde partij. Daar heb ik geen enkele moeite mee, dat mag ook van mij. Maar ik vind het wel bezwaarlijk dat als wij hier vragen gaan stellen en dat Forum voor Democratie zegt: dank u wel voor de vragen, ik leid ze door. Ik zit hier te praten met een raadslid, en niet met De Roze Leeuw. Dus ik vind echt serieus dat of u zegt: ik doe er iets mee of ik doe er niets mee, maar gaat u nu alstublieft niet proberen een soort spreekbuis te zijn van iets waar u zelf heel eerlijk gezegd denk ik heel weinig begrip en heel weinig inzicht in heeft, want u komt niet in die community.

De VOORZITTER. Ik was al tot de conclusie gekomen dat we volgens mij deze discussie op deze manier niet moeten voeren omdat het allemaal over een partij gaat die hier niet aanwezig is en daar allemaal beelden over worden neergezet.

De heer CEULEMANS (Ir). Ik wil alleen wel even een punt van orde maken. Een punt van orde kan altijd. Er wordt de heer Oostdijk nu verweten dat hij zichzelf opwerpt als spreekbuis van een organisatie. Daar is geen sprake van. Hij laat zien dat er binnen wat u allemaal als één grote gemeenschap ziet afwijkende geluiden zijn. Dat er mensen bij zitten die zich helemaal niet vertegenwoordigd voelen door dat beeld van één grote LHBTQ-blablabla-gemeenschap.

De VOORZITTER. Dit is geen punt van orde mijnheer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Het wordt aangekaart ter illustratie en vervolgens wordt de heer Oostdijk in de schoenen geschoven dat hij een spreekbuis is. Hij laat gewoon een geluid horen. Dat is toch heel normaal.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Voorzitter, ik reageerde op het gegeven dat de heer...

De VOORZITTER. Nee, ik ga u dat nu even..

Mevrouw VERKOELEN (50+). Hij nam de vraag mee. Dan ben je een spreekbuis. Ik vind het prima wat hij zegt, maar niet...

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen, ik wil nu echt even dat we overgaan tot de orde van het debat. Ik heb net al gezegd, het waren geen punten van orde, de heer Oostdijk gaat over zijn eigen woorden. Daar kunnen wij van alles van vinden, dat doen jullie ook, maar hij mag dat zelf vinden. Wat hij zegt is aan hem. En we hebben hier gewoon ook een debat over het plan van de wethouder. U heeft daar ook al een debat over in de commissie gehad. Ik wil graag dat we het daar op gaan voeren en daar mogen vragen over aan de heer Oostdijk worden gesteld en hij kan antwoorden wat hij wil. De heer Oostdijk. Ik wil nu echt graag dat de heer Oostdijk verdergaat. Een ander punt, oké, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik hoop dat de heer Oostdijk hier wel antwoord op zou willen geven. Begrijp ik goed uit zijn betoog dat de heer Oostdijk geen waarde ziet in symboliek of aan monumenten in de stad?

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, zeer zeker zien wij waarde voor monumenten, neem een aantal andere monumenten die ook in de stad staan en daar een bepaalde tijdsgeest en een bepaald gevoel van een bepaald moment weergeven. Over de grootte en de zichtbaarheid et cetera kunnen we discussiëren en ook over het geld dat eraan uitgegeven wordt, maar dat er bepaalde markeringen in de tijd en in de stad bepaalde zaken weergeven, daar ben ik uiteraard niet tegen, want dan zou ik ook bijvoorbeeld een beeld zoals voor Piet Hein bijvoorbeeld daarmee willen uitwissen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, en is de heer Oostdijk het met mij eens dat het ene monument voor de ene groep van veel waarde is en het andere monument voor de andere groep van waarde kan zijn en dat er daarom ruimte moet zijn voor iedereen om zijn eigen monument in deze stad te hebben zodat de stad ook van iedereen is?

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). U heeft mij ook niet horen zeggen dat er geen ruimte is voor monumenten. Dus nee.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, ik concludeer dus dat ik de heer Oostdijk aan mijn zijde kan vinden voor het queermonument dat we gaan ontwikkelen in deze stad.

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Nou, daar hebben we al eerder tegen gestemd. Wij vinden dat echt een behoorlijk hoog bedrag. Ik kom zo dadelijk ook nog even daarop terug. Die kan ik niet verklaren, dus ik denk dat we de motie gaan bekijken, maar ik vermoed de uitslag al.

De VOORZITTER. U mag uw betoog vervolgen.

De heer OOSTDIJK (fvd). Ja, dank u wel voorzitter. In de collegebrief lezen wij dat de wethouder in gesprek is geweest met de LHBT-gemeenschap voor de aanleg van een regenboogzebrapad. FVD Rotterdam is geen voorstander van dit idee. Dit is exact wat wij bedoelen met het opzoeken van de extremen voor het doordrukken van je mening. Ook zien wij in Nederland maar ook wereldwijd een toenemende afkeer tegen dergelijke regenboogzebrapaden. De regenboogzebrapaden worden besmeurd, ondergespuugd en ontweken. Ook is het verkeerstechnisch een issue omdat het geen officiële oversteekplaats is, maar mensen denken al snel van wel. We willen graag van de wethouder weten wat zijn visie is en de toegevoegde waarde van een regenboogzebrapad voor de stad Rotterdam. Onze fractie meent juist dat dit zorgt voor meer afkeer naar de gemeenschap in plaats van acceptatie. En dan nog de motie die ik net noemde, die € 300.000,00 vraagt voor dat queermonument, werpt bij ons de vraag op over de hoge kosten die hiermee gemoeid zijn. Het monument lijkt

ontwikkeld te zijn van materiaal dat ons inziens deze kosten niet echt verklaart. Kan hier een verklaring over gegeven worden?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik vraag me af over welk monument de heer Oostdijk het heeft, want dat monument is er nog niet. Dat wordt nog ontwikkeld, en daarom is er ook een reservering gemaakt.

De VOORZITTER. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Als ik de motie erbij pak, ik heb hem even zo niet voor me, dan staat er over het monument, en maak hem permanent. Dat betekent dat wat er staat ook moet blijven. En daar is mijn conclusie uit gekomen dat ik dat niet goed kan verklaren.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik nodig de heer Oostdijk uit om verder te lezen dan de titel van de motie en daar vindt u uw antwoord.

De heer OOSTDIJK (fvd). Uiteraard heb ik dat gedaan en ik las het er niet in, dus ik laat me graag uitleggen wat dan de strekking moet zijn.

De VOORZITTER. U vervolgt uw betoog.

De heer OOSTDIJK (fvd). Nou, eigenlijk ben ik klaar met mijn betoog en ik wil nog wel één opmerking maken richting mevrouw Verkoelen. Zij denkt dat ik bepaalde ambities, ideeën et cetera heb. Dat is vrij onmogelijk om vanaf uw stoel daar te bepalen, daar heb ik ook niets over gezegd. Dus dat wil ik graag voor haar rekening laten.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, liefde kent vele vormen en wij vinden dat je in Rotterdam jezelf moet kunnen zijn, dat je moet kunnen houden van wie je wilt en hoe je wilt. Volt Rotterdam staat ook achter de LHBTQIA+-gemeenschap. Ik wil eigenlijk één punt maken, want we hebben een uitvoerig debat gevoerd. En dat gaat over de cijfers van acceptatie bij scholieren richting LHBTQIA+-jongeren, namelijk 49% wil maar vrienden met hen zijn, en dat is alarmerend. Dat vinden wij zorgelijk, ook omdat onze scholieren de toekomst zijn en wij geloven dat het beter is om te voorkomen dan genezen, en deze cijfers vragen om actie. Daarom dienen wij een motie in waarin wij vragen om in gesprek te gaan met scholen om te gaan kijken hoe er in 2025 aandacht gegeven kan worden aan die acceptatie onder jongeren en daar ook over terug te koppelen richting de raad. Dat doen wij samen met BIJ1, PvdA, GroenLinks, SP, Partij voor de Dieren en de VVD.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12. Acceptatie moet de lift in

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de LHBTQIA+-acceptatie van jongeren afneemt;
- uit de gezondheidsmonitor 2023 blijkt dat nog maar 49% van de scholieren in Rotterdam vrienden kan zijn met LHBTQIA+-jongeren;
- afwijzing en discriminatie op basis van genderidentiteit of geaardheid op jonge leeftijd directe en langdurige gevolgen hebben, zoals mentale gezondheidsproblemen, lage zelfacceptatie en een negatief zelfbeeld;
- gebrek aan acceptatie ook negatieve gevolgen heeft voor de stad, zo zijn inclusieve samenlevingen innovatiever en welvarender;

overwegende dat:

- Rotterdam een inclusieve stad wil zijn, waar iedereen zich veilig hoort te voelen, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie;
- discriminatie, haat en andere vormen van gebrekkige acceptatie geen plek mogen hebben in Rotterdam;

verzoekt het college:

- met scholen in gesprek te gaan om het komende jaar (2025) extra aandacht te geven aan acceptatie van LHBTQIA+-jongeren, gelet op de statistieken die een dalende acceptatietrend laten zien;
- hier, eventueel, de gratis aangeboden lessen van de gemeente voor te gebruiken;
- daarover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, M.R. van Campenhout, M.E. Vogelaar, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun, S. van de Peppel en S.J.C. Becker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Wij leven in een diverse stad en wat ons betreft moeten we dat omarmen en moeten we dat vieren. Hoe we onze seksualiteit beleven, daarin zijn we vrij. En dat daar heel erg verschillend over gedacht wordt, hoe dat zou moeten, daarin zijn we ook vrij. Maar hoe we ons in de stad gedragen naar elkaar toe, daarin zijn we niet vrij, want we gunnen elkaar de ruimte die we onszelf ook gunnen. De ruimte om vrij te zijn. En daarin ligt ook de begrenzing. Voorzitter, we hebben uitgebreid over dit onderwerp gesproken in de commissie en ook zeker over het onderzoek dat wordt voorgesteld. In de commissie heb ik het punt gemaakt dat ik het een risico vind wanneer wij een onderzoek gaan doen waarin naar enkelvoudige kenmerken wordt gekeken. En wat schetst mijn verbazing, waar was ik blij mee? Deze week kreeg ik echt bijval van een gerenommeerd instituut, namelijk het Sociaal Cultureel Planbureau, dat ook werd gevraagd: zou u ook een onderzoek willen doen naar de normen en waarden onder mensen met een migratieachtergrond, waar dit ook aan gerelateerd is? En die zeggen, even in mijn woorden, dat is niet verstandig. Zo zeiden ze het niet, maar zij zeiden wel: wat je vooral niet moet doen is kijken naar enkelvoudige kenmerken. Je moet juist kijken naar een breed palet aan kenmerken, want het blijkt uit de onderzoeken die we tot nu toe hebben gedaan, dat de koppeling tussen gedrag en bijvoorbeeld een enkelvoudig gegeven als etnische achtergrond nooit een goede verklarende factor is, maar bijvoorbeeld leeftijd, bijvoorbeeld het inkomen, sociaaleconomische positie, bijvoorbeeld het opleidingsniveau, dat dat veel meer verklarende factoren zijn. En om die reden, met deze steun in de rug zou ik nogmaals de wethouder ook willen oproepen dat, als er een Rotterdams onderzoek komt, wat ik op zich aanmoedig, waar ik voor ben, er dan ook in ieder geval ook zo breed wordt gekeken. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik begreep dat heer Van Campenhout nog een opmerking had.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja dank u voorzitter, ik heb nog één motie die ik nog wil indienen. Ik had hem ingetrokken in de WIOSSAN-app, maar ik ga hem toch indienen. Dat is een motie waarbij we dus straks als het onderzoek gaat plaatsvinden we raadsbreed, iedereen oproepen om aan dit onderzoek mee te doen. Iedereen is begaan, dat hebben we zojuist aangegeven, dus dat mogen ze dan ook bekennen door deze motie mee te tekenen.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Gelijke stem, gelijk beleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- onderzoek naar LHBTQIA+-zaken voldoende recht moet doen aan de diversiteit binnen deze gemeenschap;
- de ervaringen van gemarginaliseerde groepen, zoals transgender en intersekse personen, mensen van kleur, moslims, non-binaire personen en mensen met een handicap, binnen de LHBTQIA+-gemeenschap vaak onderbelicht blijven;
- samenwerking met personen en organisaties die diversiteit vertegenwoordigen, een belangrijke bijdrage kan leveren aan een inclusiever en relevanter onderzoeksproces;

overwegende dat:

- representatieve onderzoeksresultaten een solide basis kunnen vormen voor inclusief beleid dat recht doet aan de belangen van alle (LHBTQIA+) Rotterdammers;
- samenwerking met diverse (politieke) achterbannen en gespecialiseerde organisaties dit proces kan versterken;

verzoekt het college:

- om (politieke) partijen op te roepen hun LHBTQIA+-achterban te stimuleren deel te nemen aan een Rotterdams LHBTQIA+-antidiscriminatieonderzoek;
- de resultaten van dit onderzoek helder te formuleren, zodat zij een adequaat kader kunnen vormen bij het vormgeven, uitvoeren en aanbesteden van onderzoeken op dit gebied;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Heeft de heer Ceulemans hier nog een vraag over?

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, ik heb deze motie niet gezien, ik weet wel dat het idee bij de heer Van Campenhout leeft om een motie te doen waarin alle partijen dan hun achterban oproepen om aan het onderzoek mee te doen. Het zal goed bedoeld zijn, maar ik vind het echt kwalijk. We hebben net vorige week een toezegging gehad van de wethouder dat er een onderzoek gaat komen. De hele opzet daarvan moet nog worden vastgesteld en ik ben juist geïnteresseerd in de geluiden van mensen die niet in die politieke bubbel hier zitten. Dus als alle partijen nu hun achterban gaan pushen: meld je aan voor dat onderzoek... We weten overigens helemaal niet of het een onderzoek wordt waarbij mensen zichzelf actief kunnen aanmelden, wat de opzet daarvan wordt, wat de onderzoeksopzet is. Dan gaat u dit onderzoek aan de voorkant al politiseren, terwijl ik niet benieuwd ben naar wat de achterban van partijen vinden. Ik ben benieuwd naar wat gewoon een homo op straat vindt die niet in de politieke bubbel zit. Dat is waar mijn interesse ligt.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel voorzitter. Nee, het gaat er echt om, we zijn nu een mooie afspiegeling van deze samenleving, en die samenleving, die afspiegeling moet ook meegenomen worden in dit onderzoek. Ik denk daarom juist dat wij als raad als geen ander zoveel mogelijk mensen kunnen oproepen om mee te doen aan dit onderzoek. Het staat los van de politiek. Het gaat om een doelgroep die dan weet dat dit onderzoek plaatsvindt en het op die manier sneller zijn weg vindt richting dit onderzoek, zodat we echt tot een representatieve uitkomst komen, iets waar u ook voorstander van zou moeten zijn denk ik.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans afrondend.

De heer CEULEMANS (Ir). Nee, maar u wilt het politiseren. U wilt dat politieke partijen mensen gaan oproepen om wel of niet aan een onderzoek mee te doen. Ik wil dat het helemaal apolitiek is. We zitten hier weliswaar als vertegenwoordigers van de Rotterdammers, we wonen ook in een stad waar de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen 38% is. Heel veel Rotterdammers zijn helemaal niet dagelijks betrokken bij de gemeentepolitiek, dat kunnen we zonde vinden maar dat is nu eenmaal zo. En ik wil juist zonder politieke claims aan de voorkant, zonder sturing aan de voorkant, weten wat nu

onder die mensen leeft, los van de vraag of ze politiek zijn, los van de vraag of ze tot de achterban van een partij horen ja of nee.

De VOORZITTER. Afrondend ook de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, een andere vraag misschien. Stel, het onderzoek wordt gedaan en er wordt een oproep gedaan, bent u dan bereid om deze oproep te delen?

De VOORZITTER. Oké, we gaan even de laatste ronde doen, want uiteindelijk kunt u wat u hiervan vindt ook tot uiting brengen in de manier waarop u voor deze motie stemt of niet, zeg ik er ook bij.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, zo is het precies, want er wordt nu van uitgegaan dat het een onderzoek wordt waar mensen zichzelf voor kunnen aanmelden. Ik weet het nog helemaal niet. Ik weet helemaal niet wat de onderzoeksopzet is. Er zijn ook heel veel andere manieren om in contact te komen met mensen die geïnterviewd kunnen worden voor dit onderzoek. Dus ik ga helemaal niet vooruitlopen op wat ik ga doen als uit een onderzoeksopzet blijkt dat zus en zo. Daar ga ik allemaal niet in mee. Ik stem niet voor die motie en ik vind het een slechte zaak om aan de voorkant een onderzoek te politiseren, terwijl we gewoon een neutraal beeld willen hebben van wat er leeft onder Rotterdamse homo's op straat.

De VOORZITTER. Tot slot mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, ik wil dit wel ondersteunen van de heer Ceulemans, want dat was ook de reden waarom ik zei: laten we nu niet alleen op strafzaken... Dan heb je ook een bepaalde doelgroep. Probeer nu zo breed mogelijk in te zetten met zijn allen dat we een goed beeld krijgen hoe de doorsnee van onze samenleving in dit verhaal staat. En dat doen we niet als we het inderdaad politiek maken. Want dat heb ik mijn hele betoog geprobeerd, laten we het niet politiek maken, en dat is wel een belangrijk punt. En ik ben ook een beetje bang dat we met uw motie die kant uitschuiven.

De VOORZITTER. U heeft echt het laatste woord mijnheer Van Campenhout, want we moeten zo gaan schorsen voor de lunch.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Afsluitend, mevrouw Verkoelen onderbouwt precies waar ik naartoe wil met deze motie, het zo breed mogelijk te laten dragen en laten we dat dan ook tonen door die motie te ondersteunen. Dank.

De VOORZITTER. Oké, veel dank. Dit was de eerste termijn van de zijde van de gemeenteraad. Ik ga schorsen voor een uur, dus tot 14.05 uur. Dan even opletten, want dan beginnen we met de benoeming van het plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam en dan gaan we daarna vervolgen met de beantwoording van de wethouder. Dan weet u de volgorde der dingen. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18.

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 18.03 uur tot 18.55 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer R.A.C.J. Simons, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 14.55 uur tot 16.28 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering.

7. BENOEMINGEN

7.2.1 Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam

De VOORZITTER. Aan de orde is het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam. Als iedereen even zou willen plaatsnemen. Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam heeft het karakter van een voordracht. En voorgedragen is de heer J.A. de Ridder. Zoals voorgesteld door het presidium stel ik voor om zonder stemming de heer J.A. de Ridder met ingang van 28 november 2024 voor een termijn van zes jaar te benoemen als plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam. Stemt u daarmee in? Dat is een ja. Dan stel ik vast dat de heer J.A. de Ridder met ingang van 28 november 2024 voor een termijn van zes jaar is benoemd als plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam.

7.2.2 Beëdiging van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam

De VOORZITTER. Dan gaan we over tot de beëdiging en ik verzoek de griffier de heer De Ridder naar voren te leiden om voor mij plaats te nemen.

Mijnheer De Ridder, u heeft aangegeven de verklaring en belofte af te zullen leggen. Klopt dat? Door de gemeenteraad is zojuist tot uw benoeming als plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam besloten. Overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 8, 81C derde lid en 81G van de Gemeentewet dient u als plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam bij het aanvaarden van uw functie in handen van de voorzitter van de gemeenteraad de eed of de verklaring en belofte af te leggen. U heeft aangegeven te kiezen voor de verklaring en belofte. Na voorlezing door mij van de tekst, verzoek ik u de woorden 'Dat verklaar en belooft ik' uit te spreken.

'Ik verklaar dat ik, om tot plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belooft dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als plaatsvervangend lid van de Rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen.' Wat is hierop uw antwoord?

De heer DE RIDDER (plaatsvervangend lid Rekenkamer Rotterdam). Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER. Dan kan ik u van harte feliciteren met deze benoeming namens de raad en welkom in Rotterdam. *(Applaus.)* Dan wens ik u ook heel veel succes en wijsheid toe bij al uw werkzaamheden ook bij de Rekenkamer Rotterdam. Dan schors ik ook de vergadering enige ogenblikken zodat u allen het plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam kan feliciteren.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Dan stel ik voor dat wij voortgaan met het debat, maar de wethouder is weg. Ik heropen de vergadering.

5.3 Voortgang LHBTQIA+-beleid – vervolg

De VOORZITTER. Aan de orde is het debat over het LHBTQIA+-beleid en we zijn toegekomen aan de beantwoording van de wethouder, maar mevrouw Maassen wilde nog wat vragen?

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou, ik wilde tegen de raad zeggen dat het mijn schuld onder andere is dat de wethouder wederom werd opgehouden op de gang en dus wat later aanschuift.

De VOORZITTER. Helder. Maar des te belangrijker dat we snel aan het debat gaan toekomen, dus ik geef de wethouder het woord.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Laat ik beginnen met het compliment in ontvangst te nemen. Dat was het compliment van de heer Coşkun voorzitter over mijn mooie stropdas, dus dank daarvoor. Dan een aantal vragen die ik graag wil beantwoorden en dan ga ik over tot de moties. Ik denk dat wij hier echt wel een goed gesprek over hebben gehad en dat het een belangrijk onderwerp is in de commissie. We hebben ruim drieënhalf uur met elkaar het debat erover mogen voeren. Dat geeft voor mij aan hoe het onderwerp erg leeft in de stad, hoe betrokken we ook zijn bij deze specifieke gemeenschap in onze stad en dat we dan ook op deze manier er graag iets voor willen betekenen. Ik begin even in volgorde van sprekers met de vragen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, daar gaat de wethouder mij toch iets te snel naar moties. Ik had geen moties, maar ik had wel een viertal vragen die ik toch graag beantwoord wil zien. Kunnen we als raad de onderzoeksopzet krijgen en bediscussiëren en ik hoop dat mijn tijd stilstaat. Kan er zorg voor gedragen worden dat bij de opzet van het onderzoek de LHBTQIA+-gemeenschap betrokken wordt? Kan er zorg voor gedragen worden dat niet alleen naar strafzaken gekeken wordt? Op welke termijn gaat de wethouder het onderzoek starten? Dat zijn allemaal geen moties maar het zijn wel concrete vragen in een debat waar ik graag antwoord op wil krijgen. Dus heel snel nu maar zeggen dat we als het huppie naar de moties gaan, dat gaat me toch echt te kort door de bocht.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik ben het met mevrouw Verkoelen eens dat ik misschien iets te snel voor haar ben gegaan, maar ik heb het volgende gezegd. Ik begin met de vragen in volgorde van sprekers en vervolgens ga ik naar de moties. Dus ik ga eerst de vragen die zijn gesteld beantwoorden.

De VOORZITTER. De wethouder mag zijn betoog vervolgen.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Maar voorzitter, ik vind het nooit erg om het te herhalen voor mevrouw Verkoelen. Dan de eerste vraag. Mevrouw Vlieger, u was de eerste spreker. Een terechte vraag ook van hoe je ervoor zorgt dat er veilige plekken zijn voor de queercommunity. Ja, dat proberen we echt wel door ook het goede gesprek te voeren met de community zelf: waar is behoefte aan, hoe

organiseer je dat en hoe kunnen we daar als gemeente in ondersteunen? We zien ze dan ook ontstaan in verschillende vormen. Noem het even de verschillende safe spaces die we hebben in de stad, maar ook op het gebied van sporten hebben we een specifieke safe space, zal ik maar even noemen, voor deze community. Is het voldoende? We zien dat die behoefte heel groot is, maar we weten ook dat die initiatieven echt uit die gemeenschap zelf moeten komen, maar het heeft onze aandacht en dat doen we door bijvoorbeeld in contact te staan en te blijven met deze gemeenschap.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl). Ja voorzitter, ik vroeg me dan af, ik noemde een voorbeeld van een organisatie die nu dus moet vertrekken. Is dat dan ook een organisatie waar we dan in contact mee zijn om te kijken hoe nu verder, of wachten we dan af tot zij aankloppen? Ik vroeg me af hoe dat dan gaat.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou, als het goed is, weten ze ons wel te vinden. Ik ben even kwijt welke partij u noemde. Queer Rotterdam. Die zijn nog niet zo expliciet bij mij op de lijn geweest, maar ik kan me best voorstellen dat zij in contact zijn met onze dedicated ambtenaar waar ik tijdens de commissie ook echt een compliment voor heb gemaakt hoe die bij die gemeenschap betrokken is, dus die zal ongetwijfeld dat signaal hebben ontvangen. Het is natuurlijk ook zo dat wij alleen faciliterend ondersteunend daarin zijn, waarbij altijd ook verwezen wordt naar bijvoorbeeld Gemeentelijkvastgoed010, om te kijken of daar beschikbare ruimtes zijn. Ik kan u wel zeggen dat er een andere partij is die direct bij mij binnen is gekomen, ook vanuit de gemeenschap. Daar zorg ik dan voor dat daar een goede link in wordt gemaakt, dus ik hoop dat die wegen naar ons toe wel goed te vinden zijn, daar heb ik ook wel vertrouwen in. Maar als u signalen hebt, laten we elkaar daar ook in vinden en daarmee de gemeenschap bedienen en ondersteunen. Dan had u geen vragen meer maar vooral moties. Dan mevrouw Maassen. Een vraag over het manifest dat is aangeboden aan de GGD, of wij hem als college ook in ontvangst zouden willen nemen of de voorzitter van de raad hem in ontvangst zou willen nemen. Dat is natuurlijk altijd mogelijk als die wordt aangeboden aan het college of aan de raad. Dan stelde u ook een andere vraag om aan te geven hoe de GGD nu aandacht heeft voor zorg en bescherming van transgenders. Misschien merkte u, ik neem ook even waar voor collega's Buijt en Kasmi, dus er zijn ook wat moties ingediend en vragen gesteld op die portefeuilles, dus ik neem die nu in de beantwoording ook mee, maar ik kan u toezeggen dat ik u kan toesturen hoe wij op dit moment de zorg en bescherming regelen voor transgenders via de GGD. Vervolgens een vraag over Roze in Blauw, hoe verhoudt dat zich, want u verwijst naar twee verschillende stukken bij ons die wij u hebben gestuurd. Roze in Blauw is een netwerk van de politie waar we als gemeente mee samenwerken.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik heb even getwijfeld, maar mijn expliciete vraag aan het college is of de wethouder Zorg die gaat over de GGD het manifest in ontvangst wil nemen, niet de voorzitter van de raad.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Daarom begon ik ook te zeggen: ik neem het waar voor collega's Buijt en Kasmi. Die vraag heb ik zo expliciet niet gesteld. Ik kan die vraag doorgeleiden of hij hem wil aannemen. Ik zie u nee schudden voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik heb deze vraag in de commissie gesteld. Ik heb ook vooraf aangegeven aan het college dat ik deze vraag nog een keer zou stellen omdat ik weet dat ik destijds geen antwoord kon geven op de vraag. Ik heb ook aan de PA aangegeven dat deze vraag zou komen, en die heeft mij verzekerd dat er een antwoord zou kunnen komen van het college, en dat ik nu dit antwoord krijg vind ik echt heel erg lastig, want ik heb echt al mijn best gedaan, met respect voor de agenda's van de wethouders en van het college om de vraag op de juiste plek te laten landen, en als het college er geen antwoord op wil geven, dan is dat ook een antwoord, maar ik vind dit heel erg lastig. Want dan moet ik nu vragen om over drie weken weer het debat te heropenen zodat ik deze vraag aan de juiste wethouder kan stellen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, ik probeer hem ook even te benaderen vanuit het principe: het college neemt iets in ontvangst en als het aan de raad is de voorzitter van de raad. Zo heb ik hem proberen te omschrijven. U vraagt heel expliciet: zou wethouder Buijt hem kunnen aannemen? Ja, ik zie er op dit moment geen bezwaar tegen, maar ik vind het ingewikkeld om daar nu een antwoord op te geven of specifiek wethouder Buijt... Maar geef mij even de ruimte dan check ik even die vraag bij hem zo persoonlijk, van: hé er wordt gevraagd het manifest in ontvangst te nemen, dan krijgt u zo antwoord van mij wat mij betreft.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, ik begrijp eigenlijk de opwinding eerlijk gezegd niet. De wethouder geeft volgens mij gewoon een antwoord. Het kan aan iemand worden aangeboden. Ik snap niet waarom mevrouw Maassen nu nogal op een boze manier erover aan het doorvragen is. Als het in ontvangst wordt genomen wordt het toch in ontvangst genomen? Waarom moet dat nu per se een persoon zijn?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Omdat ik vraag of het college het in ontvangst wilde nemen en vervolgens wordt verwezen naar de voorzitter van de raad. Ja, als ik het zelf in ontvangst wil nemen dan doe ik dat zelf. Dat heb ik al gedaan. Ik vraag het aan het college. Daarom word ik boos, en waar ik extra boos van word is dat ik deze vraag ook in de commissie al had gesteld en dat er werd gezegd: die moet u in de raad stellen want ik kan daar geen antwoord op geven.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Goed, dan ga ik wel door met de vragen waarbij ik zo terugkom op de vraag of wethouder Buijt specifiek het manifest in ontvangst zou willen nemen. Uw vraag over welke banden de gemeente heeft met Roze in Blauw. Roze in Blauw is een netwerk van de politie. Daar werken we nauw mee samen als gemeente en bijvoorbeeld in het kader van de veiligheidsalliantie en als gemeente faciliteren we daarin met name het contact tussen gemeente, politie en de LHBTQIA+-gemeenschap. Er zijn niet zoveel vragen gesteld voorzitter. Dan mevrouw Verkoelen, daar kom ik bij aan. Kunnen we als raad de onderzoeksopzet van tevoren krijgen? Het is dat u het zelf aangeeft dat u niet bij de commissie hebt gezeten. En dat is niet om vervelend te doen, maar daar hebben we wel een toezegging gedaan en die hebben we redelijk afgebakend van hoe we nu dat onderzoek gaan vormgeven, waarin een aantal van u een aantal suggesties heeft meegegeven. Denk bijvoorbeeld aan de opmerking representatief, en zorg ervoor dat er ook strafzaken worden meegenomen en dat ook met name gekeken wordt naar het fysiek en verbaal geweld. Dus die toezegging is zodanig geformuleerd dat alle elementen die u hebt genoemd meegenomen zijn in de opdracht om dat onderzoek uit te voeren. Dus daar mag u ook op vertrouwen zoals die hier staat beschreven als toezegging, dat die elementen daarin worden meegenomen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Die begrijp ik niet. U gaat me vertellen dat ik hier geen vragen kan stellen om dingen te doen omdat het in de commissie weggetikt wordt? Dat lijkt me toch onlogisch. Ik geef aan dat ik een commissie nakijk, ik geef aan dat ik het allemaal goed begrepen heb en ik stel aanvullende vragen. Ik wil graag de onderzoeksopzet zien. Ik wil graag zien dat de LHBTQIA+-gemeenschap erbij betrokken wordt. Ik wil graag zien dat het niet alleen over strafzaken gaat. Ik kan toch gewoon hier stellen dat ik dat graag wil? En dan kunt u daar toch gewoon antwoord op geven? Dat kunt u niet afdoen met: sorry mevrouw Verkoelen, u was niet in de commissie, we hebben het zo gedaan en that's it. Geef even antwoord op de vraag of u dat wel of niet wenst en hoe we dat met elkaar oppakken. Ik vind dat heel logisch.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou, ik geef antwoord, maar volgens mij bent u niet tevreden met het antwoord. Wat ik zeg, u vraagt naar een onderzoeksopzet, terwijl we het aan de voorkant in de

commissie met elkaar een beetje hebben besproken, waarbij er een toezegging is geformuleerd waar onderdelen die u belangrijk vindt worden meegenomen. Representativiteit, strafzaken, zorg dat ook slachtoffers daarin worden meegenomen. Dus u geeft al elementen mee aan de voorkant om een onderzoeksopzet op te geven. U vraagt nu andersom hè, oftewel aan beide kanten, van: doe het aan de voorkant, maar als het opgesteld is wil ik het nog een keer zien. Nou, daarvan zeg ik: volgens mij hebben we daar een uitgebreid gesprek over gehad. Ik wil u dan ook vragen: geef die ruimte om met de elementen die u tijdens de commissie hebt gegeven het onderzoek op die manier uit te gaan voeren.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl). Ja, misschien om mevrouw Verkoelen te helpen. Volgens mij hoor ik dan dus de wethouder zeggen: de onderzoeksopzet sturen liever niet van tevoren, maar de punten die mevrouw Verkoelen aangeeft als vraag om erbij te betrekken worden er al in meegenomen. Dat is volgens mij dan het antwoord.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou voorzitter, ik was bij vraag 1 van mevrouw Verkoelen en dat was: kunnen we als raad de onderzoeksopzet van tevoren krijgen? Daarop is het antwoord: liever niet, want we hebben elementen van u meegekregen tijdens de commissie. Die neem ik graag mee. Uw volgende vraag is: kan de community betrokken worden bij de opzet? En dat is denk ik waar mevrouw Vlieger aan refereert. Dan is het: vanzelfsprekend, want het gaat om die community. Dat nemen we natuurlijk ook mee in de onderzoeksopzet.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, dank voorzitter. Ja, ook om mevrouw Verkoelen te helpen. Volgens mij, de toezegging hoe die genoteerd is in de commissie komt overeen met wat u wilt. Daar staat: de wethouder is bereid kwalitatief onderzoek uit te voeren naar fysiek en verbaal geweld tegen LHBTQIA+ers in Rotterdam, representatief en met meenemen van Rotterdamse zaken. En ik heb nog expliciet doorgevraagd: oké, dus dat gaat voorbij alleen strafzaken, het gaat ook over alledaagse ervaringen op straat? En dat is bevestigd. Dus volgens mij komt er ongeveer uit wat u ook heeft gesuggereerd in uw eerste termijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou fijn, dat was vraag 3 van mevrouw Verkoelen, waar ik nu inderdaad ook bij kom. We nemen meer dan alleen de strafzaken. Nou, fijn.

De VOORZITTER. Mijnheer Van Campenhout heeft ook een vraag.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u wel voorzitter. Een verhelderende vraag. Begrijp ik nu dat u de raad wilt meenemen in de opzet van het onderzoek?

De VOORZITTER. Kunt u uw vraag nog een keer herhalen want de microfoon viel uit.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Heb ik goed begrepen dat u de raad wilt meenemen in de opzet van het onderzoek antidiscriminatie LHBTQIA+?

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja kijk, volgens mij hebben we tijdens de commissie dit gesprek gehad en toen zijn er een aantal kaders meegegeven waaronder: zorg dat het representatief is, zorg dat je strafzaken meeneemt, maar zorg ook dat je slachtoffers spreekt die ervaring hebben met fysiek en verbaal geweld. En doe dat ook op basis van een kwalitatief onderzoek. Volgens mij is dat heel helder beschreven als toezegging. Ik neem aan dat dat het kader is hoe dat onderzoek uitgevoerd wordt. Dan wordt er vervolgens gevraagd: betrek de community. Dat vind ik een legitieme vraag. Daarop zeg ik: ja vanzelfsprekend, het gaat om de community, die gaan we erbij betrekken. Dan een volgende vraag, kan er verder gekeken worden dan naar strafzaken? Ja, eigenlijk hebben we dat afgesproken. Ja, we zullen ook met de community spreken en daarin verder kijken dan alleen strafzaken.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Bedankt voor de toelichting. Dan kom ik daar later op terug bij de appreciatie van de moties. Dank u wel.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Oké. Voorzitter, de vraag wanneer het onderzoek zal starten. De start van het onderzoek is afhankelijk van de inventarisatie met betrekking tot de informatie die onderzocht dient te worden als wel de opzet van de onderzoeksopdracht. U mag erop vertrouwen dat ik dat voortvarend zal doen en u als raad hierin zal meenemen. Tot zover waren dit uw vragen.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. Ik apprecieer het dat u dus de input van de raad wilt meenemen, maar ik heb daar toch een vraag over. Ik vind het fijn, want het is belangrijk dat we gehoord worden en dat dingen meegenomen worden. Maar in hoeverre blijft het onderzoek onafhankelijk als wij als raadsleden ons ermee gaan bemoeien? Door te zeggen: doe dit, doe dat. Ik ben benieuwd hoe u daarnaar kijkt.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja, kijk, u bent kaderstellend als raad, dus u kunt mij alles meegeven en daar geef ik uitvoering aan. Zo zijn de verhoudingen nu eenmaal bepaald. Dat vind ik niet altijd leuk, grapje. Maar daarom, we hebben denk ik echt een goed gesprek gehad tijdens de commissie, u onderling ook, over dit onderwerp. Daaruit is gekomen: er is een wens om een onderzoek te doen, een onafhankelijk onderzoek. Er zijn wat kaders of elementen meegegeven, van: houd ook rekening met representativiteit, met de strafzaken, kwalitatief onderzoek, slachtoffers fysiek en verbaal geweld. Dus dat zijn ingrediënten die we aan de voorkant meenemen. Ik weet niet of dat nu invloed is of niet, maar het is een kader. Ik zie het als een kader waarvan u zegt: zo zouden we graag het onderzoek uitgevoerd willen zien.

De VOORZITTER. U vervolgt uw betoog.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Dank. De heer Oostdijk, u stelde een vraag over de benadering van zichtbaarheid en acceptatie. Sluit dat nu niet mensen uit? Kijk, we hebben het samenlevingsbeleid. Dat is er juist op gericht dat we heel inclusief in deze superdiverse stad zijn. Er is dus ook echt ruimte voor verschillende geluiden en diversiteit. We verwachten echter wel dat men respectvol met elkaar omgaat. Dat is echt onze inzet als college. En we moeten ons ervan bewust zijn dat we iedereen die ruimte ook gunnen. Ondanks dat het soms schuurt tegen onze eigen wensen, ideeën, behoeftes, normen en waarden. In één stad als Rotterdam moet iedereen de ruimte krijgen en ook de ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Dan heeft u het over het zebrapad. Zijn dit niet alleen symbolische uitingen? Ik vind het wel belangrijk dat we ook aan symboliek doen. Ook dat is een vorm van emancipatie en acceptatie in welke vorm dan ook. Maar we zien dat symboliek an sich of symbolische uitingen alleen onvoldoende zijn, dus er is altijd meer nodig dan alleen het inzetten van symbolische uitingen. Over de kosten van het monument, er is nu een reservering voor het monument. We hebben nu op dit moment een tijdelijk monument, hoewel het er toch al lang ligt, naast de Spido. Ik weet niet of u er wel eens bent geweest. Een monument, dat is een kunstwerk, er wordt ook nagedacht, het is een heel proces dat we doorlopen, en ook daar men de ruimte gunnen om tot iets te komen wat het gevoel geeft waar u het net over had. Het roept emotie op bij mensen, dat dat soms ook geld kost om letterlijk die plek te krijgen en te ervaren, in de vorm van een monument. En monumenten kosten nu eenmaal geld. In dit geval is daar een reservering voor van € 300.000,00. Dan heb ik een oproep van de heer Vonk om het onderzoek breder te doen en ook te kijken naar bijvoorbeeld sociaaleconomische status van personen, maar dat is ook een ingrediënt dat is genoemd tijdens de commissie, dus die nemen we mee. Tot zover de vragen voorzitter. Dan ga ik naar de moties. De eerste motie van GroenLinks met als titel 'Rotterdamse Pride duurzaam geborgd', samen met de LHBTQIA+-community in de hele stad iemand aan te stellen die een coördinerende rol op zich neemt. Ik vind hem echt wel sympathiek, ik begrijp ook wel waarom deze motie op deze manier ingediend wordt. Omdat soms een stuwende kracht nodig is om iets te organiseren. Maar wij als gemeente zeggen wel: we hebben een faciliterende, ondersteunende rol. We voeren echt keigoede gesprekken met de LHBTQIA+-community. Echter zeggen we: op basis van behoeften faciliteren en ondersteunen we. En natuurlijk denken we hier en daar wel mee, maar het aanstellen van een coördinerende persoon die een rol op zich neemt voor het

waarborgen van de Rotterdamse Pride moet ik helaas ontraden. Dan motie 2 voorzitter, 'Transkliniek in Rotterdam', ook van GroenLinks. Ook van deze motie begrijp ik de wens vanuit de community. Dat met name Utrecht, Amsterdam zo'n kliniek hebben, als grote stad word je snel met elkaar vergeleken, dus ik begrijp de behoefte die er is. Wij kunnen echter niet voldoen aan de vraag om hier ook een transkliniek in Rotterdam te realiseren, ook omdat dat simpelweg te maken heeft met de financiering. En op het moment dat je keuzes zou moeten maken, wel een transkliniek, dan zou dat ten koste gaan van andere behoeftes die ook die gemeenschap heeft binnen de GGD en dat zou dan ook weer een ander negatief effect hebben. Tegelijkertijd zou ik het belangrijk vinden als het gewoon standaard in de ziekenhuiszorg wordt opgenomen wat mij betreft. Dus ik moet deze motie, zeker ook vanwege de financiële component die het vraagt, ontraden.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger heeft een vraag.

Mevrouw VliegEER (gl). Ja voorzitter, wat ik jammer vind is dat we juist met beide dicta geprobeerd hebben om het breder te trekken. Met de laatste motie over de kliniek voor transzorg is het een onderzoeksmotie om te kijken wat er mogelijk is binnen de GGD, dus dat is nog niet zeggen: ga het gelijk realiseren. Juist omdat wij nu ook niet kunnen overzien wat de kosten zullen zijn, door wie dat verdeeld gaat worden, of het rijk kan meebetalen. We kunnen zoveel doen in een onderzoek, dus ik zou het ontzettend zonde vinden als we dat niet eens proberen. Dan op die andere motie. Ik heb ook echt geprobeerd aan de voorkant dat juist proberen af te stemmen en te kijken hoe we dit nu kunnen doen. Want zoals ik ook al zei in mijn bijdrage: Rotterdam verdient gewoon die Pride, en ik vind het heel erg jammer dat het nog niet is gelukt om daar een groep of iets voor te faciliteren, dus ik hoor graag van de wethouder of de wethouder nog iets meer kan vertellen over of we daar nu al mee bezig zijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, dan ga ik terug naar motie 1. Wij zijn daarmee bezig. Wij zijn in gesprek met de community, structureel ook. Dat heeft er ook voor gezorgd dat we na het omvallen van Rotterdam Pride toch een aantal activiteiten hadden in Rotterdam voor de community. Daar hebben we ook als gemeente een trekkende rol, niet een coördinerende rol, een trekkende rol in vervuld waarbij wij bijeenkomsten hebben georganiseerd, informatie hebben gegeven hoe partijen aanvragen konden indienen om alsnog als Rotterdam een vorm van Pride te organiseren, die overigens naar tevredenheid is ontvangen door de community zelf. Dus dat gesprek blijven we ook voeren. Ik wil ook daarin benadrukken, hoe graag wij soms ook alles willen organiseren, oppakken en initiëren, het is vanuit het Actieplan Samenleven dat we juist die verschillende community's in hun kracht willen zetten met een faciliterende, ondersteunende rol vanuit de gemeente en daar de middelen voor beschikbaar stellen. Daar voeren we het gesprek over: hoe kunnen wij jullie daarin ondersteunen om uiteindelijk in je kracht te komen en zelf als community het een en ander te organiseren? Dat is ten aanzien van motie 1 voorzitter een extra toelichting op de vraag van mevrouw Vlieger.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft ook een vraag.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja dank u voorzitter. Eigenlijk zie ik wel potentie in de motie van mevrouw Vlieger omdat we dat misschien meerjarig kunnen opzetten, waardoor het weer uitstroomt. Want wat je nu merkt is dat een stichting opzetten voor de Rotterdam Pride iedere keer gebeurt met nieuwe mensen met de beste intenties, maar omdat de ervaring ontbreekt deze stichtingen vaak omvallen. Dus misschien dat we kunnen kijken naar iets van tijdelijke aard, dat het dan weer overstroomt naar een stichting die dan stabiel is en kan zorgen voor de continuïteit van de Rotterdamse Pride.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, dat is precies waar we naar op zoek zijn. Dus op het moment dat de community met zo'n voorstel komt dan kunnen we daarin faciliteren en ondersteunen waar het mogelijk is. Maar het moet wel echt uit de community komen. Je kunt je realiseren dat wij een superdiverse stad hebben met allerlei verschillende community's, dat we niet voor elke community een coördinator of een coördinerende rol op ons kunnen nemen. Dus wij willen heel graag alle community's in hun kracht zetten en daarin faciliteren en ondersteunen. Dus als zo'n

vraag daar komt, dan pakken we onze rol daarin op. Voorzitter, dan motie 2, een extra toelichting. De vraag is of wij dat willen onderzoeken, maar wij willen dat echt wel doen op het moment dat we nog geen informatie hebben of geen beeld hebben of dat iets oplevert. Maar in dit geval weten we als we in gesprek gaan welke knelpunten er dan zouden ontstaan. En met name de financiële component is er een die in de weg zal staan om een transkliniek in Rotterdam te organiseren. En natuurlijk zijn wij wel in gesprek met CSG en met de GGD over kwetsbaarheid en de urgentie die nodig is voor deze doelgroep, maar echt een transkliniek op dit moment organiseren is gewoon financieel niet haalbaar. Voorzitter, 'Leg de roze loper uit'. Die kan ik omarmen. Een reguliere gesprekscyclus met de Rotterdamse zorgsector de doelstelling van het Roze Loperkeurmerk mee te nemen en hierbij te bespreken hoe onze zorgpartners diversiteit, wat onderdeel is van de aanbestedingseisen, zo goed mogelijk kunnen waarborgen. Dat lijkt me een goede stap, op te nemen in de gesprekscyclus, juist omdat we zien dat de ouderen, dat hebben we in de commissie ook gezegd, vaak teruggaan in de kast, en als dat nu extra aandacht krijgt, dat ze zichzelf kunnen zijn, ook in een instelling waar zorg verleend wordt, lijkt me dat gewoon een goede stap voor inclusie. Dan voorzitter, motie 4 van de PvdA, als opvolging op de vraag van D66, hoe verhoudt zich nu de Roze in Blauw. Dat lijkt me een enorm sympathieke motie, ik moet even kijken wat nu precies de passende manier is, maar het lijkt me ook goed om ze op een andere manier in het zonnetje te zetten, dus deze kan ik wat mij betreft omarmen. Voorzitter, motie 5, BIJ1, dat permanente veilige ontmoetingsplekken cruciaal zijn voor het welzijn. Deze motie ga ik ontraden. We zetten al in op veilige ontmoetingsplekken, verschillende safe spaces, ik heb er net een aantal genoemd. Of het nu gaat om sport of om bij elkaar te komen en het gesprek met elkaar aan te gaan. The Hang-Out 010 is er een van. Maar Queer Gym is op het gebied van sport een andere safe space die we op die manier juist stimuleren om in de stad te hebben. Dus deze motie ontraden. Dan motie 6 voorzitter, in gesprek te gaan met relevante sportorganisaties, deze ga ik ook ontraden. Hij verzoekt het college heel ver te gaan, in gesprek te gaan voor allerlei groepen op deze manier, maar ik begreep dat hier een aanpassing op komt voorzitter, dus dan wacht ik even met verder toelichten op deze motie. 'Toegankelijke en inclusieve seksuele gezondheidszorg', het vergroten van de capaciteit van CSG's en het verbeteren van de toegang tot zorg voor kwetsbare groepen. U vraagt extra capaciteit. Hoe goed ik begrijp dat dat de wens is om te voldoen aan toegankelijke en inclusieve gezondheidszorg, maar u weet, uitbreiding van capaciteit vraagt ook uitbreiding van middelen en ik moet hem helaas op deze manier ontraden. Dan een vergelijkbare motie als die van GroenLinks, 'Samen voor toegankelijke transzorg in Rotterdam'. Ik wil het niet afraffelen, maar eigenlijk blijft het natuurlijk hetzelfde verhaal als wat ik over de motie van mevrouw Vlieger heb gezegd. Een transkliniek in Rotterdam, ik begrijp de wens heel goed, ik begrijp de behoefte vanuit de community ook heel goed. Echter heeft het een financiële component op het moment dat we dat doen. Of je maakt andere keuzes waardoor ergens anders weer knelpunten ontstaan in het aanbieden van specifieke zorg voor deze doelgroep en daar willen we op dit moment niet de prioritering in veranderen.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, de motie vraagt eigenlijk om te onderzoeken wat er wel mogelijk is. Ik begreep dat een deel van deze verantwoordelijkheid bij de zorgverzekeraars zit en het is misschien wel goed om te kijken wat die kunnen betekenen voor Rotterdam in dit stuk, want als je hoort dat er wachttijden zijn van twee jaar dan is dat wel schrijnend. En als iemand dan eenmaal door zo'n transitie heen gaat en je dan ook nog een keer twee jaar achterstand hebt, dan is dat voor de lange termijn voor onze transpersonen niet het juiste perspectief dat je ze kan bieden. Dus ik zou het fijn vinden als onderzocht kan worden met de zorgpartijen die hierover gaan om te kijken wat zij kunnen betekenen zonder dat daar per se gelijk geld vanuit de gemeente naartoe moet. Dat kan altijd op een later tijdstip herzien worden. Dus ik ben benieuwd hoe u daarnaar kijkt.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, ik herken die urgentie bij bepaalde groepen. Ik weet ook dat er wachtlijsten zijn. Ik weet dat er ook gesprekken gevoerd worden met verschillende partijen. Echter hetzelfde antwoord, op het moment dat je mij vraagt iets te onderzoeken en we weten het antwoord al, want op het moment dat we het op die manier gaan onderzoeken, hebben we al een bepaalde uitkomst. Want als we een transkliniek hier in Rotterdam willen hebben, ik heb ook gezegd, het liefst neem je dat gewoon in de ziekenhuiszorg als standaardonderdeel, dus dan heb je de uitdaging minder snel. Maar om op pad te gaan en te gaan onderzoeken waarvan we nu het antwoord weten, lijkt me overbodig, dus vandaar ontraden. Dan voorzitter, motie 9, 'Inclusief onderwijs voor iedereen'. Volgens

mij wordt die ontraden en dat heeft de volgende reden. Ik begrijp heel goed ook hierin wat de wens is waarbij we juist via scholen mee willen geven dat we een superdiverse stad zijn. Echter vormt het wel een beperking als je vanuit de gemeente het een en ander wil vragen van scholen. Wel is er vanuit het rijk zowel voor het primair als het voortgezet onderwijs een verplichting om aandacht te besteden aan sociale veiligheid en seksuele diversiteit, maar weet wel dat scholen vrij zijn om zelf te bepalen op welke wijze zij dit doen en helaas kunnen wij als gemeente niet verplichten welk lesmateriaal zij inzetten. Wat we wel doen, ook in het kader van Actieplan Samenleven, is dat wij scholen kosteloos lesmateriaal aanbieden over inclusie en diversiteit en van deze lessen is natuurlijk ook seksuele en genderdiversiteit en acceptatie van LHBTQIA+-personen een onderdeel. Wat ik u wel kan toezeggen is dat ik de voortgang en de resultaten van de onderwijsopdracht kan rapporteren als we de voortgangsrapportage over het Actieplan Samenleven in één Stad gaan bespreken, dus daar kan ik het dan in opnemen. Dus deze motie ontraden. Motie 10 van de Partij voor de Dieren, 'Voorlichting tegen pesten en geweld'. Een sympathiek idee, zeker, ik heb volgens mij afgelopen weken een brief uw kant op gestuurd over pesten en welke vormen dat heeft binnen verschillende disciplines. Voorlichting voor kinderen op de basisschool. Er is ook zo'n voorbeeld, als dit een initiatief is uit de stad dan kunnen we dat heel goed faciliteren, ondersteunen binnen de kaders die wij hebben, het Actieplan Samenleven, maar om hem zo te lezen dan moet ik hem helaas ontraden. Dan had u het over OK-punten voorzitter, de Partij voor de Dieren, motie 11, te onderzoeken of OK-punten, die stammen uit 2011 of een vergelijkbaar initiatief geïnitieerd kan worden in samenwerking met de LHBTQIA+-gemeenschap. Ook hierin geldt, als het initiatief komt vanuit de gemeenschap dan zullen we dat natuurlijk faciliteren, ondersteunen, maar om dat te onderzoeken... Ik zou het als vraag mee kunnen nemen tijdens het gesprek, of er behoefte is aan een vorm van OK-punten, maar we weten dat we ook safe spaces in Rotterdam hebben. Ik noemde er net een aantal. The Hang-Out 010, maar ook Queer Gym en talloze andere safe spaces waar mensen uit de community terecht kunnen. Dus ook deze moet ik helaas ontraden.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. Ik heb hier de aangepaste motie 'Een inclusieve sportcultuur Rotterdam'.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6A. Een inclusieve sportcultuur Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- in veel sportomgevingen, zowel op professioneel als amateurniveau, er nog ontzettend veel sprake is van uitsluiting, stigmatisering en discriminatie op basis van seksuele geaardheid en identiteit, etniciteit en religie;
- discriminatie, ook in de sportwereld, extra complex is voor queer personen van kleur, transgender en non-binaire personen, en andere gemarginaliseerde groepen die vaak te maken hebben met extra barrières door o.a. intersectionaliteit;
- grote sportorganisaties en -evenementen in het verleden worstelden met inclusie van LHBTQIA+-personen, zwarte en islamitische personen, zowel op het veld als in de publieke perceptie, bijvoorbeeld door discriminerende incidenten, leuzen, en onvoldoende aanpak van ongewenst gedrag;

overwegende dat:

- het belangrijk is dat sport in Rotterdam, veilig en inclusief is voor eenieder;
- Rotterdam zich kan positioneren als een leider in de inclusie van LHBTQIA+-personen en andere gemarginaliseerde groepen binnen de sport, en zo een veiligere, gastvrijere ruimte kan creëren voor alle sporters en fans;
- sport de kracht heeft om gemeenschappen te verenigen en een platform te bieden voor gelijkheid, respect en inclusie voor alle individuen, ongeacht hun identiteit, geaardheid of religie;

verzoekt het college om:

- in gesprek te gaan met SportSupport en gemarginaliseerde groepen, zoals LHBTQIA+-mensen van kleur, religieuze groepen, en zwarte, transgender en non-binaire personen, om sportverenigingen te stimuleren inclusief beleid te voeren, met speciale aandacht voor gemarginaliseerde groepen die veelal uitsluiting ervaren;
- gebaseerd hierop, een gericht beleid te ontwikkelen om een inclusieve en veilige sportomgeving in Rotterdam te creëren, met specifieke aandacht voor de behoeften van gemarginaliseerde groepen;
- over de voortgang te rapporteren aan de raad binnen zes maanden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. Tot slot willen we ook de motie intrekken 'Toegankelijke inclusieve seksuele gezondheidszorg'. We hebben deels een toezegging gekregen van de wethouder en daar nemen we voor nu even genoeg mee.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, motie 12 van Volt en anderen. Ik heb zonet aangegeven van zowel het primair als het voortgezet onderwijs dat die vanuit het rijk meekrijgen om diversiteit en inclusie op te nemen in hun lesprogramma. Vanuit Actieplan Samenleven hebben we ook verschillende lesprogramma's. In deze motie vraagt u specifiek in gesprek te gaan om het komende jaar, 2025, extra aandacht te geven aan acceptatie van LHBTQIA+-jongeren. Kijk, in gesprek gaan zou ik namens wethouder Kasmi best willen doen. Maar wel even een waarschuwing, wij kunnen het enkel en alleen maar vragen en aanbieden, en eigenlijk doen we dat al, maar ik vind dit ook een sympathieke motie, maar in gesprek gaan waarbij we het extra op een bepaalde manier onder de aandacht kunnen brengen zien we ons wel doen, dus ik kan hem op deze manier met deze nuance omarmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, dank aan de wethouder en ik wil even benadrukken dat ik de uitleg inderdaad deel. Dat is ook precies wat de motie inderdaad vraagt, dus inderdaad gewoon extra aandacht geven, juist omdat die cijfers alarmerend zijn. Op geen enkele manier gaan wij bepalen wat scholen doen, dus de lezing komt overeen met de motie.

De VOORZITTER. De wethouder vervolgt.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, de laatste motie van BIJ1 'Gelijke stem, gelijk beleid' gaat over de toezegging die ik heb gedaan en het kader waar u even op doervroeg. Ik ga deze motie ontraden omdat ik het gevoel heb en denk zoals het is opgeschreven dat ik een goed kader heb om een onderzoek te verrichten dat voldoet aan uw eerder gestelde criteria en het draagt niet bij om ook nog eens politieke partijen specifiek op te roepen hun achterban te stimuleren deel te nemen. We vinden ze wel. We gaan met de community in gesprek en we zijn met die community in gesprek en ik heb er voldoende vertrouwen op dat daarmee een onafhankelijk onderzoek opgeleverd kan worden met hetgeen wat u eerder in de commissie ook hebt gezegd. Er blijft volgens mij nog één motie over.

De VOORZITTER. Die wordt nu gekopieerd. Even één tel. Kijk, daar komen ze al binnen. De wethouder mag reageren. Ik dacht dat u nog even tijd nodig had om te lezen, maar hij heeft het al heel snel gezien.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, ik heb hem snel gezien. Motie 6A, 'Een inclusieve sportcultuur Rotterdam'. Ik zie enige aanpassing, maar ik moet hem alsnog blijven ontraden voorzitter. Hij is daarmee overbodig. Dit is precies wat we al aan het doen zijn. Het is in lijn met het beleid dat we aan het voeren zijn vanuit enerzijds het Actieplan Samenleven, maar ik had u ook aangegeven dat we juist met John de Wolf, een veilige sportomgeving voor iedereen, zonder geweld of zonder uitsluiting

ook hard daarop aan het inzetten zijn. Dat doen we voor alle groepen in de samenleving, dus dat gesprek voeren we al en daar zetten we ook al heel erg op in, dus deze motie ontraden voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja excuus voorzitter, ik heb de verkeerde motie ingetrokken. De motie die ingetrokken moest worden was 'Inclusief onderwijs voor iedereen'. Die had ingetrokken moeten worden. En de motie die had moeten blijven staan is 'Samen voor een toegankelijke transzorg in Rotterdam'. Excuus.

De VOORZITTER. Even voor de administratie. Motie 9 wordt dus ingetrokken en motie 8 moet blijven staan. Ja? Motie 8 moet blijven staan, motie 9 wordt nu ingetrokken. Helder. Dan hebben we dat volgens mij compleet en bent u klaar met de beantwoording. De heer Coşkun heeft nog een vraag.

De heer COŞKUN (sp). Ja voor de veegronde voorzitter. Kijk, over een uur gaat de documentaire online van BOOS over Feyenoord en ik wil graag een reactie van de wethouder die we zo snel mogelijk kunnen bespreken. Niet vanmiddag, maar wel in de commissie WIOSSAN, al dan niet gecombineerd met BOFV.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, het is ons bekend dat om 16.00 uur BOOS met een uitzending komt waarin het zal gaan over de club Feyenoord en zijn supporters. De exacte inhoud daarvan ken ik nog niet, maar zodra de inhoud ons bekend is zullen wij als college als het ons ook aangaat daar een reactie op formuleren. Met uw zorg ben ik het absoluut eens, dat we moeten waken dat mensen zich veilig in de stad kunnen voelen en ook de ruimte hebben om te zeggen wat ze willen zeggen, ook al stoot dat sommigen voor het hoofd. En daar moeten we ook voor gaan staan. En heel specifiek, als u het hebt over Roze Kameraden is dat echt wel een partij waar we dan ook voor moeten staan en dat die zichzelf kunnen zijn. En dat geldt voor iedereen, dus er zullen ook meer mensen deel hebben genomen aan die documentaire waarvan ik zeg dat je daar voor moet staan omdat iedereen een plek moet krijgen in de stad en moet zeggen wat die wil zeggen. De inhoud ken ik nog niet, maar ik denk dat het goed is dat als wij de inhoud kennen dat wij daar een reactie op geven als college en dat samen bespreken in de commissie.

De VOORZITTER. Zijn er nog anderen voor de veegronde? Nee, ik zie geen andere zaken. Er is nog één vraag onbeantwoord van de wethouder Zorg, maar we moeten toch even kijken of er nog een tweede termijn nodig is. Ja, die is nodig, dus dan kunnen we ook ondertussen op die vraag misschien een antwoord krijgen. Dan begin ik met de tweede termijn en dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLEIGER (gl). Voorzitter, heel kort, voor onze motie voor een onderzoek naar een transkliniek zou ik toch echt in ieder geval naar de raad kijken en de raad vragen om gewoon vanuit eigen partijen te stemmen. Het is maar een onderzoeksmotie, zoals ik al net toelichtte, gewoon breed kijken wat de mogelijkheden zijn. We hebben een zorgplicht als gemeente, dus laten we die ook echt pakken.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan kijk ik even naar anderen. Mevrouw Maassen, niet? De heer Ceulemans, mevrouw Vogelaar. Ja, de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, ik wil toch nog meegeven dat u zich moet hard maken voor de transkliniek. Het is vaak niet een kwestie van kunnen, maar willen, dus ik hoop toch dat we andere resultaten gaan zien dan we nu hebben gekregen.

De VOORZITTER. Zijn er nog anderen die hier nog iets willen toevoegen? Niet? Dan vraag ik of de wethouder toch nog wil reageren op de opmerkingen die nog net zijn gemaakt in de tweede termijn. Het waren meer oproepen, dat besef ik, en mogelijk heeft u al een antwoord op de vraag van mevrouw Maassen over de wethouder Zorg.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, nou ja goed, ik begrijp uw oproep, ik begrijp uw moties. Zo heb ik ze ook proberen uit te leggen, dat er begrip is voor de motie en de vraag of het verzoek dat u aan het college doet. En uw oproep is nu gericht aan de raad en het is natuurlijk uiteindelijk u die daarin bepaalt hoe die motie uiteindelijk erdoorheen komt. Dan inmiddels een antwoord vanuit het college. We zijn als college altijd bereid om manifesten aan te nemen als ze aan het college worden aangeboden en ik kan u zeggen, als het echt specifiek aan de heer Buijt wordt aangeboden dan zal ook de heer Buijt die met alle liefde in ontvangst willen nemen.

De VOORZITTER. Nou, toch nog een toezegging gekregen op de valreep. En de wethouder heeft ook nog andere toezeggingen gedaan. Hij zal de raad informeren wat er gedaan wordt aan zorg en bescherming voor transgenders en hij heeft toegezegd dat de LHBTQIA+-community betrokken zal worden bij het onderzoek. En de wethouder komt met een reactie op de documentaire van BOOS over Roze Kameraden in relatie tot Feyenoord. Dat zijn de toezeggingen die ik heb genoteerd. Nog iets gemist, nee? Dan sluit ik hierbij dit agendapunt. En hartelijk dank aan de wethouder.

5.4 Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex

De VOORZITTER. Dan gaan wij door met het volgende agendapunt en dat betreft het debat over het toekomstperspectief Kunst & Complex op de locatie van de Keilewerf en dan geef ik als eerste het woord aan de heer Van Dommelen. En ik heet ook iedereen van harte welkom op de publieke tribune, want er is grote belangstelling voor. Fijn dat jullie allemaal zo betrokken en geïnteresseerd zijn. De heer Van Dommelen, mag ik u het woord geven?

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Vorige week hebben we in de commissie Bouwen van de gemeenteraad gesproken over het pand Kunst & Complex in het Merwe-Vierhavensgebied. Het was druk, de publieke tribune was afgeladen met veel kunstenaars, journalisten en de ontwikkelaars van het complex. Er is een documentaire gemaakt op OPEN Rotterdam, er heeft een uitgebreid artikel gestaan in Vers Beton, in het Algemeen Dagblad, en nu opnieuw een volle publieke tribune. Dat zegt wel wat. Kunst & Complex doet ertoe en de huidige situatie rondom het hele pand houdt de gemoederen flink bezig. Vanmorgen hebben we het er al over gehad, Merwe-Vierhavens is een oud havengebied en kan een van de mooiste wijken worden van Rotterdam, met een mix van innovatief ondernemen, cultuur en wonen. En om te voorkomen dat Merwe-Vierhavens een zoveelste Vinex-locatie wordt, moeten we ervoor zorgen dat de kunstenaars in het gebied hun plek behouden. En ik begrijp best wel dat placemaking niet voor de eeuwigheid is, maar juist bij Kunst & Complex is door de gemeente gekozen bij het uitzenden van een tender om de kunstenaars wel een plek te geven. Dus juist Kunst & Complex zou een plek kunnen zijn waar we dat wel voor langere termijn kunnen doen. Het gebouw is na een tender gegund aan De Mannen van Schuim, terwijl er nota bene hogere biedingen waren, en dat vind ik op zichzelf een dappere keuze van de gemeente. Men heeft toen willen kiezen voor de kwaliteit van het plan. Maar nu zijn we drieënhalve jaar verder en wat ik wil voorkomen is dat als de rook straks is opgetrokken er een leegloop van de kunstenaars heeft plaatsgevonden en dat er straks een kantoorpand staat op deze prachtplek. En dat is nu net wat we niet willen met de ontwikkeling van Merwe-Vierhavens. We willen juist dat cultuur een belangrijke plek behoudt binnen Merwe-Vierhavens. Bovendien, als je een tender uitzet, dan moet je ervoor zorgen dat de winnaar zich aan de afspraken houdt, toch? En als dat niet gebeurt, dan zou je de transactie terug moeten kunnen draaien, toch? Welnu, we moeten verder en de vraag is waar de oplossing ligt en hoe we uit deze impasse komen. Ik heb begrepen dat de gemeente in de persoon van wethouder Zeegers al pogingen gedaan heeft om uit die impasse te komen en ik denk dat het goed is dat de gemeente deze pogingen doorzet. Wat vragen de kunstenaars? Het liefst zouden ze hun eigen ateliers zelf willen kopen. Maar als dat niet haalbaar is, vragen de kunstenaars, second best, een redelijke huurprijs, rekening houdend met het achterstallig onderhoud. Ze hebben bijvoorbeeld nu in de meeste gevallen niet eens verwarming. En ze vragen een huurtermijn met een langetermijnperspectief zodat ze ook zelf kunnen investeren. Concreet vraag ik aan de wethouder om persoonlijk de gesprekken voort te zetten, te beginnen met een een-op-een-gesprek met de vertegenwoordiging van de kunstenaars. En als tweede vraag ik de wethouder om het huurcontract een jaar te verlengen. Dat betekent dat de kunstenaars nog ten minste twee jaar in het gebouw kunnen zitten en daarmee kopen we tijd om tot een redelijke oplossing te komen. Mijn vraag is: bent u daartoe bereid? Twee vragen specifiek aan u. Tot slot wil ik nog even ingaan op de wethoudersbrief van afgelopen maandag 25 november. Mijn dank voor de snelle beantwoording. Toch nog twee vragen. Ik had een vraag gesteld over wat in de winnende tender is gezegd over kantoorruimte in het pand. Ik

krijg als antwoord dat het erfpachtcontract deze mogelijkheid biedt, maar dat is nu net waar de crux zit. Het gaat om de tender, niet zozeer om het erfpachtcontract, want dat is later afgesloten. De tender is de basis waar we de ontwikkelaar graag aan willen houden. Mijn vraag aan u is dus hoe het nu zit met die kantoorruimte in de tender. Tweede vraag is de vraag over de rechtsvorm. We hebben begrepen dat de tender is gewonnen door een stichting en het erfpachtcontract is afgesloten door een bv. U weet dat een stichting in principe een maatschappelijke doelstelling dient te hebben, een bv is over het algemeen op winst gericht. Daar is op zichzelf helemaal niets mis mee, maar ik wil toch graag weten waarom dit tijdens het proces is veranderd en waarom de gemeente hierin is meegegaan. Samenvattend, voor de Rotterdamse VVD is Kunst & Complex in Merwe-Vierhavens een sleutelproject. Als we de kunstenaars blijvend een plek kunnen geven, maken we een enorme stap naar de wijk die we graag willen hebben en ik vraag de wethouder om hier persoonlijk een goede rol in te spelen, zodat we uit deze impasse kunnen komen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik ben het ontzettend eens met de heer Van Dommelen, dat is ook wel eens leuk, want vanmorgen hebben we het bestemmingsplan Merwe-Vierhavens besproken, een gebied dat de gemeente wil ontwikkelen met behoud van de kennis, energie en initiatiefnemers uit het gebied. Een plek waar we het dus anders gaan doen dan op andere plekken, bijvoorbeeld met behoud van de kunstenaars in het pand van Kunst & Complex die daar al 38 jaar bezig zijn met het gebied op de kaart te zetten en een gezicht te geven. Net als andere initiatieven in het gebied, het Keilepand, de Voedseltuin, Joep van Lieshout et cetera. Voor GroenLinks is dit bouwen met initiatiefnemers op de plek een ongelooflijk belangrijk uitgangspunt voor Merwe-Vierhavens. We waren dan ook blij dat de gemeente dat ook zo heeft willen oppakken door in de tender voor Kunst & Complex te kiezen voor het beste plan van de wijk, waarbij gezocht is naar een plan met een open, positieve uitstraling. Tot zover het goede nieuws, want vier jaar na het winnen van de tender is er te weinig duidelijkheid voor de kunstenaars, is er nauwelijks gesprek gevoerd en zijn Woo-verzoeken nodig om überhaupt zicht te krijgen in de plannen. GroenLinks vindt dit buitengewoon jammer. Op deze manier lekt positieve energie uit deze bruisende plek weg. In 2021 is daar al een eerste brandbrief over gestuurd aan de gemeente, evenals drie brieven in 2023. De eerste vraag is dan ook: waarom zijn deze signalen niet opgepakt door de wethouder? In de tenderuitvraag is opgenomen dat de winnende ontwikkelaar met de kunstenaarsvereniging in overleg moet treden over een toekomst in het gebouw na het einde van het huurcontract. Daarover wordt bovendien gemeld dat partijen minimaal halfjaarlijks met elkaar in gesprek gaan en samen een kader opstellen waarin duidelijk wordt hoe de verhuurder invulling geeft aan de wens tot behoud van de kunstenaars op hun plek. Wethouder, voorwaarde voor samen stad maken is op een open en transparante manier te communiceren. Kan de wethouder toezeggen hier zelf beter zorg voor te dragen en er ook op toe te zien dat de tenderwinnaar de verantwoordelijkheid beter oppakt? In het ingediende plan door Team Crossing was de ambitie opgenomen dat Kunst & Complex haar werkruimte behoudt en onderdeel wordt van het concept, inclusief expositieruimte voor hun werk, prachtig. Makers, werkplekken, dromen waarmaken met ervaren begeleiders, circa 1600 m², het stond allemaal vermeld. De gemeente toetst voor levering van het gebouw waar de kunstenaars in zitten of er aan alle voorwaarden uit de erfpachtovereenkomst is voldaan. Maar wat GroenLinks betreft moet uitgangspunt zijn dat de visie van de gemeente en de beloftes van de tenderwinnaars worden waargemaakt en dat betekent sturen op realistisch behoud voor de aanwezige creatieve makers, hardwerkende zzp'ers, op die plek. Het is dan ook onbegrijpelijk dat kantoorruimte creëren in plaats van makersplekken voor de gemeente akkoord is. De heer Van Dommelen vroeg er ook al naar. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarvan vindt. En we begrijpen ook niet dat in gesprek over een mogelijke toekomstige huurprijs een voorstel ligt dat boven de SKAR-norm voor autonoom werkende kunstenaars ligt. Op die manier is er geen duurzaam behoud voor creatieve makers op die plek mogelijk. We horen graag hoe de wethouder daarnaar kijkt. GroenLinks wil dan ook aan de wethouder vragen zich, zoals beloofd, hard te maken voor het behoud van de kunstenaars op hun plek. We sluiten ons dan ook aan bij het verzoek van de heer Van Dommelen en bovendien willen we er echt voor pleiten om ook scenario's te bekijken en open te houden waarbij het gebouw van de kunstenaars uit de tender wordt gehaald zodat ze die op een duurzame manier zelf kunnen blijven behouden en beheren. Tot zover.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, ik ga hier staan want anders kan ik de mensen niet in de ogen kijken dankzij wie we dit debat hebben en ik ben heel blij met die grote druk vanuit de publieke opinie, vanuit de bewoners, vanuit de kunstenaars. En ook dank voor de verhelderende documentaire die we op OPEN Rotterdam hebben kunnen zien en ik zie dat er een nieuwe documentaire in de maak is. Voorzitter, dank, voor die druk vanuit de bevolking. Maar ook dank collega Van Dommelen, want ik weet nu waar de letters VVD voor staan, dat betekent volksvertegenwoordiger Van Dommelen, dat vond ik ontzettend mooi om dat te mogen meemaken. Het is niet vaak dat de SP het helemaal eens met de volksvertegenwoordiger Van Dommelen, maar vandaag moet het dan zo zijn. Voorzitter, afgelopen dinsdag was ik bij het Politiek Café van D66 in de onvolprezen Piekstraat bij Skateland en daar was het maak plaats. Daar waren allerlei mensen, ook onder andere de woordvoerders van Kunst & Complex, maar ook van andere dingen, die eigenlijk maar één boodschap hadden: zorg dat die plekken behouden blijven en als je ze dan behoudt, zorg ook dat je dat waar kan blijven maken en het ene drama volgde op de andere mogelijkheidsschets voor kansen en we laten die kansen te vaak lopen of uiteindelijk helpen we ze dan weer om zeep. Doe dat niet, zou ik zeggen tegen dit college. Het is wel apart dat we nu weer wethouder Simons krijgen, maar goed, wethouder Simons is van Wijk aan zet, dus zorg dat de wijk aan zet is. En dus niet mevrouw Zeegers van Bouwen of mijnheer Kasmi van Kunst en cultuur. Het college is één en ondeelbaar, dus ik hoop ook dat de heer Simons een en ondeelbaar het antwoord gaat geven, maar handhaaf de gewekte verwachtingen en zorg dat de visie, dat daar de ambitie uit volgt en zorg dat dat gehandhaafd wordt.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik wil de wethouder toch eventjes helpen hier. Deze wethouder gaat over vastgoed, en die was vorige week in het buitenland en toen heeft mevrouw Zeegers het overgenomen. Dat is toen ook nadrukkelijk verteld. Maar wellicht ook voor de kunstenaars op de publieke tribune, dat het duidelijk is dat de heer Simons gaat over vastgoed.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Nee, ik vind het ook prima, want het college spreekt met één mond, dus de heer Simons gaat vertellen wat mevrouw Zeegers en mijnheer Kasmi en alle andere zes wethouders ook vinden. Tenminste, daar ga ik dan van uit. Maar het is natuurlijk verwarrend naar buiten toe, want het heeft natuurlijk een kant van kunstenaars, van SKAR, het heeft de kant van bouwen en wonen, de ontwikkeling van het Merwe-Vierhavensgebied. Over Merwe-Vierhavens hebben we vanochtend met mevrouw Zeegers gesproken. En nu over Kunst & Complex, dat onderdeel daarvan is, bespreken we met de heer Simons. Maar de heer Simons is van Wijk aan zet en dan ga ik eens kijken of dat ook vandaag zo is.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond of er nog anderen zijn. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja voorzitter dank u wel. Ook de ChristenUnie kan zich erg goed vinden in de woorden van de heer Van Dommelen over dit onderwerp en toch, we zijn de ChristenUnie, dus we laten geen moment onbenut om maar weer eens te benadrukken hoe belangrijk gemeenschappen of in modern Nederlands community's zijn voor onze stad. Zij maken veel meer de stad dan steen en staal of beton dat doen. En bij Kunst & Complex lijken bestaande en nieuwe community's te botsen, terwijl dat helemaal niet de bedoeling was. De community van kunstenaars en Team Crossing Keileweg hechten beide aan community's en aan voldoende ruimte daarvoor. Voorzitter, deze plek is bijzonder en wij zijn helemaal verantwoording verschuldigd aan die gemeenschappen. En wij willen dat deze plek ook bijzonder blijft en daar hebben we die gemeenschappen ook hard bij nodig. Maar nu lijken de kunstenaars en Team Crossing Keileweg niet tot overeenstemming te komen. Het lijkt opnieuw een gevalletje tenderellende, zoals dat ook in de commissie is genoemd. We doen een oproep aan alle partijen, de zittende kunstenaars, Team Crossing Keileweg en de gemeente om allemaal voor een gezamenlijke oplossing te gaan. Dat vraagt van alle partijen flexibiliteit en redelijkheid, en het zou fijn zijn als er met hulp van SKAR een goed concept kan komen waar kunstenaars een plek kunnen vinden. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Parallel aan een prima behandeling van het bestemmingsplan M4H vanochtend, althans de ontwikkelgerichte delen in het Merwe-Vierhavensgebied en het Galileipark vond misschien wel de meeste reuring plaats in een van de consoliderende delen uit het bestemmingsplan, het Keilekwartier. Want daar vond rond het pand aan de Keileweg, Keilewerf 26-29 tot 2020 hoofdzakelijk in gebruik door Stadsbeheer en de kunstenaars, verenigd in Kunst & Complex, in dat jaar een tender plaats die het pand verder zou ontwikkelen, passend ook in de gebiedsontwikkeling van het M4H-gebied. In potentie een toffe ontwikkeling, waarbij ook nog eens het zogenaamde beste plan voor de wijk eruit zou moeten komen. En het is dan ook jammer om bijna vier jaar verder te zien dat er vooral op dit moment veel chagrijn is. Bij de kunstenaars die vrezden voor hun plek, terwijl zo nadrukkelijk die ateliers waren meegenomen. Door de ontwikkelaar, die ongetwijfeld ook niet blij zal zijn met de situatie waar die in is beland. Chagrijn bij ons als raad, want hoe kon het nu eigenlijk weer dat eigenlijk een prachtige ontwikkeling, weer iets moois uit de rails dreigt te lopen? En wat betreft de wijze waarop we dat hebben getenderd, daar toch ook wel weer de nodige reuring omheen is. Chagrijn denk ik ook wel bij de gemeente, bij de wethouder, alle goede voornemens ten spijt, toch weer zo'n dossier met vastgoed onder een vergrootglas. En dat is jammer en ik denk dat dat voor allen jammer is, omdat volgens mij echt de goede bedoelingen voorop hebben gestaan, waarbij we elkaar misschien nog wel iets te weinig hebben gevonden, te weinig naar elkaar hebben geluisterd en te weinig hebben gewerkt naar het met elkaar in gesprek gaan. Afgelopen woensdag was denk ik goed en ook emotioneel. Ik vrees dat er bij velen vrees is om iets te verliezen. En dan kost het ook tijd om bij elkaar te komen, om elkaar te horen en elkaar te verstaan. En er vinden gesprekken plaats, eindelijk, en dat kost ook tijd. Vanuit D66 vinden we echt dat die gesprekken goed gevoerd moeten worden. U weet, we zijn soms ook wel van het proces, maar dit is iets wat we echt goed moeten doorlopen. En ik zou het zonde vinden om nu die gesprekken die op de rit zijn gezet en waar we nog niet met zijn allen in een wat mij betreft afronding zijn, met een beoogde deadline in het vooruitzicht te snel te geforceerd een besluit in worden geduwd. En er zijn al veel vragen gesteld, ook in dit debat, en ook veel vragen al eerder, die in de brief zijn beantwoord. Veel dank ook voor de snelheid daarin. Maar een van de belangrijkste punten die ik daarin lees is ook aan het einde van het stuk, het vervolg. En mijn vraag aan de wethouder zal dan ook zijn, los van die juridische trajecten, is er de tijd gegund om dit proces met elkaar goed te doorlopen? Om die gesprekken te voeren zonder dat iedereen zich zorgen hoeft te maken voor deadlines die ons in de nek hijgen. Het gebied verdient dat, het complex verdient dat, de verschillende betrokkenen verdienen dat, zodat die Keilewerf 26-29 ook Kunst & Complex kan blijven en niet Kunst zonder Complex of Complex zonder Kunst. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Dank u wel voorzitter. Ook dank aan de heer Van Dommelen voor het agenderen van dit belangrijke agendapunt. Ook wij vinden dat creatieve gemeenschappen in de stad hun plek moeten behouden en ook richting de toekomst moeten we er veel kritischer op zijn hoe we die tenders inrichten om ervoor te zorgen dat al die prachtige gemeenschappen hun plek kunnen behouden in de stad. We willen dat we daardoor ook kritischer gaan kijken naar de tenderprocedures, waarin we het behoud van de sociale en culturele waarde expliciet en zwaarwegend gaan meenemen. En daarnaast willen we ook voorwaarden opstellen rondom het behoud van al die bestaande en creatieve gemeenschappen en daarom dienen we de volgende motie in. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Laat een tender niet het einde zijn van creatieve gemeenschappen

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.4 'Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex';

constaterende dat:

- Kunst & Complex één van de oudste atelierpanden is in Rotterdam, waarin sinds 1987 kunstenaars gebruik maken van het oude fabriekspand aan de Keileweg;
- de kunstenaars hebben bijgedragen aan de positieve ontwikkeling van het gebied;
- de gemeente het pand via een tenderprocedure heeft verkocht aan een ontwikkelaar, zonder harde eisen op te stellen over de kunstenaars of het behoud van de sociale en culturele waarde die zij gecreëerd hebben;
- de kunstenaars nu hun onderkomen dreigen te verliezen door o.a. huurverhogingen;

overwegende dat:

- kunstenaars en creatieve gemeenschappen een belangrijke rol spelen in de leefbaarheid van de stad;
- het onwenselijk is dat collectieven die al jaren een plek bewonen en hun sociale en culturele waarde allang hebben bewezen, hun toekomst onzeker zijn als hun thuis en/of werkplek wordt verkocht door de gemeente;
- het behoud van sociale en culturele waarde, in casu het behoud van creatieve gemeenschappen, een zwaarwegend criterium zou moeten zijn bij gemeentelijke tenderprocedures;
- hierdoor creatieve gemeenschappen worden beschermd en behouden;

verzoekt het college:

- in toekomstige gemeentelijke tenderprocedures het behoud van sociale en culturele waarde expliciet en zwaarwegend mee te nemen;
- daarbij voorwaarden op te stellen voor het behoud van bestaande en creatieve gemeenschappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik kijk even rond of er nog anderen zijn. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja dank u voorzitter, en hartelijk welkom aan de mensen van Kunst & Complex en aan alle kunstenaars. Goed dat u vandaag bent gekomen en goed dat dit debat geagendeerd is door de heer Van Dommelen. Voorzitter, de Partij voor de Dieren wil genoeg plek in de stad voor kunst. Kunstenaars openen immers onze ogen, laten ons ook anders naar dingen kijken. Wij hebben kunst nodig als Rotterdam. En daarom zijn wij heel erg blij dat er een plek is zoals Kunst & Complex en dat dat bestaat. Bovendien een plek die een veilige haven bood in een onrustige omgeving in een heel roerige tijd die Rotterdam toen kende. Ja, Kunst & Complex, sinds 1988, echt geweldig, still going strong, hartstikke goed. En tegen de kunstenaars zeggen wij als Partij voor de Dieren: dank jullie wel. Wij denken dat er momenteel iets gruwelijks misgaat met de plannen over de toekomstige invulling van het pand aan de Keileweg. En dan hebben we het niet over de gemaakte keuzes in het verleden, maar over het naleven van afspraken. We hebben vaak de mond vol van een betrouwbare overheid. We zeggen dan ook voluit: college, houd je aan je gemaakte afspraken. En wij vinden het goed dat het college voornemens is tijd te kopen en rust te brengen in het proces, maar dit betekent natuurlijk wel langere onzekerheid voor de atelierhouders van Kunst & Complex. En we roepen het college ook op om inderdaad die nodige rust te brengen, maar ook voortvarend te werk te gaan. Los het op. En daarom zijn we zeer benieuwd naar het antwoord van de wethouder straks. Voor dit moment komen wij met een motie die ervoor moet zorgen dat het tenderen van gemeentelijk vastgoed in goede banen wordt geleid in de toekomst. Geloofwaardig tenderen, dat is wat we willen. En we lezen onze wens hopelijk snel terug in de Kadernota Vastgoed, het kader waar we als gemeenteraad op moeten kunnen steunen. En gelukkig wordt onze motie ondersteund door de VVD, D66, de ChristenUnie en GroenLinks. Dank jullie wel.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Geloofwaardig tenderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, in debat over 'Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex';

constaterende dat:

- het college tenders kan uitzetten met daarin een vraag aan markt of stad te komen met goede ideeën of ambities die publieke waarde opleveren voor Rotterdam;

overwegende dat

- een tender voorwaarden schept en een winnende inschrijving verwachtingen wekt;

- er zich situaties voordoen waaruit blijkt dat voorwaarden rekbaar zijn en verwachtingen niet altijd waargemaakt worden, hetgeen onwenselijk is vanuit het oogpunt van behoorlijk bestuur en betrouwbare overheid;

overwegende dat:

- tenders meer geloofwaardig kunnen worden gemaakt door daarin prestatieverplichtingen of mijlpalen op te nemen, waarop inschrijvers kwantitatief en objectief kunnen worden aangesproken c.q. beoordeeld;
- dit de keuze voor een bepaalde inschrijver legitimeert en bepaalde consequenties als gevolg van niet-naleving verdedigbaar maakt;

verzoekt het college:

- tenders duidelijker en strakker te vertalen naar uitvoeringsvoorwaarden die neerdalen in andere privaatrechtelijke instrumenten, bijvoorbeeld erfpachtcontracten of anterieure overeenkomsten;
- hiertoe een voorstel te maken;
- dit mee te nemen in de eerstvolgende herziening van de Kadernota Vastgoed;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, D.J. van Dommelen, T. de Haan, T.J. Vonk en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Anderen nog die het woord willen voeren? Dat lijkt niet het geval. Dan vraag ik de wethouder of hij direct kan antwoorden. Dat lijkt erop.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Het begon zo mooi met het beste plan voor de wijk. En dat is ook wat uw raad wil. Niet de hoogste prijs, maar gewoon de beste kwaliteit en ook wat bij het gebied past. Dat was de inzet ook volgens de toen geldende regels, we spreken over 2020. En dan ben ik het ook met u eens dat we nu bijna vier jaar later, eigenlijk in een situatie zijn beland die spijtig is en ook geen recht doet aan die intentie, aan het beste plan voor de wijk. En hoe zou ik deze situatie nu als ik het aan mijn buurvrouw zou moeten uitleggen, kort kunnen omschrijven? Afgelopen maandag heb ik met stoom en kokend water een brief geschreven en antwoorden gegeven. Vervolgens een dag daarna krijg ik een brief van de kunstenaars terug met een aantal opmerkingen, aandachtspunten, en vanochtend krijg ik een brief van de ontwikkelaar, met weer daarbovenop een aantal aandachtspunten en opmerkingen. Dat is gewoon de situatie waarin we zijn beland. Als ik het aanvoel, en ook wat ik gehoord heb, denk ik dat we vrij dicht bij een oplossing zitten. Maar dan moet er wel wat gebeuren. En het is ook niet zo dat de gemeente de afgelopen jaren op haar handen heeft gezeten. We zijn ook het afgelopen jaar, volgens mij op afspraak van de gemeente, een mediationtraject gestart. We hadden natuurlijk de hoop dat de beide partijen, ik noem ze maar even de ontwikkelaar en de kunstenaars, er gezamenlijk zouden uitkomen. Dat is nog niet gelukt. En dan op een gegeven moment hebben wij ook dat stukje verantwoordelijkheid gepakt met die mediation. Het mediationtraject heeft nog niet geleid tot een doorbraak en een aantal van u heeft gevraagd, onder wie de heer Van Dommelen, of ik dat gesprek persoonlijk wil gaan voortzetten. Ten eerste met de kunstenaars en daarna met de ontwikkelaar. Nou, dat wil ik graag doen. En ook een vraag van de heer Van Dommelen, kunt u ook tijd geven? Nou, dat heb ik al gedaan in mijn brief. Dat betekent materieel dat de kunstenaars er nog twee jaar kunnen blijven zitten. Maar die tijd hebben we natuurlijk niet nodig, want ik ga ervoor dat we gewoon in Q1 de gesprekken hebben afgerond en dat we met de betrokken partijen een oplossing hebben gevonden. Want als dat niet in twee, drie maanden kan, dan gaat het ook niet in twee jaar lukken. Wat ik niet hoop, en ik denk en ik vermoed dat ook eigenlijk alle betrokkenen dat niet willen, is dat we in een juridische procedure komen. Want dan zijn we ook twee jaar verder, twee jaar onzekerheid, en ik denk dat dat ongewenst is. Ik denk dat u dat niet wilt, ik denk dat de ontwikkelaar dat niet wil en ik denk ook niet dat de kunstenaars dat willen. Dus ik ga mijn uiterste best doen om voor het einde van het eerste kwartaal met de betrokken partijen tot een oplossing te komen die voor alle partijen aanvaardbaar is. Ik heb volgens mij ook net gehoord, it takes two to tango. Niet alles kan hetzelfde blijven. Dat is nu eenmaal de wereld, het verandert gewoon, dus er zal hier en daar ook wel wat water bij de wijn gedaan moeten worden, maar ik heb er alle hoop op dat dit complex, de fabriek, het gehele gebouw en de plek waar de kunstenaars zitten, gewoon een mooie bijdrage kunnen gaan leveren aan de invulling van het Merwe-Vierhavensgebied, zoals ook

bedoeld is. En je kunt natuurlijk alles bedenken, maar in de praktijk loopt het allemaal weer net wat anders, maar het moet wel voldoen aan die diversiteit die we wensen. Dat is even mijn algemene beeld dat ik van deze zaak heb. Dan ga ik nog even specifiek in op de vragen die gesteld zijn en daarna de moties. De heer Van Dommelen vroeg of ik me persoonlijk daarvoor wil inzetten, dat heb ik net toegezegd. Is het mogelijk om de huurovereenkomst niet per 31 december op te zeggen? Je hebt een jaar opzegtermijn, dat zou dus betekenen volgend jaar. Ik zeg: dat doen we dus nu niet. Dat betekent automatisch dat die twee jaar doorloopt. Maar nogmaals, die tijd hebben we niet nodig. Ik had het liever voor een half jaar gedaan of zo, maar dat is allemaal technisch niet mogelijk. Kantoorruimte, dat is natuurlijk wel een vreemde, dat vond ik eigenlijk ook toen ik het las. Maar dat is ook bedoeld, en daar gaan we ook nog het gesprek verder over voeren, als daar al sprake van is, dan moet dat ook gekoppeld zijn aan een werkplaats of gewoon een club die daar gewoon ook zit. Want het is niet bedoeld voor gewoon hardcore kantoor. Dat stond niet in de tender. In de verschillende ideeën stond wel bijvoorbeeld een hotel. Want als je zo'n complex wilt ontwikkelen, moet je natuurlijk ook gewoon voldoende inkomsten hebben, dus het is ook helemaal niet gek dat in dat geheel ook een commerciële functie is om voldoende cashflow te krijgen, voldoende geld om dat allemaal te onderhouden. Want dat kost ook gewoon geld.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik had begrepen dat er gewoon een kantoor van een bouwbedrijf in komt. Ik weet het niet zeker, maar dat is wat ik begrepen heb. Dus dat lijkt mij dan een gewone normale kantoorfunctie. En ik ben overigens helemaal niet tegen bedrijfsruimte, dat weet u ook. Alleen op die plek hadden we iets anders gepland. Als dat dan moet om het allemaal commercieel haalbaar te maken, dan zou je juist veronderstellen dat dat tot uiting komt in de afspraken met de kunstenaars. Dan kan ik het nog begrijpen. Dus dat is wel een belangrijke om dat mee te nemen in de gesprekken over de huurbedragen. En nu ik toch de microfoon heb, u hebt het over een brief van de ontwikkelaar. Voor zover ik weet hebben wij die niet gezien. Als wij die zouden mogen zien zou ik dat zeer op prijs stellen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, hij was volgens mij ook niet aan mij gestuurd, maar volgens mij aan een van de raadsleden, dus ik heb hem ook via via gekregen, dus ik ga ervan uit, dat moet ik nog even nagaan, want ik heb dat vanochtend gekregen, dus ik zeg: waar komt die brief nu vandaan? Dus dat was mij ook niet helemaal duidelijk. Maar ik deel natuurlijk alles graag wat ik heb ontvangen. Ik was even in de veronderstelling dat u hem ook had gekregen, dus ik zal die brief die ik heb gekregen gewoon, ik zal nog even checken of er geen geheim boven staat, want dan heb ik misschien uit de school geklapt, maar dat zal ongetwijfeld niet, we willen ook een open en transparant proces. Dus ik deel die brief gewoon met u. Ik was even echt in de veronderstelling dat die juist van de raad kwam, maar goed. Die kantoorruimte, uw notie daarover zal ik gewoon meenemen in de gesprekken. Want ik heb ook al gezegd dat het wel een beetje uitlegbaar moet zijn. Dan hebben we uw vraag, de heer Van Dommelen, over de stichtingsvorm, waarom een bv. In eerste instantie was gewoon sprake van een stichtingsvorm. Dat had ook te maken met het aantrekken van maatschappelijk kapitaal, zeg ik maar. Dat is niet gelukt. Toen is de vraag aan ons gesteld, we willen er graag een bv van maken. Daar hebben wij ja tegen gezegd, ook omdat het geen voorwaarde was in de tender. Daar is ook niet op gescoord bijvoorbeeld. Daarover hebben we ons ook nog juridisch laten adviseren en dat was geen probleem in deze constructie. Dus dat is het antwoord.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Wat ik begrepen heb is dat er wel gescoord is op dit onderdeel in de tender. Dat de stichtingsvorm, een positieve score meegaf in de tender. Dat is een, dus dat bevreedt enigszins. Dat bevreedt de kunstenaars ook. Ik denk dat dat ook te maken heeft met die transparantie over: wat gebeurt er nu wel en wat gebeurt er nu niet? Dus dat voedt een soort van idee van hier gebeurt iets wat niet helemaal in de haak is en dat is ook zonde voor het proces. En twee, ik heb in andere transacties van maatschappelijk vastgoed gezien dat een transactie afketste op zo'n vorm. Dus ik vind ook dat het moet gaan over gelijke monniken, gelijke kappen. Als hier een transactie voor een andere vorm wordt gekozen dan in de tenderuitvraag is beoogd, dan is dat in

andere gevallen reden geweest voor de gemeente om de stekker eruit te trekken. Dus dat vind ik heel problematisch.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, ik heb het gewoon gevraagd: was dat onderwerp van de tender, is daar ook op gescoord? Ik heb doorgekregen dat dat niet het geval was. Ik zal dat gewoon naar aanleiding van uw betoog ook gewoon nog eens navragen. Dat het in andere gevallen mogelijk wel een reden was om het af te wijzen, al die gevallen zijn ook anders, dat weet u ook. We hebben ook een kadernota in 2023 vastgesteld waar we weer extra maatregelen hebben geformuleerd. Dus het hangt er ook maar van af welke tijd en welk geval, dus in algemene zin kun je volgens mij niet zeggen dat het per definitie verboden is. Tenminste, dat is wat ik weet.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Nee, dat snap ik. Ik ben blij dat u het na wilt gaan, want ik denk dat die ruis op de lijn ook een probleem is in dit proces, dus in het gesprek tussen die partijen. Maar ik denk ook dat de afdeling vastgoed wel nauwkeurig moet kijken naar dit soort zaken en ik heb het gevoel dat dat dus niet altijd met het doel dat de gemeente voor ogen heeft, gebeurt en dat dus in het ene geval zoiets afketst, terwijl dat ook gewoon netjes in het kader staat. Hier staat het ook netjes in de tenderuitvraag. En dat het dan oké is. En dat roept gewoon grote vragen op voor initiatiefnemers in de stad en ik vind dat heel zonde.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, zonder dat ik mezelf wil gaan herhalen, elk geval is ook een geval op zich. Ik heb het nagevraagd, ik ga het nog een keer navragen of het nu wel of niet onderdeel was van de beoordeling van de tender. Ik heb te horen gekregen van niet, maar ja, dat kan ook in de snelheid van de dingen niet zo zijn, dus daar kom ik gewoon nog op terug. En verder is er gewoon een uitvraag gedaan aan ons, aan de gemeente, of het in een bv-vorm mocht, een andere juridische entiteit, en daar hebben we ja op gezegd.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel. Ja, ik ben het eens met wat mevrouw Kockelkoren net zei, als het een tendervoorwaarde is dan moeten we daar gewoon veel scherper op zijn. Maar er zit nog een tweede verhaal bij waarom ik toch hier een beetje op doorga. Het argument van die financiering spreekt mij totaal niet aan. Als je financiering vraagt dan gaat het om het complex en of dat in een stichting of een bv zit, dat kan niet uitmaken. Ik kan me niet voorstellen dat het uitmaakt, tenzij je om kapitaal vraagt. Dat kan bij een stichting helemaal niet. En bij de bv, ik heb niet begrepen dat er andere partijen nu ineens gaan deelnemen in die bv, dus met andere woorden, het is misschien een beetje technisch, maar dat hele verhaal van die financiering spreekt mij niet aan. Dus ik zou u willen aanbevelen om in de toekomst nog even wat verder na te vragen, van: wat kan nu precies de reden zijn dat het anders moet? Want dit kan nooit de echte reden zijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja, ik krijg hier nog een keer door: het was geen tendervoorwaarde en geen rechtsgrond uitgevraagd van tevoren bij de tenderprocedure. Dat is daarna gevraagd: mogen wij naar een bv? En daar hebben we gewoon ja op gezegd en daar waren ook geen onoverkomelijke juridische problemen vanuit de gemeente naar aanleiding van die vraag. Dat we daar misschien de volgende keer nog zorgvuldiger mee moeten omgaan dan we nu hebben gedaan... Dit speelt natuurlijk ook al een aantal jaren geleden, maar nogmaals, ik ga er ook niet van uit dat er allerlei kwade bedoelingen of andere zaken achter zitten. Het kan ook gewoon een praktische werkvorm zijn. Volgens mij is de juridische entiteit van een bv ook gewoon, dat wordt zo vaak gebruikt. Als je ook een commercieel deel wilt, want het hele complex, het is ook de bedoeling dat er een hotel komt. Dan kan ik me ook best voorstellen dat een bv daar beter bij past. Ik wil niet per se zeggen dat als je voor die juridische entiteit kiest, dat je daarmee de andere partijen die ook in dat complex gehuisvest gaan worden benadeelt. Volgens mij is dat ook gewoon niet zo.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik vind dat u het een beetje bagatelliseert. Het belang van een stichting met een maatschappelijk doel, juist bij zo'n pand, is veel belangrijker dan dat u nu doet voorkomen. En een bv is een andere vorm. Het is op winst gericht, nogmaals, ik gun iedere ontwikkelaar zijn rendement, daar gaat het me helemaal niet om. Maar ik denk wel dat het heel belangrijk is dat dit in de toekomst goed besproken wordt. Wat willen we nu precies? En als je een maatschappelijk doel nastreeft zoals dat in dit geval dan zou zijn, en in ieder geval in eerste instantie ook door de ontwikkelaar is gepresenteerd, dan vind ik het wel belangrijk dat we daar echt een goede discussie over voeren, voordat een partij ineens zegt: ja, we gaan het toch anders doen.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja nogmaals, ook andere partijen, daar was al sprake van een commerciële functie om dat hele complex... kijk, we moeten natuurlijk ook niet naïef zijn. Als je zo'n heel complex aankoopt en je wilt ook gewoon bijvoorbeeld dat er maatschappelijke initiatieven in zitten, of horeca door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt, dan zul je ook ergens geld moeten verdienen. En nogmaals, een hotelfunctie is dan gewoon een commerciële zaak. En ik begrijp uw punt wel, maar er wordt nu gesuggereerd dat dat ten nadele is van de andere ontwikkelingen en dat zie ik gewoon niet. Ik bedoel, het is ook geen voorwaarde van de tender geweest. Ik ga het voor de zekerheid nog een keer nakijken, maar ik heb het hier gewoon staan, ik heb het ook nagevraagd. Dus het was geen voorwaarde. Nogmaals, ze hebben het gewoon gevraagd aan ons. Dat ik de volgende keer daar misschien, dat de afdeling vastgoed daar nog scherper op is, prima, maar er is volgens mij toen niets fout gegaan met deze goedkeuring. En ik weet ook heel goed het verschil tussen een stichtingsvorm en een bv en een nv, en noem maar op. Dat rijtje kan ik nog wel dromen van de middelbare school. Dat is al een tijd geleden, maar goed.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Dank u wel. Nog een laatste opmerking. Dit is nu ook precies waarom wij de motie van de heer Van der Velden ondertekenen, want het gaat juist hierom: wat voor verhaal leg je neer in een tender, hoe presenteert je jezelf in zo'n proces en wat gaat het uiteindelijk worden? En daar speelt dit een rol in en ik denk dat het belangrijk is dat we met elkaar de discussie voeren: wat willen we nu als we een tender hebben uitgeschreven en waar willen wij met elkaar aan vasthouden en welke ruimte bieden we wel om ervan af te wijken? En ik vind dit er echt eentje waar ik graag nog een keer verder met u over praat.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Prima. Mevrouw Kockelkoren, waarom zijn de signalen niet opgepakt door de wethouder? De signalen zijn wel opgepakt. Het heeft ook gewoon een jaar geduurd voordat we die erfpacht hadden. Het is met zo'n gebiedsontwikkeling altijd ingewikkeld om tot iets te komen waar het zo goed mogelijk recht doet aan de tender. Er is nu ook een discussie over. Daarna is er natuurlijk een Woo-verzoek geweest maar we zijn dit jaar ook de mediation, de gesprekken gestart. We gingen er ook gewoon van uit dat de beide partijen er gewoon uit zouden komen. Er is gewoon een tender uitgeschreven, iemand heeft gewonnen, iemand heeft verloren, ja, dat is natuurlijk altijd zo. Als je wint ben je blij, als je verliest ben je teleurgesteld. Maar we gaan er wel van uit dat na verloop van tijd de mensen weer met elkaar in gesprek gaan. Dus dat is gebeurd, er liep ook gewoon een mediationstraject. Nou, dat heeft nog niet geleid tot de juiste uitkomst. Ik heb net tegen u gezegd, op het verzoek van de heer Van Dommelen en anderen om dat zelf op te pakken en u daar het eerste kwartaal over te informeren hoe het daarmee staat, ook met het doel om gewoon het eerste kwartaal eruit te zijn en zeker niet het op de lange baan te schuiven, want daar geloof ik helemaal niet in. Want als we er in twee maanden niet uitkomen, dan kun je het vergeten. Maar ik denk gewoon dat niemand zit te wachten op een juridische procedure. Het is slecht voor de gemeente, slecht voor de ontwikkelaar, slecht voor de kunstenaars, slecht voor het gebied. Dan hebben we alleen maar verliezers. Ik ga mijn best doen. Ik kan natuurlijk van tevoren geen garanties geven, maar ik heb wel het gevoel dat we hier uit moeten komen.

De VOORZITTER. U vervolgt uw betoog.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Beter communiceren over proces, transparantie van de tender, kan de wethouder daarvoor zorgdragen? Ik zal het maar even kort houden, ja. Hoe kan het dat de huurprijzen

in het voorstel boven de SKAR-norm ligt? Nou kijk, het zit altijd wat ingewikkelder in elkaar, dat is ook gewoon nog onderdeel van gesprek. Ik vermoed zo, ik heb ook de getallen gezien, er zit natuurlijk wat differentiatie in tussen de mensen die daar zijn, dus ik vermoed dat we daar wel redelijk uit kunnen komen. Dit is een gemiddelde hè, maar erachter zit een gedifferentieerde aanpak waar we nog even verder over moeten praten. Het is gewoon nog onderwerp van gesprek, dus ik ga me daar niet op vastleggen. Maar ik weet wel dat daar een voorstel op tafel ligt. Maar goed, daar moeten we nog verder naar kijken. Kan het gebouw uit de tender worden gehaald? Nee, dat kan niet. Het is een juridisch construct. Het is geleverd aan de ontwikkelaar. De omgevingsvergunning is nu even on hold gezet omdat er een bezwaar loopt, dus dat gaat gewoon niet. De heer Coşkun, de verwachting handhaven, de visie. De visie is natuurlijk vertaald in het beste plan van de wijk. Dat is een uitkomst, zo is dat geborgd. Nogmaals, ik hoop ook in de gesprekken met de betrokkenen dat we recht doen aan alle partijen en dat het ook een mooie bijdrage levert aan Merwe-Vierhavens, waar voor alle partijen een plek is. Maar nogmaals, niet alles zal hetzelfde blijven. Er zijn ook geen werelden van verschil als ik er rationeel naar kijk. De heer Vonk roept op tot een gezamenlijke oplossing. Daar heb ik volgens mij al voldoende over gezegd. De heer De Haan, de gesprekken moeten goed gevoerd kunnen worden. Dat ben ik met u eens. Er moet ook tijd gekocht worden. Dat hebben we gedaan. Dan krijgen we twee moties. Dat is eigenlijk ook de vraag van de heer Kind en van de heer Van der Velden. Laat ik eerst met het slechte nieuws beginnen. Motie 1 van Volt, 'Laat een tender niet het einde zijn van creatieve gemeenschappen'. Deze motie is overbodig. Deze dingen die gevraagd worden staan letterlijk gewoon in de aangepaste Kadernota 2023. Daar staat gewoon in: check bij onze gemeentelijke diensten, check bij de zittende huurder, het maatschappelijk belang. En als het niet kan of degene niet wil, dan is er altijd een betere rechtsbescherming nu met een periode van vijf jaar. Dus dat hebben we al uitgebreid vastgelegd. Dus om te voorkomen dat we een stapeling van dingen krijgen die eigenlijk materieel gezien niets veranderen, ontraad ik deze motie. Dan hebben we nog een motie van de Partij voor de Dieren, 'Geloofwaardig tenderen'. Daar geeft u gewoon aan mij de opdracht om een voorstel te maken met eigenlijk de ingrediënten die hier naar voren zijn gekomen. Bijvoorbeeld de juridische vorm. Nou, daar moeten we denk ik wel iets nauwkeuriger in worden. We kunnen ook iets leren van deze casus. Dus in dat licht zie ik deze motie, ook om weer voor een volgende keer dat nog beter te doen, dus deze motie kan ik omarmen. Voor de rest heb ik geen moties gezien en ook geen vragen meer gehoord voorzitter.

De VOORZITTER. Helder, dan kijk ik even of er nog behoefte is aan een veegronde. Dat is niet het geval. Dan gaan we gelijk door naar de tweede termijn. Ook daar is geen behoefte aan? Dan ga ik de toezeggingen die de wethouder heeft gedaan aan u voorleggen. De wethouder heeft toegezegd dat de huur niet per 31 december 2024 wordt opgezegd en hij zegt ook toe zich persoonlijk in te zetten om met het mediationtraject een oplossing te bereiken. En ideaal is dat als dat gebeurt in het eerste kwartaal van 2025. De wethouder zegt toe de heden door hem ontvangen brief van de ontwikkelaar met de raad te delen en de wethouder zegt toe na te gaan hoe de beoordeling van de tender is verlopen. Ik hoop dat ik dan alle toezeggingen goed heb genoteerd. Dat blijkt het geval. Dan dank ik u allen, ook op de publieke tribune voor uw aanwezigheid, en dan sluit ik dit agendapunt.

6. TWEEMINUTENDEBATTEN

De VOORZITTER. Dan gaan we over naar de volgende agendapunten en dat zijn de tweeminutendebatten.

6.1 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark'*

De VOORZITTER. Dan stel ik voor dat we meteen doorgaan met het tweeminutendebat 6.1, het tweeminutendebat bij het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark'. De wethouders zijn hier aanwezig en als eerste wil ik het woord geven aan de heer Van Schaik, die er nu niet is, maar de heer Verhoef neemt de honneurs waar heb ik begrepen.

De heer VERHOEF (Iv). Dat klopt voorzitter, mijnheer Van Schaik werd weggeroepen want zijn schoonmoeder was in het ziekenhuis beland, dus ik zal de honneurs waarnemen. Voorzitter, Nelson Mandelapark. Leefbaar Rotterdam is blij met dit stadsproject. We maken ons echter wel zorgen over de verdubbeling van de kosten inmiddels en we willen graag van de wethouder weten of dit geen nadelige consequenties heeft op de rest van de stadsprojecten die we gaan uitvoeren. Dan heb ik nog een aantal vragen. Is het college van plan om een parkmanager aan te stellen om ervoor te zorgen dat het ook schoon en netjes blijft in het toekomstige park? Zo nee, hoe is de wethouder van plan om er

dan voor te gaan zorgen dat het park schoon, netjes, heel en veilig gaat blijven? Dit in reactie op de zorgen van de omwonenden van het park. Tot zover.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dank voorzitter. Het wordt warmer in de stad en Rotterdammers snakken naar verkoeling, een groene plek om naartoe te gaan. Een leuk feitje over het Nelson Mandelapark, de naamgeving is de verdienste van GroenLinks, de motie-Bokhove hierover is in 2014 aangenomen. Het is ook een stukje geschiedenis voor ons. En dat is toepasselijk, Mandela kennen wij als strijder tegen apartheid en racisme, maar hij had ook een diepe liefde voor de natuur en dieren met de nadruk op natuurbehoud en harmonie met de omgeving. GroenLinks is enthousiast over dit plan en wij hebben ook goed geluisterd naar de wijkraad en de bewoners en dienen hiervoor twee moties in om het plan te verbeteren. De een gaat over een groene connectie en de ander gaat over een veilige en toegankelijke Brielselaan. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Veilig en toegankelijk de Brielselaan over

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het nieuwe Nelson Mandelapark een welkome groene oase is voor bewoners van omliggende versteende wijken: de Afrikaanderwijk, Bloemhof en de Tarwewijk;
- de wijkraad Tarwewijk de gemeenteraad en het college heeft gevraagd om aandacht voor de oversteekbaarheid van de Brielselaan;

overwegende dat:

- de Brielselaan oversteekplekken heeft bij het Balkon aan de Maashaven en ter hoogte van de Gaesbeekstraat, maar dat die als onveilig, onprettig en ontoegankelijk worden ervaren;
- deze oversteekplekken in de toekomst belangrijke routes zullen zijn voor langzaam verkeer vanuit de Tarwewijk naar het Nelson Mandelapark;
- de toegang vanuit de Afrikaanderwijk flink wordt verbeterd, maar de toegang vanuit de Tarwewijk formeel buiten de scope van het project valt;
- maatregelen als het verlagen van de maximumsnelheid, het plaatsen van verkeerslichten en een uitsparing in de dijk met hoogwaterdeuren de oversteekbaarheid kunnen verbeteren;

verzoekt het college:

- parallel aan de verdere uitwerking van het Nelson Mandelapark te onderzoeken met welke maatregelen de oversteekbaarheid van de Brielselaan voor langzaam verkeer kan worden verbeterd;
- de wijkraad en omwonenden hierbij te betrekken;
- de raad hierover uiterlijk bij de publicatie van het definitieve ontwerp voor het Nelson Mandelapark te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.H. Biljoen, T. de Haan, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 2. Groene connectie op Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het nieuwe Nelson Mandelapark een welkome groene oase is voor bewoners van omliggende versteende wijken: de Afrikaanderwijk, Bloemhof en de Tarwewijk;

overwegende dat:

- het voor de biodiversiteit van belang is om groene plekken in de stad met elkaar te verbinden, zodat dieren die er leven een groter leefgebied hebben;
- bewoners van de omliggende wijken niet alleen behoefte hebben aan een park aan de rand van de wijk, maar ook behoefte aan meer groen in hun eigen buurt of straat;
- de talloze groene initiatieven in Bloemhof, de Afrikaanderwijk en de Tarwewijk kunnen meedenken over verbindingen tussen het Nelson Mandelapark en bestaand groen, zoals de Cultuurwerkplaats Tarwewijk, Speeltuin De Regenboog en de Botanische Tuin Afrikaanderwijk;
- het voor bewoners wenselijk is om groene loop- en fietsroutes te hebben omdat die prettiger en uitnodigender zijn voor langzaam verkeer en het (mentale) welzijn verbeteren;

verzoekt het college:

- samen met de wijkraden en de klankbordgroep Nelson Mandelapark de mogelijkheden voor groene verbindingen tussen het Nelson Mandelapark en bestaand groen in de wijk te onderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. de Haan, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan vraag ik de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Gelukkig komt de heer Tak ook net binnen, want die zal graag na mij ook nog kort een motie willen toelichten. Ja sorry, er was even wat grappigs, maar natuurlijk helemaal niemand snapt waarom wij moeten lachen. Dat ga ik ook niet uitleggen. Wij maakten ons in de commissie ook druk over de gevolgen die de inrichting van het Mandelapark kunnen hebben en de kosten die dat met zich meebrengt voor de vergroening en de groenstructuur in de omliggende wijken. Er is toen gezegd: dat is nu niet aan de orde, maar we krijgen toch best wel wat signalen ook van organisaties uit de stad die zeggen: daar zijn wij helemaal niet gerust op. En ik denk dat het verstandig is, het is weliswaar buiten het plangebied, maar dit is wel een mooi moment om met elkaar uit te spreken dat we ook in de toekomst niet willen dat bij de besluitvorming over de benodigde budgetten dat ten koste gaat van de vergroening van de wijken en de investeringen in de buitenruimte en daarom hebben wij hiervoor een motie.

De VOORZITTER. Dan gaan we meteen door met de heer Tak.

De heer TAK (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben een motie voor een brug in de Maashaven, om de Tarwewijk en de Maashaven te verbinden en ik wil u gelijk een beetje meenemen in een kort stukje geschiedenis, als ik daar nog de tijd voor heb. In een roemrucht verleden, toen de heer Kind nog voor een zekere fractie als medewerker actief was, hebben we hier ooit al wel eens een keer schriftelijke vragen met nota bene detailschetsen gedeeld met het college. Dus het idee is zeker niet nieuw, maar we willen dit idee nieuw leven inblazen. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Tak en de heer Engberts hebben de volgende moties ingediend.

Motie 3. Stap over de Maashaven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark';

constaterende dat:

- er een raadsvoorstel ligt voor vaststelling ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark;
- in het huidige voorstel geen voetgangers- en fietsersbrug is voorzien;
- de wijkraad Tarwewijk expliciet heeft geadviseerd en verzocht om een permanente Maashavenbrug tussen Katendrecht en Tarwewijk, die het gebied Charlois via Katendrecht verbindt met de Kop van Zuid;

overwegende dat:

- een beoogde voetgangers- en fietsersbrug buiten het huidige plangebied valt maar tegelijkertijd essentieel is voor de verbinding van de omliggende wijken met het Nelson Mandelapark om dit gebied te versterken;
- een brug de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het park voor bewoners van de Tarwewijk en andere omliggende wijken aanzienlijk zal verbeteren;
- het bevorderen van fiets- en voetgangersverkeer bijdraagt aan een duurzamere en gezondere stad;
- de aanleg van de brug aansluit bij de wensen en behoeften van de bewoners, zoals geuit door de wijkraad Tarwewijk;^{1,2}

verzoekt het college:

- om de mogelijkheden te onderzoeken voor de aanleg van een voetgangers- en fietsersbrug bij de Maashaven en in dit onderzoek de toegankelijkheid voor binnenvaartschepen t.b.v. het aanmeren hierin mee te nemen;
- om de brug op te nemen in het definitieve plan voor de ontwikkeling van het gebied rond de Maashaven;
- om de wijkraad Tarwewijk en andere relevante belanghebbenden actief te betrekken bij de verdere uitwerking van dit plan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, D.P.A. Tak, T. Kind en M.Y. Morkoç

¹ Jaaractieplan 2023 wijkraad Tarwewijk

² Wijkvisie-Tarwewijk-2023-2026.pdf

Motie 4. Houd de centen in de wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark';

constaterende dat:

- de financiering voor de inrichting van de buitenruimte rondom het Nelson Mandelapark nog niet gevonden is en het inrichtingsplan in een later stadium wordt besproken;

overwegende dat:

- de wijken rondom het Nelson Mandelapark versteende wijken zijn;
- de aanwezigheid van groen en groenstructuren een belangrijke voorwaarde is voor kwalitatief wonen en in lijn is met klimaatadaptatiestrategieën;
- het niet alleen belangrijk is om centrale locaties aan te wijzen voor vergroeningsprojecten zoals een nieuw park, maar dat het ook belangrijk is om in de bestaande wijken te vergroenen en de kwaliteit van de buitenruimte te versterken;

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van het Nelson Mandelapark en de bijbehorende herinrichting niet ten koste gaat van het vergroenen van wijken en investeringen in de buitenruimte in de wijken op Rotterdam-Zuid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dan de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Vandaag spreken we over het ontwerpbestemmingsplan voor het Nelson Mandelapark, een prachtig project dat een groene oase en ontmoetingsplek zou worden voor Rotterdam-Zuid. Dit park zal de naam dragen van een man die wereldwijd symbool staat voor vrede, gelijkheid en veerkracht. En het is geweldig dat juist deze naam,

Nelson Mandela, is gekozen. De man die in 1993 de Nobelprijs voor de vrede ontving voor zijn inspanningen voor het vreedzaam beëindigen van het apartheidsregime en het leggen van de fundamenteën voor een nieuw democratisch Zuid-Afrika. Voorzitter, deze naam inspireert en verbindt, maar om die waarden ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen wil ik namens DENK wel pleiten voor het aanstellen van een toegewezen parkwachter voor het Nelson Mandelapark zoals Leefbaar Rotterdam ook al aangaf. Je ziet het ook in andere landen. Daar hebben parkwachters een cruciale rol in het beheer en behoud van openbare parken en ze zorgen voor veiligheid, vooral in de avonduren. Een parkwachter kan ook bijdragen aan het versterken van het veiligheidsgevoel en het voorkomen van vervuiling en vandalisme en het organiseren van activiteiten en educatieve programma's die perfect aansluiten bij de inclusieve en duurzame visie van dit park. Nelson Mandela wordt meer dan een stuk groen en het kan een symbool van verbinding en trots worden. Een parkwachter geeft hier invulling aan door de menselijke factor te waarborgen en hierop toe te zien. We zijn ook blij met de toezegging die we hebben gehad in de commissie over het onderzoeken van het wachthuisje waar die toezichthouder dan zou kunnen gaan zitten. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er andere leden die het woord willen voeren? Ik geef eerst het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. Ik gaf het al aan in de commissie, de haven neemt en de haven geeft, dat lijkt wel het devies te worden van Rotterdam, zeker vandaag met al die havenplannen. Want na zo'n 125 jaar haven te zijn geweest komen stukken van de Oude Polder de facto weer terug. Een stukje Hillepolder en de Katendrechtse polder keren weer terug in Rotterdam. Je zou bijna de straatnamencommissie opvragen om een van die paden in dat nieuwe beoogde Nelson Mandelapark de Kortweg te noemen, naar een van die oude wegen door de polder. We spuiten op, we polderen de facto weer in, sterker nog, we duiken op een aantal plekken stevig de hoogte in tot wel dertien en een halve meter boven NAP, met plek voor een toren of een glijbaan, misschien, en we kijken er nog wel meer naar uit, dat in een winter met sneeuw, ik hoop dat we die ooit nog krijgen, je zo met een slee van die helling af kan roetsjen. D66 is blij met deze ontwikkeling, met deze vergroening, met een plek om samen te komen, te ontmoeten, te spelen en met de levendigheid die zo'n plek ook kan gaan bieden. Denk ook aan de evenementen. Maar dan één belangrijk punt dat wel daarin essentieel is voor al die functies die het park gaat bieden en dat is de verbinding met de wijken erachter, zeker die achter tal van verkeerskundige en civieltechnische kunststukjes en barrières liggen, stadssnelwegen en dijken. En laten we die cruciale verbindingen niet vergeten voor de wijken daarachter en laten ze vooral ook groen zijn. Daarom tekenen we ook graag mee met de twee moties van GroenLinks die dit ook aanstippen. En dan tot slot nog een vraag. Betrokkenheid van de buurt is denk ik echt belangrijk. In de verschillende buurten is betrokkenheid van de wijk met dat groen ook vaak aanwezig. Denk aan een buurttuin bij het Dakpark, en in dit stuk dat nu voorligt, en het is misschien nog wat prematuur, komt het zelfbeheer nog niet voor. Misschien wat prematuur nog met zo'n bestemmingsplan. Maar ik vraag daarover aan de wethouder: wat zouden daar wellicht voor de toekomst de mogelijkheden voor zijn om ook een stukje groen in dat nieuwe Nelson Mandelapark in zelfbeheer te nemen? Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank u wel voorzitter. Ja, ik ga zo dadelijk een motie indienen voor een Rotterdamse Speakers' Corner, dus wat is dan een betere plek dan om dat hier achter het spreekgestoelte te doen? Want voorzitter, 'Roep het Zuid', was een titel van een column van mijn voorganger Setkin Sies in 2017 met een ode aan Rotterdam-Zuid. En dat roepen kan straks letterlijk vorm gaan krijgen op Zuid in het toekomstige Nelson Mandelapark. De ChristenUnie stelt voor om juist in de geest van Nelson Mandela in dit park een plek te maken naar het voorbeeld van de Londense Speakers' Corner, een echte Rotterdamse zeepkistcorner, die zo is ingericht dat Rotterdammers zelf weer aan het woord kunnen komen. En het past ook bij de naam van dit park dat terecht is gekoppeld aan de man wiens woorden zoveel kracht hadden dat ze een samenleving hebben kunnen veranderen. En daarom straks onze motie voor de Rotterdamse Roep toetert. Laat de stem van Zuid en van Noord daar maar luid klinken. Voorzitter, dan nog een tweede punt en dat betreft de horeca die in dit plan bestemd is. Wordt dit een plek voor de havermelkelite of kan straks iedere man en vrouw van Zuid daar ook terecht? ChristenUnie Rotterdam stelt voor de ruimte die nu exclusief voor horeca is bestemd een extra bestemming te geven, zodat het ook maatschappelijk benut kan worden. In de fase waarin we nu zitten gaat het niet om het maken van een keuze, maar om het openhouden van de opties zodat in de exploitatiemogelijkheden van dit park ook echt ruimte is voor initiatieven van Rotterdammers,

religieuze en maatschappelijke initiatieven, die misschien niet direct financieel winst maken, maar toch wel zeker maatschappelijk.

De VOORZITTER. De heer De Haan heeft een vraag.

De heer DE HAAN (d66). Ja, een beetje een late interruptie, maar het lijkt wel de dag te zijn waarop iedereen die wat anders dan gewone filterkoffie drinkt, daarin gebasht moet worden, nu ook al de heer Vonk. Ik had wat meer verbindende woorden van hem verwacht. Ik ben het op zich eens met het betrekken bij de buurt en verbinding te zoeken, maar ik denk dat we ook wel steun mogen uitspreken voor mensen die gewoon ook een wat milieuvriendelijke variant van melk in hun koffie doen, dat we die ook wel een klein beetje een steuntje in de rug mogen geven.

De VOORZITTER. Nou, de heer Vonk, mogen die mensen er ook bij?

De heer VONK (cu). Voorzitter, koemelk, havermelk, amandelmelk, het kan allemaal, als het maar geen € 6,00 per kopje hoeft te kosten zou ik dan zeggen. Voorzitter, en daarom de opties openhouden om zowel horeca, vaak dure horeca, en ook maatschappelijke bestemming te bestemmen in deze fase van het project. En daarom dienen we ook het amendement 'Kiezen tussen horeca en maatschappelijk? – Houd de opties open!' in.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 5. Rotterdamse roeptotert in Nelson Mandelapark

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- meerdere wereldsteden een ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte hebben, naar voorbeeld van 'Speakers' Corner' in het Londense Hyde Park;
- Rotterdammers nog niet beschikken over een dergelijk goed gefaciliteerde manifestatieruimte;
- het Nelson Mandelapark nieuwe ruimte schept in de stad;

overwegende dat:

- Nelson Mandela terecht wordt geëerd met de benaming van het nieuwe park, als inspirerend voorbeeld van geweldloos verzet en de kracht van het gesproken woord in het teweegbrengen van positieve verandering;
- Rotterdammers, in het bijzonder op Zuid, dagelijks voelen dat er ook in onze stad nog zoveel beter moet – en beter kan;
- zij een fatsoenlijk podium verdienen om luid en duidelijk stem te geven aan hun behoefte aan positieve verandering;
- het Stadhuisplein regelmatig voor manifestaties wordt gebruikt, maar dit plein en de aanpalende Coolsingel daarop niet goed zijn ingericht;
- het nieuwe Nelson Mandelapark zijn naam pas echt eer aandoet, als een deel van dit nieuwe park in de vorm van ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte een functie krijgt in dienst van het gesproken woord, in dienst van die positieve verandering;

verzoekt het college:

- in het nieuwe Nelson Mandelapark een ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte op te nemen, naar voorbeeld van 'Speakers' Corner' in het Londense Hyde Park;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. de Haan, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts en T.S.J. Coşkun

Amendement B. Kiezen tussen horeca en maatschappelijk? – Houd de opties open!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

besluit als volgt:

de onderdelen die in het bestemmingsplan zijn aangemerkt als 'Horeca-1' een dubbelbestemming te geven door die onderdelen ook als 'Maatschappelijk-2' aan te merken en de uitwerking hiervan door te voeren in het bestemmingsplan."

w.g. T.J. Vonk en G.J. Engberts

Toelichting

Rotterdam, en zeker ook Zuid, lijdt aan twee belangrijke trends: gentrificatie en verlies van het sociale weefsel en de plekken die voor dat weefsel belangrijk zijn. Als we dit park zien als een mooi cadeau voor Zuid, laten we dan op z'n minst echt ons best doen om die trends niet te versterken, maar juist randvoorwaarden te scheppen om deze trends zoveel mogelijk te keren.

Een concrete mogelijkheid is om dubbel te bestemmen. Dat in de exploitatiemogelijkheden van dit park straks echt ruimte is voor de initiatieven van Rotterdammers, religieuze en maatschappelijke initiatieven die misschien niet direct financieel winsten boeken, maar maatschappelijk wel. Dat daaraan behoefte is, is inmiddels wel duidelijk. Ook dat ruimte daarvoor niet vanzelfsprekend is en in de ruimtelijke planning extra aandacht nodig heeft.

Natuurlijk zal er meer nodig zijn dan alleen ruimte in het bestemmingsplan. Met het toevoegen van een extra bestemmingsmogelijkheid wordt nog geen definitieve keuze gemaakt. Maar als we die ruimte niet nadrukkelijk nu aanbrengen, dan ontnemen we Zuid en onze opvolgers de mogelijkheid om hier andere keuzes in te kunnen maken.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, er zijn al heel veel dingen over gezegd, ook in de commissie heeft de SP daar het een en ander over gezegd. Ik heb weinig tijd. Ik ben wel blij dat Nelson Mandela naast een basisschool en voorheen een Nelson Mandela Festival in het Afrikaanderpark nu een eigen park krijgt. Hij wordt bijna net zo beroemd als onze voorganger Erasmus. Daar zijn wij blij om. We hebben twee moties, want we denken dat het park wel veel goedkoper kan met eigen landschapsarchitecten, eigen landschaps-Rotterdammers eerst, samen met de wijk. En wij willen ook graag een basisvariant voor dat Nelson Mandelapark, zodat we vele tientallen miljoenen overhouden voor andere plekken op Zuid en Noord die kunnen vergroenen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Basisvariant Nelson Mandelapark

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1: 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark';

constaterende dat:

- de plannen voor Het Nelson Mandelapark oorspronkelijk begroot waren op € 40 miljoen, maar nu zelfs meer dan € 90 miljoen gaan kosten;
- de kosten wellicht nog veel hoger kunnen uitpakken;

overwegende dat:

- het park niet zo duur hoeft te zijn;
- bij mogelijke kostenoverschrijdingen de raad moet kunnen bijsturen;

verzoekt het college:

- om alvast een goedkopere basisvariant uit te werken van het Nelson Mandelapark samen met de wijkraad en deze variant voor te leggen aan de raad als alternatief voor de ambitievariant;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 8. Geen onnodig dure landschapsarchitecten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.1: 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark';

constaterende dat:

- de plannen voor het Nelson Mandelapark oorspronkelijk begroot waren op € 40 miljoen, maar nu zelfs meer dan € 90 miljoen gaan kosten;
- er allerlei dure landschapsarchitecten zijn ingehuurd zoals SWA/Balsley uit New York en ARUP uit Engeland;

overwegende dat:

- landschapsarchitecten van Rotterdamse bodem samen met bewoners ook een fantastisch, iconisch park zouden kunnen ontwerpen;
- het inhuren van lokale architecten zal bijdragen aan het ontwikkelen van ervaring en expertise voor het aanleggen van stadsparken in Rotterdam;
- deze ervaring, en een eigen Rotterdamse visie op de vergroening van de stad, nodig is voor het realiseren van meer unieke stadsparken in Rotterdam;

verzoekt het college:

- om voortaan bij alle groenprojecten in Rotterdam uitsluitend gebruik te maken van lokale krachten zoals bewoners en lokale landschapsarchitecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Laat ik het maar gewoon gelijk zeggen. Wij zijn gewoon ontzettend blij met het Nelson Mandelapark. Het is een heel mooie naamgeving voor een nieuw park in de stad, en dat ook nog eens op Zuid. Mooier kun je het niet hebben. En om Nelson Mandela te parafraseren, het is een lange weg naar de radicale vergroening van Rotterdam, maar die gaat er komen, let maar op. Bij dit bestemmingsplan komen we met twee moties. Eentje ziet erop toe zwerfafval afkomstig van het park te voorkomen. Dat is nodig, want de Maashaven biedt een open verbinding naar zee en het college heeft de Strategie Marien Zwerfafval vastgesteld die als ambitie heeft het afval naar de zee in 2030 met ten minste 90% terug te brengen. En deze motie helpt het college, want die brengt het collegedoeel dichterbij, en die dienen we samen in met de VVD, en zo zie je maar weer, een schone, groene stad bindt ons allemaal. Een tweede motie hebben we ook nog. Wij willen de Rotterdammers beter kunnen uitleggen waarom er evenementen worden toebedeeld aan de gebieden in de stad. En aan dit plangebied is namelijk een evenementenruimte toegedeeld. Dat gaat natuurlijk onder andere over rust en reuring, en wij laten de afwegingen voor de proporties van evenementenruimte graag bij het college liggen, maar wij zijn vooral op zoek naar een document dat de keuzes uitlegt die worden gedaan en dat je de Rotterdammers meeneemt in de totstandkoming van beleid, want daar schort het aan, gezien de vele reacties die we altijd krijgen op evenementen. En daarom hebben wij een motie voor een afwegingskader evenementenruimte, en ik wil wethouder Kasmi nog bedanken voor zijn constructieve meedenksessies bij deze motie. Dat mag ook eens een keer gezegd worden. En dan nog voor mijnheer Vonk. Wij zijn niet van de koemelk, daar gaat heel veel dierenleed achter schuil, dus wij houden het dan toch bij een kopje sojamelk of een kopje havermelk, als dat mag van de ChristenUnie, maar dat mag, want dat zei u al. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Als het maar geen € 6,00 kost, precies. Ik dank u.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 9. Afwegingskader evenementenruimte

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- er evenementenruimte is toebedeeld aan het plangebied van het Nelson Mandelapark en dat deze is verankerd in de regels van het bestemmingsplan;
- sinds het Bestemmingsplan Parapluherziening evenementen per bestemmingsplan de keuze wordt gemaakt om evenementen ruimtelijk mogelijk te maken;

overwegende dat:

- het voor inwoners vaak onduidelijk is hoe de keuze voor het aantal evenementen, aantal evenementendagen, omvang van de evenementen en geluidsvolume wordt gemaakt;
- een kader met daarin vervat afwegingen op basis van proportionaliteit, noodzaak tot verdichting of typologie van de gebouwde omgeving - gelijk het afwegingskader bezonning- goed zou helpen om Rotterdammers deelgenoot te maken van een kwalitatieve onderbouwing voor het toebedelen van evenementenruimte aan de diverse plangebieden die de stad kent;

voorts overwegende dat

- een afwegingskader evenementenruimte helpt om ruimte voor een feestje én het bewaken van een goed leef- en woonklimaat met elkaar in overeenstemming te kunnen brengen;

verzoekt het college:

- te komen tot een Afwegingskader evenementenruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk en T. Roskam

Motie 10. Voorkom plastic soep bij het Nelson Mandelapark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het Nelson Mandelapark wordt aangelegd om goed gebruikt te worden door de inwoners van onze stad en door bezoekers op maximaal 25 evenementendagen per jaar;
- het aannemelijk is dat grote groepen gebruikers van het park afval produceren dat niet altijd op tijd kan worden verwerkt, waardoor de kans op zwerfval op de loer ligt;

voorts constaterende dat:

- het college als ambitie heeft gesteld dat zwerfval richting zee in 2030 met ten minste 90% is afgenomen ten opzichte van peiljaar 2020, blijkens de 'Strategie Marien Zwerfafval: Geen Rotterdams rivierafval naar zee';

overwegende dat:

- zwerfval in de Maashaven afkomstig van het Nelson Mandelapark een precair thema is, vanwege de open verbinding met zee;
- vuilvangers in het water veel plastic troep kunnen afvangen, om zo bij te dragen aan de gestelde ambitie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe marien zwerfval van het Nelson Mandelapark kan worden voorkomen, inclusief een appreciatie van vuilvangers op of onder de waterspiegel van de Maashaven;
- studenten een plek te geven in dit onderzoek in het komen tot oplossingen die rekening houden met de diversiteit aan activiteiten in de Maashaven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.S. Abrahamse en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Ook wij zijn hartstikke positief over het Nelson Mandelapark en ook complimenten voor het multifunctionele gebruik van de ruimte. Ik wil specifiek focussen op urban sports. Er is aandacht voor urban sports, behoorlijk wat ook, maar we willen toch een amendement indienen omdat in het stuk staat dat de precieze invulling wordt bepaald in overleg met omwonenden. We hebben net de nieuwe urban sports agenda, die is naar de raad toegestuurd. En daarin hebben we kunnen zien dat als je samenwerkt met die urban sports community dat je dan tot heel mooie uitkomsten kan komen, zoals ook onder andere de Westblaak samen met skaters is vormgegeven. En daarom hebben we nu daar zoveel plezier van. Dus voor ons de vraag om samen, niet alleen met die bewoners het park rondom urban sports vorm te gaan geven, maar ook vooral met die urban sports community en daarom dienen we het volgende amendement in.

De VOORZITTER. De heer Kind heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Betrek de Urban Sports community bij het Nelson Mandelapark

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark';

besluit om:

de volgende delen van het ontwerpbestemmingsplan 'Nelson Mandelapark', luidend:

"Urban sports: Aan de zijde van de metrolijn bevinden zich de urban sports. Een belangrijk onderdeel van het park zijn de afwisselende rondjes die kunnen worden gewandeld, gejogd en hardgelopen: een rondje van 700 meter en een rondje van 1.000 meter. Ook biedt het park veel sport- en speelvoorzieningen voor de jongeren op Zuid en nabijgelegen scholen. De focus ligt op uitdagende en robuuste sporten: zogenaamde urban sports zoals bootcamp, skateboarden, voetbal en basketbal. De precieze invulling wordt in overleg met omwonenden bepaald."

te wijzigen in:

"Urban sports: Aan de zijde van de metrolijn bevinden zich de urban sports. Een belangrijk onderdeel van het park zijn de afwisselende rondjes die kunnen worden gewandeld, gejogd en hardgelopen: een rondje van 700 meter en een rondje van 1.000 meter. Ook biedt het park veel sport- en speelvoorzieningen voor de jongeren op Zuid en nabijgelegen scholen. De focus ligt op uitdagende en robuuste sporten: zogenaamde urban sports zoals bootcamp, skateboarden, voetbal en basketbal. De precieze invulling wordt in overleg met omwonenden en de urban sports community bepaald.'"

w.g. T. Kind

Toelichting

Het is positief dat er een specifieke ruimte is toegewezen aan urban sports in het Nelson Mandelapark. Wel vinden wij het jammer dat de precieze invulling enkel in overleg met de omwonenden wordt bepaald. Het is wenselijk om de Rotterdamse urban sports community hierbij te betrekken, met als doel om de invulling van de urban sports voorzieningen aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van de doelgroep en breed draagvlak te creëren.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel. Ja voorzitter, ik kan me zomaar voorstellen dat de heer Versnel zich verheugd had op een stevig debat over het Nelson Mandelapark met voor- en tegenstanders en dat hij het uiterste uit zichzelf moest halen om dat park te verdedigen, maar ik moet hem teleurstellen. Het is gewoon een prachtig plan en ook de VVD is erg enthousiast. Een tijdje terug zat onze fractie samen met de VVD-raadsleden uit Utrecht, Den Haag en Amsterdam in een bouwkeet

in de Rijnhaven. En hier kregen zij voor het eerst de plannen die Rotterdam met de Rijnhaven heeft te zien. En geloof me, je kon de jaloezie van hun gezichten aflezen. Op dat moment wisten ze nog niet eens wat slechts één pier verderop gerealiseerd gaat worden. De Rotterdamse VVD kan heel kort zijn over het Nelson Mandelapark. Het is een fantastisch plan en de zoveelste investering van dit college in Rotterdam-Zuid. In een steeds warmer wordende stad schreeuwen de omliggende wijken om verkoeling en vergroening. Met het Nelson Mandelapark en het Rijnhavenpark krijgt Rotterdam er niet één maar twee unieke parken bij om supertrots op te zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk nog even rond. Nee, verder zijn er geen vragen of moties. Dan kijk ik even naar de wethouders en de heer Versnel doet al een aanloop, dus die is helemaal klaar om te antwoorden.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Zo is het mevrouw de voorzitter, veel dank. Veel dank voor de brede steun die er in uw raad is voor dit inderdaad fantastische plan. Ik heb er zelf ook niets anders van te zeggen. Het is ongeloofelijk waardevol dat we deze enorme stap gaan zetten in de vergroening van Rotterdam en dan bij uitstek op deze plek waar zoveel behoefte ook is aan vergroening, aan versterking van de biodiversiteit, maar ook aan het toevoegen van een fijne natuurlijke plek om de hectiek en de warmte en de drukte van de stad even te ontvluchten. Natuurlijk straks op helaas steeds warmere dagen, maar ook in de herfst om lekker uit te waaien en een Hollandse stortbui over je heen te laten komen. Dat is ook heel lekker af en toe. En om te sporten en al die dingen meer. Het wordt een fantastische plek en ik vind ook dat het meedenken dat vanuit de raad is gedaan en ook in de commissie, helpt om ook de puntjes op de i te zetten en te zorgen dat dit park echt aan ieders verwachtingen kan gaan voldoen. Dus veel dank daarvoor. Mijnheer Verhoef heeft een aantal vragen meegegeven. Hij heeft bijvoorbeeld gevraagd naar de stijging van de kosten. We hebben daar inmiddels een aantal keer ook in de commissie uitgebreid met elkaar over gesproken hoe dat nu zit met die, tussen haakjes, stijging van de kosten. En ik heb ook uitgelegd dat er op dit moment geen stijging van de kosten meer is. Die is er geweest, maar er is geen enkele aanleiding om nu te veronderstellen dat het dempen van het stuk Maashaven dat we nodig hebben voor het park toch meer zou gaan kosten dan wat we daar nu al voor hebben gereserveerd. En het budget voor de inrichting van het park is taakstellend, dus we hebben gewoon de opdracht om voor dat budget het best mogelijke park te ontwerpen en ik heb op dit moment ook nog geen enkele indicatie dat ik straks met toch een verzoek om een hoger bedrag bij uw raad zal moeten terugkomen. Als dat toch zo zou zijn, dan is het natuurlijk op dat moment aan de raad, aan u ook, om te zeggen: tegen die kosten willen we zo'n park niet dus maak maar een goedkoper park. U bent op dit moment met deze besluitvorming, ook met dit bestemmingsplan op geen enkele manier zelf aan het vastdraaien in een duur park. Dat blijft nog steeds echt de beslissing straks als het definitief ontwerp voor u ligt. Dan, hoe houden we het park schoon, heel en veilig? Dat is natuurlijk superbelangrijk. We zijn ons er natuurlijk van bewust dat het beheer van de parken in alle gevallen in Rotterdam een opgave is en dat zal het zeker op deze plek ook zijn. Daarom gaan we natuurlijk voor dit park een specifiek beheerplan maken, waarin we zowel als het gaat om het schoonhouden als het gaat om het onderhoud, maar ook zeker als het gaat om het veilig houden van die plek, daar uitgebreid de dingen die daarvoor in onze ogen nodig zijn op een rij zetten en dat zullen we ook in de bespreking van het inrichtingsplan met u bespreken zodat u daar dan ook uw oordeel over kunt vormen of u dat voldoende vindt. Dan mevrouw Morkoç. Zij heeft twee moties ingediend. De eerste ziet op ook het verbeteren en het voorzien van de oversteekbaarheid van de Brielselaan. Daar hebben we het natuurlijk ook in de commissie uitgebreid over gehad. Niemand die bij dit park betrokken is wil een park maken waar de mensen vervolgens niet kunnen komen. Het mag duidelijk zijn dat we natuurlijk allemaal willen dat juist ook vanuit die wijken waarvoor het park ook met nadruk is bedoeld er een goede toegankelijkheid is en een goede bereikbaarheid van het park. Dus ik wil deze motie ook omarmen omdat die aansluit bij die ambitie van ons die we hebben vastgelegd ook in het masterplan en in het programma van eisen, om te zorgen dat die toegankelijkheid straks op orde komt. Dan is er ook een motie ingediend door mevrouw Morkoç en anderen om samen met de wijkraden en de klankbordgroep Nelson Mandelapark ook de mogelijkheden voor verdere groene verbindingen te onderzoeken en die kan ik ook omarmen. Dat sluit ook aan bij de stadsbrede ambitie die we hebben om overal de stukken groen zoveel mogelijk met elkaar in verbinding te brengen omdat dat ook goed is voor de biodiversiteit. Dus dat gaan we doen. Dan kom ik bij mijnheer Engberts en mijnheer Tak. Zij hebben gezamenlijk twee moties ingediend. Als eerste motie 3, 'Stap over de Maashaven'. Dat gaat over de brug over de Maashaven. Dat ligt echt wel ver buiten de scope van dit bestemmingsplan en ook buiten de scope van het Mandelapark zelf. Ik ga deze ook om die reden dus ontraden, zeker ook het aspect van eigenlijk het opnemen van die brug in een definitief plan, dus

voorwaardelijk maken om met die ontwikkeling door te gaan. Dat zou ik echt onverstandig vinden en daarom wil ik u die dus ontraden. Dan de andere motie, 'Houd de centen in de wijk'. Daar roept hij op om ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van het Nelson Mandelapark niet ten koste gaat van het vergroenen van wijken en de buitenruimte in de wijken op Rotterdam-Zuid. Ik heb u in de commissie al uitgelegd, zeg ik via de voorzitter, dat er op dit moment geen conflict is tussen de middelen die we aanwenden voor het dempen en straks kunnen reserveren voor de inrichting van het park en het vergroenen, het reguliere programma Vergroening van de stad en ook daarbovenop nog eens de NPRZ-buitenruimteagenda. Dat heb ik u uitgelegd. Het kan wel in de toekomst zo zijn dat we bij u met een voorstel komen voor de inrichting van het park, waar financiering voor moet worden gevonden, die op dat moment bijvoorbeeld uit het vergroeningsprogramma gehaald zal moeten worden. En ik wil op dit moment niet uitsluiten dat dat op dat moment toch een goed idee zou kunnen zijn.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, dat is precies wat wij wel zouden willen, dus daarom die motie.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Dat is helder, en ik dus niet, dus daarom ontraad ik hem. Dan mijnheer Dahoe. Hij heeft de suggestie om in het beheersplan ook de rol van parkwachter te creëren. Ik kan zijn gedachtegang goed volgen en zeker zijn pleidooi om van dat Nelson Mandelapark een fijn park te maken en ook in de inrichting en het beheer ervan ervoor te zorgen dat ook de sociale veiligheid in dat park echt goed op orde is. Ik wil alleen nu nog niet toezeggen dat we ook echt zoiets als een parkwachter, zoals hij dat noemt gaan creëren, omdat we natuurlijk ook bij het beheren van dat park echt willen aansluiten bij de manier waarop we dat op andere plekken in de stad ook doen. En ik wil mijnheer Dahoe vooral ook vragen om eigenlijk ons beheersplan, het voorstel waar we volgend jaar mee gaan komen, af te wachten en dan te beoordelen of hij vindt dat daar nog zoiets als een parkwachter in moet terugkomen. Dan mijnheer De Haan. Hij heeft ook gevraagd naar de verbindingen met de wijken. Nou, hij heeft natuurlijk ook die motie daarover medeondertekend. We hebben daarover uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld. Dat vinden we inderdaad heel belangrijk. Hij heeft ook gevraagd naar de mogelijkheid van zelfbeheer. Dat is ook iets wat in de inspraak onderwerp van gesprek is geweest en wij weten dat een deel van de bewoners van onze stad dat een aantrekkelijke gedachte vindt. De ervaringen, zeker bij grootschaliger groen daarmee, zijn alleen niet altijd positief. Een van de factoren waar je gewoon mee te maken hebt, is dat bijvoorbeeld op het moment dat zo'n park wordt aangelegd of dat een stuk groen wordt aangelegd, de dan daar woonachtige bewoners het fijn en leuk vinden om daar een stuk van die taken op zich te nemen. Maar mensen verhuizen nu eenmaal. Levens veranderen, kinderen worden geboren, ziektes slaan toe enzovoorts. En de ervaring leert dat dan uiteindelijk na een proces van Verelendung de gemeente het dan toch op zich neemt en we willen dat eigenlijk liever voorkomen en zoeken naar andere manieren waarop mensen ook de groene vingers natuurlijk kunnen benutten voor onze stad. Dan mijnheer Vonk. Hij heeft een voorstel om Speakers' Corner in te richten. Ik heb daar ook met de andere afgevaardigde van de ChristenUnie, mijnheer Van Dijk een mooie uitwisseling over gehad en ik kijk ook uit naar de verbindende speeches die hij daar gaat houden, die hopelijk verbindender zijn dan de woorden van mijnheer Vonk, want ik wil me toch ook aansluiten bij wat mijnheer De Haan daarover heeft gezegd. En ook wat ik andere oude bekenden ook van deze raad heb horen zeggen, want het spijt mij toch elke keer zeer als ik hoor en lees dat als het gaat om Rotterdam-Zuid steeds dat onderscheid wordt gemaakt tussen de nieuwe bewoners en de echte bewoners van Rotterdam-Zuid, wat dan ook langs financieel-economische lijnen van elkaar te scheiden zou zijn, dus je hebt de rijke nieuwe bewoners en de oude arme bewoners, en al het mooie nieuwe is niet voor de oude arme bewoners bedoeld of zo. En ik vind dat eerlijk gezegd erg onprettig en ik denk ook dat het niet helpt bij de vooruitgang van Rotterdam-Zuid om voortdurend die schijnbare tegenstelling op te werpen. Ik ben ervan overtuigd dat die tegenstelling er niet is en dat we die ook absoluut niet moeten creëren en steeds weer moeten aanwakken. Dus dat wil ik daar wel een keer over gezegd hebben. De maatschappelijke bestemming van het horecapaviljoen daar wil ik niet... en ik heb u ook uitgelegd in de commissie, het kan best, zo'n dubbelbestemming, juridisch-planologisch kan het best. Alleen hebben we ook een horeca-invulling van dat pand nodig, niet alleen voor de verblijfskwaliteit van het park, maar ook omdat daar een stuk van het terugverdienmodel voor de aanleg van het park in zit. Als we daar commerciële huur kunnen vragen aan een verhuurder van zo'n plek, levert dat ons meer geld op dan als we dat tegen een maatschappelijk tarief moeten doen. En er is een zorg over de financiën. En het help mij dus ook om te zorgen dat we die businesscase zoveel mogelijk ook goed rond blijven krijgen.

De VOORZITTER. De heer Vonk krijgt het woord, maar ik vraag de wethouder ook even een beetje tempo te maken met de beantwoording. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, hij nodigt natuurlijk eigenlijk uit tot een debatje over mijn eerste opmerking, maar dat gaan we niet in een tweeminutendebat doen, maar daar zal ik toch wel op een ander moment nog op terugkomen. Die behoefte heb ik wel. Maar over die bestemmingen. Wij sluiten natuurlijk met dit voorstel ook niet, dat is ook even ter verduidelijking naar de raad, wij sluiten natuurlijk niet de horecabestemming uit met dit voorstel. Dat is nog steeds mogelijk. Alleen, zoals al heel gebruikelijk in bestemmingsplannen, doen we dat niet in deze fase, zodat je in ieder geval de opties openhoudt. Dat wil ik toch nog even meegeven en ik vind dat u daaraan niet helemaal recht doet, want we sluiten niets uit.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Nee, maar we hebben ook het fenomeen van 'het aanbod creëert de vraag'. En ik ken ook uw raad een beetje. Op het moment dat die mogelijkheid er is, zal erom worden gevraagd om die mogelijkheid ook te benutten en ik wil niet dat die mogelijkheid wordt benut, dus daarom ontraad ik u ook om die mogelijkheid te creëren. Zo simpel is het eigenlijk. Mijnheer Coşkun heeft eigenlijk herhaald wat ook in de commissie is gezegd en laat ik de opdracht van de voorzitter volgen en daar dan niet nog een keer uitgebreid op ingaan. En mijnheer Van der Velden heeft een motie ingediend om de plastic soep tegen te gaan in de Maashaven. Daar ben ik zeer voor. Ik wil die motie omarmen. Ik wil daarbij wel de opmerking maken dat we daarbij rekening moeten houden dat de Maashaven nog steeds ook een operationeel havengebied is. Dat zal blijven worden gebruikt door de binnenvaart en er zullen zelfs nog zeeschepen af en toe ook de Maashaven invaren, en dat betekent dat we maatregelen die we treffen om verspreiding van plastic tegen te gaan wel ook zullen moeten uitvoeren met inachtneming van die scheepvaart die daar gewoon blijft plaatsvinden. Dank u wel.

De VOORZITTER. Wethouder Lansink-Bastemeijer had geen moties denk ik? Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ik had één motie op mijn terrein en die motie is van de Partij voor de Dieren, ingediend door de heer Van der Velden. Allereerst dank voor de complimenten. Dan antwoord op uw motie. Die kan ik omarmen. Dat is de hele korte versie. Het huidige kader voor de evenementenruimte is gebaseerd op het huidige evenementenbeleid en de Parapluherziening, dus daar is op zich wel over nagedacht, maar ik kan me heel goed voorstellen dat het met zo'n afwegingskader wat inzichtelijker wordt gemaakt voor de Rotterdammer maar ook voor u als raad om in de ruimte van plannen daar rekening mee te houden of dat dat nog inzichtelijker wordt. Vanuit die gedachte kan ik de motie omarmen voorzitter. Dat was het, dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan eindig ik dit onderwerp en gaan we door naar 6.2. We doen ook nog 6.3 en daarna gaan we even schorsen voor een theepauze. Dus dan kan wethouder Zeegers de beantwoording doen bij de andere. O excuus.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Ja, het is vreselijk, maar ik ben twee raadsleden vergeten maar die had ik op mijn volgende blaadje. Mijnheer Kind heeft een amendement ingediend en dat gaat over het in overleg met de urban sports community verder uitwerken van de ruimte voor urban sports en dat vind ik eerlijk gezegd gewoon een goed idee. Dus die wil ik omarmen, dat kunnen we doen. En mijnheer Van Dommelen is even weg om ook bij te komen van het enthousiasme voor dit plan, denk ik zo. En dat deel ik natuurlijk volledig. Dat ga ik ook even doen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan sluit ik nu echt onderdeel 6.1

6.2 *Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop'*

De VOORZITTER. We gaan over naar onderdeel 6.2, het tweeminutendebat over het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop'. Als eerste geef ik het woord aan de heer Van Dommelen die net binnen is gekomen. Ik weet niet of hij al helemaal klaar is voor het volgende tweeminutendebat, want u staat als eerste genoemd.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Het gaat allemaal zo snel voorzitter, ik kan het allemaal niet meer bijhouden hoor. De Van Nelleknoop. De potentie van het gebied Van Nelleknoop is met Sparta, de Spaanse Polder en natuurlijk de Van Nelle Fabriek erg groot, maar door de slechte bereikbaarheid ook deels onbenut. Precies om deze reden is de komst van een station een gigantische opsteker voor dit gebied. Mijn betoog in de commissie bestond uit twee hoofdthema's en daar wil ik nog even kort op terugkomen en dan kan ik dat combineren met het aanbieden van twee moties. Ten eerste het aantal woningen. Wij vinden de ambitie te mager. Ik heb wel het idee waarom. We bouwen in Rotterdam veel te vaak alsof we een middelgroot dorp zijn. Nieuwbouw in deze stad moet aansluiten bij de bouwhoogte van direct aangrenzende bebouwing. Dit is de Rotterdamse laag en deze is vier tot acht bouwlagen, afhankelijk van de locatie in de stad. Toch zie ik overal waar ik fiets in de stad gloednieuwe woningen opgeleverd worden die zelfs maar uit drie lagen bestaan. Denk aan de Hartenruststraat, de Houtlaan of Nieuw Kralingen. Drie of vier lagen hoogbouw is het misbruiken van de beperkte ruimte die we in de stad hebben en het niet serieus nemen van woningzoekenden. Daarom dienen wij een motie in om ten minste standaard twee lagen boven de direct aangrenzende bebouwing te bouwen. De Rotterdamse laag plus ten minste twee. Deze motie wordt medeondertekend door Leefbaar Rotterdam. Dan mijn tweede punt en dat gaat over groen. Het gebied Van Nelle is met het Essenburgpark, het Roel Langerakpark omringd met groene voorzieningen. Deze groenvoorzieningen zijn alleen versnipperd en slecht verbonden. Er zijn veel initiatieven in het gebied onder de noemer Stadspark West, en deze initiatieven verdienen steun. Laten we er een echt stadspark van maken en dat betekent ook dat als we in West gaan bouwen we nog steeds willen dat er in het groen van Oost wordt geïnvesteerd. Met andere woorden, als we kiezen voor de variant West willen we ook dat er in het groen van Oost wordt geïnvesteerd. Hiertoe wil ik namens mijn fractiegenoot Marike Abrahamse graag een motie indienen met de titel 'Groene corridor in West'. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Groene corridor in West

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- het ontwikkelgebied Van Nelleknoop met het Essenburgpark, Roel Langerakpark en verschillende volkstuinen veel groenvoorzieningen kent;
- deze groenvoorzieningen versnipperd en slecht onderling verbonden zijn;

overwegende dat:

- 'verbetering van groen' een uitgangspunt bij de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop is;
- de ontwikkeling van het gebied Van Nelleknoop de uitgelezen kans is om het groen aan weerszijden van het Noorderkanaal te versterken;
- verschillende organisaties in het gebied Van Nelle aandringen op het samenvoegen van groenvoorzieningen rondom de Van Nelleknoop tot een Stadspark West;
- in de aan ons voorgelegde plannen versterking van de groenstructuur ten oosten van de Schie niet lijkt te gebeuren wanneer wordt gekozen voor stationslocatie West;

verzoekt het college om:

- in het gebied van Stadspark West niet alleen het groen te verbinden voor de natuur, maar deze ook toegankelijk voor voetgangers te maken zodat er een groene corridor tussen de Groene Connectie en Overschie ontstaat;
- hiervoor met de verschillende bewonersorganisaties in het gebied en de initiatiefnemers van Stadspark West in gesprek te gaan en daarin de al door hen opgestelde lijst met 'quick wins' mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, T. de Haan, B. van Schaik en T.J. Vonk

Motie 2. Nieuwe Rotterdamse laag

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- nieuwbouw van woningen harder nodig is dan ooit om het woningtekort op te lossen;
- bebouwing volgens de 'Rotterdamse vuistregels' moet aansluiten bij de 'Rotterdamse laag';
- deze laag is vastgesteld op de gemiddelde hoogte van de direct aangrenzende bebouwing en varieert afhankelijk van de locatie in de stad van 4 tot 8 bouwlagen;

overwegende dat:

- ruimte in Rotterdam schaars is en de concurrentie om ruimte in Rotterdam groot is;
- met goede en doordachte verdichting van de stad - waarbij ontspanning en inspanning goed in balans zijn - een omgeving kan worden gecreëerd waar het goed wonen, leven, ondernemen en bewegen is;
- door meer mensen gebruik te laten maken van voorzieningen zoals OV of groenvoorzieningen, de voorzieningen betaalbaarder zijn en daarmee van hogere kwaliteit kunnen zijn;
- een verhoging van de 'Rotterdamse laag' een groter aantal woningen per kavel toe zou staan en daarmee een positieve invloed zal hebben op de verdichting van de stad;
- momenteel zelfs projecten worden opgeleverd die slechts uit drie lagen bestaan, bijvoorbeeld de ontwikkelingen aan de Hartenruststraat, de Zwaanshals, de Wolstraat en in Nieuw Kralingen;
- 8 bouwlagen of hoger in grote Europese steden zeer gebruikelijk is;
- een verhoging van de 'Rotterdamse laag' bijdraagt aan een verhoging van de bouwambitie voor het gebied Van Nelleknoop;

verzoekt het college om:

- bij het vaststellen van het aantal bouwlagen bij nieuwe gebiedsontwikkelingen te sturen op zo hoog mogelijke dichtheid van woningen;
- bij ontwikkelingen in bestaande wijken de geldende Rotterdamse laag plus twee als uitgangspunt te hanteren, waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken;
- over de implementatiewijze hiervan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen en M. Verhoef

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. En dan vraag ik de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we staan wederom aan de vooravond van een grote gebiedsontwikkeling, de Van Nelleknoop, een ontwikkeling die 800 tot 3000 broodnodige huizen toevoegt aan de Rotterdamse woningvoorraad. Huizen waar vele Rotterdammers met smart op zitten te wachten. Een ander onderdeel van deze gebiedsontwikkeling is de komst van een NS-station op West. Een station met de potentie om vele Rotterdammers te bedienen en een OV-ontsluiting te worden voor Sparta, diergaarde Blijdorp, de Van Nelle Fabriek en het bedrijventerrein Spaanse Polder. Wat Leefbaar Rotterdam betreft een mooie ontwikkeling, maar wel een waar we een aantal aandachtspunten zien. Zo maken wij ons hier ook weer zorgen over de sport-, spel- en recreatiefaciliteiten, die in de verdrukking lijken te raken ten bate van de woningbouw en overige ontwikkelingen. Het is al vaak gezegd: wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Leefbaar Rotterdam heeft zes moties om in te dienen, en we zullen op een later tijdstip nog met aanvullingen komen op het gebied van sport, spel en recreatie. Maar dat zal afhangen van de uiteindelijke keuze voor de west- of de oostvariant van het NS-station, een keuze die nog moet volgen. De moties die wij willen indienen zijn de volgende. Ik zal ze kort toelichten en daarna in één keer indienen. Met de motie 'Recreatief zwemmen in het Noorderkanaal' vragen wij om een onderzoek of het mogelijk is om zwemmen hier mogelijk te maken. De motie wordt mede ondersteund door D66, GroenLinks en de ChristenUnie. Met 'Sporten op het grasveld van de Van Nelle Fabriek' vragen wij of het mogelijk is om in de geest van de ontwerpers van deze fabriek die het welzijn van de arbeiders hoog in het vaandel hadden, sporten op deze locatie mogelijk te maken. Deze motie wordt mede ondersteund door DENK. Met de motie 'Ruim baan op de Van Nelleknoop' vragen wij onder andere een betere doorgang over en

toegang tot de Beukelsbrug voor langzaam verkeer en vragen wij aandacht voor de herinrichting van het Aelbrechtsplein, zodat het verkeer beter door kan stromen en langzaam verkeer ook veilig van het plein gebruik kan maken, aangezien deze beide punten aansluiten op de hoofdverkeersader, de Aelbrechtskade. Deze motie wordt mede ondersteund door de VVD.

De VOORZITTER. Wilt u iets sneller gaan, want u bent al ruim door uw tijd heen.

De heer VERHOEF (lr). Ja, met 'P+R dubbelfunctie' roept Leefbaar Rotterdam op om een P+R bij het nieuwe NS-station te ontwikkelen. Deze motie wordt mede ondersteund door DENK. De volgende motie, op de website brugwachtershuisjes.nl zijn vele voorbeelden te vinden van hergebruik van dit soort gebouwtjes. Ik raad u allen aan om eens blik op deze website te werpen. Met de motie 'Wacht! Let op het brugwachtershuisje Beukelsbrug' vragen wij of het mogelijk is om het gebouw een leuke bestemming te laten krijgen binnen de ontwikkeling van de Van Nelleknoop. Ten slotte de motie 'Neem ze mee!', waarin we het college met klem oproepen om de wijken Oud-Mathenesse en het Witte Dorp actief te betrekken bij de ontwikkelingen van de Van Nelleknoop en het Merwe-Vierhavens gebiedsontwikkelingsproject. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Verhoef heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Neem ze mee!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 28 november 2024 ter bespreking van 6.2 Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop';

constaterende dat:

- de wijken Oud-Mathenesse/het Witte Dorp grenzen aan twee grote gebiedsontwikkelingsprojecten;
- Oud-Mathenesse/het Witte Dorp momenteel niet worden meegenomen in de bestaande gebiedsontwikkelingsprojecten;
- bij de afwegingen over de (her)plaatsing van voorzieningen in het kader van de nieuwe gebiedsontwikkelingsprojecten wél rekening moet worden gehouden met deze wijken;
- het wijkprofiel van Oud-Mathenesse/het Witte Dorp gemiddeld of laag scoort in vergelijking met het Rotterdamse gemiddelde op de fysieke veiligheid- en sociale index;

overwegende dat:

- het wijkprofiel aantoont dat koppeling aan grootschalige gebiedsontwikkelingsprojecten wenselijk is;
- raadsleden beter gedragen besluiten kunnen nemen wanneer de belangen van deze wijken ook worden meegenomen;
- het betrekken van Oud-Mathenesse/het Witte Dorp bij beide gebiedsontwikkelingsprojecten de leefbaarheid in deze wijken kan verbeteren;

verzoekt het college:

- de wijken Oud-Mathenesse/het Witte Dorp actief te betrekken bij het Van Nelleknoop gebiedsontwikkelingsproject;
- over de uitwerking hiervan terug te koppelen in het gebiedsambitiedocument van de Van Nelleknoop;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, B. van Schaik en R.N. Dahoe

Motie 4. Wacht! Let op het brugwachtershuisje Beukelsbrug

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- het brugwachtershuisje aan de Beukelsbrug momenteel leegstaat en niet in gebruik is;

- het huisje van historische waarde is en een belangrijk onderdeel vormt van het culturele erfgoed van de stad en het gebied rond de Van Nelleknoop;
- het huisje door zijn ligging en karakter een potentiële meerwaarde heeft voor het gebied, zowel op cultureel als sociaal vlak;
- er binnen de gemeente een groeiende belangstelling is voor creatieve en innovatieve herbestemmingen van leegstaande gebouwen;
- er verschillende succesvolle voorbeelden te vinden zijn op brugwachtershuisjes.nl zoals een maatschappelijke ontmoetingsruimte en horeca in Alphen aan den Rijn, een expositieruimte voor lokale kunstenaars in Dordrecht en een aantal VVV's door het land;

overwegende dat:

- het behouden van het brugwachtershuisje belangrijk is voor het behoud van het historische karakter van de Beukelsbrug en de omliggende omgeving;
- het huisje door een passende herbestemming kan bijdragen aan de leefbaarheid en het sociaal-cultureel klimaat van het gebied;
- het leegstaande huisje een kans biedt voor een nieuwe invulling die past bij de wensen en behoeften van de bewoners en bezoekers van het gebied;
- het college in het verleden al heeft aangetoond open te staan voor creatieve ideeën voor herbestemming van leegstaand vastgoed;

verzoekt het college:

- in de toekomstige cultuurhistorische verkenning rondom de Van Nelleknoop het brugwachtershuisje mee nemen en te onderzoeken welke vormen van creatief gebruik passend zijn bij dit betreffende brugwachtershuisje;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef en V.A. Bruin

Motie 5. Dubbelfunctie P+R

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- de voorwaarde van de gebiedsontwikkeling Van Nelleknoop de aanleg van een nieuw NS-station is;
- er binnen de Rotterdamse P+R-strategie 2024-2030 aandacht is voor het uitbreiden van- en het realiseren van nieuwe P+R-voorzieningen;

overwegende dat:

- de gebiedsontwikkeling Van Nelleknoop met de aanleg van een nieuw NS-station de uitgelezen mogelijkheid lijkt een P+R-voorziening te realiseren;
- er binnen de scope van deze gebiedsontwikkeling veel trekpleisters samenkomen, waaronder het Sparta Stadion, de Van Nelle Fabriek en Blijdorp en deze jaarlijks veel bezoekers trekken;
- er binnen de Rotterdamse P+R-strategie 2024-2030 gestreefd wordt naar maximale benutting van P+R-voorzieningen in de stad;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar een mogelijke P+R-locatie en daarin optimalisatie van dubbelgebruik met bijvoorbeeld bezoekers van Blijdorp, evenementen in de Van Nelle Fabriek of thuiswedstrijden van Sparta nadrukkelijk mee te nemen;
- de raad bij het gebiedsambitiedocument te informeren over de bevindingen van dit onderzoek en de mogelijke vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en E. Rehim Zadeh

Motie 6. Ruim baan op de Van Nelleknoop

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van
Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- binnen de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop een aantal belangrijke verkeersstromen, waaronder de Beukelsbrug en het Aelbrechtsplein, samenkomen in het knooppunt S115;
- de huidige infrastructuur op dit knooppunt en met name op de genoemde punten suboptimaal en in sommige gevallen omslachtig is;
- er vanuit de samenleving, diverse belangengroepen zijn en politiek vraag is naar zowel het verbeteren van de toegankelijkheid en doorstroom van dit knooppunt voor niet-gemotoriseerd als gemotoriseerd verkeer;

overwegende dat:

- de bestaande verkeerssituaties binnen de gebiedsontwikkeling herzien kunnen worden om zowel de veiligheid als doorstroming voor gemotoriseerd en niet-gemotoriseerd vervoer te verbeteren;
- het verbeteren van de verkeersstromen voor alle verkeersdeelnemers bijdraagt aan het efficiënter en veiliger maken van verkeersbewegingen en daarmee bijdraagt aan de doelen van o.a. het verkeerscirculatieplan;
- dit tevens kansen biedt omslactigheden in deze verkeersstromen, waaronder de oversteekafstand, in te korten en daarmee de bereikbaarheid tussen Spangen en het Nieuwe Westen te verbeteren;

verzoekt het college:

- nader onderzoek te doen naar de optimalisatiemogelijkheden ter verbetering van de veiligheid en doorstroming van het verkeer binnen het plangebied Van Nelleknoop;
- hierbinnen rekening te houden met de uitgangspunten van het VCP, waarbij verkeer naar hoofdadrs geleid wordt en daarbij de capaciteit voor gemotoriseerd verkeer te waarborgen;
- eveneens speciale aandacht te hebben voor de toegankelijkheid van niet-gemotoriseerd verkeer op de Beukelsbrug;
- de resultaten van dit onderzoek te vatten in een plan en deze betrekken bij toekomstige plannen en ontwikkelingen rondom verkeersstromen binnen het plangebied de Van Nelleknoop en deze mee te nemen binnen;
- de raad bij het gebiedsambitiedocument te informeren over de bevindingen van dit onderzoek en de mogelijke vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, J.M.D. de Waard, S.J.C. Becker en D.J. van Dommelen

Motie 7. Sporten op het grasveld van de Van Nelle Fabriek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van
Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- uit historisch perspectief er al aandacht was voor het welzijn van de fabrieksarbeiders door sportvelden ter ontspanning en een fabriekstuin voor de middagpauze aan te bieden;
- de grote groene grasvelden bij de Van Nelle Fabriek momenteel hoofdzakelijk ongebruikt zijn of in beperkte mate worden benut;
- ruimte in stedelijke gebieden steeds schaarser wordt door de groeiende verdichting en de toename van de vraag naar recreatie- en sportfaciliteiten;
- het belang van groen en open ruimte in de stad steeds groter wordt, zowel voor de gezondheid van de inwoners als voor het bevorderen van sociale cohesie;
- er in de regio een toenemende vraag is naar geschikte locaties voor sport- en recreatieve activiteiten, vooral in het licht van de groeiende stad en het aantal bewoners;
- de nabijheid van de Van Nelle Fabriek als Unesco Werelderfgoed en het belang van dit gebied als trekpleister voor zowel bewoners als toeristen een kans biedt om het gebied ook op recreatief gebied verder te benutten zonder afbreuk te doen aan de cultuurhistorische waarde van het gebied;

overwegende dat:

- sport en recreatie een belangrijke bijdrage leveren aan de fysieke en mentale gezondheid van rotterdammers en bijdragen aan sociale verbinding en cohesie in een steeds verder verstedelijkend gebied;
- het creëren van meer ruimte voor sport en recreatie kan bijdragen aan een gezondere en duurzamere leefomgeving voor Rotterdammers;
- een nieuwe bestemming in de vorm van sport en recreatie als functie van het gebied, de bezoekerservaring van het Van Nelle Fabrieksterrein kan verrijken;
- er behoefte is aan meer flexibele en multifunctionele ruimtes die zowel geschikt zijn voor georganiseerde sportactiviteiten als voor informele recreatie;
- het zorgvuldig onderzoeken van de mogelijkheden voor het gebruik van deze grasvelden kan bijdragen aan een goede afweging tussen behoud van het erfgoed, het belang van natuur en het benutten van de ruimte voor de gemeenschap;

verzoekt het college:

- een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden voor het inzetten van de grote groene grasvelden bij het Unesco Van Nelle Fabrieksterrein voor sport-, spel- en recreatiedoeleinden, met inachtneming van de cultuurhistorische waarde van het gebied en het belang van behoud van het groene karakter;
- te onderzoeken of het mogelijk is de grasvelden multifunctioneel in te richten, zodat deze bijvoorbeeld geschikt zijn voor sportactiviteiten, zoals informele sport, picknickmogelijkheden, evenals andere vormen van recreatie die de bewoners en bezoekers kunnen stimuleren om het gebied vaker te gebruiken;
- in dit onderzoek tevens te betrekken of er mogelijkheden zijn om samen te werken met lokale sport- en recreatieverenigingen, alsmede andere betrokkenen, om een breed draagvlak en gebruik van de grasvelden te realiseren;
- de raad bij het gebiedsambitiedocument te informeren over de bevindingen van dit onderzoek en de mogelijke vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, M. Crielaard en R.N. Dahoe

Motie 8. Recreatief zwemmen in het Noorderkanaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- vanuit Rotterdammers meermaals de wens is geuit om het Noorderkanaal (gedeelte ervan) als recreatief te bestemmen;
- het Noorderkanaal een zichtbaar en centraal gelegen waterweg is binnen de stad Rotterdam;
- het Noorderkanaal een verbinding vormt tussen de Rotterdamse Schie, de Rotte én het Schiekanaal;
- er in Rotterdam, zoals in veel grote steden, een toenemende behoefte is aan recreatieve waterlocaties voor zowel bewoners als bezoekers;
- er verschillende initiatieven zijn in andere steden waarbij waterwegen opnieuw worden benut als recreatieve ruimtes, bijvoorbeeld voor zwemmen, varen en andere vormen van recreatie;
- het Noorderkanaal momenteel niet in gebruik is als officieel recreatief gebied, hoewel het een aantrekkelijke en goed bereikbare locatie lijkt voor dit doel;
- er in de afgelopen jaren in Rotterdam verschillende inspanningen zijn geweest om de waterkwaliteit en de toegankelijkheid van waterlocaties te verbeteren;

overwegende dat:

- het creëren van meer recreatiemogelijkheden in de stad bijdraagt aan de leefbaarheid en gezondheid van bewoners;
- het onderzoeken van de mogelijkheden om het Noorderkanaal als recreatief gebied in te zetten, een kans biedt om in te spelen op de groeiende vraag naar waterrecreatie;

- er mogelijk ecologische, veiligheids- en juridische aspecten zijn die verder onderzocht moeten worden om het Noorderkanaal als recreatiegebied geschikt te maken, zoals waterkwaliteit, toegankelijkheid, en veiligheid voor zwemmers;
- het stimuleren van recreatie in en om het water ook kan bijdragen aan de versterking van de identiteit van Rotterdam als waterstad en toeristische bestemming;

verzoekt het college:

- een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om het Noorderkanaal in Rotterdam aan te wijzen als recreatief gebied, waarbij het specifiek gaat om activiteiten zoals zwemmen en andere vormen van waterrecreatie;
- het onderzoek in te richten met aandacht voor de volgende aspecten:
 - de waterkwaliteit en de geschiktheid van het water voor recreatie;
 - de veiligheidsmaatregelen die nodig zijn voor het gebruik van het kanaal voor zwemmers en andere recreanten;
 - de ecologische impact van het herinrichten van het gebied voor recreatieve doeleinden;
 - de toegankelijkheid en infrastructuur voor bezoekers, zoals (honden)strandjes, wandelpaden en parkeermogelijkheden;
 - de juridische en administratieve stappen die nodig zijn om het Noorderkanaal recreatief toegankelijk te maken;
- dit onderzoek toe te voegen aan de lopende onderzoeken naar meer zwemlocaties in de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Crielaard, T. de Haan, M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen heeft nog een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Ja, ik had nog een korte aanvulling op de laatste motie die ik had ingediend, 'Groene corridor in West'. Ik was vergeten om te zeggen dat deze mede wordt ondersteund door D66, Leefbaar Rotterdam en ChristenUnie. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dat is zeer compleet. Dan gaan we naar de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal het kort houden, want mijn gewaardeerde collega Rehim Zadeh wil zo ook nog wat zeggen over de mobiliteit. De partij DENK is verheugd dat de visie wordt ontwikkeld voor dit gebied, maar we kijken altijd met een kritische blik naar de daadwerkelijke effecten voor onze inwoners. De Van Nelleknoop heeft de potentie om een verbindende schakel te worden tussen verschillende delen van Rotterdam, waar wonen, werken en recreëren samenkomen. Maar er is één vraag die wat ons betreft voorop moet staan, hoe zorgen we ervoor dat het plan ook bijdraagt aan een inclusieve stad? Een stad waarin alle Rotterdammers ongeacht afkomst en inkomsten zich thuis voelen en kansen krijgen. Voorzitter, verder willen wij benadrukken of laten doorschemeren dat DENK de voorkeur geeft aan de westvariant van de gebiedsontwikkeling. Deze optie met het treinstation tussen Sparta en de Van Nelle Fabriek brengt wat ons betreft de meeste voordelen met zich mee. Niet alleen zorgt deze locatie voor een optimale verbinding en kansen voor economische groei, maar ook een besparing van € 300 miljoen. We roepen het college op deze besparingen en bijkomende voordelen van een westvariant serieus mee te nemen in de besluitvorming en verder hadden we al een toezegging over een visuele tijdlijn, wanneer er weer concrete stappen worden genomen. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank, dan gaan we gelijk door naar mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk). Voorzitter, ik ga heel snel praten. Voorzitter, ook vanuit mobiliteit zijn we heel blij met dit plan. Dit nieuwe station biedt ontzettend veel mogelijkheden voor dit gebied en Rotterdam, dat echt snakt naar meer vervoersmogelijkheden. Dat hebben we ook begrepen vanuit Sparta en de Van Nelle Fabriek. Voorzitter er wordt gehint naar mogelijk een nieuwe P+R en daar zijn wij blij mee. En DENK ziet het ook als essentieel onderdeel van de toekomst van de auto in onze stad. Daarbij zien we ook mogelijkheden voor deelauto's, maar ook genoeg plek voor ander deelvervoer

zoals scooters en fietsers. We zien graag dat de wethouder hier een prioriteit maakt binnen de gebiedsontwikkeling zodra het zover is. Kan de wethouder hierop reflecteren? Daarnaast tekenen we mee met de motie van Leefbaar Rotterdam en horen we eigenlijk gewoon graag van de wethouder of daar ook iets van zekerheid kan worden meegegeven. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond of er andere sprekers zijn. Dat gaat goed. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, heel kort. We hebben één motie, 'Tramlijn 8, een slimme verlenging voor Spangen', als die Van Nelleknoop in beeld komt.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Tramlijn 8, een slimme verlenging voor Spangen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop';

constaterende dat:

- tijdens de commissiebehandeling van de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop een duidelijke voorkeur is uitgesproken voor de westvariant van het mogelijke nieuwe station Van Nelle, waarmee een logische koppeling ontstaat met het doortrekken van tramlijn 8;
- het doortrekken van tramlijn 8 naar het nieuwe station Van Nelle een belangrijke verbetering is voor de bereikbaarheid van omliggende wijken en het Sparta stadion 'Het Kasteel';
- een fijnmazig openbaar vervoer in Rotterdam zorgt voor het terugdringen van autoverkeer en het maken van een aantrekkelijke, inclusieve stad;

overwegende dat:

- het vroegtijdig in kaart brengen van de kosten en mogelijkheden van de verlenging van tramlijn 8 belangrijk is voor een goede besluitvorming binnen de gebiedsontwikkeling van de Van Nelleknoop;
- in het huidige budget voor de ontwikkeling van station Van Nelle als onderdeel van de MIRT-verkenning Oude Lijn niet is voorzien in de kosten voor het doortrekken van tramlijn 8;
- uit de technische sessie 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop' blijkt dat verknoping met bestaand OV (tramlijn 8) een veelgehoorde wens is in de directe omgeving;

verzoekt het college om:

- zodra er binnen de MIRT-verkenning Oude Lijn een positief besluit over de realisatie van het Van Nelle station is genomen, in het vervolgtraject van de gebiedsontwikkeling Van Nelleknoop de kosten en mogelijkheden van het doortrekken van tramlijn 8 te onderzoeken;
- zich maximaal in te spannen voor het vinden en vrijmaken van financiële middelen voor het doortrekken van tramlijn 8;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja voorzitter, ook één motie maar iets meer tekst. De grote vraag bij de Van Nelleknoop is natuurlijk: hoe gaan we dit deel van de stad ontwikkelen en met wie? Natuurlijk is er nu veel bestuurlijke en ambtelijke capaciteit nodig om voor elkaar te krijgen dat er een nieuw station komt, maar welke rol spelen bewoners en organisaties om de komende jaren samen het gebied te ontwikkelen? Verschillende sprekers hebben daar ook goede suggesties voor gedaan. Wat ChristenUnie Rotterdam betreft kan de Van Nelleknoop een prachtig voorbeeld worden van hoe stad, bewoners en organisaties werken aan de ontwikkeling van de stad. In Utrecht is onlangs raadsbreed

een voorstel aangenomen om bij een dergelijk project direct belanghebbenden altijd helemaal bij de start van het project actief te betrekken. Onze motie 'Werken aan wederzijds vertrouwen' is een oproep om de uitgestoken hand van bewoners en organisaties te schudden en te werken aan een manier vanaf nu samen te werken aan de ontwikkeling van de Van Nelleknoop. Ik kijk ook even met een schuin oog naar de heer Tim de Haan of dit een verbindende tekst was die ik heb uitgesproken. Ik hoop het wel en als dat zo is, dan reken ik ook een klein beetje op steun voor deze motie. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Van Nelleknoop – werken aan wederzijds vertrouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het raadsvoorstel Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- de ontwikkeling van de Van Nelleknoop vele jaren in beslag zal nemen;
- het vaststellen van de gebiedsuitwerking op dit moment geen financiële consequenties heeft;
- de Groene Connectie en Stadspark West in hun schrijven aan de gemeenteraad een oproep doen om te investeren in de 'tussentijd', te werken aan 'quick wins' en gezamenlijk verder te 'puzzelen';
- ambtelijk gewerkt wordt aan de verdere implementatie van de gebiedsuitwerking richting concrete plannen en investeringsvoorstellen;
- samenwerking met bewoners en organisaties niet vanzelf ontstaat;

overwegende dat:

- door het ontbreken van financiële consequenties nu een soort vacuüm ontstaat waardoor het gebied min of meer op slot gaat en er ook geen tijd, capaciteit en geld is om alvast stappen te zetten
 - in samenwerking met bewoners en organisaties en in concrete interventies - die de ambities en gebiedskeuzes uit de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop dichterbij brengen;
- op het Stadmakerscongres 2024 dit probleem door een brede groep deelnemers herkend werd;

verzoekt het college:

- samen met De Groene Connectie, Stadspark West en andere stakeholders een vorm te vinden om de implementatie van de gebiedsuitwerking samen met het planteam gezamenlijk ter hand te nemen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ik zit even te kijken, de heer Engberts? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dank u wel. GroenLinks steunt de visie voor de Van Nelleknoop. Gebiedsontwikkeling rondom een nieuw hoogwaardig openbaar vervoerknooppunt en we hebben daarin een voorkeur voor de westelijke variant tussen het Spartastadion en de Van Nelle Fabriek. Die plek biedt grote meerwaarde voor bezoekers van die twee instituten en houdt bovendien meer rekening met het bestaande groen in het Roel Langerakpark, de Speeldernis en het Essenburgpark. Ook hebben we een voorkeur voor een metrolijn over de Oude Lijn in de toekomst. Het toevoegen van nieuwe woningen is daarin voor ons ontzettend belangrijk, midden in de huidige wooncrisis waarbij GroenLinks in de uitwerking zal sturen op zoveel mogelijk betaalbare woningen en op slim verdichten. We vinden het ongelooflijk belangrijk dat omwonenden en initiatiefnemers zoals van het Essenburgpark, volkstuinen, sportverenigingen en Stadspark West een serieuze rol krijgen in verdere uitwerking van de plannen. We hebben dan ook twee moties om iedereen uit het gebied als quick wins vast in gang te zetten en we steunen ook andere moties die zojuist zijn ingediend. Eerst 'Quick wins: te voet over de Schie' en de andere 'Op het groene spoor'.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Quick wins: te voet over de Schie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2
Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop gaat over een grote ontwikkeling over een langere periode, maar er ook op korte termijn quick wins mogelijk zijn;
- de voetgangersverbinding over de Beukelsbrug door veel gebruikers als een barrière wordt ervaren;

overwegende dat:

- een oplossing in de vorm van een brug over de Schie op hoogte van het maaiveld nog niet zeker is en lang op zich kan laten wachten;
- het mogelijk is om een van de vier rijstroken te gebruiken als nieuwe, groene voetgangersverbinding;
- hiervoor geen grote aanpassing nodig is: slechts nieuwe belijning en het plaatsen van bloem- en plantenbakken voldoende zijn;

verzoekt het college:

- een groene, aantrekkelijke voetgangersverbinding over de Beukelsbrug te realiseren, vooruitlopend op de ontwikkelingen rond de Van Nelleknoop;
- omwonenden en organisaties in het gebied hierbij te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.H. Biljoen, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 12. Quick wins: op het groene spoor

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2
Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop gaat over een grote ontwikkeling over een langere periode, maar er ook op korte termijn quick wins mogelijk zijn;
- de Spoordijk een groene route door Spangen is, met onderbrekingen op de viaducten;

overwegende dat:

- deze groene route een mooi voorbeeld is van natuur die de stad doorkruist;
- een aaneengesloten groene wandelroute niet alleen mooier is voor wandelaars, maar ook de bijdrage aan de biodiversiteit verhoogt;
- bankjes onderweg bijdragen aan de toegankelijkheid van deze route voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de buurt en groene organisaties de viaducten en toegangen van de Spoordijk te verbeteren en hier een groen bijenlint te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.Y. Morkoç, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Even kijken, ik dacht dat de heer De Haan ook nog het woord wilde.

De heer DE HAAN (d66). Dank u wel voorzitter. ik hoorde inderdaad weer dat verbindende timbre van de heer Vonk in zijn woorden. Wanneer je een station in de schoot geworpen krijgt om de stad aan de westelijke flank te laten groeien dan is dat wat D66 een no-brainer: doen. En zoom je nog iets verder in op alle varianten, en ja, die routes moeten we echt nog eventjes uitlopen, maar hoe mooi is het, die optie in de westelijke variant, precies tussen die twee iconen in. Iconen waar ook nog eens mijn eigen hart sneller van gaat kloppen, het Werelderfgoed van de Van Nelle Fabriek, zeg maar de drie Michelinsterren onder de monumenten, en Sparta die ik uiteraard ook drie spreekwoordelijke Michelinsterren zou geven, al was het maar voor zijn plek in de Nederlandse voetbalhistorie. En dat gebied mag en kan wel een boost gebruiken en daar zal, als dat kwartje de goede kant op valt, met de boodschap waarmee we de wethouder straks ook op pad sturen naar Den Haag, nog het nodige te puzzelen zijn. Maar mogelijkheden ziet D66 volop. Voor woningbouw, voor de ontsluiting van de Spaanse Polder, voor het wegnemen van tal van barrières voor het groen, en wat D66 betreft ook kansen voor de toekomst van Sparta. Dus vanuit ons nog een kleine duit in het zakje met al die goede ideeën en aanvullingen rond de Van Nelleknoop die al de revue zijn gepasseerd. Een motie over de potentie, de toekomst en wellicht ook de uitbreiding van dat icoon dat Sparta en Het Kasteel heet. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Dubbelicoon aan de Schie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 6.2: Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop';

constaterende dat:

- de Van Nelle Fabriek – Rijksmonument en Unesco Werelderfgoed sinds 2014 – al sinds de oplevering in 1929 een icoon aan de Schie is;
- al ruim tien jaar hiervoor, sinds 1916 Sparta met zijn Kasteel ook een icoon aan de Schie is geworden;
- de komst van een station zo nabij Fabriek en Kasteel enorme kansen biedt voor beide iconen in hun verdere ontwikkeling en ontplooiing;

overwegende dat:

- verdichten rond het OV van groot belang is;
- de identiteit van het gebied mede vorm wordt gegeven door de stakeholders die zich al langdurig in het gebied bevinden;
- het van belang is om juist die posities in het gebied te versterken;

verzoekt het college:

- zowel de Van Nelle Fabriek als het Sparta Stadion optimaal te laten profiteren van deze gebiedsontwikkeling om hierbij de meekoppelkansen optimaal te benutten;
- bij de totstandkoming van het gebiedsambitiedocument Van Nelle Fabriek, in gesprek te gaan met Sparta over de door hen gewenste stadionuitbreiding;
- hierover eind 2025 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan en F. Elbay

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk nog even rond. Ja, de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank voorzitter. Wij staan achter de voorlopige gebiedsuitwerking van de Van Nelleknoop. Met de ambities en uitgangspunten in het voorstel kunnen wij uit de voeten. Een nieuw treinstation is ook goede promotie voor het openbaar vervoer en brengt de wijken Oud-Mathenesse en Spangen natuurlijk dichterbij en ontsluit de Spaanse Polder. Wel houden wij een vinger aan de pols over het behoud van het bestaande groen. Dan denken we niet alleen aan de volkstuinten maar ook aan de stadscamping, en natuurlijk dient het ook als groene kamer

van Stadspark West, omdat het ruimte biedt aan vele diersoorten. En de ervaring met de Oostflank zit bij ons nog vers in het geheugen, want laten we daar nu lessen van trekken voor dit gebied. Maar vooralsnog geen tijd om te somberen. Wij zijn blij met deze aandacht voor het gebied rond de Van Nelle Fabriek, maar we willen die aandacht nog meer vestigen op het gebied met het uitzetten van fiets- en wandelroutes die de groene longen en groene kamers verbindt van dit gebied in die Van Nelleknoop. En we springen daarom graag met wethouder Lansink samen op de fiets om eens even het Stadspark West nader te verkennen. En we noemen dat een Rondje Van Nelle, en daarvoor hebben we een motie. En daarna bieden we de heer Lansink-Bastemeijer een drankje aan en het eerste rondje is dus van ons. Tot zover.

De VOORZITTER. Dat neigt bijna naar omkoping om uw motie binnen te harken.
De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14. Rondje Van Nelle

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop veel nieuwe verbindingen voorstelt, bijvoorbeeld tussen Daltonweg en Vroesepark, een brug over het Noorderkanaal en een betere aansluiting tussen Spangen en de Spaanse Polder;
- het college de idee van een Stadspark West heeft omarmd en ermee aan de gang gaat, op basis van de drie ambities en tien uitgangspunten van de gebiedsuitwerking;

overwegende dat:

- het ontwikkelgebied van de Van Nelleknoop mooie groengebieden kent die voor veel Rotterdammers nog onbekend terrein zijn, zoals nuts- en volkstuincomplexen, de stadscamping of de educatieve tuin;
- de Van Nelle Fabriek met haar Werelderfgoed-status ook zeker het bezoeken waard is;

voorts overwegende dat:

- de gemeente ervaring heeft met het uitzetten van routes in de stad, bijvoorbeeld op Katendrecht of langs de oevers van de Nieuwe Maas;

verzoekt het college:

- te komen tot een 'Rondje Van Nelle', te weten een fiets- en wandelroute die de verschillende groengebieden en monumenten omvat;
- het rondje te presenteren gezamenlijk met het ambitiedocument;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, I. van Wifferen en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dit waren volgens mij de sprekers. Dan kijk ik meteen even naar de wethouders of zij kunnen antwoorden. Eerst wethouder Zeegers? Ik hoor net dat wethouder Lansink-Bastemeijer wil beginnen, dus dan gaan we dat toestaan.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, ik heb nog niet alle moties, want ze hebben weer andere titels en dan moet ik ook weer kijken of het allemaal klopt met wat ik in mijn hoofd had. Maar dank voor de vragen. Het is overzichtelijk, ik kan er razendsnel doorheen. DENK, prioriteit voor deelvervoer, ook in dit gebied? Ja, sterker nog, dat komt in het ambitiedocument in de vorm van een mobiliteitsstrategie. Zo'n dergelijk document kent u inmiddels, dus dat is daar onderdeel van. Hoe kijk ik als wethouder naar de motie van P+R? Ik vind het zo'n goede motie van Leefbaar Rotterdam dat we dat al doen en dat ik kan toezeggen in die zin dat we daar ook prioriteit op blijven houden. Maar in de basis is het een heel belangrijk onderdeel van het plan. Dan kijk ik even, dat waren volgens mij de vragen. Ja, dat waren de vragen. Dan ga ik nu naar de moties. Motie 1 van VVD, D66, Leefbaar

Rotterdam en ChristenUnie, 'Groene corridor in West' kan ik in die vorm heel goed omarmen, omdat het echt die verbinding in dat gebied benadrukt en dat vind ik een toevoeging en die roept op tot het juiste wat mij betreft. Motie 2 is voor wethouder Zeegers. 'Neem ze mee!', wethouder 3, of wethouder 3, we hebben er wel iets meer dan drie, maar die is ook voor mevrouw Zeegers. Motie 4 is ook voor wethouder Zeegers. Ja sorry hoor. 'Dubbelfunctie P+R', heb ik al aangegeven. Een uitstekende motie in die zin, een toezegging dat we dat echt als een prioriteit zien in de verdere uitwerking. U mag ervan uitgaan dat we dat goed regelen voor de Rotterdammers aldaar en voor alle mensen die onze stad bezoeken. Het past ook helemaal in de strategie die we hebben. 'Ruim baan op de Van Nelleknoop'. Een prima samenvattende motie van zaken die we daarin doen en dat ook meer in het kader van het denken van, zoals we dat bijvoorbeeld ook in andere deelgebieden in de stad hebben gedaan, dus daar ben ik u dankbaar voor. Daar wordt aan gewerkt. Dank voor de oproep. 'Sporten op het grasveld van Van Nelle', motie 7, is er een voor wethouder Zeegers. 'Recreatief zwemmen in het Noorderkanaal', heel fijn dat de verschillende partijen elkaar hebben gevonden, want daar heb ik meerdere verzoeken toe gekregen, maar u heeft ze lekker bij elkaar gevoegd en daar ben ik blij om. Ik ben ook blij met waartoe ik word opgeroepen en ik kan die dus ook omarmen. 'Tramlijn 8', verzoekt het college zodra er binnen de MIRT-verkenning Oude Lijn een positief besluit over de realisatie van het Van Nelle station is genomen zich maximaal in te spannen. Ja, in de basis is dat een overbodige motie, want dat is precies wat we willen doen en ik wil me eigenlijk niet vastpinnen op een tramlijn 8, 9, 10 of 11. Ik wil me vastleggen op het feit dat zo gauw we weten waar het station zich gaat bevinden, welke openbaarvervoermodaliteiten ik dan nodig heb om dat OV op een juiste manier te ontsluiten. En ik heb dat ook in de commissie uitgelegd, ik ben nog niet zover om voor tramlijn 8 te kiezen, want misschien is het wel een heel nieuwe lijn die je wilt hebben, omdat we nu nog op het moment zitten dat we ergens een knikkertje op de Oude Lijn hebben gelegd en dat knikkertje kan nog op verschillende plaatsen vallen. En als dat heel dicht bij Marconiplein is, dat zou kunnen, dan heb je een andere modaliteit nodig dan wanneer het bijvoorbeeld tussen Van Nelle en het Spartastadion komt. Dus in die zin zeg ik: het is nu te vroeg. Ik snap waar u toe oproept, maar dat is echt in vervolgfases wanneer we beter weten waar het station echt daadwerkelijk landt. Maar dank voor de motie, want ik snap wel wat u bedoelt.

De VOORZITTER. De heer De Waard heeft een vraag.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb net de waardering van de wethouder voor onze mooie motie voor de Van Nelleknoop gehoord. Echter heb ik niet de conclusie gekregen of die nu omarmd wordt of niet. Ik heb wel uw waardering gekregen, waarvoor dank. Ik ben het met u eens dat het echt een goede motie is, maar ik hoor graag meer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Nou, ik heb u aangegeven dat hij echt in die zin overbodig is. De Van Nelleknoop, o, de Van Nelleknoop, excuus. Nee, een goede motie en die kan ik die vorm omarmen. Ik ben heel gul vandaag hoor in die zin. 'Werken aan wederzijds vertrouwen', even kijken, valt die bij mij? Dat is gebiedsuitwerking, dat ben jij hè? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) De motie van ChristenUnie en GroenLinks. 'Quick wins: te voet over de Schie' en die combineer ik dan even, want als ik het goed heb, heeft u er vervolgens nog een met de term quick wins. Ja, ik kan u eigenlijk toezeggen dat wij daar al mee bezig zijn en sterker nog, we willen dat voor de realisatie van het station al gedaan hebben. Dus als ik dat als een toezegging zo mag doen richting deze moties dan heeft u meer dan wanneer ik zeg: overbodig. Dus daar zijn we eigenlijk al mee bezig en dan stem ik met u af dat we u daarover informeren hoe dat gaat. Dan nog wat ik in de nazending heb. 'Dubbelicoon' is voor wethouder Zeegers en 'Rondje Van Nelle' is nieuw. Daar ga ik even over kauwen en dan ga ik even naar mevrouw Zeegers.

De VOORZITTER. Mevrouw Bruin heeft een vraag.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u voorzitter. Deze is nog voor de heer Lansink, de zwemmotie. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, heeft u die al gedaan? Wat gaat u daarmee doen? Dat horen wij dan ook weer graag.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ik heb aangegeven dat ik het heel fijn vond dat de vier partijen, dat dat in lijn was met wat ik wil, en dus omarmen.

De VOORZITTER. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, een prachtige kans die we hier hebben liggen om dit gebied een enorme kwaliteitsimpuls te geven, dus mooi dat we nu in dit stadium zijn. Ik heb een aantal vragen en moties. Eerst de vraag van de heer Dahoe van DENK. U vraagt hoe we ervoor zorgen dat het ook echt een inclusieve stad wordt. Dat is natuurlijk ook helemaal de bedoeling met dit plan door verschillende woningtypes, zodat het ook een wijk is waar iedereen een huis kan vinden, van arm tot rijk om het maar zo te zeggen. Maar ook voorzieningen, dat die er in voldoende mate zijn, ontmoetingen die, zeker als we dat groen helemaal een impuls gaan geven, ook goed kunnen plaatsvinden in de openbare ruimte. De sport en alles wat daarmee samenhangt. En natuurlijk ook de bedrijvigheid van de Spaanse Polder die enorm in bereikbaarheid zal toenemen, dus het is echt iets waarmee we de inclusiviteit van de stad ook willen benadrukken. Dan een aantal vragen die niet voor mij zijn. Dan de ChristenUnie, de heer Vonk, die de vraag heeft over participatie en het betrekken van de bewoners en organisaties bij de planontwikkeling en alles wat daarna komt. Nou, daar zijn we echt vanaf dag 1 mee begonnen, omdat we echt die gebiedsuitwerking met de mensen en de partijen samen willen doen. Dus iedereen aan de tekentafel, met elkaar die plannen maken, en dan is het uiteindelijk natuurlijk aan de gemeenteraad om aan te geven: dit doen we wel en dit doen we niet. Maar we halen wel alle wensen en verlangens op en we kijken natuurlijk ook met een beetje realisme, we kunnen natuurlijk ook niet alles waarmaken, maar wel zoveel mogelijk de creativiteit van het gebied benutten, dus zo zitten we er ook helemaal in. Dan de moties, te beginnen met de moties van Leefbaar Rotterdam. 'Sporten op het grasveld van de Van Nelle Fabriek'. U breekt natuurlijk altijd een lans voor sportfaciliteiten, dat het heel belangrijk is en ook daar. We hebben natuurlijk gezien dat die puzzel best wel lastig is hoe we dat gaan doen met de sportvelden en u vraagt hier dat te onderzoeken of dat ook bij de Van Nelle Fabriek een plek kan krijgen. Dat gaan we doen, want sowieso moet die puzzel gelegd worden in het gebied, het ambitiedocument, dus dan gaan we dat zeker ook onderzoeken. Dus deze motie kan ik zeker goed uitvoeren, dus die is wat mij betreft oordeel raad. Dan 'Wacht! Let op het brugwachtershuisje Beukelsbrug'. U heeft natuurlijk altijd een warm hart voor het erfgoed en ook zo'n brugwachtershuisje is natuurlijk ontzettend leuk. Dus een leuke motie, daar kunnen we heel goed mee aan de slag. We hebben al een kader placemaking, dat we hier ook heel goed voor kunnen benutten, dus daar gaan we graag mee aan de slag. Goed uitvoerbaar, oordeel raad. Dan 'Neem ze mee!', ook een motie van Leefbaar Rotterdam. U geeft ook aan de bewoners van de wijken Oud-Mathenesse, Witte Dorp actief te betrekken bij de Van Nelloop gebiedsontwikkeling en ook een terugkoppeling ervan te geven. Ja, dat lijkt mij heel belangrijk. Het wordt eigenlijk door u allen aangegeven, ook de aanpalende wijken, want juist voor deze wijken kan het onvoorstelbaar veel kansen geven doordat die verbindingen ook veel beter worden ontworpen en een plek krijgen, dus dat zullen we zeker ook doen. Die is dus ook oordeel raad, wat mij betreft. Dan de VVD, de heer Van Dommelen, een ver van tevoren al aangekondigde motie over toch wat hoger gaan bouwen, en niet die drie, vier lagen of de Rotterdamse laag als uitgangspunt te nemen, maar daar minimaal twee lagen bovenop als uitgangspunt te nemen. U geeft aan dat standaard te doen en gemotiveerd af te wijken. Dat interpreteer ik zelf als een tenzij. Want soms hebben we bijvoorbeeld te maken met cultureel erfgoed waarin het niet passend is. Een ander punt waar we het natuurlijk ook vaak over hebben, je kan wel heel erg verdichten, maar dat betekent ook iets voor meer auto's. De parkeernorm blijft hetzelfde, dus dat zou eventueel betekenen meer auto's en dan past het soms niet meer. Dus we moeten altijd nog die ruimte houden om die afweging te doen. Als ik het zo mag lezen dat we het standaard doen, tenzij er redenen zijn om het niet te doen, dan kan ik daar goed mee uit de voeten. Met die interpretatie is het dus oordeel raad.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel. Ja, er zat een soort vraag in van de wethouder of ze het zo mocht lezen. Dat mag. Mij gaat het erom dat we een andere manier van denken hebben, dat we beginnen met die hogere laag en dat als er reden is, overigens vind ik parkeren niet zo'n goede reden. Daar moeten we dan andere oplossingen voor vinden. Maar dat we beginnen met die hogere lagen en dan kunnen we altijd nog besluiten om het niet te doen als daar redenen voor zijn, dus wat dat betreft zitten we op één lijn.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, helemaal goed. Zelf denk ik persoonlijk dat parkeren wel een belangrijk punt is, maar daar kunnen we nog het gesprek over voeren.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik steun de gedachte dat we slim moeten verdichten, dus we moeten meer woningen maken. Alleen vind ik de conclusie dat je dan altijd een hogere laag moet niet de juiste conclusie. Daarom heb ik de vorige raadsvergadering ook de motie ingediend om onder de 70 meter te bouwen. Ik denk namelijk dat je soms slim kan verdichten en dat hoeft dan niet per se hoog te zijn. Dus ik vind het wel belangrijk dat dat ook wordt meegewogen. Het gaat niet altijd om hoogte, het gaat om een slimme manier van stedenbouw, een slimme manier van woningen groeperen, en dat maakt een goede stad. Dus ik zou dat toch als kanttekening willen meegeven, niet om iets af te doen aan uw idee, want ik ben het dus eens met de geest, alleen vraag ik me dus af of dat altijd een extra laag moet zijn.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Kijk, het gaat mij erom, we bouwen gewoon bouwblokken met twee, drie lagen. We bouwen Nieuw Kralingen met drie lagen. We bouwen in de Houtlaan, dat is een prachtig voorbeeld. Aan de rechterkant bouwen we zes, zeven lagen. Aan de linkerkant bouwen we drie lagen. Daar gaat het me om. En als daar heel goede redenen voor zijn, prima. Maar de basis moet zijn dat we bouwen zoals dat hoort in een stad als Rotterdam met zo'n grote bouwopgave en zo'n grote hoeveelheid woningzoekenden.

De VOORZITTER. De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). De laatste motie 'Dubbelicoon aan de Schie', dat wij zowel de Van Nelle Fabriek als het Spartastadion optimaal laten profiteren van de gebiedsontwikkeling en met Sparta dus ook het gesprek aan te gaan voor de mogelijkheden om hun stadionuitbreiding te realiseren zodat dat hand in hand kan gaan met de gebiedsontwikkeling, dus dat heeft vooral ook die gezamenlijkheid in de afstemming en elkaar niet in de weg zitten. Daar kan ik goed mee uit de voeten. Ik lees dit ook dat het niet een oproep is om gemeentelijk geld in een stadionontwikkeling te steken. Dat wil ik toch even voor alle zekerheid vermeld hebben. Maar als ik dat ook zo mag lezen, dan is het oordeel raad.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan heeft wethouder Lansink-Bastemeijer nog twee moties denk ik.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel mevrouw de voorzitter. En ten onrechte, de motie van ChristenUnie over de Van Nelleknoop, 'Werken aan wederzijds vertrouwen' hoorde wel bij mij, want daar heb ik uitstekend overleg met de heer Van Dijk over gehad en die kan ik in de vorm zoals die door u is ingediend prima omarmen. Dank daarvoor. En 'Rondje Van Nelle'. Ja, als de Partij voor de Dieren deze fietswethouder, want ik houd heel erg van fietsen zoals u weet, ik doe het vaker dan de dienstwagen kan ik u zeggen, dan kan ik daar geen nee tegen zeggen. Dus uw aanbod heeft mij over de drempel gehaald om deze te omarmen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog vragen? Niet? Dan gaan wij snel door met het volgende agendaonderwerp. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, de toezeggingen, excuus. Ik heb nog een toezegging inderdaad. Ik ga hem er even snel bij pakken. Ja, twee toezeggingen van wethouder Lansink-Bastemeijer. Hij zegt toe de prioriteit te geven aan het creëren van P+R-locaties in het gebied en hij zegt naar aanleiding van de motie van GroenLinks inzake de quick wins toe dat hier al aan wordt gewerkt en zegt toe de raad te informeren over de voortgang daarvan. Hiermee sluit ik dit agendapunt.

6.3 *Het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark*

De VOORZITTER. Dan gaan we over naar agendapunt 6.3, het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark. Na dit punt schorsen we even voor een theepauze. Mevrouw Kockelkoren wil graag nu? Ik dacht, omdat wethouder Zeegers hier al zit dat we dat eventjes nog zouden kunnen afronden, maar die wil ook een kopje thee hoor ik net. Oké, we gaan even schorsen voor een theepauze, want als we allemaal een beetje suf worden, is dat ook niet de bedoeling. Ik schors.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik u vragen allemaal uw plaatsen in te nemen? Ook de wethouder. Ik heropen de vergadering en we zijn bij punt 6.3, het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik kan heel kort zijn. Ik heb namelijk één motie, want een langgekoesterde wens van bewoners is om een lift te hebben om het Dakpark op te kunnen. Het Dakpark is eigenlijk gewoon niet goed toegankelijk. Dat heeft een heel lange historie, die kent de wethouder ook vanuit zijn eerdere rol in West. Ik kom zelf ook uit West, dus ik ken dat hele verhaal ook, maar de wijkraad vraagt er nogmaals aandacht voor. We gaan nu ontwikkelen, we hebben Merwe-Vierhavens vanmorgen besproken, dus ik denk dat we die kansen moeten benutten om toch te kijken wat daar in de toekomst mogelijk is.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Bospolder in de lift

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark;

constaterende dat:

- het Dakpark niet toegankelijk is voor mensen in een rolstoel of scootmobiel;
- de wijkraad Bospolder-Spangen-Tussendijken heeft geadviseerd om een lift toe te voegen, waarmee het Dakpark voor iedereen toegankelijk wordt;
- de ontwikkelingen op de Kop van het Dakpark en in het Merwe-Vierhavensgebied zullen leiden tot veel nieuwe gebruikers van het park;

overwegende dat:

- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft in het voor iedereen toegankelijk maken van openbare ruimtes en groen;
- er in 2016 een openbare lift is geplaatst door de gemeente, maar dat die na veel defecten is verdwenen;
- de gebiedsontwikkelingen rondom het Dakpark een nieuwe kans geven om het Dakpark een lift te geven;
- Rotterdam een aanmoedigingsprijs heeft gewonnen voor toegankelijkheid, maar als doel moet hebben om de volgende keer de prijs te winnen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke manier de toegang van het Dakpark vanaf de Vierhavensstraat toegankelijk kan worden gemaakt voor mensen in een rolstoel, scootmobiel of met rollator;
- hierover uiterlijk voor de zomer van 2025 de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Voorzitter, sommige ontwikkelingen duren lang en zijn van de lange adem, want na 22 jaar de start van het ontwerp van het Dakpark, of misschien mag je zelfs wel teruggaan naar 1998, toen met het verdwijnen van het spooreplacement de discussie over de toekomst van het gebied op tafel kwam en waar het Havenbedrijf dacht aan winkels en woningen, dachten de bewoners aan groen en aan een park. En beide zaken konden verrassend genoeg toch gecombineerd worden. Het park en de winkels liggen er al weer eventjes, de oostelijke woonblokken staan nu ongeveer een jaartje opgeleverd, en de allerlaatste westelijke blokken staan nu in de startblokken om mee te beginnen, mits

we daar nog wat puzzelen op de grex om dit te realiseren. Maar met de ontwikkeling vanuit de corporatie met deze vernieuwde grex en het aantal woningen in het sociale segment omhoog, een forse pluk middenhuur, en niet in de laatste plaats een spectaculair ontwerp, zegt mijn fractie: doen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik zie dat de heer Vonk het woord wil.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel voorzitter. In Rotterdam voeren we al jaren strijd voor betaalbaar wonen en we zijn blij dat dit ook voor het college een hoofdprioriteit is, samen met bijvoorbeeld de bestrijding van armoede. Twee heel belangrijke pijlers denk ik in ons werk als raad en als college. En mooi dat we een Doorbouwfonds hebben, waarbij we bijdragen aan betaalbaar wonen. En met een bijdrage uit het Doorbouwfonds kunnen hopelijk nu ook na vandaag de bouw van sociale en middensegment woningen op het Dakpark dan van start. Voorzitter, jaren geleden heeft de raad met de motie 'Sparen voor magere jaren' de basis gelegd voor dit Doorbouwfonds. En met de motie die we nu indienen willen we afspreken dat als er geld overblijft op een project, dat dit terugvloeit in het Doorbouwfonds, zodat het beschikbaar blijft voor betaalbaar wonen. Want onze inzet is: geld dat voor betaalbaar wonen beschikbaar gesteld is, moet eigenlijk ook voor dat doel behouden blijven. Daarom de motie 'Doorbouwgeld blijvend benutten voor betaalbaar wonen', samen ingediend met de Partij voor de Dieren en mevrouw Verkoelen.

De VOORZITTER. Ik zie dat de heer Roskam hier een vraag over heeft.

De heer ROSKAM (lr). Ja, dank u voorzitter, een korte vraag ter verduidelijking. Want nu worden in principe de positieve en negatieve projecten met elkaar verrekend en met de laatste monitor ging volgens mij € 30 miljoen negatief en dat vanuit de algemene middelen. En als u zegt: ik wil van ieder positief project het geld apart houden, betekent het wel dat u extra geld uit de algemene middelen wilt halen om dus al die negatieve projecten te dekken en dat u dus minder geld voor allerlei andere onderdelen overhoudt, van zorg tot veilig. Is dat ook een bewust onderdeel van deze keuze voor uw Doorbouwfonds?

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, wij zeggen eigenlijk: de twee belangrijke pijlers in ons werk zijn betaalbaar wonen en armoede. Wij hebben er ook altijd voor gepleit dat als er bijvoorbeeld geld overblijft in een jaar op armoede, dat dat dan ook niet naar de algemene middelen gaat, maar dat echt een hekje erom gaat, en dat het beschikbaar blijft voor armoede. Daarover heeft de raad zich ook al eens uitgesproken. En zo vinden we ook dat voor deze prioriteit, dat wat ons betreft echt een topprioriteit is, ook dat geld beschikbaar blijft juist voor dat kunnen doorbouwen. En dat dus niet bijvoorbeeld projecten die nu tekortkomen, dat we dan gaan zeggen: ja jammer, daar hebben we nu dan even te weinig geld voor, dat er misschien wel was geweest als we bij een project waar geld was overgebleven, dat hadden gereserveerd voor het doorbouwen.

De VOORZITTER. Geen reactie meer van de heer Roskam.
De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Doorbouwgeld blijvend benutten voor betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het voorstel 'Herziening grex Vierhavenstrip wegens wijziging Kop Dakpark'

constaterende dat:

- Rotterdam grote behoefte heeft aan betaalbare woningen;
- het project Kop Dakpark voort kan dankzij een bijdrage van € 1,5 miljoen uit het Doorbouwfonds;
- hierdoor snel sociale en betaalbare woningen gerealiseerd kunnen worden;
- mogelijk in de toekomst een meeropbrengst in het project ontstaat tussen € 0 en € 1,2 miljoen;
- de middelen in het Doorbouwfonds vrijwel allemaal gelabeld zijn voor verschillende projecten;
- er dus geen nieuwe projecten in aanmerking komen voor steun uit het Doorbouwfonds;

overwegende dat:

- ook in de toekomst vraag zal zijn naar betaalbare woningen en er mogelijk projecten een beroep op het Doorbouwfonds willen doen;
- als blijkt dat een project door meeropbrengsten minder Doorbouwgeld nodig heeft dan aanvankelijk was gedacht, het heel redelijk is dat de Doorbouwgelten terugvloeien naar het Doorbouwfonds;

verzoekt het college:

- eventuele meeropbrengsten van Kop Dakpark – en andere projecten die een bijdrage uit het Doorbouwfonds hebben ontvangen – terug te laten vloeien in het Doorbouwfonds zodat deze gelden opnieuw ter beschikking komen om meer betaalbare woningen te kunnen realiseren;
- hierover te rapporteren aan de raad via de reguliere instrumenten in de P&C-cyclus, waaronder de Monitor Grondexploitatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Anderen, niet? Dan kijk ik even naar wethouder Zeegers of zij al kan antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het is inderdaad fantastisch dat we als de stemmingen akkoord gaan met deze grondexploitatie dan volgende week de paal gaan slaan van dit project, dus daar zie ik enorm naar uit, want het heeft lang geduurd en het wordt een fantastisch woongebouw aldaar. Ik heb één motie die gaat over het terugvloeien, mocht er geld over zijn, dat dat niet naar de algemene middelen gaat maar terug naar het Doorbouwfonds. Van de heer Vonk van de ChristenUnie. Die moet ik ontraden, omdat onze financiële spelregels zo zijn dat alles wat overblijft naar de algemene middelen terugvloeit. Zo hebben we dat met elkaar afgesproken, dus dat geldt ook in dit geval, dus ontraden.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Eén motie voor mij, 'Bospolder in de lift'. De titel van de motie is niet helemaal congruent meer met waar u mij toe oproept, want waar u mij toe oproept, is veel beter namelijk. Want ik zie weinig kansen met een lift, dat hebben we al eens een keer eerder geprobeerd. Dat is een doorslaand succes geweest, niet dus. Dat hebben we ook weer weg moeten halen. Maar kijken hoe je dat bijvoorbeeld meanderend zou kunnen doen, dat was in de eerste fase van het Dakpark sowieso al de gedachte, daar wil ik heel graag aan werken, want dat park is prachtig en hoe meer mensen daar gebruik van kunnen maken, hoe beter, en dus ook mensen met een beperking die daar wat hulp bij nodig hebben. Daar wil ik graag een onderzoek naar doen, dus dank voor deze motie. Daar wordt West alleen maar beter van. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan kijk ik even rond of er nog vragen zijn. Dat is niet het geval. Dan eindig ik dit agendaonderwerp.

6.4 *Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht'*

De VOORZITTER. Dan gaan we over naar 6.4, het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht'. De wethouder komt smooth aangelopen, dus dat gaat helemaal prima achter elkaar door. Dan vraag ik aan de heer Crielaard of hij het woord wil.

De heer CRIELAARD (lr). Dank voorzitter en dank ook aan de wethouder voor het toezenden van het 010 Fit'R plan. Een sympathiek plan, echter bekruipt mij wel het gevoel van: wat pakken we hier nu precies aan? Er wordt echt ingezoomd op een driemaal specifieke doelgroep. Ten eerste de 4- tot 12-jarigen, ten tweede de kinderen met overgewicht en ten derde de kinderen in speciale wijken. Dat voelt voor mij toch echt wel als een soort symptoombestrijding en niet het oplossen van het probleem. Want het probleem ligt wat ons betreft toch echt bij de opvoeding. En ligt dat probleem dan bij ons of ligt dat probleem bij de ouders? Leefbaar Rotterdam is van mening dat die opvoeding bovenal een taak is van

de ouders en niet van de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk om de ouders te faciliteren, te informeren en te adviseren bij de opvoeding. Voorzitter, daarom vraag ik de wethouder: verschuif de aandacht van de symptomen naar het probleem. Neem de taak van de ouders niet over maar sta ze bij. Daarmee bedien je de hele jeugd, niet alleen de 4- tot 12-jarigen, en ook niet alleen de wat zwaardere kinderen en ook niet in speciale wijken, maar besteed uw aandacht op de preventie door informatie en advisering van de ouders. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan kijk ik naar mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. Deze week was volop in het nieuws dat het aantal kinderen met overgewicht naar verwachting flink zal stijgen. En ook werd hierbij duidelijk aangegeven dat als zoveel kinderen overgewicht hebben, we het dan niet meer over een individueel probleem moeten hebben, maar over een collectief probleem dat we ook collectief moeten oplossen. Daar denkt dit college helaas anders over, aangezien er nu gewacht wordt tot kinderen individueel overgewicht hebben voordat actie wordt ondernomen. Bij deze aanpak ontbreekt het dan ook nog eens aan concrete doelstellingen om te kunnen zien of dit programma beter werkt dan andere al bewezen effectieve interventies. Daarom roepen we in de motie 'Eerst doelen stellen, dan doelen halen' op om die concrete doelstellingen wel op te stellen. Daarnaast dienen we de motie '010 Fitter dan Lekker Fit!' in om als minimale doel te hebben dat de BMI van de kinderen in Rotterdam moet dalen. De prestatie van 'Lekker Fit!' om de BMI onder kinderen gelijk te houden was voor dit college onvoldoende. Als je Lekker Fit! nu stopt, dan moet het alternatief natuurlijk wel beter zijn.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. 010 Fitter dan Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht';

constaterende dat:

- het Lekker Fit! programma stopgezet is omdat het resultaat dat overgewicht onder Rotterdamse kinderen gelijk gebleven is, onvoldoende werd bevonden;

overwegende dat:

- overgewicht onder kinderen in Rotterdam tijdens de looptijd van het Lekker Fit! programma gelijk is gebleven, tegen de landelijke trend in waar overgewicht onder kinderen steeg met 15,4%;
- het nieuwe programma 010 Fit'R op zijn minst net zo goed moet werken als de bewezen effectieve methode LekkerFit;

verzoekt het college:

- als doelstelling voor 010 Fit'R op te nemen dat het gemiddelde BMI van alle Rotterdamse kinderen daalt ten opzichte van 1 januari 2025;
- hierover te rapporteren bij de evaluatie van 010 Fit'R;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en M.E. Vogelaar

Motie 2. Eerst doelen stellen dan doelen halen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.4 Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht';

constaterende dat:

- het nieuwe 010 Fit'R geen afrekenbare doelstellingen heeft opgenomen, zoals het aantal kinderen dat bereikt wordt en wanneer deze beter bewegen en eten;

overwegende dat:

- doelstellingen nodig zijn om het programma te kunnen beoordelen op effectiviteit, zowel door experts als door de gemeenteraad;
- doelstellingen daarbij kunnen bijdragen aan de ambitie om zoveel mogelijk kinderen te helpen bij hun gezonde levensstijl;
- het 010 Fit'R programma in 2026 afloopt en er dan een keuze gemaakt moet worden om door te gaan met het programma of voor een andere interventie te kiezen;
- de vergelijking van het 010 Fit'R programma met andere bewezen effectieve interventies alleen mogelijk is wanneer de effectiviteit van het 010 Fit'R programma getoetst kan worden;

verzoekt het college:

- afrekenbare doelstellingen op te nemen in het 010 Fit'R programma zodat het programma getoetst kan worden op effectiviteit;
- deze doelstellingen te betrekken bij de evaluatie van het 010 Fit'R programma in 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en M.E. Vogelaar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Even kijken wie er nog op mijn lijst staat. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Afgelopen maandag, en mevrouw Bokhove refereerde er al aan, publiceerde het RIVM een alarmerend rapport. De verwachting is dat in 2050 65% van de Nederlanders overgewicht heeft, waarin de grootste toename van overgewicht wordt verwacht in de leeftijdscategorie 18 tot en met 44 jaar. De kinderen die vandaag op de basisschool zitten, zijn in 2050 dertigers. Die vallen dus precies in die categorie waar de grootste toename wordt verwacht. De keuze van het college om vanuit bezuinigingsoogpunt het programma Lekker Fit! te beëindigen, zal zowel op de korte als lange termijn juist leiden tot hogere maatschappelijke kosten. Want met een klassikale aanpak en door op een positieve manier het belang en plezier van bewegen en een gezonde leefstijl aan kinderen te leren, leg je de basis voor een fit leven. Het is wat de PvdA betreft echt zonde dat het nieuwe programma 010 Fit'R zich enkel en alleen richt op kinderen die al overgewicht hebben of obese zijn. Daarom dienen we een motie in. Dan voorzitter, de beweegnorm. Een derde van de basisscholen voldoet niet aan de beweegnorm op landelijk gebied. Dit is een conclusie van onderzoek van het Mulier Instituut. Ik heb naar aanleiding van dit onderzoek ruim een maand geleden schriftelijke vragen gesteld of alle Rotterdamse scholen voldoen aan de beweegnorm van twee uur per week. Ik wacht nog op antwoord. Dat is wel bezwaarlijk, want ik had de antwoorden graag bij dit debat betrokken. Kan de wethouder dan hier-en-nu in de raad aangeven of alle Rotterdamse basisscholen aan de beweegnorm voldoen? Dan tot slot schoolzwemmen. Rotterdam scoort onder het landelijk gemiddelde van kinderen die bij het verlaten van de basisschool een zwemdiploma op zak hebben. Door het afschaffen van Lekker Fit! zijn er geen mogelijkheden meer voor de inzet van het derde beweegmoment voor schoolzwemmen. Schoolzwemmen bereikt direct alle kinderen, neemt financiële drempels weg voor ouders en zorgt voor een beweegmoment. Daarom dien ik een motie in die het college vraagt te onderzoeken op welke wijze een derde beweegmoment specifiek voor schoolzwemmen geïntroduceerd kan worden op alle basisscholen in Rotterdam.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Alle Rotterdamse kinderen lekker fit op school

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van 'het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht;

constaterende dat:

- voldoende bewegen en een gezonde levensstijl voor alle kinderen in Rotterdam belangrijk is;
- het RIVM¹ verwacht dat het aantal mensen met overgewicht verder zal toenemen, met een grootste stijging onder jongeren;

- het percentage kinderen van 4 tot 12 jaar sinds de start van Lekker Fit! in 2005 in Rotterdam stabiel is gebleven, terwijl deze op landelijk niveau is toegenomen;
- er met het beëindigde langlopende programma Lekker Fit! een brede, klassikale aanpak op 86 basisscholen in Rotterdam was;

overwegende dat:

- met het nieuwe programma 010 Fit'R de focus enkel komt te liggen op kinderen met overgewicht of obesitas;
- het voorkomen van overgewicht minstens net zo relevant is als het terugdringen ervan;
- de toespitsing van 010 Fit'R op kinderen met overgewicht en obesitas een stigmatiserend effect kan hebben waardoor deze kinderen zich (nog) onzekerder gaan voelen over hun lichaam;
- de schoolklas de meest laagdrempelige en effectieve manier is om voor alle Rotterdamse kinderen tijd en aandacht te besteden aan bewegen en een gezonde leefstijl;
- er op de website van Lekker Fit! nog altijd veel aanbod te vinden is voor scholen om ook na 2025 te gebruiken;

verzoekt het college:

- te borgen dat op Rotterdamse basisscholen alle kinderen voldoende bewegen en er actief aandacht is voor een gezonde levensstijl en het tegengaan van overgewicht;
- het (les)aanbod dat reeds wordt aangeboden op de website van Lekker Fit! beschikbaar te houden voor basisscholen;
- de raad hierover uiterlijk bij Voorjaarsnota 2025 te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, J. Bokhove en S. van de Peppel

¹ rapport 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024' (24-11-2024)

Motie 4. Schoolzwemmen drijvende houden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van '10 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht';

constaterende dat:

- in Rotterdam 87% van de kinderen (2016) bij het verlaten van de basisschool een zwemdiploma heeft en daarmee onder het landelijke gemiddelde van 95% scoort;
- slechts 40% van de kinderen op Rotterdam-Zuid een zwemdiploma heeft;
- schoolzwemmen landelijk geen standaard onderdeel van het bewegonderwijs op basisscholen is;

overwegende dat:

- er door het afschaffen van het programma Lekker Fit! er geen mogelijkheid meer is voor de inzet van het 3^e beweegmoment voor schoolzwemmen;
- het de verwachting is dat bij gebrek aan een 3^e beweegmoment het aantal scholen dat schoolzwemmen aanbiedt, zal afnemen;
- de kosten van zwemlessen voor ouders de voornaamste reden is om hun kind niet op zwemles te doen;
- de bestaande tegemoetkomingen voor de kosten van zwemles zoals via Stichting Meedoen in Rotterdam niet altijd goed bekend zijn bij ouders;
- schoolzwemmen direct alle kinderen bereikt, de financiële drempel wordt weggenomen voor ouders en het tegelijkertijd voor een beweegmoment zorgt;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze een 3^e beweegmoment specifiek voor schoolzwemmen geïntroduceerd kan worden op alle basisscholen in Rotterdam, welke financiële gevolgen dit heeft en hierover uiterlijk bij de Voorjaarsnota aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ja, de heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Dank u wel voorzitter. De Rotterdamse VVD is geen enthousiast voorstander van de nieuwe inrichting van dit plan. Mevrouw Vogelaar verwees er ook al even naar. Je bent je nu eigenlijk aan het richten op de probleemgevallen. En uit eigen ervaring kan ik zeggen dat afvallen als kind een stuk ingewikkelder is dan slank blijven als kind. En in de ideale wereld zou de Rotterdamse VVD dan ook veel geld in allerlei scholen steken om zoveel mogelijk sport en beweging aan te moedigen. We leven helaas niet in een ideale wereld. We kunnen elke euro maar één keer uitgeven en er zijn ook heel veel andere dringende maatschappelijke problemen die inzet van de gemeente vragen en als je dan toch moet bezuinigen, en dat vindt niemand leuk, is het denk ik toch dan het beste of de minst slechte oplossing om het geld dan maar te richten op de probleemgevallen. Dus zonder enthousiasme zal de VVD wel instemmen met dit plan. Wat ik vandaag hoop te doen, naast dus die schoorvoetende instemming, is ook ouders op het hart drukken en eigenlijk iedereen in de samenleving op het hart drukken, dat je niet alleen naar de overheid kan kijken als het gaat om gezondere keuzes. Mevrouw Bokhove gaf zojuist aan dat dit eigenlijk een collectieve oplossing vraagt en ik ben dat hartstochtelijk met haar oneens. Ik denk dat het echt vraagt om heel veel individuele oplossingen. Als wij uiteindelijk willen dat ouders hun kinderen opvoeden met het idee dat voeding echt iets is waar je heel bewust mee bezig moet zijn, dat je kinderen meeneemt de keuken in, dat je kinderen meeneemt met boodschappen doen, en niet alleen neerzet voor het tekenfilmapparaat maar daadwerkelijk uitlegt wat nu eigenlijk gezonde keuzes zijn, op wat latere leeftijd ze verplicht om bij een sportclub te gaan, alleen nog even uit te zoeken welke sportclub, en als wij ernaartoe werken dat iedereen begrijpt dat het plannen van maaltijden en het uitrekenen van voedingswaardes niet iets naars is maar iets leuks en belangrijks en iets goeds is, want je hebt maar één lichaam waar je voor kan zorgen, dan gaan we denk ik de goede kant op. En is het nu echt de taak van de overheid om dat te doen of is dat misschien een verantwoordelijkheid die we allemaal zouden moeten pakken en dus niet alleen gaan kijken naar wat de overheid kan doen om jezelf gezond te houden, maar wat kunnen mensen nu zelf doen om zichzelf en elkaar gezond te houden.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft een vraag.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, want het is natuurlijk best belangrijk hoe al die ouders, wij zien natuurlijk heel erg allemaal sterke ouders en kansrijke kinderen, en daarvan zien we juist dat in Rotterdam het soms aan kennis en kunde ontbreekt om dat ook aan je kinderen te bieden. En dat betekent dat je bij de consultatiebureaus bijvoorbeeld al begint met goede informatie. En dat is dus niet een-op-een, dat is dus dat je dat aan alle ouders biedt. Dat is niet maatwerk, en ik denk dat u nu vergeet dat om dit thuis individueel in een gezin uit te kunnen voeren, dat er altijd stappen voor zitten. Dat is het goede voorbeeld op school, collectief, dat is integrale informatie, ouderavonden. Ik ben het hartgrondig met u oneens dat het allemaal zomaar achter die voordeur vanzelf goed verloopt.

De VOORZITTER. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Nu heb ik niet gezegd dat het vanzelf goed komt. Ik denk juist dat de overheid een waardevolle rol kan spelen, bijvoorbeeld door toch met supermarkten in gesprek te gaan over de hoeveelheid troep die ze aanbieden versus de hoeveelheid gezonde producten die ze aanbieden. Staatssecretaris Karremans is daar toevallig mee de kar op gegaan deze week. Maar uiteindelijk is er één iemand die het mandje inlaadt, en dat zijn de mensen zelf. Dat zijn de klanten. Als wij niet kinderen en volwassenen ook, leren dat die gezonde keuzes uiteindelijk op hun bordje terechtkomen waardoor ook die gezonde producten op hun bord komen, dan pas gaan we vooruitgang bereiken. Dus dat gaat niet vanzelf goed, de overheid zal daar echt een rol in moeten spelen. En nogmaals, ik ben niet zo enthousiast met het afslanken van het plan zoals het er lag, maar uiteindelijk moeten wij ook als deelnemers van de samenleving iedereen aan elkaar vertellen: het is niet de overheid die gaat zorgen dat jij gezonder leeft. Je gaat daar zelf voor zorgen, en dat is maar goed ook.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ik ben wel benieuwd hoe de heer Verweij dan kijkt naar de maatschappelijke kosten die dus het afslanken, ik zou zeggen een grappig gekozen woord ook, van Lekker Fit! op de lange termijn betekent, omdat je juist nu een hele groep kinderen mist die niet nu overgewicht hebben of obees zijn, maar dat mogelijk in de toekomst wel hebben en dat ook de verwachting is vanuit het RIVM, wat vaak leidt tot veel hogere zorgkosten.

De VOORZITTER. De heer Verweij. Ik wijs er wel op dat het een tweeminutendebat is. U heeft dit debat hopelijk ook in de commissie gevoerd, dus kort en bondig antwoorden graag.

De heer VERWEIJ (vvd). Dat kan ik helemaal niet voorzitter. Nee, het korte antwoord is als volgt. Ik hoop dat deze terugschaling van het programma niet betekent dat er verder niets verandert, dat iedereen maar doorgaat zoals hij doorging, maar dat dit dan misschien een keerpunt is naar een samenleving die zich daadwerkelijk bewust is van het belang van dus inderdaad zelf investeren in het vergaren van kennis, in het maken van die bewuste keuzes, elkaar daarop aanspreken. En dat dit terugschalen van het plan juist een aanmoediging is voor mensen om te zeggen: hé wacht even, de overheid gaat het niet voor me doen, ik zal het zelf moeten doen.

De VOORZITTER. Tot slot, ja, afrondend.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Afrondend voorzitter, ik denk dat wij daar dan over van inzicht verschillen. Dus dank voor de opheldering.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Anderen? Ja, de heer Kind.

De heer KIND (volt). Dank u wel voorzitter. We zien eigenlijk opnieuw een patroon waarin we de zorg toekomstbestendig willen organiseren. En dan noemen we allemaal zaken, van: we gaan de beweging naar de voorkant maken, we gaan de sociale basis versterken en we gaan preventie stimuleren. Dat zien we eigenlijk in elke discussie terug. Tegelijkertijd zien we ook dat de middelen voor preventie omlaaggaan en de middelen naar de sociale basis omlaaggaan. Dus we zijn eigenlijk continu aan het praten over een maatschappelijke transformatie maar we maken hem eigenlijk niet. En hier wordt het dus ook heel duidelijk zichtbaar dat we ons niet richten op alle jongeren, maar dus vooral op de jongeren die op dit moment met overgewicht te kampen hebben. En inderdaad, wat het RIVM liet zien, 65% in 2050 was het volgens mij. Dat zijn heel shockerende getallen en daarom moeten we wel creatief zijn. En ik zou twee vragen willen stellen. Ten eerst het buitenspeelbeleid. We weten dat heel veel gemeenten dat hebben. Hoe staat dat er bij ons voor? Wat voor visie hebben we daarop en hoe willen we dat nu specifiek gaan stimuleren in de komende periode? Want we weten dat dat ook een wens is van heel veel Rotterdammers. Het tweede punt, wij waren in Denemarken en daar hadden ze een best wel mooi initiatief. Daar kon je één keer lid worden, je kreeg een pas of je werd lid van een vereniging, en daarmee kon je voor drie maanden lang van alle verenigingen gebruikmaken. Van de roeivereniging tot volleybal tot squash, het maakte niet zoveel uit. Ook bij de voetbalvereniging. Hoe kijken we naar dit soort initiatieven waar je je dus heel breed kan oriënteren op een voetbalvereniging? We hebben ook één motie. Dat is als we kijken naar al die topsportevenementen die we op dit moment in de stad hebben en hoe populair die zijn en hoe die leven in de stad, dan denken wij dat dat heel mooie initiatieven zijn om daar allerlei initiatieven omheen te kunnen organiseren voor onze jongeren en daarom dienen we de motie 'Ren je rot in Rotterdam' in. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Ren je helemaal rot in Rotterdam

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt '6.4 010 Fit'R';

constaterende dat:

- in vergelijking tot de landelijke cijfers de overgewichtcijfers onderen kinderen in Rotterdam hoog zijn¹;
- Lekker Fit! overgaat in een nieuwe aanpak voor kinderen met overgewicht 010 Fit'R;
- de Rotterdamse aanpak 010 Fit'R beperkt nadruk legt op de verbinding met grote sportevenementen in de stad;

overwegende dat:

- sport en beweging belangrijke factoren zijn voor een gezonde levensstijl en meer mentale veerkracht;
- de aanwezigheid van grote sportevenementen, zoals de DSW Bruggenloop en de Schouten Zekerheid de Kuip Run, een mooie kans is voor kinderen om zich actief in te zetten voor hun gezondheid, zowel fysiek als mentaal, als mede voor hun welzijn;
- het betrekken van kinderen en jongeren bij deze iconische Rotterdamse sportevenementen bijdraagt aan hun binding met de stad en met elkaar;

is van mening dat:

- Rotterdam de kracht van haar iconische sportevenementen proactiever moet inzetten om te inspireren en hen te motiveren tot een actieve en gezonde levensstijl;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met organisaties die grote sportevenementen in Rotterdam organiseren, zoals de DSW Bruggenloop en de Schouten Zekerheid de Kuip Run, met als doel kinderen en jongeren op sportieve manieren te betrekken;
- over de uitkomsten hiervan te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

¹ <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/97bbb2e0-dc8b-49ea-895e-8d05b477d828?documentId=e2b181e2-ceb2-4bdd-983e-89368397d2d5>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk). Voorzitter, het plan 010 Fit'R is wat mijn fractie betreft een ambitieus plan, dat onder andere gericht is op het terugdringen van overgewicht bij kinderen. We zijn blij dat het plan inzet op laagdrempelige en toegankelijke begeleiding. Daarnaast is het goed dat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande sportinfrastructuur. Dit zorgt ervoor dat de overgang naar het reguliere sportaanbod soepel verloopt zodra de begeleiding stopt. Ook zijn we tevreden dat ouders actief worden betrokken bij de begeleiding. Dit is cruciaal omdat zij zo inzicht krijgen in wat goed is voor het kind en ondersteund worden bij het creëren van een gezondere leefstijl voor het hele gezin. Verder is het goed dat er vanaf de start van het project wordt gemonitord wat de resultaten zijn. Dit stelt ons in staat om tijdig in te spelen op wat wel en niet werkt. Bij eerdere projecten zoals Lekker Fit! was dit helaas niet het geval. Het is goed om te zien dat hier nu wel beter op wordt gelet. En voorzitter, tijdens de commissie stelde de heer Elbay al voor om mensen met een voorbeeldfunctie te betrekken bij dit plan. Ik moest daarbij meteen denken aan Soufiane Touzani en zijn organisatie FC STRAAT. Touzani is voor veel Rotterdamse kinderen een groot voorbeeld en ik heb persoonlijk gezien welke enorme impact hij heeft op de pleintjes en de kinderen die daar spelen. Ik raad iedereen aan om eens een keer die filmpjes online op YouTube te gaan bekijken. Dan kun je zelf met eigen ogen het verschil zien en wat voor impact hij echt op die pleinen heeft. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook of hij bereid is om in gesprek te gaan met rolmodellen uit de stad, zoals Soufiane Touzani, en hen actief te betrekken bij de uitvoering van 010 Fit'R. Graag een reactie. En voorzitter, tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat het belangrijk is om vooraf duidelijke afspraken te maken en richtlijnen mee te geven aan de betrokken organisaties over hoe de doelgroepen, in dit geval de kinderen, worden bereikt. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvvd). Ja voorzitter, in de commissie zei ik het ook al en ik ga het nog een keer benadrukken, geen enkel kind wil de uitzondering zijn. Geen enkel kind. En als er één plek is waar we alle kinderen bereiken, dan is dat op school. En daarom hebben wij twee voorstellen om toch preventief te gaan werken en dan wel op scholen, maar dan niet met de werkdruk en de werklust op de

leerkrachten, maar juist op andere organisaties die juist werklast en werkdruk weg kunnen nemen. Een van de voorstellen is een gezonde lunch op school. Jong geleerd is namelijk oud gedaan. En als wij als gemeente kunnen faciliteren dat er een gezonde lunch, in samenwerking met ondernemers en ouders hè, met bijdrage, op tafel staat bij de overblijf, dan hebben wij direct invloed en jong geleerd is oud gedaan. Ten tweede vinden wij kooklessen ook een heel goed idee, omdat kooklessen sowieso voldoen aan kerndoelen. Dus er wordt gewerkt aan kerndoelen over meten, wegen, boodschappenlijstjes maken, een recept volgen, dus er wordt aan ontzettend veel doelen gewerkt, zonder dat dit extra druk op de leerkrachten legt. En tegelijkertijd leren we alle kinderen preventief gezond koken. Wat ons betreft zijn dit twee heel goede voorstellen.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Gezonde lunch op school

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht';

constaterende dat:

- niet iedereen toegang heeft tot gezonde voeding;
- de kosten van ongezonde voeding soms lager zijn dan de kosten voor gezonde voeding;
- hierdoor ongezonde voeding toegankelijker is;

overwegende dat:

- dit voor ongelijkheid tussen kinderen zorgt;
- gezonde voeding voor iedereen beschikbaar zou moeten zijn;

verzoekt het college:

- kinderen, die tussen de middag op school overblijven, een duurzame en gezonde lunch op school aan te bieden;
- te onderzoeken of hiervoor een samenwerking mogelijk is met lokale ondernemers of zorgverzekeraars;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.E. Vogelaar, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun en J. Bokhove

Motie 7. Preventief koken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht';

constaterende dat:

- het makkelijker wordt om duurzaam en gezond te eten, wanneer je weet hoe je dit zelf klaar kan maken;
- dit preventieve werking heeft tegen overgewicht;
- preventie ook begint bij onderwijs;

overwegende dat:

- het curriculum van scholen al vol is en er veel extra curriculaire taken zijn;
- kooklessen niet moeten bijdragen aan een hogere werklast voor scholen;
- er organisaties zijn die al veel kennis in huis hebben over het organiseren van kooklessen;
- op sommige scholen in Rotterdam al kooklessen worden verzorgd;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om in samenwerking met verschillende organisaties gezonde kooklessen op scholen aan te bieden;
- hierbij de "best practices" van scholen in Rotterdam, die al kooklessen aanbieden, te gebruiken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.E. Vogelaar, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun en J. Bokhove

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk of er nog anderen zijn die het woord willen voeren. Ja, de heer Elbay.

De heer ELBAY (d66). Ja, dank voorzitter, uitgebreid besproken in de commissie, en daar heb ik inderdaad ook de vraag gesteld aan de wethouder om influencers in te zetten die ook een rolmodel zijn in Rotterdam maar ook onder kinderen. En dan ben ik het toch niet eens met de heer Akhatab om al die filmpjes terug te kijken op YouTube. We moeten af van beeldscherm, en laat de kinderen vooral buitenspelen. Dus mijn insteek was om die influencers naar de schoolpleinen te halen, naar de speelplaatsen te halen, dus ik ben benieuwd hoe de wethouder hiernaar kijkt. En een laatste vraag gaat over de subsidie. Er komt weer een subsidieoket bij waar de sociaal ondernemers een beroep op kunnen doen. Zijn er kaders bepaald door het gemeentebestuur en wat zijn die kaders? Zou u dat met ons willen delen? Tot zover.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Nee? Dan kijk ik even, wethouder Achbar kan als eerste antwoorden.

De heer ACHBAR (denk). Ja, dank voorzitter. Een mooi onderwerp, een lang proces, van een oud programma naar een nieuw programma, op dit moment 010 Fit'R, dat vooral gericht is op kinderen met overgewicht maar ook om bij te dragen aan de motorische ontwikkeling, gericht op het individu maar ook wel in groepsverband, maar wel wijkgericht, vanuit een duurzame gedachte dat er ook doorverwezen wordt naar een bepaald traject dat kinderen ook lid worden van een sportvereniging om blijvend te investeren in hun leefstijl en gezondheid. Voorzitter, ik heb niet zoveel vragen, maar voordat ik naar de moties ga, wil ik ze toch eerst even doen. Om te beginnen, grappig dat daar een discussie ontstond tussen schermtijd, buitenspeelbeleid en wat onze visie is op het inzetten van influencers. Overigens kan ik u vertellen dat die filmpjes van die influencer ook aansporen om uiteindelijk buiten te gaan spelen, dus het zou ook een mooie combinatie kunnen zijn door eerst die filmpjes ter inspiratie op te doen en vervolgens naar buiten te gaan. Dus ik kan u aanraden om ze uw kinderen te laten zien, want het is soms goed dat ze dan geïnspireerd worden om uiteindelijk buiten te kunnen spelen. Als het gaat om het buitenspeelbeleid en of we dat zo specifiek hebben. We hebben straks wel onze nieuwe speeltuinvisie, van: hoe gaan we dat inrichten, hoe gaan we om met onze speeltuinen en hoe zorgen we ervoor dat die zo aantrekkelijk zijn dat veel kinderen buitenspelen? Ik weet dat Jantje Beton als organisatie daar heel veel op inzet, en dat is echt wel een van onze samenwerkingspartners die we gebruiken om daar goed op in te zetten. We weten dat als kinderen buitenspelen dat dat ook bijdraagt aan een betere gezondheid, betere motoriek. We proberen onze buitenruimte ook zodanig in te richten dat het ook aantrekkelijk is voor die kinderen om op die manier hun tijd in te vullen en niet alleen achter het scherm. Dus heel specifiek, er is geen buitenspeelbeleid, althans ik ken het niet. Maar ik zie het wel als speeltuinvisie die er aankomt, dus wellicht dat we dat moment ook kunnen gebruiken om te kijken hoe we nog meer kinderen op een leuke manier op straat krijgen, wat bijdraagt aan de doelstelling van dit programma. Dan had u wat mij betreft niet naar Denemarken hoeven te gaan om inspiratie op te doen als het gaat om de driemaandenkaart, om het zo maar te noemen. Omdat wij hier een fantastisch instrument hebben, hetend SwapGym, waarbij kinderen via een app gebruik kunnen maken van allerlei sportfaciliteiten om daarmee kennis te maken om vervolgens lid te worden van een specifieke sportvereniging. Dus wij lopen heel erg vooruit daarin. Jammer van die CO₂-uitstoot. Goed, dan de inzet van rolmodellen. Ik neem hem mee, ik kan niet toezeggen hoe we dat vorm gaan geven en of daar ruimte is. Ik zie wel de meerwaarde. We gebruiken al heel veel rolmodellen voor allerlei programma's die we hebben, wat ook bijdraagt aan het buitenspelen. We hebben een totaal nieuw programma, opjouwplein.nl, ook in samenwerking met FC STRAAT, om kinderen te stimuleren buiten te spelen, en daar is zo'n rolmodel dat u specifiek noemt aan gekoppeld. Dus we zetten zoveel mogelijk in. Het kan niet altijd, maar ik neem hem wel mee in de afweging bij dit programma, zonder daar een keiharde toezegging in te doen. Dan de laatste vraag, zijn er subsidiekaders hoe die sociaal ondernemers daar gebruik van maken? Ja, als dit wordt vastgesteld dan zal er een subsidiekader komen. Het wordt vastgesteld door het college en daar gaan we bekendheid aan geven zodat partijen

daar gebruik van kunnen maken. In die volgorde. Dan de moties voorzitter. GroenLinks, '010 Fitter dan Lekker Fit!' Als doelstelling voor 010 Fit'R op te nemen dat het gemiddelde BMI van alle Rotterdamse kinderen daalt ten opzichte van 1 januari 2025. De motie ga ik ontraden. Een daling ten opzichte van 1 januari 2025 nemen we niet op als doelstelling. Hiervoor is de tijdsspanne gewoon te kort. De komende twee jaar, dus 2025 en 2026, dat is ook tevens de totale looptijd van deze subsidieregeling, het betreft immers de opstartfase van de nieuwe aanpak, waarbinnen de focus ligt op het evalueren van het proces. We kijken bijvoorbeeld naar het bereiken van het aantal kinderen, zowel instroom als uitstroom, maar ook zeker naar betrokkenheid van ouders. Daar werd hier even aan gerefereerd, en de ervaring van aanbieders en werkzame elementen van de begeleidingsprojecten. Na deze periode zullen we de aanpak op basis van de werkzame elementen en geleerde lessen bijstellen, waar nodig. Wel zullen we de BMI overgewichtstrend longitudinaal over de gehele populatie kinderen in Rotterdam blijven volgen. Dan voorzitter, motie 2, ook van GroenLinks, 'Eerst doelen stellen, dan doelen halen', afrekenbare doelstellingen op te nemen in het 010 Fit'R-programma. We nemen geen afrekenbare doelstellingen op omdat 010 Fit'R een lerende aanpak betreft. We werken met EMC aan een onderzoeksopzet, daar hebben we het uitgebreid over gehad in de commissie, waarbinnen we een set van indicatoren zullen opstellen om de aanpak van 010 Fit'R te kunnen evalueren. En deze indicatoren geven ons inzicht in wat wel en wat niet werkt in de praktijk. Op basis van deze uitkomsten zullen we na twee jaar de geleerde lessen meenemen voor het, waar nodig, ook weer bijsturen van de aanpak voor daaropvolgende jaren. Dan voorzitter, de motie van de PvdA, 'Alle Rotterdamse kinderen lekker fit op school'. Die vraagt te borgen dat op Rotterdamse basisscholen alle kinderen voldoende bewegen en er actief aandacht is voor een gezonde leefstijl en het tegengaan van overgewicht. Een mondvul, ik ga hem wel ontraden. Voor wat betreft voldoende bewegen op school zijn basisscholen wettelijk gehouden aan het geven van minimaal twee verplichte gymlessen op school. En wat wij als gemeente daar bovenop extra doen is sporten en bewegen stimuleren, door bijvoorbeeld wel de mogelijkheid van SSV beschikbaar te stellen. En dat sluit vaak direct aan op de schooltijd van de kinderen. Dus ik zal deze motie ontraden. De motie van Volt, 'Ren je helemaal rot in Rotterdam'. Daar was enorm veel enthousiasme over in de commissie. Dat begrijp ik heel goed, we willen veel mensen in beweging hebben, zeker als het gaat om lopen in de stad. U vraagt mij in gesprek te gaan met organisaties die grote sportevenementen organiseren. Ik noem het nog even geen topsportevenementen, maar u gebruikt wel het woord topsportevenementen, maar hier staat grote sportevenementen, om dan met ze in gesprek te gaan met als doel kinderen en jongeren op een sportieve manier te betrekken. Ik kan deze motie omarmen, want hij staat in lijn met de ambities die wij hebben om meer kinderen in beweging te krijgen. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ook op dit terrein een aantal moties die ik voor mijn rekening neem, beginnend bij de motie 'Schoolzwemmen drijvende houden'. Deze motie is overbodig omdat we dat eigenlijk al doen. Wij voorzien in een derde beweegmoment, dat financieren we ook en scholen kunnen daar gebruik van maken als ze dat willen, dus als derde beweegmoment inzetten voor het schoolzwemmen zoals gezegd, we financieren dat ook. En er loopt tegelijkertijd ook een onderzoek vanuit OCW, wellicht weet u dat. En dat onderzoek willen we afwachten om te kijken of schoolzwemmen ook weer verplicht wordt als tweede beweegmoment. Voorheen kon dat natuurlijk ook worden ingezet als tweede beweegmoment. Maar omdat het curriculum is veranderd, waarbij nu twee keer 45 minuten bewegen verplicht is, waar schoolzwemmen dan weer net niet onder valt, is dat veranderd maar voor ons in Rotterdam in die zin niet heel veel, omdat we dat moment gewoon, wat ik al zei, organiseren en financieren. Dus in die zin overbodig of ontraden.

De VOORZITTER. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Mag ik daar één verduidelijkende vraag over stellen, want ik had juist het beeld dat het derde beweegmoment, dat door heel veel scholen dus werd ingezet voor schoolzwemmen, nu met het beëindigen van Lekker Fit! niet meer mogelijk is. Dus ik ben eigenlijk heel blij met de reactie van de wethouder, dat hij dus inderdaad bevestigt dat er dus nog wel voor basisscholen een derde beweegmoment is, dat voor schoolzwemmen kan worden ingezet. Klopt dat?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dat is correct.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Daar ben ik dan heel blij om.

De heer KASMI (d66) (wethouder). En het is uiteraard aan de scholen om daar wel of niet invulling aan te geven, wel met die aantekening uiteraard. We kunnen scholen niet verplichten. Dan motie 6, 'Gezonde lunch op school', van de Partij voor de Dieren. Ja, die kan ik omarmen wat mij betreft. Ongetwijfeld weet u dat vanuit het rijk ook middelen beschikbaar zijn gesteld, € 135 miljoen, om te voorzien in schoolmaaltijden. En die loopt in ieder geval door, die is verlengd tot en met 2026, dus in ieder geval tot die tijd is dat gegarandeerd en om die reden kan ik hem ook in die zin omarmen. Dan motie 7. Die moet ik daarentegen ontraden. Dat heeft er alles mee te maken dat ik altijd hier de lijn heb in deze raad, in de commissievergaderingen, dat ik mij niet ga bemoeien met het curriculum van scholen, wat ze wel en niet doen. Ik vind echt dat wij als politiek daar ons niet mee moeten bemoeien. Het is aan scholen, er zijn allerlei pakketten die ze kunnen afnemen op allerlei terrein. En het is aan hen om daar een keuze in te maken.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, ik ben het helemaal met de wethouder eens dat we dat niet moeten doen, en daarom stellen wij ook voor dat zo'n kookles ook zo'n soort van lespakket wordt, dus een lespakket van bijvoorbeeld misschien een programma van tien weken, dat wij via een aanbieder zouden kunnen faciliteren en kunnen aanbieden. Het helpt namelijk ook leerkrachten dat ze dus even die tien weken misschien net een uurtje de klas uit zijn, maar er wel aan kerndoelen gewerkt wordt. Dus scholen kunnen dat zelf beslissen. Alleen denk ik wel dat wij dat zouden kunnen faciliteren om dan zo'n lespakket samen te stellen via een aanbieder.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nee, dat laatste is echt niet aan ons. Daar zijn gewoon aanbieders voor. Daar kunnen scholen gewoon gebruik van maken. En wat u zelf al aangeeft in uw betoog: het is aan scholen zelf of ze dat wel of niet doen, maar ik denk niet dat wij ons als gemeente moeten begeven op dat vlak van het aanbieden van lespakketten dan wel of niet gefaciliteerd. Nogmaals, ik vind het een heel sympathieke gedachte, daar niet van, begrijpt u mij niet verkeerd. Maar ik wil echt gewoon een grens trekken tussen waar wij over gaan en waar de scholen over gaan. Want ik heb al zo vaak vanuit verschillende politieke partijen gehad: kunnen we dit niet doen, kunnen we dat niet doen? Voor je het weet, zijn scholen alleen nog maar bezig met wensen vanuit de politiek, hoe goed bedoeld ook, het lijkt me niet verstandig. Dus om die reden ontraad ik hem ook. Voorzitter, dat was het, volgens mij heb ik alles gehad.

De VOORZITTER. Helder. Dan kijk ik nog even rond of er nog iets is blijven liggen. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Ik had nog een vraag gesteld en ik denk dat dat aan wethouder Kasmi is, over de beweegnorm en of alle scholen in Rotterdam daaraan voldoen, waar ik ook schriftelijke vragen over heb gesteld, of die nu al beantwoord kunnen worden?

De heer KASMI (d66) (wethouder). U geeft aan dat daar schriftelijke vragen over ingediend zijn. Dan zijn ze in behandeling, maar wat ik daarover kan melden is, u refereert aan die zeventig Rotterdamse scholen hè, die niet voldoen aan de beweegnorm van minimaal twee uur per week. Een paar dingen die ik daarover kan melden, even los van dat de beantwoording van de schriftelijke vragen nog komt. Wij vanuit de gemeente zijn gewoon wettelijk verplicht om te voorzien in ruimte waar die twee beweegmomenten, sport, beweeglessen kunnen worden gegeven. Daar voldoen we ook wettelijk gezien aan. Die ruimte is gewoon beschikbaar. Het is uiteindelijk aan de onderwijsinspectie om erop toe te zien hoe invulling wordt gegeven aan het curriculum. Wat ik wel wil aangeven is dat er heel veel scholen zijn die ook buiten de gymzaal om beweeglessen geven, dus op sportvelden. Dus het feit dat ze geen gebruikmaken van een gymzaal wil nog niet zeggen dat ze niet aan voldoende beweging komen. En het is ook nog zo dat het speciaal onderwijs vaak een andere manier, een andere invulling geeft aan beweging, heel erg passend bij die doelgroep uiteraard. Dus dat is wat ik er nu in ieder geval alvast over kan melden.

De VOORZITTER. Helder. Dan zie ik dat er nu geen vragen meer zijn. Dan eindig ik dit agendapunt en dan vraag ik mevrouw Bruin. Heeft de heer De Waard een vraag? (Er wordt buiten de microfoon gesproken). Ah, de heer De Waard.

5.2 Merwe-Vierhavens – vervolg

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik heb een gewijzigde motie waar niet alleen een dictum is gewijzigd, maar ik heb ook een medeondertekenaar. Ik zie dat de desbetreffende wethouder ook al plaats heeft genomen, dus dat komt echt perfect uit. Die kan er meteen naar kijken.

De VOORZITTER. De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Betaalbaar parkeren M4H

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- volgens de mobiliteitsstrategie besloten is dat binnen de gebiedsontwikkeling M4H parkeren op straat slechts bij uitzondering gebeurt en men voor een parkeervergunning is aangewezen op één van de te realiseren mobiliteitshubs; 28 november ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

overwegende dat:

- binnen het raadsvoorstel Vaststelling rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs- mobiliteitsstrategie M4H wordt aangegeven dat wordt gekozen voor een fondsafdracht per oorspronkelijk te realiseren parkeerplaats van € 11.000,00 waar het plafond op € 11.300,00 ligt;
- de kosten voor een parkeervergunning in het geval van gemeentelijke exploitatie van de mobiliteitshubs op een bedrag van maandelijks ± € 110,00 uitkomen en € 2.75 per uur voor bezoekers;
- dit fors hoger ligt dan een vergunning in een gemeentelijke parkeergarage;
- de wijk M4H ook toegankelijk moet zijn voor bewoners en gezinnen die afhankelijk zijn van de eigen auto en wij hen niet op kosten willen jagen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken in welke zin een ophoging van de fondsafdracht de grex beïnvloedt;
- indien mogelijk de fondsafdracht te verhogen naar € 11.300,00 en toe te doen komen aan het mobiliteitsfonds M4H, met als doel de parkeerkosten voor gebruikers te verlagen met het bedrag dat is toegevoegd;
- indien uiterst nodig het toegevoegde bedrag aan het mobiliteitsfonds M4H in te zetten voor mogelijke tegenvallers;
- hierover in Q1 2025 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en E. Rehim Zadeh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De wethouder kan gelijk reageren op de gewijzigde motie, 5.2 motie 1.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Ja, de motie 'Betaalbaar parkeren M4H'. Dank aan de heer De Waard dat hij het op deze manier opnieuw indient. Dat geeft mij de tijd om het goed uit te zoeken en met een, waar het kan, passend voorstel te komen, dus die kan ik omarmen.

6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving', aangevraagd door het lid Van Wifferen

6.6 Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Goedenavond allemaal. Een vraagje aan de woordvoerders zo dadelijk. Er is wat onduidelijkheid over het samenvoegen van welke agendapunten. Ik kijk daarvoor even speciaal mevrouw Reitema aan. De heer Ceulemans staat op. Zeg het maar.

De heer CEULEMANS (lr). Excuus, ja, ik stond iets te snel op. Wat nu samengevoegd wordt is Explosiegeweld en Ondermijning. En dan blijft Preventief fouilleren apart staan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En daar wordt aan de overkant geknikt, dus dan is het 6.5 en 6.6 die samengevoegd worden. En dan hebben we aan het begin van de vergadering afgesproken om daar wat coulant mee om te gaan. O, dat is zelfs al digitaal aangepast naar drie minuten. Zo jongens, dit is heel goed. Dan gaan we beginnen. Ik open hierbij agendapunt 6.5/6.6 en daarbij geef ik als eerste het woord aan mevrouw Van Wifferen. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, deze bijdrage heb ik over het onderdeel ondermijnende criminaliteit, maar ik wil beginnen met een onderdeel daarvan en dat is namelijk het drugsbeleid. We hebben de afgelopen jaren best wel wat campagnes gezien over drugsbeleid door Rotterdam, en D66 wil daar graag iets anders tegenoverstellen. Want in Utrecht en Amsterdam hebben ze een zogenaamd Poppi-museum, waarin ze laten zien wat er gebeurt als je xtc legaliseert en hoe je daar op een verantwoorde manier mee om kan gaan. Dat willen wij heel graag ook naar Rotterdam halen, ook om te zorgen dat wij hier dat perspectief ook hebben en dat we niet alleen kijken naar wat in onze ogen niet werkt, het criminaliseren van drugs, maar ook hoe je daar op een verantwoorde manier mee om kan gaan. En daar heb ik één motie voor, die ook mede wordt ingediend door Volt, GroenLinks, SP, BIJ1 en Groep De Jong. En dan wil ik weer even terugkomen bij het algemene ondermijningsbeleid.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, ik heb een verduidelijkende vraag aan mevrouw Van Wifferen. Want u wilt dat xtc-museum of hoe u dat wilt noemen hiernaartoe halen. Dit college is juist heel erg bezig met mensen te laten zien dat drugs niet normaal is, dat we liever willen dat het niet wordt gebruikt. Hoe vindt u dan dat zo'n museum bijdraagt aan die doelstelling als u dan namelijk voor legalisatie bent, waar wij dus heel erg op tegen zijn.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ik ben het helemaal niet eens met uw eerste stellingname überhaupt, want van die drugscampagne heeft Jellinek bijvoorbeeld gezegd dat dat juist drugsgebruik normaliseert. En juist ook die straatnamen, dat dat het juist normaliseert. Dus dat wil ik ten eerste verre van me werpen, dat dat dus contrair is. Aan de andere kant is het ook zo dat als je doorklikt op die drugscampagne dat ook legalisering echt een onderwerp is dat aan bod komt in deze discussie. Dus daar richten wij als D66 de spotlights op, en dat past dus volledig binnen deze discussie. En discussies kunnen meerdere kanten hebben mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U kunt uw inbreng vervolgen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, dan wil ik het hebben over het algemene beleid tegen ondermijning. Er gebeurt heel veel en er zijn heel veel maatregelen en er gaat ook ontzettend veel geld in om. De vorige burgemeester heeft heel veel geld ook naar de Rotterdamse haven gehaald om drugscriminaliteit te bestrijden, maar wat daarin wel opvalt, is dat er eigenlijk geen doelen worden gesteld, van: wat willen we nu bereiken en welke kant willen we op? Daarom heb ik hier een motie, samen met GroenLinks, SP en BIJ1, om ervoor te zorgen dat we daar wel mee gaan beginnen. Want als je geen doelen stelt, dan is het heel moeilijk om te kijken: werkt beleid nu, hoe stuur je het bij, wat ga je nu eigenlijk doen? En in de commissie kreeg ik hier ook al heel veel vragen over: de criminaliteit is zo moeilijk in te schatten, dus causale verbanden zijn ook zo moeilijk. Daarom heb ik deze motie ook heel erg opengelaten, dat de gemeente zelf kan invullen: wat willen ze nu voor doelen doen? Wat zijn wel haalbare doelen? Dus echt niet dwingend, niet op de uitvoerende stoel gaan zitten. Maar ik denk dat doelen net als bij elk ander beleid, van wezenlijk belang zijn voor die stip op de horizon wat we nu willen bereiken hiermee. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik heb hier twee moties van D66 en andere. 'Haal de xtc-winkel naar Rotterdam'. Deze is wel in voldoende mate ondertekend. Maar dan kijk ik even naar mevrouw Van Wifferen, mag ik even uw aandacht? Mevrouw Van Wifferen, Groep De Jong heeft hierop

meegetekend, maar die is niet ingetekend als aanwezige voor vandaag, dus dan wordt dat lastig. We halen de handtekening dan voor nu weg.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, een puntje van orde. Ik denk dat mevrouw De Jong aan het eind van de dag bij het stemmen wel aanwezig is, wat vaak is, en dan mag het.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan wel, maar op dit moment is hij dus niet helemaal volledig. Ik snap wat u bedoelt hoor, maar in de orde van het debat moet ik dit ook melden aan degene die hem indient, dus dat is aan mevrouw Van Wifferen. Dan weet u dat. Hij is er nu af, dus als u nog... Zeg het maar.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ik houd hem dan even aan. Mevrouw De Jong is in huis, dus ik neem aan dat dat allemaal goed komt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Kunnen wij dan zo een nieuw kopietje krijgen? Want er is al een kruis doorheen gegaan. Ja, zo snel zijn we hier.

Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Heldere doelen voor bestrijden drugscriminaliteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- drugscriminaliteit een zeer complex probleem is en er op dit moment daarom verschillende aanpakken worden gehanteerd om dit op te lossen;
- er naar een aantal van deze aanpakken veel geld toe gaat;
- er in de jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving, de resultaten niet zijn gekoppeld aan vooraf opgestelde doelstellingen;
- er hierdoor te weinig zicht is op welke aanpakken effectief zijn, en welke niet;

overwegende dat:

- door het opstellen van heldere doelstellingen per aanpak, bij de resultaten kan worden teruggegrepen op de vooraf gestelde doelstellingen en kan worden bepaald of een aanpak 'succesvol' is geweest;
- dit bijdraagt aan het verbeteren en verscherpen van het maken van keuzes over welke aanpak (financiële) prioriteit krijgt;

verzoekt het college:

- bij de verschillende aanpakken die vallen onder de programma's ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving, vooraf concrete door de gemeente nader uit te werken doelstellingen te formuleren, bijvoorbeeld de vermindering van drugsgebruik of drugsgerelateerde criminaliteit;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, J. Bokhove, T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan ga ik door naar de volgende op mijn lijst en dat is mevrouw Van Groningen. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen, mag ik nog heel even mevrouw Van Wifferen het woord geven voor een punt van orde. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, voordat we straks weer een debat opnieuw moeten openen, wil ik toch even deze versie inleveren, zodat ik desnoods met nog een ondertekenaar het later nog een keer opnieuw kan inleveren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Doen we dat, dank u wel.
Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Haal de xtc-winkel naar Rotterdam

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november ter bespreking van agendapunt 6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Amsterdam en Utrecht beiden een proef xtc-winkel hebben georganiseerd waarbij bezoekers verschillende verkoopsettings kunnen ervaren en er kan worden nagedacht over onder welke voorwaarden xtc op een verantwoorde manier verkocht zou kunnen worden;
- dit initiatief een alternatieve aanpak toont op het gebied van drugsbeleid wat niet gericht is op verbod en criminalisering, maar juist op het verminderen van risico's en het verbeteren van de volksgezondheid door regulering;
- de organisatie ten doel heeft om met de xtc-winkel een maatschappelijke discussie rond het reguleren van drugs concreet te maken;

overwegende dat:

- met deze proef een breder gesprek kan worden gevoerd over de aanpak van drugs in Rotterdam, met specifieke aandacht voor preventie, volksgezondheid en de vraag of een verbod nog werkelijk het gewenste effect heeft;
- de gemeente recentelijk meerdere campagnes heeft opgezet om de dialoog over drugsgebruik te stimuleren en de xtc-winkel een belangrijke aanvulling en verbreding van deze dialoog kan creëren;

verzoekt het college:

- het Poppi-drugsmuseum, in de vorm van een xtc-winkel, voor een periode van drie weken een centrale plek te geven in de stad;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, I. Elfilali, J. Bokhove, T.S.J. Coşkun en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Voorzitter, elk geweldsincident is er een te veel. Elke explosie is er een te veel. Zit ik nu in het goede? Ja, ik zit in het goede ding. Ik dacht: lees ik nu een verkeerde tekst voor? De Rotterdamse VVD vindt explosiegeweld een van de gezichten van ondermijning. In de commissie hebben we aangegeven dat ondermijning inderdaad vele gezichten kent. En wat de Rotterdamse VVD betreft moeten we dan ook die ondermijnende criminaliteit keihard aanpakken. Want die criminele ondernemers zagen letterlijk aan de fundamenteën van onze samenleving. Gesponsord door drugsgeld. En wij willen graag een deuk slaan in dat businessmodel. En daarom willen we dat we onverminderd doorgaan met het aanpakken van het van straat halen van explosieven. Preventief fouilleren, het aanpakken van cybercriminaliteit in de haven, het voorkomen dat jongeren geronseld worden voor uithalen. Het aanpakken van malafide makelaars, het opsporen van geldnetwerken en ook het oprollen van drugslabs. Wij realiseren ons terdege dat dit een lange adem vraagt en ook veel inzet. En tegelijkertijd is het broodnodig, want we moeten criminelen raken waar het pijn doet, en dat wil zeggen in hun portemonnee, in hun netwerk en in hun infrastructuur. Voorzitter, laten we er geen doekjes om winden, we weten allemaal dat drugscriminaliteit en ook drugsgebruik aan elkaar verbonden zijn. Vraag zorgt voor aanbod. Terwijl in het ene gedeelte van de stad feest gevierd wordt, gaat in het andere gedeelte van de stad een explosief af. En die vijf tientjes

voor een lijntje dragen uiteindelijk nu eenmaal bij aan liquidaties of stimuleren jongeren om als uithaler aan de slag te gaan. De Rotterdamse VVD vindt drugsgebruik dus niet normaal en wij zien drugsgebruik als een deel van de criminele drugsketen en daarom zijn we ook trots op dit college dat werk maakt om de partydrugs een spiegel voor te houden van de wereld van de drugscriminaliteit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, kijk, u belicht echt heel bewust maar één kant van de zaak, want juist het verbieden van alle soorten drugs en zeker ook xtc, zorgt voor een grote markt voor criminelen. Bent u het niet met mij eens dat als u een deel van drugs zou legaliseren, dat we dan juist die markt uit handen nemen en dat het helemaal geen zin heeft om gebruikers te criminaliseren?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Voorzitter, we hebben het hier in de commissie ook al over gehad. Wij zijn absoluut een tegenstander van legaliseren in welke vorm dan ook. En heel simpel, zo lang er vraagt blijft, blijft er aanbod en dan krijgen we alleen maar een race to the bottom. Prijzen worden alleen maar lager en het is echt niet dat vervolgens deze crimineel gaat bedenken om hamburgers te flippen bij de McDonald's. Nee, die heeft een ander businessmodel waarin hij gewoon op andere manieren geld gaat verdienen en dus dadelijk bij Albert Heijn de drugs in de schappen gaat leggen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja, met deze cirkelredenering kun je gewoon ophouden met alle criminaliteit te bestrijden, want als je namelijk iets aanpakt gaat die crimineel altijd wat anders doen, dus dan kun je net zo goed meteen de handdoek in de ring gooien. Zo cynisch zijn we gelukkig niet bij D66.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En het is een tweeminutendebat en uw tijd is op. Het is eigenlijk drie minuten. Dus let op de debatvorm die we nu houden. U kunt daarop reageren en daarna wil ik graag de heer Van Campenhout het woord geven.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, weet u wat ik nu zo erg hiervan vind? Dat op het moment dat wij zouden toestaan om dingen te gaan legaliseren, is die hele drugsoorlog die wij voeren, mensen die daarvoor dood zijn gegaan, journalisten die ervoor zijn omgelegd, vergismoordenaars, dus allemaal voor niets geweest. En ik vind echt dat wij gewoon moeten doorgaan met het bestrijden van die ondermijning en ook van drugs. Wij vinden het niet normaal dat het maar goed is om pilletjes te slikken en al die zaken meer en daarom willen we dat ook graag aanpakken. Want zolang we dit in stand houden, zal dit ook zo blijven en zullen die criminaliteit, die liquidaties, die explosieven ook in deze stad blijven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En dan nu graag de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Ja, dank u voorzitter. Een verhelderende vraag, want u gaf aan dat er heel veel criminaliteit mee gepaard gaat en dat u het keihard wilt aanpakken. Maar wanneer gaan we het een keer effectief aanpakken? Want blijkbaar werkt hetgeen wat we nu doen niet. En dat doen we al jaar op jaar op jaar. Dus misschien moeten we kijken naar een andere aanpak in plaats van de keiharde. Kunt u daar misschien op reflecteren?

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. Dat is ook de reden waarom wij ook altijd hebben gezegd: preventie en repressie, dus je moet preventief fouilleren aan de ene kant zetten, maar aan de andere kant moet je bijvoorbeeld ook jongeren een kans geven op een goede baan, dus is het belangrijk dat ze onderwijskansen krijgen, is het ook belangrijk dat we die bedrijven in Rotterdam houden zodat ze solliciteren voor een baan en niet voor een carrière als drugs crimineel. En dat zijn de dingen die wij gewoon moeten blijven doen. Dat vraagt om een lange adem. Ja, want dat is ook een lastig systeem. En een crimineel weet natuurlijk heel goed dat als ze hier geen geld verdienen, dan gaan ze iets anders bedenken en dan gaan ze bijvoorbeeld geldezels inzetten, wat ook heel veel impact heeft. Dus een stuk educatie maar ook zeker een stuk repressie hebben we daarvoor nodig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En dan de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, ik had een vraag aan mevrouw Van Wifferen. Ze heeft geen tijd meer, maar dan krijgt ze wel dertig seconden toch? Dan geef ik u mooi een kans. Nee kijk, wat ons betreft, los van het feit dat drugs gewoon troep is en dat het een gigantisch verkeerd signaal is vanuit de overheid om het signaal uit te zenden naar met name jongeren dat het gelegaliseerd is en dus een bepaalde vorm van oké om dat te gebruiken, heb ik eigenlijk een vraag over uw legaliseringsstandpunt. U weet toch dat het gros van wat hier geproduceerd wordt voor de export is? Dus in uw gedachtegang, welk probleem lossen we dan precies op? Dan is Nederland niet alleen maar een narcostaat, maar ook een gelegaliseerde narco-exporteur. Is dat dan een oplossing voor welk probleem dan ook hier?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Nou ja voorzitter, ik vind dat u hier wel echt een belangrijk punt aansnijdt. Want natuurlijk is het zo dat we een rol hebben in een soort keten. Maar wat wel zo is, is dat ze bijvoorbeeld in Portugal al begonnen zijn met een deel te legaliseren, in ieder geval drugsgebruik niet strafbaar te stellen. En daarmee kun je wel een begin maken. Dus je lost niet heel die drugshandel op, maar je kan wel een deel van de markt in Nederland weghalen. En iemand zal moeten beginnen. Maar ik denk wel dat het het beste is om dit in Europees verband te doen en ik vind dat de heer Ceulemans deze Europese gedachte goed uitdraagt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Dank u wel voorzitter. Daarom spreekt de Rotterdamse VVD ook haar volle steun uit voor de spraakmakende antidrugscampagne die drugs letterlijk zichtbaar maakt in onze straten. En voorzitter, wat ons betreft wordt het niet alleen zichtbaar in onze straten, we mogen de bezitter van drugs ook best wijzen op de impact van drugs en de mogelijkheden tot rehab. Want ook preventie hoort erbij. En daarom dienen wij vandaag een motie in, om in samenwerking met de politie een plan van aanpak te maken om middels brochures, brieven, kaartjes drugsbezitters te informeren over afkicken, maar ook de impact van drugsgebruik. En ik doe dat samen met Leefbaar Rotterdam, DENK en uiteindelijk ook 50PLUS, mevrouw Verkoelen. U staat er nog niet op, maar komt er straks op. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Drugs op zak, helpende brief op de mat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Rotterdam actief communiceert om drugsgebruik te de-normaliseren en gebruikers bewust te maken over de risico's van drugsgebruik en de duistere wereld van drugscriminaliteit die achter drugs schuilgaat;
- onderdeel 3 van de communicatiecampagne drugsgebruik 2024 ook aandacht heeft voor gebruikers die hulp zoeken;

overwegende dat:

- het gebruiken van drugs schadelijk is voor de gezondheid en kan leiden tot verslaving, wat levens kan verwoesten;
- bewustwording over de criminaliteit die achter drugs schuil gaat en over de mogelijkheden die er zijn om te stoppen met drugsgebruik kunnen bijdragen aan de vermindering van drugsgebruik;
- we gebruikers kunnen helpen bij het stoppen met drugsgebruik door hen van informatie te voorzien die helpt bij het maken van de keuze om te stoppen;
- dit allemaal bijdraagt aan de de-normalisatie van drugsgebruik in onze samenleving;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de politie een plan van aanpak op te stellen om drugsbezitters bij inname van drugs, bijvoorbeeld bij preventieve fouilleeracties of bij controles op festivals, van schriftelijke

informatie te voorzien, bijvoorbeeld door een brief te versturen of een brochure mee te geven na inname van drugs, waarin zij:

- informatie over afkicken en verslavingsklinieken krijgen;
- worden geïnformeerd over de criminele wereld achter drugs;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, S. Ceulemans en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan heb ik de volgende op mijn lijst en dat is de heer Ceulemans en daarna mevrouw Reitema, dan weet u dat alvast.

De heer CEULEMANS (lr). Ja voorzitter, dank u wel. We hebben een heel uitgebreid debat in de commissie gehad. We gaan dat niet overdoen, ik denk dat de verschillen mooi zijn weergegeven hier. Kijk, het explosiegeweld is een van de allergrootste problemen waar Rotterdam op dit moment mee te kampen heeft wat ons betreft. Er is bijna geen Rotterdammer meer die niet 's nachts is wakker geschrokken van een explosie in zijn wijk en juist het feit dat het dreigt te normaliseren toont extra aan hoe ernstig de situatie eigenlijk is. Ik heb in het commissiedebat een aantal voorstellen gedaan. Ik heb twee daarvan in een motie gegoten, de eerste gaat over de inzet van de Koninklijke Marechaussee. Het zal geen verrassing zijn, ook voor deze burgemeester niet, we blijven hierop terugkomen. De gemeente heeft gewoon de bevoegdheid om bij de Marechaussee een verzoek tot ondersteuning in te dienen op het moment dat de politiecapaciteit in de gemeente ontoereikend is om de orde hier te handhaven. Daar wordt op dit moment geen gebruik van gemaakt. Ik wil nog een keer de burgemeester aanzetten om hier wel gebruik van te maken. Die zal ik zo indienen. En de tweede, samen met mevrouw Van Groningen van de VVD, een motie met als voorstel om daders van explosies eigenlijk standaard te laten opdraaien voor alle gemaakte kosten en de volledige schade die door de explosie veroorzaakt wordt. Ook in het geval dat het minderjarigen betreft. Dan zullen hun ouders en verzorgers daarvoor moeten opdraaien. Ik weet dat het op dit moment in civiele procedures kan, dat het onderdeel kan zijn van een proces. Het gebeurt alleen niet standaard en de gemeente en de overheid maken natuurlijk ook kosten bij de nasleep van de explosie, inzet van autoriteiten, hulpdiensten, noem maar op. En ik denk ook omdat er een zwijgcultuur hier heerst over opdrachtgevers, dat het van ontzettend groot belang is om ook met een financiële stok achter de deur mensen aan te zetten tot praten over degene die hen hiertoe aangezet heeft. Dat zijn de twee moties die ik wil indienen. Dan nog een klein punt over ondermijning. Ik ging vrij snel door mijn spreektijd heen afgelopen donderdag, dus ik heb niet alles kunnen doorvragen, dus nu nog een korte poging. Wij vinden de winkelstratenaanpak die onder dit college nu uitgerold wordt heel erg goed. Als er iets funest is ook voor het rechtvaardigheidsgevoel in een wijk, dan is het dat daar eigenlijk ondermijning in de vorm van winkels die als dekmantel fungeren, echt hondsbrutaal, open en bloot, plaats kan vinden, terwijl eigenlijk de hele straat wel weet: dat is geen bonafide ondernemer die daar zit, terwijl het toch kan voortduren. Nou, het aantal straten in die winkelstratenaanpak is onder dit college fors uitgebreid. Wij willen graag de burgemeester aansporen om dat, waar mogelijk, nog verder uit te breiden ook om een waterbedeffect te voorkomen. En twee, ook de gezamenlijke acties met de Belastingdienst, FIOD, douane, noem maar op, waarbij een keer een hele straat afgegrensd wordt om daar de hele boel een keer uit te kammen. Het is een keer aan de Dordtselaan gebeurd. Daar wordt ontzettend veel ellende boven water gehaald. Doe dat zo vaak mogelijk. Tot slot nog één zinnetje. De branches. In het jaarverslag Ondermijning wordt ingegaan op risicobranches. Het is goed dat daar op gefocust wordt. Wat Leefbaar Rotterdam betreft is het ook belangrijk dat we überhaupt voorkomen dat zaken uit risicobranches zich heel makkelijk kunnen vestigen met name in straten die kwetsbaar zijn voor ondermijning, dus ik vraag de burgemeester om nog een keer goed onderzoek te doen naar de mogelijkheden om aan de voorkant in bepaalde straten of wijken de vestiging van bepaalde branches gewoon te stoppen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. En uw tijd is inderdaad ook op. De heer Ceulemans heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Raak daders in de portemonnee

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Tweeminutendebat Explosiegeweld;

constaterende dat:

- Rotterdam wordt geteisterd door een golf aan explosies die tevens onschuldige omwonenden raken en die, los van menselijk leed, een grote financiële impact hebben;

overwegende dat:

- deze explosies een ontwrichting in de samenleving veroorzaken en het voorkomen en aanpakken hiervan topprioriteit dient te zijn;
- explosies vaak door (jonge) daders in opdracht worden uitgevoerd;
- er een hardnekkige zwijgcultuur heerst waardoor opdrachtgevers veel te vaak de dans ontspringen;
- zowel de explosies zelf als de nasleep ervan, onder andere de inzet vanuit gemeente en politie, een gigantische kostenpost met zich meebrengen;
- het de norm dient te zijn dat degenen die schade aanrichten hier tot de laatste cent voor opdraaien;
- de dreiging hiervan tevens een stimulans kan zijn voor gepakte daders om hun opdrachtgever prijs te geven;

verzoekt de burgemeester:

- bij het Openbaar Ministerie kenbaar te maken dat Rotterdam voorstander is van het standaard verhalen van de volledige schade en kosten door explosies op de (ouders of verzorgers van minderjarige) daders;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en D.A. van Groningen

Motie 5. Sluit de Marechaussee niet langer uit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Tweeminutendebat Explosiegeweld;

constaterende dat:

- Rotterdam wordt geteisterd door een golf aan explosies die tevens onschuldige omwonenden raken en veel effect hebben op het veiligheidsgevoel van de Rotterdammers;

overwegende dat:

- deze explosies een ontwrichting in de samenleving veroorzaken en het voorkomen en aanpakken hiervan topprioriteit dient te zijn;
- de politiecapaciteit in Rotterdam zwaar onder druk staat;
- de inzet van de Koninklijke Marechaussee, binnen haar hoofdtaken en bevoegdheden, kan bijdragen aan extra capaciteit om de orde en veiligheid in de stad te bewaren, urgentie uitstraalt en tevens een preventieve werking kan hebben;
- vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid meermaals is benadrukt dat gemeenten (in casu burgemeester en Driehoek) een beroep kunnen doen op ondersteuning vanuit de Koninklijke Marechaussee;
- Rotterdam hiertoe nog niet is overgegaan, terwijl de veiligheidssituatie in de stad hiertoe wel aanleiding geeft;

verzoekt de burgemeester:

- vanuit de Driehoek de Koninklijke Marechaussee te verzoeken om, binnen haar hoofdtaken en bevoegdheden, (aanvullende) ondersteuning te bieden bij het tegengaan van het explosiegeweld in Rotterdam;
- binnen de Driehoek te komen tot een kader waarin vastgelegd wordt wanneer en onder welke omstandigheden binnen de gemeente Rotterdam wordt overgegaan tot (het verzoek tot) inzet van de Koninklijke Marechaussee in straten of wijken waar de veiligheidssituatie daartoe aanleiding geeft, onder andere met het oog op herhaaldelijk vuurwapen- en explosiegeweld;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema, heeft u nog een interruptie of gaat u aan uw eigen bijdrage beginnen? Dan gaan we dat doen. Gaat uw gang.

Mevrouw REITEMA (pvda). Dank voorzitter. In de commissie hebben we al veel debatten gevoerd en het hardnekkige geweld in onze stad, de ondermijning, de kwetsbare wijken en de jongeren die doelwit zijn van dit geweld, dat is en blijft zorgwekkend en hartstikke terecht dat we daar het debat over voeren en blijven voeren. En de PvdA zal de balans blijven bewaken voor een aanpak die niet alleen repressief is, maar ook preventief en verbindend. En voorzitter, de helft van excessieve geweldsincidenten is niet gelinkt aan het criminele circuit. Dat geeft dus ook aan dat het een breder maatschappelijk probleem is. Maar waaraan is het dan wel gelinkt? Nou, bijvoorbeeld aan incidenten in de relationele sfeer. Dan gaat er bij mij natuurlijk gelijk een alarmbel aan en we vroegen dus ook in de commissie in hoeverre het geweld in relationele sfeer eigenlijk kan duiden op intieme terreur, huiselijk geweld of pogingen tot femicide? En we zijn ook blij dat in de commissie via de politiechef de toezegging is gedaan dat er gekeken wordt naar de link tussen excessief geweld en geweld tegen vrouwen. Hier ga ik dus geen motie voor indienen, maar ik vind het wel noemenswaardig hier vandaag. Waar we ook geen motie over gaan indienen is over het illegale zware vuurwerk. Wij hopen dat hier spoedig een Europees verbod op komt en wij hebben begrepen dat hier al de nodige lobby's voor lopen. Waar we wel een motie over gaan indienen is over het offensief. Tijdens de commissiebespreking kregen we dit nieuws dat het offensief gelanceerd is en we kijken uit naar de afdoening van de toezegging om ons hierover op de hoogte te houden, en we willen wel met een motie meegeven om in het overleg van dit offensief in te gaan op de zichtbaarheid van de gemeente en overheid in de wijken en op het betrekken van partijen als scholen en woningcorporaties. Daarvoor hebben we een motie en dan hebben we ook een motie met betrekking tot mensenhandel, want we hadden ook een monitor mensenhandel. Die was betrokken bij het jaarverslag. Seksuele uitbuiting is een vorm van mensenhandel en 85% van de mensenhandel in onze regio, 85% van de slachtoffers is vrouw. En we lezen dat de doorstroom in de opvanglocaties lastig is. Dat werd ook in de burgermeestersbrief herhaald. En wij vroegen in de commissie naar de knelpunten en de verbeterpunten en hebben daar toch niet antwoorden op gehad. Die hopen we wel nog te krijgen en daarom dienen we vandaag ook een onderzoeksmotie daarvoor in. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Explosiegeweld: voorkomen en genezen gaan hand in hand

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Explosiegeweld';

constaterende dat:

- het onlangs gelanceerde Strategisch Offensief Tegen Explosies (SOTE) begin december voor het eerst bij elkaar komt;
- sociaaleconomisch minder sterke wijken extra kwetsbaar zijn voor ondermijning en criminaliteit, waardoor de leefbaarheid en veiligheid nog meer onder druk komen te staan;
- jongeren in deze wijken doelwit zijn van negatieve invloeden en criminaliteit;
- de helft van de verdachten van het plegen van excessief geweld onder de 24 jaar is;
- het institutioneel vertrouwen in veel wijken zeer laag is;

overwegende dat:

- voorkomen en genezen hand in hand gaan;
- institutioneel vertrouwen nodig is om preventief en repressief effectief te kunnen handelen;
- dit vertrouwen alleen te winnen is door benaderbaar te zijn;
- de overheid, sociaalmaatschappelijke partners, scholen en woningcorporaties zichzelf samen fysiek moeten organiseren met mensen, middelen en mandaat in de wijk;

- er behoefte is aan een gecoördineerde en integrale aanpak om de leefbaarheid en veiligheid in wijken te verbeteren;

verzoekt het college:

- de zichtbaarheid van de gemeente en overheid in de hotspotwijken als bespreekpunt bij SOTE in te brengen en een start te maken met een plan voor fysieke zichtbaarheid van bovengenoemde partijen in deze wijken;
- dit plan voor te leggen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema

Motie 7. Veiligheid voor vrouwen: hoe verbeteren we de doorstroom van opvanglocaties?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- 85% van de slachtoffers van mensenhandel in onze regio vrouwelijk is;
- we in onze regio vooral arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en seksuele uitbuiting zien;
- ondanks goede ontwikkelingen, de doorstroom van slachtoffers in de opvang lastig is;

overwegende dat:

- slachtoffers van mensenhandel de beste ondersteuning verdienen;
- doorstroomlocaties een cruciale rol spelen in de opvang en ondersteuning van slachtoffers van mensenhandel;
- knelpunten in de doorstroom van opvanglocaties de ondersteuning en veiligheid van slachtoffers belemmert met alle gevolgen van dien;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de huidige knel- en verbeterpunten voor de doorstroomlocaties voor slachtoffers van mensenhandel zijn;
- tot concrete aanbevelingen te komen voor de verbetering van de doorstroom van slachtoffers in de opvang;
- de resultaten van dit onderzoek en de aanbevelingen te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, I. Elfilali, T.S.J. Coşkun en R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De volgende op mijn lijst om te spreken is de heer Soytekin en daarna mevrouw Elfilali. Gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter, dank. Als we kijken naar het jaarverslag zien we dat drugsvangst achterblijft terwijl het gebruik van drugs enorm is toegenomen sinds 2021. En het achterblijven van die vangst en vooral de toename van het gebruik is een zorgelijke ontwikkeling wat ons betreft. Wij zijn dan ook van mening dat er meer gedaan moet worden om gebruikers ook te bereiken, want als we weten wie die gebruikers zijn, kunnen we ook maatregelen nemen om hen te ontmoedigen, wat ons betreft. Daarom steunen we ook de motie van de VVD om die gebruikers ook per brief te benaderen en we tekenen ook mee met die motie. Voorzitter, ongeveer 2400 haven- en overheidsmedewerkers hebben inmiddels een bewustwordingstraining gevolgd in een speciaal daarvoor ingerichte container en die trainingen worden positief ervaren. Maar dat kan breder en het moet breder. En om dit verder uit te breiden, lijkt het ons goed om bij indiensttreding voor relevante medewerkers die training ook gelijk aan te bieden. Dat is nu niet het geval, dus daarvoor zullen wij een motie indienen. En dat geldt ook voor de digitale toolkit. In 2023 was het een aantal van 35 bedrijven die daar gebruik van maakten. Dat zullen er ongetwijfeld meer zijn in de tussentijd. Maar wel goed om

dat breder onder de aandacht te brengen, dus ook de vraag per motie om via Deltalinqs dat gesprek te voeren en de betreffende bedrijven daarover te informeren zodat zij die digitale toolkit ook gaan gebruiken. Voorzitter, dan tot slot, in de commissie had ik nog een vraag gesteld over het melden. Gezien de tijd kwamen we daar niet helemaal uit met de burgemeester, want we weten dat in het criminele circuit melden niet wordt getolereerd, en de reactie van de burgemeester was: we hebben het over Meld Misdaad Anoniem, dus we kunnen melders niet belonen. Want dat was mijn vraag, kunnen we op de een of andere manier melders belonen die in het circuit zitten in plaats van dat ze voor € 200,00 een bom ergens voor een voordeur leggen, geef ik ze liever € 200,00 als ze een misdaad melden. Dus niet anoniem, dat was dan eigenlijk de vraag. Een beetje in de richting van de informantenregeling die ze in de Verenigde Staten misschien hebben. Dus ik was even benieuwd hoe de burgemeester daarover denkt. Dat was het eigenlijk voorzitter, dank. Ik zal de twee moties indienen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Bewustwordingstraining bij indiensttreding

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 6.5 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Rotterdam te maken heeft met een hardnekkige drugsproblematiek;
- in 2023 2386 haven- en overheidsmedewerkers (publiek en privaat) een bewustwordingstraining hebben gevolgd in een daarvoor speciaal ingerichte container;
- uit het jaarverslag ondermijning blijkt dat er nog steeds een grote vraag is naar deze training;

overwegende dat:

- het van belang is om de weerbaarheid van de haven- en overheidsmedewerkers, die dicht bij deze drugsproblematiek staan, te vergroten;
- de gemeente daar waar mogelijk haar middelen moet inzetten om preventieve maatregelen te realiseren en daarmee de weerbaarheid te vergroten tegen de drugsproblematiek in Rotterdam;
- een bewustwordingstraining als een preventieve maatregel kan dienen;

verzoekt het college:

- om binnen de huidige inzet die Deltalinqs pleegt om havenbedrijven te stimuleren gebruik te maken van de trainingscontainer, extra aandacht te schenken aan nieuwe medewerkers en de training bij indiensttreding aan te bieden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 9. Vergroot gebruik digitale toolkit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 6.5 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Rotterdam te maken heeft met een hardnekkige drugsproblematiek;
- in 2023 een digitale toolkit, waarbij werkboeken, filmpjes en lesmodules worden aangeboden, is ontwikkeld samen met havenbedrijven;
- bedrijven met deze digitale toolkit zelf hun personeel kunnen trainen op een manier die past binnen de werkzaamheden van het bedrijf;

overwegende dat:

- een te klein percentage van de relevante bedrijven gebruikmaakt van deze digitale toolkit;
- het van belang is om de weerbaarheid van de havenmedewerkers, die dicht bij deze drugsproblematiek staan, te vergroten;

- de gemeente daar waar mogelijk haar middelen moet inzetten om preventieve maatregelen te realiseren en daarmee de weerbaarheid te vergroten tegen de drugsproblematiek in Rotterdam;
- een digitale toolkit als een preventieve maatregel kan dienen;

verzoekt het college:

- om binnen de huidige inzet die Deltalinqs pleegt om havenbedrijven te stimuleren gebruik te maken van bewustwordingstrainingen en -materiaal, extra aandacht te schenken aan de toolkit, met name bij bedrijven die hier nog geen gebruik van maken;
- hierover te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan is de volgende op mijn lijst mevrouw Elfilali. Gaat uw gang.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Vanuit Volt vinden wij dat je drugscriminaliteit moet aanpakken bij de bron, en zoals mevrouw Van Wifferen ook zo mooi zei, je moet niet de eindgebruiker criminaliseren. Wij zijn voor legaliseren en streng reguleren van drugsgebruik. Maar even om te beginnen bij die bron. Wij zijn als Volt ook heel blij met de aanpak die er is tussen de haven van Rotterdam, Antwerpen en ook Hamburg. En eigenlijk vinden wij dat dat een tandje meer mag en dat we ook Europees met die havens veel meer moeten gaan samenwerken, dus ik heb hier een motie waarin wij vragen om op Europees niveau te gaan kijken hoe we die samenwerking tussen de verschillende havens kunnen gaan versterken, een gezamenlijke aanpak kunnen gaan realiseren, ter bestrijding van drugscriminaliteit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Havens zonder grenzen

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.5 'Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- het belang om drugs tegen te houden bij de bron en hierin samen te werken met private partijen en de productie- en transitlanden, breed gedragen wordt¹;
- in 2023 een intentieverklaring is getekend door vijf grote rederijen, de betrokken ministers van België en Nederland, en de burgemeesters van Rotterdam en Antwerpen om gezamenlijk de drugsaanpak te versterken;
- op uitnodiging van Rotterdam Hamburg zich in 2023 heeft aangesloten bij het samenwerkingsverband tussen Rotterdam en Antwerpen;
- er een European Ports Alliance is waar Europese havens publiek-privaat met elkaar samenwerken;

overwegende dat:

- drugscriminaliteit een internationaal probleem is, waarbij het risico bestaat dat de problematiek zich verspreidt naar naastgelegen havens;
- de strijd tegen drugscriminaliteit in Europese havens effectiever is wanneer deze havens gezamenlijk optreden;
- andere grote Europese containerhavens (nog) niet zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het samenwerkingsverband tussen Rotterdam, Antwerpen en Hamburg;
- de Europese Unie een voortrekkersrol kan vervullen in het versterken van Europese samenwerking tegen drugscriminaliteit in de havens;

verzoekt het college:

- in Brussel bij de Europese Unie de noodzaak tot sterkere samenwerking met andere havens in Europa te adresseren, en hierbij drugsgerelateerde criminaliteit in kaart te brengen;

- hierbij te vragen om een gezamenlijke aanpak voor Europese havens in het kader van de bestrijding van drugscriminaliteit;
- de raad verslag uit te brengen over de uitkomsten van deze gesprekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali

¹ <http://https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/84ec20fc-4bb0-4851-93da-7676d60ca03e?documentId=60c56d85-9943-4ab3-8063-b73dee14779b>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik heb niemand meer op mijn lijstje staan. Mevrouw Bokhove, gaat uw gang.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. Ondernijmende criminaliteit en de gevolgen hiervan hebben een grote weerslag op onze stad. De explosiegolf van afgelopen jaren is hier bij uitstek een voorbeeld van. Helaas gaat het oplossen van ondermijning en het bijhorende excessief geweld niet over één nacht ijs. De spierballentaal die we in dit huis ook geregeld horen, zal tot niets anders leiden dan heel dure en invasieve symptoombestrijding. Als we duurzaam een eind willen maken aan ondermijning, zullen we de voedingsbodem moeten aanpakken door te werken aan sterke gemeenschappen waarin bestaanszekerheid de norm is. Op dit moment is de recruiteringspoule voor geharde criminelen eindeloos. Preventie is hiervoor de oplossing en minstens net zo belangrijk als repressief optreden tegen de daders.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik kijk nog even de zaal rond. Was er nog iemand met een inbreng van de fracties? Nee? Dan gaan we door naar de beantwoording van de vragen aan mijn rechterzijde. Gaat uw gang burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Dank u wel voorzitter. Ik had een paar vragen en daarna zal ik overgaan naar de moties. Allereerst de winkelstratenaanpak, daar gaan wij gewoon mee door, zeg ik ook tegen de heer Ceulemans, en dat doen we ook op basis van signalen, dus we kijken ook goed naar waar de signalen zijn en daar passen we eigenlijk de aanpak toe. En ten aanzien van de branches, daar hebben we op een aantal onderdelen, zoals bijvoorbeeld ook in de Spaanse Polder, de aanpak van de autobranches, noem ik maar eventjes. Hij vraagt, kunnen we niet onderzoeken of dat nog bij meer straten, vestigingen te stoppen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wilt u wat toelichten? Gaat uw gang.

De heer CEULEMANS (lr). Ja, dank. Dit zijn eigenlijk twee losse punten. Het ging mij bij die winkelstratenaanpak, dat is gewoon een algemene brede aanpak om zo'n straat te verbeteren, waarvan de aanpak van ondermijning onderdeel uitmaakt. Het gaat me nu om branches. Er worden risicobranches benoemd in het jaarverslag. Wat zijn nu de mogelijkheden om aan de voorkant überhaupt een vestiging van een zaak die binnen een risicobranche valt in een bepaalde straat of wijk te voorkomen? Dat was mijn vraag. En ik heb in de commissie verwezen naar bijvoorbeeld belwinkels, waar in de periode 2002-2006 een vestigingsstop op van toepassing was.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Ja, er zijn natuurlijk bestuurlijke bevoegdheden die je kan inzetten op het moment dat je vermoedt dat daar andere zaken komen dan dat ze zich voordoen. We kijken daarbij altijd naar de signalen, dus daarom is bijvoorbeeld in de Spaanse Polder heel erg nadrukkelijk ook gekeken: hoeveel signalen zijn er rondom de autobranches. Dat was dus de reden om die aanpak daar neer te zetten. Dus wij kijken eerst naar signalen waar er mogelijk onrechtmatigheden plaatsvinden, om dan ook te kijken of er een brancheaanpak nodig is. Dus dat is de volgorde der dingen. Mochten wij dus meer signalen krijgen dat in bepaalde branches echt op grotere schaal problemen zijn en dan ook nog in een bepaald gebied, dan kunnen we die aanpak ook toepassen. Dan de vraag van DENK. Die wil eigenlijk een soort vergoeding op het moment dat je een misdaad gaat

melden. Ja, daar moet ik toch even over nadenken zeg ik maar even tegen de heer Soytekin, want dan moet je ook kunnen vaststellen dat het om zo'n situatie gaat. Anders wordt het in zichzelf ook weer een verdienmodel, dus om hem zo open te gaan formuleren vind ik het nogal ingewikkeld, want dan kun je natuurlijk altijd zeggen: er komt mogelijk een bepaalde actie aan, mag ik mijn geld? En als je dan je geld hebt en die actie is er niet, dat zijn best een beetje ingewikkelde dingen. Dus volgens mij moet je hier toch echt wel iets verder over nadenken dan alleen maar zeggen: we moeten meer melders gaan belonen. Daar zitten ook nog wel wat haken en ogen aan, laat ik het zo zeggen. En juist op het punt dat de heer Soytekin zelf aandraagt, de zwijgcultuur, daarom hebben we juist wel Meld Misdaad Anoniem. Dan hoef je dus je gegevens niet achter te laten en kan dat wel een manier zijn om toch die signalen door te geven. Want ik denk dat daar meestal de hogere drempel ligt dan dat je denkt: er moet een vergoeding komen al dan niet. Want als je die vergoeding geeft, dan moet je hem ook echt uit de anonimiteit halen. Dat is wel het grootste probleem op dit moment, dat mensen zwijgen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Soytekin wil daarop reageren.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, dank voor deze eerste reactie. Ik had ook niet een 100% antwoord verwacht overigens, maar wel goed om hier in ieder geval over na te kunnen denken, dus dat zal ik dan de komende periode meenemen, dank.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Hartelijk dank. Dan kom ik bij de moties. De eerste motie doet wethouder Lansink-Bastemeijer. Dan kom ik bij motie 2 over heldere doelen voor het bestrijden van drugscriminaliteit. Hier hebben we het in debat ook al over gehad. Het is niet zo dat alleen wij zeggen dat het moeilijk is om daar doelen op te stellen. Dat is ook bijvoorbeeld de NSOB, de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, maar ook de Rekenkamer. Die hebben geconstateerd dat wanneer het over de aanpak gaat van die ondermijnende drugscriminaliteit geen harde causaliteit kan worden vastgesteld tussen inzet en opbrengst. Dus dat is niet alleen een mening van ons, maar dat is ook echt onderbouwd met de Rekenkamer en de NSOB. Dat zijn toch niet de minsten die dit ook vaststellen. Dus ja, die doelen formuleren gaat ook wel echt voorbij aan de aanpak van ondermijning die je sowieso moet hebben. Wij werken wel aan een nieuwe aanpak ondermijnende criminaliteit en wat mij betreft kunnen we daar ook gewoon naar kijken als we die hier in de raad gaan bespreken, meer ook naar de inspanningsverplichting of de inspanningsresultaten, laat ik het daar maar mee zeggen, want dat kunnen we natuurlijk wel laten zien: wat zijn we van plan, wat hebben we ingezet. Maar een-op-een zo'n harde causaliteit tussen aanpak en doelen bij ondermijnende criminaliteit, dat gaat gewoon niet en dus ga ik deze motie ook ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja, ik vraag ook helemaal niet om heel concrete doelen. Ik vraag om een stip op de horizon. Wat u zegt is inspanning is eigenlijk het resultaat. Dan is het eigenlijk altijd prijs, je doet het altijd goed, je kan nergens op afgerekend worden. Ik vind dat te makkelijk. Ik denk dat je toch een stip op de horizon moet hebben, waar willen we met deze stad naartoe. En dan kun je later altijd nog uitleggen waarom dat niet gelukt is, wat de omstandigheden zijn, maar gewoon helemaal geen doelen stellen, dan is het altijd prijs.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Zal ik mevrouw Bokhove ook even het woord geven?

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, aanvullend hierop, uiteindelijk moet ook de politie altijd een afweging maken waar je je inzet pleegt en op het moment dat je eigenlijk dat niet kunt koppelen aan een doel of een resultaat, dan is het toch wel lastig te gaan afwegen of je bijvoorbeeld wel de goede verdeling rondom politie-inzet maakt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Dank u wel voorzitter. Ja, ondermijning is gewoon ook echt een heel lastig af te bakenen begrip, want als je bij de ene actie hebt en we gaan daarnaar kijken, dan is het ook al heel vaak weer een andere actie die daar achteraan gaat komen. Het is eigenlijk een fenomeen dat voortdurend in beweging is en waar je dus ook juist die flexibele inzet steeds op nodig hebt. En in de motie wordt toch echt gevraagd om vooraf concrete door de gemeente nader uit te werken doelstellingen te formuleren. Dat is toch echt wat anders dan een stip op de horizon. Dat zijn toch echt

doelstellingen die hierin gevraagd worden. En dan worden we ook echt slechter in onze effectiviteit. Dus ik wil met liefde laten zien wat wij doen aan inspanningen en wat wij gaan doen om ook waar wij denken dat die inspanning ook geleverd moet worden om die aanpak te realiseren. Maar deze doelstellingen, daar ga ik gewoon niet in mee, dus ik ontraad hem ook echt. Dan motie 3, die is ook voor wethouder Lansink-Bastemeijer. Dan motie 4, 'Raak de daders in de portemonnee'. De heer Ceulemans zei het zelf eigenlijk al: dit is gewoon ook iets wat gewoon in de civiele procedure zelf ook ingebracht kan worden door degene die betrokken is bij die strafzaak, dus eigenlijk zou ik zeggen: hij is overbodig want dit kan al, gebeurt al. En dat wij dan kenbaar maken dat we dat standaard verhalen, dat we daar voor zijn, dat is echt ook aan de partij die daar gewoon bij betrokken is, dat die dat ook daar in die civiele procedure doet. Dus eigenlijk is hij overbodig en zou ik hem nu dus ook niet een oordeel raad geven of iets dergelijks.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een stukje toelichting vanuit de heer Ceulemans?

De heer CEULEMANS (Ir). Ja precies, in het kader van coulance. Kijk, ik heb bewust gezegd: ik weet dat het onderdeel kan zijn van een civiele procedure. Je weet ook dat op het moment dat er over en weer of dat mensen betrokken zijn bij een crimineel conflict, dat mensen dan soms terughoudend zijn om überhaupt die hele rechtsgang te maken. Dat is één. Twee, het heeft ook effect op de rest van de straat, het kan meerdere mensen raken. Het kost de gemeente ook geld. Het kost geld, vergt capaciteit van de politie. Alles samen bij zo'n explosie kost een heleboel geld, dus wat ik zeg is niet alleen de schade die aan de eigenaar van de woning berokkend is, die dat ook overigens niet in alle gevallen in een civielrechtelijke procedure vergoed wil krijgen, maar alle gemaakte kosten die überhaupt dit beleid rond zo'n explosie met zich meebrengen. Als we dat nu als gemeente bij het OM zeggen, van: hé, we zijn er voorstander van dat jullie erachteraan gaan dat het tot de laatste cent betaald wordt, dan is dat een stuk actiever dan wat nu gebeurt, het is ook een stuk meer dan wat nu gebeurt. En dat kan een stimulans zijn om of geld terug te krijgen of dat in ieder zo'n geval zo'n dader de opdrachtgever prijsgeeft. Dat is hoe ik het bedoel.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Maar dan ga je voor één specifieke situatie echt een uitzondering maken ten opzichte van alle andere zaken hoe dat ook gewoon gaat hier in onze rechtsstaat. Je kan nogmaals als je gedupeerd bent in een civiele procedure je daarin gewoon voegen en daarin zeggen: ik zou hiervoor schadevergoeding willen krijgen. Maar je kan niet nu voor bijvoorbeeld alleen explosies zeggen: en daar moeten alle andere kosten zoals politie-inzet et cetera ook allemaal verhaald worden. Want we hebben heel veel zaken waar heel veel kosten voor worden gemaakt om dit te doen, dus dan ga ik met deze uitleg deze motie ontraden. Dan 'Sluit de Marechaussee niet langer uit'. Ja, wij blijven steeds in een discussie met elkaar zitten of wij die Marechaussee nu uitsluiten. Ik noem even gewoon Koningsdag, toen de Koning hier op bezoek was. Daar heeft de Marechaussee gewoon voluit een rol gepakt. Ik noem ook momenten dat de Marechaussee ergens in de buurt is en de politie vraagt om ondersteuning dan doen ze dat ook. Dan zeggen ze ook: oké, prima, dan gaan wij gewoon eerst nu kijken. Ik noem bij sommige zaken rondom bijvoorbeeld bewaken, beveiligen, waar zij ook gewoon politietaken doen. Dus wij sluiten die Marechaussee niet uit. Wat de heer Ceulemans vraagt is nog een keer eigenlijk de Marechaussee nog meer in te gaan zetten. Ja, dan kom je in de knel met de taken die de Marechaussee sowieso ook moet verrichten, want zij hebben ook gewoon eigenstandige taken die niet bij de politie zijn belegd. Dus met die omschrijving gaat die verder en gaan we juist een ander schaarsteprobleem organiseren waar de KMAR zich nu gewoon voor inzet, maar eigenlijk zou ik zeggen: hij is overbodig, want we sluiten de Marechaussee niet uit. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, het is altijd aan uw raad om te beoordelen of u deze wilt steunen of niet, maar als u vraagt: ga het allemaal nog veel meer doen, dan moet ik hem echt ontraden, want dan gaat het gewoon echt ten koste van andere taken die de KMAR ook heeft en die ook een heel groot maatschappelijk doel dienen. Dan motie 6 van mevrouw Reitema. Wij gaan inderdaad een landelijke aanpak doen van strategisch offensief tegen de explosies en in deze motie wordt gevraagd om de zichtbaarheid van de gemeente, overheid in de hotspotwijken in te brengen bij het strategisch overleg. Ik zit een beetje... want het is niet echt een regionale tafel, het is echt een landelijke tafel waar we gewoon landelijk ook overal de explosies betrekken. Dus het is ook niet zo dat we dan expliciet een Rotterdamse wijk daar gaan inbrengen of iets dergelijks, maar als ik de motie zo mag lezen dat mevrouw Reitema zegt: als we nu ook eigenlijk de signalen die doorkomen vanuit de wijken, of vanuit scholen of woningcorporaties ook betrekken bij die landelijke aanpak en dat wij ook gewoon rapporteren aan uw raad over hoe nu eigenlijk die aanpak gaat en waar we mee

bezig zijn, dan zou ik kunnen toezeggen dat we dat op die manier gaan doen. Maar nogmaals, het is echt een landelijke aanpak.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, dank voor de beantwoording en dat begrijp ik. Maar het gaat ons er ook echt om dat wij aandacht willen voor die zichtbaarheid in de wijk, omdat we geloven dat daarmee het vertrouwen in de instituties verhoogd kan worden, en ook gezien de jonge leeftijd van de verdachten. De helft van de verdachten van excessief geweld is onder de 24 jaar. Vandaar ook dat wij expliciet scholen ook in de motie benoemen. Wij vinden het belangrijk om naast woningcorporaties ook scholen te betrekken in het offensief. En de vraag is dus eigenlijk: is het mogelijk om dit op een geschikt moment als bespreekpunt in te brengen in het offensief, namens de regio? Of in ieder geval kan ik me voorstellen dat het ook bij andere gemeenten relevant kan zijn.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Zeker voorzitter, dat kan zeker relevant zijn. Ik kan me ook goed voorstellen dat scholen hier inderdaad ook een rol hebben in deze landelijke aanpak, dat we die daar ook bij betrekken, dus ik kan dat wel toezeggen aan mevrouw Reitema dat wij daar ook echt kijken hoe we die daarbij kunnen betrekken. Want dat lijkt me ook een heel belangrijke speler. Dat is net wat smaller geformuleerd dan deze motie, dus ik zit een beetje te zoeken. Mag ik hem gewoon als toezegging doen en dat ik hier dan sowieso terugkom op de landelijke aanpak, wat we daar allemaal doen, zodat uw raad daar ook van op de hoogte kan worden gesteld? Anders moet ik vragen de motie iets meer te gaan aanpassen, maar misschien dat u met deze toezegging ook uit de voeten kunt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, dan zou ik voor de helderheid wel willen dat misschien nog een keer de toezegging die u voor ogen heeft, of de burgemeester die kan herhalen.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Ik heb uw vraag zo begrepen: kunnen wij scholen ook betrekken bij de landelijke aanpak van het Strategisch Offensief Tegen Explosies, omdat die ook vaak een belangrijke rol spelen of dat het ook gewoon van belang is bij de aanpak. Dat zal ik inbrengen, ook bij het landelijk offensief. Dat we op een geëigend moment dat ook daarbij betrekken. En tegelijkertijd dat wij uw raad ook informeren, überhaupt over de voortgang van het landelijk offensief.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Dat is in ieder geval heel fijn. Ik mis dan wel ook de aandacht voor de woningcorporaties, andere maatschappelijke partijen en de zichtbaarheid van de overheid in de wijk, want dat staat ook echt in het dictum. Wij zouden heel graag willen dat daar ook een integraal plan voor gemaakt wordt en dat het onderdeel wordt van het offensief of in ieder geval ingebracht kan worden.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). De woningcorporaties gaan we sowieso al betrekken, dus daar is misschien het misverstand, maar daar gaan we sowieso al mee aan de slag. Een plan van aanpak, nogmaals, het is een landelijk overleg en ik vind het lastig om lokale thema's in een landelijk overleg daarin mee te nemen en aparte plannen van aanpak te maken. Maar natuurlijk, als wij een effectieve aanpak willen dan moeten we dat juist ook in die wijken doen. Daar zijn we ons zeer van bewust. Dus als ik niet een plan van aanpak hoeft te gaan maken maar wel met die overtuiging ook dat overleg kan voeren, dan hoop ik dat we bij elkaar kunnen komen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, dan ga ik heel even nadenken, want mogelijk trek ik dan deze motie in en maak ik dan een Rotterdamse versie van deze motie, dus dan wil ik hem lostrekken van het offensief, want ik vind het wel belangrijk dat we met die zichtbaarheid nog wel iets gaan doen, dus mogelijk kom ik daar eigenlijk met een aangepast dictum, in plaats van een nieuwe motie. Dan ga ik gewoon het dictum zodanig aanpassen, zodat die alleen nog maar op het Rotterdamse van toepassing is en gericht op de zichtbaarheid.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Maar nogmaals, dan moet dat echt iets anders zijn, want in het landelijk offensief, het is een landelijk offensief, dat gaat niet expliciet over Rotterdam, dus dan kan ik dat niet als een soort Rotterdamse aanpak in dat landelijk offensief inbrengen. Daar moeten we echt de duidelijkheid over hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Het lijkt bijna een onderhandeling.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja precies.

Mevrouw REITEMA (pvda). Nee, voor de duidelijkheid, ik verwijder het offensief volledig uit de motie en ga hem dan gewoon alleen toespitsen op wat wij hier doen en daarvoor dus aandacht vragen voor de zichtbaarheid in de wijken, en dan wel hopende dat u dan alsnog de toezegging kunt doen om het betrekken van scholen wel mee te nemen in het offensief.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Ik moet de motie dan even bezien, hoe die dan eruit komt te zien. Dan motie 7, 'Veiligheid voor vrouwen: doorstroom van opvanglocaties'. Hij valt ook wel deels onder wethouder Buijt, dus dat is even het ingewikkelde bij deze motie, want het gaat ook over de opvang van slachtoffers van mensenhandel. Even zien, want dit gaat echt over de opvang. Mag ik vragen of hij daar zelf op terugkomt? Want ik heb hem hier niet over kunnen bevragen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, dat mag, maar het is niet echt een inhoudelijk punt, maar even voor de goede orde, de monitor mensenhandel was toegevoegd aan de commissiestukken, was gewoon onderdeel van het debat. Er stond ook letterlijk een zin over dat de doorstroom van opvanglocaties lastig is, dat stond letterlijk in de burgemeestersbrief. En dan vind ik het vrij logisch dat raadsleden daar vragen over kunnen stellen en dat dat dan belegd is bij andere collegevertegenwoordigers, dat vind ik prima. Maar ik zou wel ook in het vervolg in ieder geval ook even voor de commissiewoordvoerders even onthouden dat we dan voor de volgende bespreking, als we die mensenhandelmonitor zien, ook zorgen dat we dan in ieder geval ook de wethouders die hiermee belast zijn ook bij de commissiebespreking gaan betrekken.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Dat lijkt me een helder punt. Maar mag ik op deze motie nog terugkomen? Dat u hem misschien even aanhoudt. Ik weet niet hoe we dat dan technisch doen, maar ik snap de vraag, alleen vind ik het een beetje lastig om hem nu te beantwoorden als ik het niet met wethouder Buijt heb kunnen overleggen. Ja. Dank u. Dan waren er nog twee moties van de heer Soytekin. 'Bewustwordingstrainingen bij indiensttreding'. Daar kan ik kort over zijn, die kan ik omarmen, want dat lijkt me ook een heel goede motie. Dat geldt ook voor motie 9. Die kan ik ook omarmen, want dit zijn ook echt onderdelen die gewoon heel belangrijk zijn dat we die ook verder brengen. Dan motie 10, 'Havens zonder grenzen'. Wij hebben afgelopen dinsdag ook overlegd in Hamburg met Hamburg en Antwerpen dat we ook richting de Europese Commissie ook echt nu willen optrekken omdat we zien dat het inderdaad, dit zijn de grote zeehavens, maar dat het ook op andere plekken in Europa natuurlijk begint op te spelen. Dus wat hier gevraagd wordt gaan we ook doen, eigenlijk waren we voornemens dat ook al te gaan doen richting Brussel. U vraagt ons daarover ook verslag uit te brengen. Ik kan in de Havenmonitor ook hier verslag over uitbrengen, dus zo kan ik deze motie ook omarmen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat waren de moties voor onze burgemeester. Dan gaan we nu naar de moties voor de heer Lansink. Gaat uw gang.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd) (wethouder). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Ik wil toch een onduidelijkheid in de discussie die ik wel vaker met betrekking tot de drugscampagne hoor, wegnemen. Er wordt vaak geschermd met het standpunt van het Trimbos-instituut en Jellinek met betrekking tot normalisering en onze drugscampagne. En feitelijk is dat niets meer en niets minder dan een standpunt van deze twee organisaties. Want voor zover wij weten, is er nooit onderzoek gedaan naar bewustwordingscampagnes. Waar Jellinek en Trimbos heel goed in zijn, en waar waarschijnlijk heel veel onderzoek over is en daarmee ook wetenschappelijk onderbouwde standpunten, gaat over

gedragsbeïnvloedingscampagnes. Dat is echt iets anders. Dus wij zitten op de bewustwording, sterker nog, omdat wij daar feitelijk geen wetenschappelijke basis voor zien, hebben wij de universiteit van Groningen gevraagd met ons mee te kijken. Dat wilde ik toch even meegeven, omdat dat elke keer ook de discussie vertroebelt en dat zou jammer zijn, want ik vind dat u de juiste feiten van mij moet horen. Dan kan ik verdergaan met de moties. 'Haal de xtc-winkel naar Rotterdam'. Die moet ik ontraden en ik vind het ook verrassend dat partijen waar ik bijvoorbeeld ook een discussie mee heb gehad die normalisering toch slecht vonden vanwege het feit van de bordencampagne, diezelfde partijen zijn wel voor een xtc-winkel, dat ik eigenlijk een prototype vind van normalisering van drugsgebruik. Maar dan zal ik waarschijnlijk de motie verkeerd lezen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Daar wil mevrouw Bokhove graag op reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, of een verkeerde interpretatie geven of een vreemde gang van zaken wil schetsen, want het is nogal iets verschillends. Als ik naar een museum wil gaan, ga ik naar een museum, ga ik daar actief naartoe. We hebben het hier over één locatie waar je dus dan actief naartoe gaat op het moment dat het je interesse heeft. Wat de wethouder gedaan heeft is willekeurig waar in de stad borden hangen met Snuifkade, het grappig gemaakt, en dat is inderdaad normaliseren. Dit is echt een andere intentie. Ik snap dat u probeert eventjes hierover in gesprek te gaan en GroenLinks eventjes te plaatsen alsof u alsnog gelijk heeft met die campagne, maar daar kan ik echt niet in meegaan. Dit is echt specifiek, ik zou ook graag willen dat u goed naar die motie kijkt die samen met D66 is ingediend.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja, dat doe ik ook en daarom was mijn verbazing ook zo groot mevrouw Bokhove. Daarnaast kost deze motie geld, want ik heb dit systeem, dit drugsmuseum ook een locatie aan te bieden. Daar heb ik geen middelen voor binnen de drugscampagne zoals ik die voor ogen heb en daarmee is het een ongedekte cheque. En inhoudelijk is het niet de koers die ik met de drugscampagne wil voeren. U weet, mijn inzet is denormalisering, de schaduwkanten van drugsgebruik onder de aandacht brengen. Dat is mijn inzet. Daar hoort een campagne, gericht op regulering niet bij, dus inhoudelijk ben ik het niet eens met deze richting, maar hij is ook financieel niet gedekt en die moties heb ik liever niet, omdat ik dan ergens anders weer geld vandaan moet halen en daartoe was ik niet bereid. Voorts, 'Drugs op zak, helpende brief op de mat'. Ik vind dat dit onderdeel kan worden van de drugscampagne die ik heb, die sluit daar ook op aan qua inhoud. Ik geef natuurlijk ook hier wel mee dat we weer aan het nadenken zijn over de volgende campagne. Ik wil hier serieus naar kijken, ik vind het een goede aanvulling. Mochten in die campagne natuurlijk ook andere elementen zitten dat mijn budget op is, dan kom ik natuurlijk naar u terug, maar in de basis denk ik dat dit een heel goede aanvulling is op de campagne die ik voor ogen heb en ik kan hem dus omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan zijn we toegekomen aan het einde van de eerste termijn, eigenlijk nog de veegronde geloof ik. Niet nodig? Dan de tweede termijn. Nee, er is natuurlijk helemaal geen tweede termijn. Het is een drieminutendebat en dat was een gecombineerd iets. Dan kijk ik heel even naar mijn linkerzijde want er werd mij iets gefluisterd over het diner, of dat nu of na de tweeminutendebatten is? Ja, er wordt gepleit om nu met dinerpauze te gaan. Dan is de vraag, en dan kijk ik ook naar u hoe lang. Het is nu tien voor. Er is inderdaad ook een presidium, heb ik begrepen. Om 20.00 uur hervatten we de vergadering. Mevrouw Reitema, een punt van orde nog? Ja. Een nieuwe motie nog, komt u maar, een aangepaste motie. De burgemeester kan daar inderdaad nog wat van vinden, het is een aangepast dictum. Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6A. Explosiegeweld: voorkomen en genezen gaan hand in hand

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Explosiegeweld';

constaterende dat:

- sociaaleconomisch minder sterke wijken extra kwetsbaar zijn voor ondermijning en criminaliteit, waardoor de leefbaarheid en veiligheid nog meer onder druk komen te staan;
- jongeren in deze wijken doelwit zijn van negatieve invloeden en criminaliteit;

- de helft van de verdachten van het plegen van excessief geweld onder de 24 jaar is;
- het institutioneel vertrouwen in veel wijken zeer laag is;

overwegende dat:

- voorkomen en genezen hand in hand gaan;
- institutioneel vertrouwen nodig is om preventief en repressief effectief te kunnen handelen;
- dit vertrouwen alleen te winnen is door benaderbaar te zijn;
- de overheid, sociaalmaatschappelijke partners, scholen en woningcorporaties zichzelf samen fysiek moeten organiseren met mensen, middelen en mandaat in de wijk;
- er behoefte is aan een gecoördineerde en integrale aanpak om de leefbaarheid en veiligheid in wijken te verbeteren;

verzoekt het college:

- de zichtbaarheid van de gemeente en overheid in de hotspotwijken te vergroten en een start te maken met een plan voor fysieke zichtbaarheid van bovengenoemde partijen in deze wijken;
- dit plan voor te leggen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Blijft u nog even zitten, dat is wel zo netjes hè, tegenover elkaar. Ik zie wat raadsleden verbaasd kijken. Er is net een aangepaste motie ingediend, met een aangepast dictum. Daar kijkt de burgemeester even naar. Dan kan ze erop reageren en dan kunnen we dit agendapunt echt netjes afronden.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Even kijken hoor, dit gaat over de zichtbaarheid van de gemeente en de overheid in de hotspotwijken te vergroten en een start te maken met een plan voor fysieke zichtbaarheid van bovengenoemde partijen in deze wijken. Dat zijn dan de gemeente en de overheid, en dit plan voor te leggen aan de gemeenteraad. Ja, ik wil allemaal plannen maken, dat vind ik op zich geen probleem. Alleen wil ik eigenlijk liever gewoon aan de slag. Dus ik snap heel goed wat mevrouw Reitema vraagt, alleen laten we gewoon, ik denk juist dat we in de aanpak die we nu kiezen, en juist ook door dat landelijk te maken en dan kijken wat de meest effectieve methode is, dat we daarmee ook kunnen kijken wat er nu nodig is zeg maar. En nu moet ik ook weer vanaf de Rotterdamse kant iets gaan doen. Mag ik alstublieft gewoon aan de slag gaan, gewoon u periodiek informeren over wat we doen. Ik heb u heel goed gehoord, echt heel goed, en het is ook helemaal niet dat ik tegenover uw ideeën sta, want ik denk juist dat we al die partijen die dicht bij mensen staan juist nodig hebben. Maar dat ik dan aan de hand van wat we voornemens zijn te gaan doen, om dat ook echt terug te rapporteren zodat u kunt kijken of dat voldoende is. Anders blijven we plannen maken, terwijl we nu gewoon aan de slag gaan. Maar als ik hem met die uitleg zo mag interpreteren, als ik hem dan oordeel raad geef, maar dat u niet zegt: waar blijft mijn plan van aanpak?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Nee, helemaal akkoord hoor, en ik houd ook zeker van de aanpak en minder het plan, dus helemaal eens, ja.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Als we het er zo met elkaar over eens kunnen zijn dan kan ik hem oordeel raad geven, maar dat is dan ook de insteek hoe we dat willen gaan doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). En blijf nog even zitten, ik heb ook nog toezeggingen hè. Dan lees ik nog even de toezeggingen op die ik heb ontvangen. De burgemeester gaat naar aanleiding van de motie van het lid Reitema in het landelijk strategisch offensief explosies het betrekken van scholen bespreken. Dan een toezegging ook om de raad op de hoogte te houden van de voortgang van het offensief en dat is al in de commissie gedaan, maar dat heeft ze zojuist herhaald. Kunnen we het agendapunt afsluiten? Bij dezen. Om 20.00 uur hervatten we de vergadering en de presidiumleden worden verwacht in de collegekamer. Tot straks.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024

Notulen van de raadsvergadering van 28 november 2024 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18.

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 18:03 uur tot 21:02 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college is tegenwoordig: de heer S. Kasmi.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

6.5 *Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving',
aangevraagd door het lid Van Wifferen - vervolg*

6.6 *Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema -
vervolg*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Goedenavond, ik heropen de vergadering. Voordat we beginnen met agendapunt 6.7, wil ik ook nog graag even het woord geven aan onze burgemeester, om terug te komen op de motie van mevrouw Reitema.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Dank u wel, want er is ook even contact geweest over de motie rondom mensenhandel. Ik had namelijk gezegd dat dat niet in mijn domein lag en dat ik dat even wilde afstemmen. Dat is inmiddels gebeurd. Wat ik heb begrepen, is dat er al een landelijk onderzoek gedaan wordt naar het opvanglandschap: hoeveel bedden er beschikbaar zijn, welke bekostiging erachter zit en op welke manier dat kan worden geïnnoveerd. De gemeente Rotterdam is nauw betrokken bij dat onderzoek in een klankbordgroep. Dit landelijk onderzoek is een uitwerking van een landelijk programma, 'Samen tegen Mensenhandel'. Vandaar dat wij niet opnieuw een onderzoek gaan doen. We doen als gemeente mee met het landelijk onderzoek en daar zullen we de raad ook over informeren. Die klankbordgroep komt in februari 2025 bij elkaar en uiteraard zullen we de raad ook van de uitkomsten van het onderzoek op de hoogte brengen. Maar daarom wordt deze motie dus ontraden. Dan heeft u dus het exacte oordeel over motie nummer 7, over veiligheid van vrouwen en hoe we de doorstroom van opvanglocaties verbeteren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema wil erop reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw REITEMA (pvda). Een verduidelijkende vraag. Goed dat er landelijk onderzoek wordt gedaan, maar komen dan ook echt de Rotterdamse knelpunten daarin aan bod? En de Rotterdamse verbeterpunten? Of is het een algemeen onderzoek?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Het is de makke dat het niet mijn portefeuille is. Ik sta nu gewoon echt iets op te lezen dat ik heb doorgekregen na afstemming met de wethouder, maar nogmaals, ik zou u echt willen vragen deze zaken dan bij de wethouder terug te laten komen, want hij weet er gewoon meer van af. Omdat het landelijk onderzoek al loopt en daar algemene knelpunten in beeld worden gebracht, ontraden wij deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Dan nogmaals, ik zei het net ook in het debat, mijn medewoordvoerders en ik willen dat we goed onthouden dat we dan bij de volgende bespreking echt deze wethouder bij de bespreking gaan betrekken wanneer we het over mensenhandel hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik zie uw medewoordvoerders meeknikken, dus ze hebben het gehoord. We nemen het mee. Dank u wel. Daarmee sluit ik weer het oude agendapunt dat we net kort behandeld hebben en gaan we écht door naar agendapunt 6.7. Is er een punt van orde? Of een motie?

De heer SOYTEKIN (denk). Nee, een extra ondertekenaar op de motie over het vergroten van het gebruik van digitale toolkits, medeondertekend door de VVD.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Vergroot gebruik digitale toolkit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 6.5 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Rotterdam te maken heeft met een hardnekkige drugsproblematiek;
- in 2023 een digitale toolkit, waarbij werkboeken, filmpjes en lesmodules worden aangeboden, is ontwikkeld samen met havenbedrijven;
- bedrijven met deze digitale toolkit zelf hun personeel kunnen trainen op een manier die past binnen de werkzaamheden van het bedrijf;

overwegende dat:

- een te klein percentage van de relevante bedrijven gebruikmaakt van deze digitale toolkit;
- het van belang is om de weerbaarheid van de havenmedewerkers, die dicht bij deze drugsproblematiek staan, te vergroten;
- de gemeente daar waar mogelijk haar middelen moet inzetten om preventieve maatregelen te realiseren en daarmee de weerbaarheid te vergroten tegen de drugsproblematiek in Rotterdam;
- een digitale toolkit als een preventieve maatregel kan dienen;

verzoekt het college:

- om binnen de huidige inzet die Deltalings pleegt om havenbedrijven te stimuleren gebruik te maken van bewustwordingstrainingen en -materiaal, extra aandacht te schenken aan de toolkit, met name bij bedrijven die hier nog geen gebruik van maken;
- hierover te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en D.A. van Groningen

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Een extra ondertekenaar mag eigenlijk gewoon rechtstreeks naar de computerbalie, die kant uit. De digitale ... Hoe moet ik jullie noemen daarboven? De griffie. Gewoon de griffie. Verder nog mensen met mededelingen? Ja, dat dacht ik al. Gaat uw gang.

6.4 *Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht' - vervolg*

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Dank u wel. Ik heb naar aanleiding van de wethouder een vraag over beweegnormen waaraan zeventig Rotterdamse scholen niet voldoen, zo bleek, een motie opgesteld. Die is nieuw, dus die moet ook nog geapprecieerd worden, maar wil ik wel bij dezen indienen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Het debat is gesloten. Een nieuwe motie? De wethouder is er niet om deze nu te waarderen. Hoe gaan we daarmee om?

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Het mag ook later van mij.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Welk debat? Dat is het gewicht?

Mevrouw VOGELAAR (pvda). 6.4. Ik dacht dat jullie het aan het afstemmen waren, vandaar dat ik even stil bleef. Ik heb hier ook schriftelijke vragen over gesteld, dus wat ik dan zou willen voorstellen, is dat ik dan toch even de schriftelijke vragen afwacht. Maar ja.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan doen we dat. We parkeren het even en dan kan het altijd nog terugkomen in een vergadering. Prima. Ook dan kunt u weer uw fractie voorzitten, als ik dat zo zie. Hartelijk. Prima! Dan ga ik nu écht naar agendapunt 6.7, het tweeminutendebat over 'Jaarverslag preventief fouilleren', aangevraagd door de heer Ceulemans. U staat al klaar, gaat uw gang.

6.7. Tweeminutendebat over 'Jaarverslag preventief fouilleren', aangevraagd door het lid Ceulemans

De heer CEULEMANS (lr). Klopt, dank u wel, voorzitter. Het moge duidelijk zijn, preventief fouilleren is wat Leefbaar Rotterdam betreft een cruciaal middel voor het waarborgen van de veiligheid in Rotterdam. Een middel dat wat ons betreft in de hele stad wordt ingezet en ook zo groepsgericht mogelijk. Maar preventief fouilleren ligt onder vuur en de reden daarvoor is het handelingskader, het gewijzigde handelingskader van de korpsleiding hier in Rotterdam, waarin sinds vorig jaar is opgenomen dat preventieve fouilleeracties alleen nog maar met minstens drie agenten mogen plaatsvinden, en nog veel erger: waarvan er één waarnemer is. Dat vind ik om twee redenen schandalig. In de eerste plaats omdat dat het aantal preventieve fouilleeracties heeft doen kelderen. Het is ruim gehalveerd, en hier volgen de cijfers. Vuurwapens van straat gehaald: van 27 in 2022 naar 6 vorig jaar. Steekwapens, van 287 naar 115. Slagwapens, van 36 naar 17. Overige wapens van 70 naar 9. Nogmaals, ik vind het echt schandalig en ik vind het niet uit te leggen dat wij, in een tijd waarin Rotterdam geteisterd wordt door excessief geweld, met een politiek correct handelingskader vanuit de politie zitten opgescheept waardoor wij minder wapens van straat halen, minder personen preventief fouilleren en minder voertuigen controleren. In de tweede plaats vind ik dit een totale motie van wantrouwen naar agenten op straat, die van de korpsleiding hiermee een stigma meekrijgen dat ze op de vingers gekeken moeten worden omdat ze anders etnisch gaan profileren. Dat is iets dat ze niet verdiend hebben. Ik vind het een smerige aantijging aan het adres van agenten die op straat lopen en met gevaar voor eigen leven deze stad aan het veilig houden zijn. Dus nogmaals, dat handelingskader, of in ieder geval dit deel ervan, moet gewoon van tafel. Ik heb daarom een motie samen met mevrouw Van Groningen van de VVD, die de burgemeester oproept in ieder geval uit het handelingskader te schrappen dat er minstens drie agenten bij betrokken moeten zijn en dat er een waarnemer is. Wat ons betreft werken wij in Rotterdam niet met waarnemers.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Ceulemans heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Stop institutioneel wantrouwen richting agenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november ter bespreking van het tweeminutendebat Jaarverslag preventief fouilleren;

constaterende dat:

- in het recente aangescherpte handelingskader preventief fouilleren door de Rotterdamse korpsleiding is opgenomen dat bij een preventieve fouilleeractie tenminste drie agenten betrokken moeten zijn, waarvan er één als waarnemer optreedt;
- deze werkwijze afgelopen jaar heeft geleid tot een halvering van het aantal preventieve fouilleeracties, het aantal preventief gefouilleerde personen en gecontroleerde voertuigen en dat het aantal wapens dat met dergelijke acties van straat is gehaald gekelderd is;

overwegende dat:

- dit onaanvaardbaar is in een tijd dat Rotterdam geteisterd wordt door excessief wapengeweld;
- deze werkwijze tevens een motie van wantrouwen richting agenten op straat is;
- agenten waardering en vertrouwen verdienen in plaats van geïnstitutionaliseerd wantrouwen,

verzoekt de burgemeester:

- te stoppen met het inzetten van waarnemers bij preventief fouilleren en de voorwaarde dat preventieve fouilleeracties door minstens drie agenten moeten worden uitgevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans, D.A. van Groningen en P.J.H.D. Verkoelen

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dank. Die motie komt onze kant uit. Ik zag mevrouw Reitema staan voor een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ik wilde eigenlijk het debat helemaal niet herhalen maar ik wil wel benadrukken dat wij in het commissiedebat totaal niet wantrouwend geweest zijn naar de politie en ik vind het ook heel jammer dat de heer Ceulemans dit frame toch weer herhaalt vandaag. Wij staan vol achter de politie en geloven dat kritiek op iedereen en alle instituties die macht hebben in deze samenleving alleen maar gezond is en bij onze democratie hoort, en dat etnisch profileren gewoon een risico is op racisme. Dat weten we allemaal.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Deze maatregel is 100% geboren uit wantrouwen en is 100% het gevolg van de reeks van lasterlijke aantijgingen aan het adres van de politie en oneigenlijke beschuldigingen van racisme aan het adres van de politie. Dat is de reden waarom de korpsleiding is gezwicht. Ik vind het een laffe keuze die een motie van wantrouwen betekent aan het adres van de agenten op straat, en nogmaals, ik vind het echt schandalig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan krijgt u ook een interruptie van de heer Coşkun en daarna mevrouw Bokhove. Gaat uw gang.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, ik vind het ontzettend jammer dat de heer Ceulemans het debat in de commissie gaat herhalen. Ik vind het ook zeer jammer dat hij hier een aanval doet, opnieuw, op ambtenaren van de Nederlandse Staat en de gemeente Rotterdam, die zich hier niet kunnen verdedigen. Als je het over schandalig hebt, vind ik dat schandalig. Van onze kant, van de kant van de SP, is nóóit wantrouwen in de politie uitgesproken. Sterker nog, wij staan achter al die politieagenten die juist die interne problemen hebben aangekaart waardoor er nu een onderzoek is. Ik vind dat de gemeenteraad van Rotterdam volledig achter de korpsleiding moet gaan staan en ik vind het niet passend om hier mensen die zich niet kunnen verdedigen aan de schandpaal te nagelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mag ik jullie eraan herinneren dat het een tweeminutendebat is en dat jullie daarvoor gekozen hebben? Andere regels, andere vorm. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). U kunt mij niet verwijten dat ik dit achter de rug van de heer Westerbeke doe. Ik heb het recht in zijn gezicht gezegd toen hij hier zat. Dat vond hij niet leuk maar ik ben er wel fair in. Ik ben er eerlijk in en rechtlijnig. U zegt dat ik het commissiedebat herhaal. Ik dien een motie in met als strekking wat ik in het commissiedebat gezegd heb. Dat lijkt me niet ongebruikelijk in een tweeminutendebat. Overigens kreeg ik een signaal dat mevrouw Verkoelen graag mee tekent op de motie, dus die zal ik er eind van de dag aangepast opzetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Dan mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik hoop wel dat iedereen die de motie ondertekent ook de titel even heel goed leest, want daar staat 'Institutioneel wantrouwen richting agenten'. We gebruiken vaak een knipoog, maar hier wordt gerefereerd aan institutioneel racisme maar wordt het omgekeerd naar institutioneel wantrouwen. Dat is niet uitgesproken. We hebben altijd gezegd dat we hier klip-en-klaar achter de politie staan, en het erge is dat de heer Ceulemans hier ook nog probeert het frame te verdraaien, alsof de korpschef gezwicht is. De korpschef heeft zelf verteld waarom hij achter dit beleid staat en waarom hij dit ook zo graag zo wil. U probeert het frame echt 180 graden te verdraaien, maar

zo is het niet. En die titel? Ik zou me ervoor schamen en hij is bovendien walgelijk polariserend, het is echt schandalig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ik herhaal nogmaals: tweeminutendebat. Andere vorm van debat. Maar het zijn jullie twee minuten. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Ik schaam me helemaal nergens voor, ik ben er trots op. Ik vind het een fantastische titel, al zeg ik het zelf, omdat het precies is wat het is. Wanneer je in een handelingskader gaat vastleggen waardoor agenten bij een preventieve fouilleeractie op hun vingers gekeken moeten worden omdat je er anders van uitgaat dat ze over de schreef gaan, terwijl er geen enkele aanleiding is om daarvan uit te gaan, is dat de definitie van geïnstitutionaliseerd wantrouwen. Ik sta er dus 100% achter en ik vind het een schande, nogmaals, dat een groot deel van de raad in dat frame van wantrouwen in agenten meegaat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De volgende op mijn lijst is de heer Soytekin en daarna de heer Van Campenhout. Gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter, het was een explosief debat in de commissie, en er is de kans dat we het vandaag overdoen. Ik weet niet of dat gaat gebeuren. Wij zijn in ieder geval wel blij met, en tevreden over het handelingskader. Met het nieuwe handelingskader voorkomen we selectiviteit en daarmee ook etnisch profileren. De politie zelf is ook positief over het nieuwe handelingskader. Dat betekent dat wij als raad ook kunnen laten zien dat wij achter en naast de politie staan, door haar te steunen, want zij zien ook meerwaarde. Die waarnemer ziet toe op die a-selectiviteit, de veiligheid en ook de bejegening richting politie. Voorzitter, eerder hadden we in Rotterdam ook verschillende inleverpunten voor wapens. Daar hadden wij ook een punt van gemaakt. Daar zal mevrouw Bokhove zo meteen een motie over indienen, over kleinschaligere en wijkgerichte acties. Die steunen wij van harte. Even kijken of ik nog meer op mijn lijstje had. Ja, over de brief die wij hebben gekregen en de cijfers met betrekking tot het nieuwe handelingskader. Ik had er in de commissie ook naar gevraagd. Het is nu vooral een kwantitatief verslag. Wij zouden het op prijs stellen als we toch ook kunnen kijken naar wat het nu kwalitatief oplevert, gevoelsmatig voor de agent en ook voor de burger. Werkt het, en hoe wordt het ervaren? Et cetera. De vraag is of de burgemeester daar ook nog op kan reageren. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank aan de heer Soytekin. Dan is het Van Groningen en daarna Reitema.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja, voorzitter, dank u wel. De Rotterdamse VVD vindt preventief fouilleren een essentieel wapen voor onze politie in de oorlog tegen drugscriminaliteit. Waarom? Het haalt wapens van straat, het geeft een signaal af aan jongeren in wijken, jongeren die wellicht geronseld worden. En je laat zien dat je het aanpakt en dus die wapens van ze afpakt. Want laten we eerlijk zijn: elke kogel die in onze stad wordt afgevuurd, is er een te veel. Elke steekpartij is er een te veel. Eigenlijk is elk wapen er een te veel. De Rotterdamse VVD wil dan ook dat we doorpakken met het afpakken van wapens en het aanpakken van ondermijning. Het vrijwillig inleveren van wapens is goed en het helpt als er meer plekken zijn waar je je wapen kan achterlaten. Maar we moeten niet naïef zijn. Er zijn er genoeg die liever wel een wapen op zak dragen helaas. Voorzitter, ik zeg het nog één keer heel duidelijk. De Rotterdamse VVD wil wapens van straat. De Rotterdamse VVD staat ook achter onze politie. En wij vinden dat agenten die samen preventief willen fouilleren voldoende checks and balances hebben en ons daarnaast veel meer slagkracht geven om wapens en drugs van criminelen af te pakken. Want we moeten niet minder, maar juist meer preventief fouilleren. De angst voor fouten, de angst voor etnisch profileren, gaat nu boven alles, waardoor het de handen van de agenten op hun rug bindt, terwijl ze onze oorlog tegen criminaliteit voeren. Wij zijn Rotterdam, en in ons coalitieakkoord staat dan ook dat we niet met waarnemers gaan werken. Daarom tekenen we ook mee op de motie van Leefbaar Rotterdam om te stoppen met waarnemers en terug te gaan naar preventief fouilleren met twee agenten. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Dan is mevrouw Reitema en daarna de heer Van Campenhout.

Mevrouw REITEMA (pvda). Heel kort, voorzitter, want het uitgebreide debat dat we in de commissie hebben gehad, wil ik absoluut niet herhalen nu. De PvdA is in ieder geval wel heel blij met het

handelingskader voor preventief fouilleren dat de politie nu heeft toegepast. Preventief fouilleren is een heel belangrijk maar erg gevoelig instrument en de PvdA vindt het belangrijk dat we altijd de balans bewaken tussen veiligheid en het vertrouwen van de Rotterdammers. Tegelijkertijd is het heel belangrijk dat we onze schaarse politieactiviteit zo effectief mogelijk inzetten. Wij tekenen vandaag mee op de motie van GroenLinks over de inleveractie van messen, een belangrijke voortzetting van het belangrijke werk van mijn voorganger, Steven Lammering.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel, dan de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel, voorzitter. BIJ1 Rotterdam verzet zich tegen preventief fouilleren omdat het gewoon discriminerend, ineffectief en schadelijk is. Preventief fouilleren treft vooral mensen van kleur en versterkt etnisch profileren, waardoor bepaalde groepen structureel gestigmatiseerd worden. Dit beleid is een goed voorbeeld van waarom mensen van kleur geen vertrouwen hebben in de politie. Het versterkt de bestaande ongelijkheden en creëert een gevoel van onveiligheid bij mensen die juist beschermd zouden moeten worden. Bovendien wijzen onderzoeken uit dat preventief fouilleren nauwelijks bijdraagt aan het terugdringen van criminaliteit. We zien in het jaarverslag van 2023 dat bijna 5400 mensen zijn gefouilleerd en dat hiervan slechts 2,7% effectief was. Het beleid blijkt dus niet alleen onrechtvaardig maar ook inefficiënt. Rechtvaardigt deze 2,7% echt het inzetten van dit beleid? Het probleem moet je bij de kern aanpakken, in plaats van repressieve maatregelen in te zetten. Veiligheid ontstaat door gelijke kansen, gelijkwaardigheid, het aanpakken van armoede en het versterken van gemeenschappen, niet door een stigmatiserend politieoptreden. Echte rechtvaardigheid begint bij een beleid dat iedereen in Rotterdam beschermt, ongeacht je afkomst, identiteit, uiterlijk of postcode. Preventief fouilleren hoort niet thuis in een rechtvaardige, inclusieve samenleving en daarom dient BIJ1 Rotterdam de motie 'Stop nu met preventief fouilleren' in. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Dan komt er een motie onze kant uit. Dank u wel. Dat is de motie van BIJ1 en de Partij voor de Dieren. De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Stop nu met preventief fouilleren

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 6.7 'Jaarverslag preventief fouilleren';

constaterende dat:

- diverse onderzoeken aantonen dat preventief fouilleren leidt tot etnisch profileren en discriminatie;
- etnisch profileren een schending is van de mensenrechten en het vertrouwen in de overheid ondermijnt;
- uit het Jaarverslag preventief fouilleren 2023 blijkt dat bij slechts 2,7% wapens wordt aangetroffen tijdens fouillering, wat vragen oproept over de proportionaliteit en effectiviteit van deze maatregel;

overwegende dat:

- preventief fouilleren risico's creëert op etnisch profileren, ondanks de formele regels voor a-selectiviteit;
- etnisch profileren en stigmatiserend beleid het vertrouwen tussen inwoners en de overheid aantasten, wat cruciaal is voor de sociale cohesie en veiligheid in de stad;
- preventief fouilleren een inbreuk vormt op het recht op privacy en kan leiden tot schendingen van mensenrechten;
- veiligheid beter bereikt wordt door te investeren in preventieve en sociale maatregelen die verbinding bevorderen, in plaats van repressief beleid;

verzoekt het college om:

- per direct te stoppen met het gebruik van preventief fouilleren in Rotterdam;
- alternatieve strategieën ontwikkelen die gericht zijn op het versterken van sociale cohesie in plaats van het toepassen van repressieve maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout en R.T.J. van der Velden

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik kijk even naar mevrouw Bokhove, want u zwaait met een motie. Een bijdrage. Dat kan, want ik heb niemand meer op de lijst, dus gaat uw gang.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel. Preventief fouilleren is een heel heftig middel. Het doet inbreuk in de privacy en lichamelijke autonomie van de Rotterdammers. Dat moeten we niet lichtzinnig nemen. Wat GroenLinks betreft stoppen we dan ook direct met preventief fouilleren. Als we de negatieve effecten van preventief fouilleren optellen bij het risico op etnisch profileren en het feit dat er met gericht rechercheren effectiever verboden wapens in beslag genomen worden, kunnen wij niet tot een andere conclusie komen. Gezien de verhouding in de raad – het geluid van de rechterkant klinkt misschien vaak hard, maar er is hier een andere verhouding – wil ik me bij dit onderwerp toch vooral even bezighouden met stimuleren wat wel werkt. Daarom wil ik het belang van de derde waarnemer wanneer er wel preventief gefouilleerd wordt, benadrukken. Tevens dienen wij een motie in om veel effectiever te werk te gaan met het van straat halen van wapens door het organiseren van wapeninleveracties, zoals u net al heeft kunnen horen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank. Ook deze motie komt onze kant uit. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Wapeninleveracties, effectiviteit leidt

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.7 Tweeminutendebat over 'Jaarverslag preventief fouilleren';

constaterende dat:

- bij de wapeninleveractie van de Rotterdamse politie in 2021 binnen een week 442 wapens zijn ingeleverd, waarvan 225 messen, welke niet meer in het straatbeeld kunnen verschijnen;
- een jaar lang preventief fouilleren in 2023 in vergelijking slechts 283 wapeninnames heeft opgeleverd, waarvan 217 messen;
- het overgrote deel van de 849 wapens in 2023 in beslag is genomen door onderzoek bij plaatsen delict of als gevolg van concrete verdenkingen;

overwegende dat:

- in aanvulling op gericht onderzoek naar verdenking van strafbare feiten de wapeninleveractie zichtbaar een effectiever middel is om wapens van de straat te krijgen dan preventief fouilleren;
- een wapeninleveractie, in tegenstelling tot preventief fouilleren, geen inbreuk doet op de privacy en lichamelijke integriteit van Rotterdammers zodat daar aanleiding toe is;
- effectiviteiten en doelmatigheid van acties een grote rol moet spelen bij keuzes die gemaakt worden met betrekking tot het inzetten van de beperkte capaciteit van onze politie;
- in het coalitieakkoord een punt is opgenomen dat uitspreekt de vrijwillige inleveractie van wapens aan te moedigen;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de politie en het OM laagdrempelige, wijkgerichte vrijwillige inleveractie van steekwapens te organiseren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun, I. Elfilali, I. van Wifferen en S. Soytekin

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie is door meerdere fracties voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik kijk even de zaal rond. Mevrouw Van Wifferen, gaat uw gang.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ik ben het eens met GroenLinks dat preventief fouilleren eigenlijk heel ingrijpend is. Heel veel mensen die niks hebben gedaan, worden toch aangehouden en

onderzocht. Wat dat betreft is het goed dat de politie zo kritisch is, elkaar coacht en kijkt of ze het op een goede manier doen en of ze zorgvuldig omgaan met deze ingrijpende maatregel. Zelf zou ik nog wel willen herhalen dat er vorig jaar nog een motie is aangenomen door een grote meerderheid van de raad, een motie van D66, tegen groepsgericht preventief fouilleren. Dus zoals mevrouw Bokhove zegt: je kunt heel hard roepen, zoals mevrouw Van Groningen doet, dat Rotterdam dit niet wil, maar de raad van Rotterdam heeft dit vorig jaar al duidelijk laten zien. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U mag blijven staan want u krijgt een verhelderende vraag van de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u wel, voorzitter. Het is inefficiënt. De pakkans op 5500 mensen is 2,7%, dus zouden we dat niet anders moeten doen? En zou u het ook niet vernederend vinden wanneer u, wanneer u wordt gefouilleerd door twee mensen, er een derde toekijkt of het wel goed gaat of lekker gaat? Zou u dat niet vernederend vinden?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, nou, ja, of het vernederend is dat er iemand toekijkt of dit wel op een juiste manier gaat? Nee, dat denk ik helemaal niet, dat ik dat zou vinden. Ik zou het juist wel goed vinden als in de gaten wordt gehouden of dit op een nette en eerlijke manier gebeurt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Ja, dan kijk ik nogmaals. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u, voorzitter. Wij zijn geen voorstander van preventief fouilleren, dat moge duidelijk zijn. Het is een aantasting van de privacy, het werkt stigmatisering in de hand. Het werkt etnisch profileren in de hand. En als je dan de resultaten ziet... Wat moet je er eigenlijk mee? Het kost heel veel tijd. Zet gewoon die agenten in waar ze daadwerkelijk nodig zijn. Daarom hebben wij samen met BIJ1 de motie om gelijk te stoppen met preventief fouilleren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel, die motie was bij ons inderdaad al bekend. Ik kijk nogmaals de zaal rond. Nog meer inbreng vanuit de zaal? Nee? Dan gaan wij door naar de beantwoording en de behandeling van de moties. Aan mijn rechterzijde de burgemeester. Gaat uw gang.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Dank u wel. Ik heb één vraag gehoord van de heer Soytekin. Hij vroeg of het verslag over preventief fouilleren wat meer kwalitatief van aard kon worden. Er staan nu inderdaad veel cijfers in maar er staat nog niet veel omschrijving omheen. Dit is het verslag van de politie. Wat ik kan doen, is de politie vragen de volgende keer wat meer duiding te geven, maar het is wel hun verslag, dus wanneer ze dat inzicht niet kunnen geven, is dit wat het is. Als ik het op die manier zo kan toezeggen, hoop ik dat de heer Soytekin daar verder mee kan. Dan kom ik bij de moties, en ik ga ook het debat niet herhalen, voorzitter, maar ik heb al duidelijk aangegeven waar ik sta in dit debat. Ik sta volledig achter het handelingskader en ook de manier waarop de politie het toepast rondom het preventief fouilleren. Daarom ontraad ik motie nummer 1. De motie 'Stop nu met preventief fouilleren'...

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U krijgt een reactie op motie nummer 1 van de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja, niet omdat het advies een verrassing is en ook niet omdat ik het debat wil overdoen. U heeft ook gezegd achter het handelingskader te staan, wat ik een kwalijke zaak vind. U bent verantwoordelijk voor het waarborgen van de openbare orde en veiligheid in deze stad. U heeft ook gezien dat deze werkwijze heeft geleid tot het kelderen van het aantal wapens dat van straat gehaald is, van vuurwapens tot slagwapens, tot messen. Kunt u daar een reflectie op geven? Vindt u dat niet zorgelijk, ook in het licht van uw rol als behoeder van de openbare orde en veiligheid?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Voorzitter, preventief fouilleren is aselekt. Alleen als je heel duidelijk weet dat op een bepaald punt een enorme dreiging zit, heb je de bevoegdheid daar preventief te fouilleren. Dus in de aselectie is het niet zo dat we er heel gericht een aantal mensen uit gaan pikken, dat is gewoon een van de drie of een van de vijf, de witte auto of de zwarte auto. Het is een middel, een van de middelen, om ervoor te zorgen dat we in een veiligheidsrisicogebied ook zaken kunnen

aanpakken. Het is niet het enige middel. De politie doet heel veel meer. Dan is het goed dat er kritisch wordt gekeken naar hoe je dat middel dan inzet, want als we dat niet aselekt doen, heb je toch de verdenking, en dat zou ik ook niet goed vinden, dat op bepaalde groepen extra wordt gefocust. Daar hebben ze extra waarborging in het handelingskader voor opgenomen, en dat vind ik een goede zaak, voorzitter. Het is altijd een weging van alle zaken bij elkaar. Ik vind dat hier de balans juist heel goed is gevonden door de politie.

Dan motie nummer 2, 'Stop nu met preventief fouilleren'. Dat is weer de andere kant. Ik zie de meerwaarde van het middel. Het is niet het enige middel dat we inzetten, maar ik zou het ook niet nu willen stoppen. Deze ontraad ik dus ook. En dan motie nummer 3 over de wapeninleveracties. Het gaat om laagdrempelige, wijkgerichte, vrijwillige inleveracties van steekwapens, en het hierover rapporteren aan de raad. Voorzitter, ik kan die motie omarmen. Ik wil er wel bij zeggen dat we vaak zien dat, wanneer mensen wapens gaan inleveren, ze vaak al niet meer voornemens zijn de wapens te gaan gebruiken. Het is dus ook weer niet het ei van Columbus, zeg ik maar, want degenen die dat middel willen inzetten en het willen gebruiken, zullen het ook niet bij een inleveractie gaan brengen. Tegelijkertijd kan het wel net dat extra zetje zijn dat mensen misschien nodig hebben om dat dan toch maar te gaan doen. Ik zal dus ook aan de politie en het OM vragen of ze op deze manier nog zo'n actie kunnen vormgeven. Daarom kan ik deze motie omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dat waren de moties en de beantwoording van de eerste termijn. Het is natuurlijk een tweeminutendebat. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ik heb van het vorige debat nog een nieuwe motie met een mede-ondertekenaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Die kunt u direct naar de griffie brengen aan die zijde. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, hetzelfde. Extra ondertekenaars op twee moties.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Er komen allerlei aangepaste moties aan. Ik vind het prima, het mag allemaal die kant uit. Daarmee wil ik dan het tweeminutendebat over het preventief fouilleren afsluiten.

6.8. Tweeminutendebat over 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar', aangevraagd door het lid Bokhove e.a.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). We gaan door naar agendapunt 6.8, het tweeminutendebat over 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar', aangevraagd door het lid Bokhove e.a. Mevrouw Bokhove mag het woord nemen.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dit is natuurlijk een motie namens het sportieve smaldeel van de raad, maar goed.

Vorige week hadden wij een goed inhoudelijk debat over de Marathon Rotterdam. De Marathon heeft om

meerdere redenen de ambitie aangegeven te groeien naar 30.000 marathonlopers. Ten eerste natuurlijk om

meer mensen de kans te geven 'De Mooiste' te lopen. Maar voor komend jaar grepen 15.000 mensen naast een startbewijs. Het tweede dat ze willen is die toppositie in het marathonveld behouden, en om toe te treden tot de Marathons Majors, moet er ook ruimte zijn voor meer lopers. Tijdens de Marathon laat Rotterdam, met dit iconische evenement, zich steeds weer van zijn mooiste kant zien. In de stad, waar het bruist van de energie, maar ook ver daarbuiten. De beelden van al die lopers over onze 'Zwaan' gaan de hele wereld over. In 2025 wil de marathonorganisatie een aanloop nemen met extra crowdcontrol, medische voorzieningen en verkeersregelaars, om in het jubileumjaar, 2026, de vijfenveertigste keer, een echte sprong te kunnen nemen. Zodat bij die vijfenveertigste editie een substantieel hoger aantal deelnemers over het parcours kan. De organisatie hoopt en denkt met al die extra maatregelen en een omleiding 6000 tot 8000 extra mensen te laten meedoen. Daarvoor is het noodzakelijk dat er vroegtijdig integrale afstemming is met onder andere de RET, de GHOR, de Veiligheidsregio, politie en gemeente. Ik proef vanuit zowel de Marathon als de gemeente als de genoemde organisaties een grote welwillendheid om samen deze sprong te gaan maken, natuurlijk

binnen het veiligheidskader en andere kaders. Ter afronding van het actualiteitendebat dat we hadden, een breed ondertekende motie ter aanmoediging. 'Klaar voor de start'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie komt onze kant uit. Dank u wel. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Klaar voor de start: klaar voor het jubileumjaar

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november ter bespreking van agendapunt 6.8 Tweeminutendebat over 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar';

constaterende dat:

- dit jaar de startbewijzen voor de Marathon van Rotterdam in 2025 binnen 2,5 uur uitverkocht waren en er 15.000 mensen op de wachtlijst staan;
- de organisatie van de Rotterdamse Marathon de groeiambitie heeft om 30.000 lopers deel te laten nemen aan de marathon;
- in 2026 de Marathon Rotterdam weer een lustrumeditie (45e) kent;

overwegende dat:

- de Marathon het mooiste en sportiefste evenement van het jaar is en het ontzettend jammer is dat niet iedereen kan genieten van het evenement doordat zij geen startbewijs hebben bemachtigd;
- de groei naar 30.000 marathonlopers noodzakelijk is om de toppositie van de Rotterdamse marathon te behouden en toe te treden tot de "Marathon Majors";
- onderdeel zijn van de Marathon Majors meerdere voordelen heeft, zoals meer interesse vanuit toplopers, broadcasters, sponsors en het internationaal aanzien van de stad verder vergroot;
- de organisatie van de Marathon Rotterdam al in 2025 wil laten zien (Show, Don't Tell) hoe zij mogelijke belemmeringen voor uitbreiding van het deelnemersaantal wil aanpakken. Dit door extra inzet in crowdcontrol, uitbreiding van de medische posten en extra inzet van verkeersregelaars;

verzoekt het college:

- bij de editie in 2025 al een "goede aanloop" te nemen en gebruik te maken van de extra inzet/maatregelen die de marathonorganisatie neemt op het gebied van crowdcontrol, uitbreiding medische voorzieningen en verkeersregelaars;
- ruim voorafgaand aan de editie van 2026 met de organisatie van de marathon om tafel te gaan om de effecten van de in 2025 genomen extra maatregelen te evalueren en vroegtijdig een integraal overleg met alle stakeholders te organiseren ter voorbereiding van de editie 2026;
- deze bevindingen, evenals de beoogde parcoursaanpassingen voor 2026 en afspraken met o.a. de RET, GHOR, en VRR mee te nemen voor "de sprong" naar de jubileumeditie in 2026 en verder, waardoor substantieel meer deelnemers worden toegelaten (ambitie-indicatie 6000/8000) binnen de gestelde (veiligheids)kaders;
- terugkoppeling te geven aan de raad over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, M.E. Vogelaar, T. Kind, E.P.J. Verweij, M. Crielaard, N. Akhatab en F. Elbay

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. De volgende op mijn lijst is mevrouw Vogelaar en daarna de heer Kind. Nee, u past? De heer Kind, geen inbreng? Dan kijk ik de zaal rond. De heer Akhatab, gaat uw gang, ja.

De heer AKHATAB (denk). Dank u wel, voorzitter. Als we aan de Marathon denken, denken we ook onder meer aan de Kids Run die eraan voorafgaat. De Rotterdamse Marathon trekt renners aan van over de hele wereld. En dat is niet voor niets. Het is een marathon met internationale faam, een iconisch evenement en een visitekaartje voor onze stad. Voor ons Rotterdammers is het een belangrijk sociaal sportevenement waar familie en vrienden als individu of in groepsverband aan meedoen. Waar kinderen hun vader of moeder aan zien deelnemen, of zelfs hun opa of oma. Langs het parcours staan duizenden toeschouwers die de atleten aanmoedigen, wat bijdraagt aan de feestelijke en energieke sfeer van de race. Voorzitter, onze stad groeit, verandert en beweegt altijd mee. Dus waarom nu niet? We zien verschillende opgaves voor de stad, en verschillende uitdagingen. Maar als stad gaan we

uitdagingen niet uit de weg. Het is belangrijk voor onze stad die in de hardloopwereld, wat de marathon betreft als een pionier gezien wordt, om mee te blijven groeien met de grote marathons. De Marathon van Rotterdam is een onderscheidende, aantrekkelijke en onmiskenbare, niet te missen marathon. Onze marathon onderscheidt zich door zijn snelle, vlakke parcours, wat het tot een aantrekkelijke locatie maakt voor zowel professionele atleten als recreanten. En daarom kijken kinderen ernaar uit er ooit nog aan deel te nemen. Voorzitter, de Marathon staat ook bekend om zijn uitstekende organisatie, voor zowel deelnemers als toeschouwers, van de verzorgingsposten langs het parcours tot logistieke communicatie. Alles is tot in de puntjes geregeld. Zoals eerder genoemd, zien we voor onze stad mogelijkheden. Mogelijkheden om door middel van crowdmanagement, door startvakindeling en start- en finishgebieden, de Marathon voor veel meer mensen mogelijk te maken. Hierbij zal de medische infrastructuur versterkt moeten worden. Meer medische posten langs het parcours, voldoende teams, bereikbaarheid, communicatie, het versterken van vrijwilligersteams, en een sterk veiligheids- en calamiteitenplan. Dat is iets waar de organisatie al grote stappen in heeft gezet. Eigenlijk zaken waar onze stad altijd al goed op voorbereid is. Voorzitter, ik ga afronden. Om die reden stemmen wij van DENK voor de motie 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar' van GroenLinks. We rekenen erop dat het college nauw blijft samenwerken met de organisatie van de Marathon, zodat onze Marathon niet alleen de mooiste blijft, maar Rotterdam ook de kwaliteit en uitstraling van dit evenement blijft garanderen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). U bedankt. Dan gaan we nu door met de heer Crielaard en daarna de heer Verweij.

De heer CRIELAARD (lr). Dank u wel, voorzitter. Het voordeel van politiek is dat je overal meteen een mening over kan hebben, en dat je die dan vervolgens ook meteen in deze zaal mag uitspreken. Het nadeel is wel dat de eerste mening wel vaak emotioneel wordt ingegeven en de ratio later ook een mening heeft. Als die mening onveranderd is, ben je in balans. Voorzitter, mijn nadeel is nu dat mijn emotie spreekt als Ernst Happel. Voor de wat ouderen of kenners onder ons: de man die als Feyenoord-trainer uitsprak: 'Kein geloel, Fussbal spielen'. Er gewoon voor gaan. Rotterdam verdient dit. Maar dan begint mijn geweten, voorzitter. Wat verdient de Rotterdammer dan nu precies? Welk voordeel heeft de Rotterdammer nu precies? De internationale allure, de grote wereldsterren die je dankzij de status als Marathon Major werft, het voordeel de Marathon van Rotterdam te zijn. Als ik de organisatie spreek, zijn ze overtuigend in hun verhaal. In hun ambitie raak ik stellig in de mening. Als je Rotterdammers spreekt, en geloof mij, ik spreek er veel, kunnen de meesten niet eens de winnaar van de afgelopen edities benoemen. Dus wat nu, wereldsterren? Ja, wereldsterren voor de kleine groep die er echt mee bezig is. De meesten die ik spreek, willen een feestje, waarbij een overzichtelijk parcours is uitgezet en de renners gedragen worden door het uitzinnig feestende publiek. Dat is wat de Rotterdammers interesseert: het feest van de bezoekers, de uitdaging van de deelnemers. Voorzitter, mijn gevoel zegt in alles, ga voor die ambitie. Stel een daad en ga uit van die 30.000 deelnemers, can do. Het raadslid in mij zegt 'goed, dat kan ik vinden, maar wat vindt de Rotterdammer? Wat betekent dat voor hem of haar? Wat betekent dit voor de evenementenkalender en de krapte daarop? Wat betekent dit voor andere feestjes van de stad, bijvoorbeeld het terugkeren van een al dan niet aangepaste Dance Parade? Wordt de Rotterdammer eigenlijk niet tekortgedaan als we koste wat kost te groeien naar 30.000 deelnemers?' Om een juiste afweging te maken, heb ik de volgende vragen, uitgaande van de 30.000 deelnemers-ambitie, die we echt wel moeten nastreven. Eén. Wat betekent dit concreet voor de druk op de veiligheids- en hulpdiensten bij dit evenement? Twee. Wat betekent dit voor de evenementenkalender, ook voor degene die niets met de Marathon te maken heeft en graag een ander feestje in de stad heeft? Drie. Wat betekent dit voor eventuele wereldtoneelevenementen die Rotterdam naar zich toe zou kunnen trekken? Vier. Wat wil de Rotterdammer? Meer evenementen of één heel groot evenement? En wat betekenen de aanpassingen van het parcours voor de aantrekkelijkheid voor de bezoeker? Dat was vijf. Kortom, vragen die ook aan de tafel met de organisatie kunnen worden besproken, waartoe de motie die zojuist door mevrouw Bokhove, met onder andere Leefbaar als medeondertekenaar, toe oproept. Voorzitter, ik sluit af. Bij het antwoord op deze vragen raak ik weer in balans en kan ik hopelijk mijn eerste mening handhaven en gaan voor die groei naar 30.000 deelnemers. Dank u wel, tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Ik ben héél coulant geweest met uw tijd, mijnheer Crielaard. Uw tijd is nu echt op. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd). Dank u wel, voorzitter. Wat de Rotterdamse VVD betreft wel een volledige inzet op groei. Ik gun eigenlijk iedereen, vriend en vijand, die doodellendige 4 uur en 18 minuten door alle hoeken van Rotterdam crossen. Al die mensen die je voornaam naar je toe brullen. Dat kippenvel als je over de Coolsingel heen loopt, dat verdwaasde gevoel dat je eigenlijk niet weet waar je bent tot je collega's bij het stadhuis naar je staan te zwaaien. Dat gun ik iedereen. Ik ben ook blij dat het college daar ook ambitie laat zien en sommige bezwaren uit het actualiteitsdebat begrijp ik ook, vooral dat van dat openbaarvervoerknooppunt dat zo vast zou lopen. Mensen die anders echt van de metroperrons af zouden vallen, dat is een bottleneck die moeilijk oplosbaar is. Maar dan de herontwikkeling van metrostation Beurs, het knooppunt. Ik hoop dat het college tijdig en proactief meedenkt over hoe we die openbaarvervoerknooppunten zo kunnen inrichten dat we goed voorbereid zijn op piekbelastingen, bijvoorbeeld bij de Dance Parade of bij de Marathon. Ik hoef nu geen antwoord op die vraag, maar houd er rekening mee bij die herinrichting van metrostation Beurs, dat er rekening wordt gehouden met dat soort bottlenecks. Verder volledige steun voor de motie van mevrouw Bokhove, ik ben blij dat ik mee mag tekenen, en ik hoop dat heel veel meer Rotterdammers die vreugde en dat plezier mogen kennen. En college, weet u ook wel dat we er waarschijnlijk in de komende maanden of over een jaar of twee jaar nog eens een debat over hebben? Want we zullen in de gaten blijven houden of die ambitie ook bij u terug te zien is. U wordt in de gaten gehouden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank, mijnheer Verweij. Dan kijk ik nog even de zaal rond. De heer Elbay.

De heer ELBAY (d66). Dank, voorzitter. Ontzettend fijn om te zien hoe men de afgelopen tijd, vooral na de actualiteitenraad, bezig is geweest met het behalen van de uitgesproken ambitie. We dienen samen een motie in. Het is fijn om te zien hoe bereid het college is hiermee om te gaan, voor uitbreiding te zorgen. Duizenden Rotterdammers, maar ook gasten die naar Rotterdam willen komen, staan hierop te wachten. Het is fijn om te zien dat het stadsbestuur, raadsleden, maar ook de organisatie hand in hand bereid zijn dit allemaal mogelijk te maken. Ik wil wel duidelijk aangeven dat we een verantwoorde groei mogelijk zouden moeten maken in Rotterdam. Niet klakkeloos bepaalde getallen roepen, nee, verantwoord. Want het is nogal schaars, zorgpersoneel, veiligheidsgroepen en diensten. We zouden hier dus wat ons betreft ook verantwoord mee om moeten gaan. Fijn dus, dat we het kunnen uitbreiden in de toekomst, fijn dat we met elkaar in gesprek gaan, en ontzettend goed dat het stadsbestuur, dus het college, ook de ambitie uitspreekt deze groei mogelijk te maken voor de komende periode. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank, dan kijk ik nog even de zaal rond. Nog inbreng vanuit andere fracties op de Marathon? Nee? Dan gaan wij door naar de beantwoording van de vragen en de behandeling van de moties. Ik kijk naar mijn rechterzijde. Wie van jullie?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester). Er zijn nog heel veel vragen gesteld in dit debat, maar we hebben dit debat al gevoerd in de actualiteitenraad. Ik heb ze gehoord als zijnde retorische vragen, als hardop denken over hoe een afweging gemaakt gaat worden. Ik vind het mooi dat u dat op die manier met ons deelt. Heel goed. Dan is er één motie, 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar'. Deze motie is vrij nauwkeurig geformuleerd, waarvoor dank, want ik denk dat we deze discussie ook nauwkeurig moeten voeren, omdat het helemaal niet een kwestie is van of er een wil is, maar omdat het ook nog echt moet kunnen en verantwoord moet zijn. Dat lees ik gelukkig ook terug in deze motie. Dat er een ambitie wordt uitgesproken, maar dat we ook zeggen dat het dan wel binnen de gestelde veiligheidskaders of gestelde kaders moet kunnen. Dat is een hele belangrijke voor het college. Zoals de motie is geformuleerd, kunnen wij deze omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dit is goed denk ik, jullie knikken allemaal ja. Fijn. Dat was één motie en die is behandeld. Dan kan ik dit agendapunt gaan afsluiten. Bedankt, Jeroen, werd er geroepen. Dan gaan we door naar het vervolg van de agenda en dat betekent dat het Cultuurplan nu behandeld gaat worden. Dat betekent ook dat ik van stoel ga wisselen met de burgemeester, dus geef ons één minuutje.

5.1 Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028 (vervolg van 12 november)

De VOORZITTER. Beste mensen, zullen wij gauw verdergaan? Anders wordt het alweer laat. We hebben nog een paar zaken te behandelen. We gaan nu over naar agendapunt 5.1, het voorstel tot

vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028. Dat is een vervolg van het debat op 12 november. Ik ga het woord geven aan mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel, voorzitter. We hebben nog maar 5 minuten en 18 seconden, dus we gaan gelijk starten met het Cultuurplan. De creatieve motor van onze stad, het brengt mensen samen, inspireert en versterkt Rotterdam op talloze manieren. Daarom ben ik er trots op dat we blijven investeren in cultuur, ook in tijden van financiële beperkingen. Echter, dit systeem werkt gewoon niet meer. Voorzitter, sociaal-cultureel en economisch kapitaal zijn belangrijk bij het kleuren van systemen, volgens de Franse socioloog Pierre Bourdieu. Hebben we de oplossing hier gevonden? Nee. De middelen zijn nog steeds schaars en daarom stemmen we vandaag over het Cultuurplan. Voor veel instellingen is het van levensbelang om hier deel van uit te maken. Daarom heb ik een spreekuitmotie voor de wethouder voor erkenning van de maatschappelijke waarde van de culturele instellingen met een negatief advies.

De VOORZITTER. Dank. Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Erkenning van maatschappelijke waarde voor culturele instellingen met een negatief advies

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.1: Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028;

constaterende dat:

- 19 culturele instellingen een negatieve beoordeling hebben ontvangen binnen het Cultuurplan 2025-2028;
- deze instellingen desalniettemin een belangrijke maatschappelijke waarde vertegenwoordigen voor de stad Rotterdam en haar inwoners;
- het werk van deze instellingen bijdraagt aan de inclusiviteit, diversiteit en sociale samenhang binnen de culturele sector;

overwegende dat:

- de Franse socioloog Pierre Bourdieu in zijn theorieën over sociale reproductie en symbolische macht heeft benadrukt hoe ongelijkheden binnen systemen worden gereproduceerd, mede door verschillen in sociaal, cultureel en economisch kapitaal;
- ongelijke toegang tot institutionele middelen, zoals cultuurfinanciering, kan leiden tot een systematische uitsluiting van bepaalde groepen en initiatieven;
- het erkennen en ondersteunen van maatschappelijke waarde een cruciale stap is in het doorbreken van deze mechanismen en het bevorderen van een rechtvaardiger systeem;

spreekt uit dat:

- de maatschappelijke waarde van de 19 instellingen, ondanks de negatieve beoordeling, expliciet erkend moet worden;
- het wenselijk is dat deze organisaties, indien mogelijk, betrokken blijven bij de culturele sector door middel van alternatieve ondersteuning of samenwerking;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N. Akhatab en G.J. Engberts

De VOORZITTER. Deze motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw NUNNELY (d66). Als mens zou ik graag ieder Rotterdams cultureel initiatief met ruime subsidie willen ondersteunen. Helaas leven we niet in die realiteit. Keuzes moeten worden gemaakt en die keuzes zijn soms zwaar. Voorafgaand aan het Cultuurplan heeft de raad via de uitgangspuntennota de subsidiesystematiek vastgesteld. Als raad kiezen wij ervoor enkele punten van dit advies af te wijzen. Daarom dienen wij een raadsbreed gedragen amendement in, zodat de organisaties met een positieve beoordeling wél onderdeel worden van het Cultuurplan. Zo doen we recht aan de waardevolle bijdrage aan onze stad en hiermee komt de eerder ingediende motie 1 te vervallen. Voorzitter, daarnaast wil ik het belang van het behoud van initiatieven zoals Pitcher Perfect 010 onderstrepen, dat talentontwikkeling een stevige plaats geeft in Rotterdam. Ook de Impulsregeling is

cruciaal voor kleine culturele initiatieven en het versterkt ons culturele ecosysteem, door creativiteit en innovatie de ruimte te geven. Voorzitter, we staan aan de vooravond van 2025, een jaar waarin cultuur wordt verspreid over de hele stad. Van oost naar west en van noord naar zuid. Instellingen die ervoor zorgen dat we aan beide kanten van de bruggen, diep in de wijken, kunnen genieten van de grote artistieke talenten die onze stad te bieden heeft. En dat alle Rotterdammers goed vertegenwoordigd zijn. Tot slot is onze motie 2 aangepast en trekken we motie 3, 'Bevordering van verspreiding van cultuursubsidies en herstructurering van de financiering' in. Motie 4, 'Meer EU financieringen' trekken we dus ook in. Waarom? Deze moties zijn toezeggingen geworden van de wethouder en daar zijn we blij mee. Dan rest mij niets anders dan de organisaties van de culturele sector, zoals het Nieuwe Instituut, Altstadt, HipHopHuis, Theater Rotterdam, en nog vele anderen, te danken voor de solidariteit met hun collega's in de sector. Maar ook collega's in de raad, het bestuur, de wethouder én de ambtenaren voor het harde werk dat in het Cultuurplan is gestoken. Dank u wel.

De VOORZITTER. Eens even zien. Als ik snel kijk, zie ik dat dit amendement inderdaad raadsbreed ondertekend is.

Mevrouw NUNNELY (d66). Het spijt me. Ik heb nog een motie, 'Advies voor negatieve beoordelingen', omdat de andere motie komt te vervallen. Motie 2 van de vorige keer is dat.

De VOORZITTER. Het is even de vraag of het een gewijzigde motie of een nieuwe motie is.

Mevrouw NUNNELY (d66). Een gewijzigde motie.

De VOORZITTER. Dan registreren we deze als een gewijzigde motie. Mevrouw Nunnely heeft het volgende amendement en de volgende motie ingediend.

Amendement A. Bij positief advies onderdeel van Cultuurplan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter vaststelling van het raadsvoorstel over Cultuurplan 2025-2028 inclusief financieel besluit (kenmerk 24bb006359);

Besluit:

- het ontwerpbesluit tot vaststellen van de nota Cultuurplan 2025-2028 inclusief financieel besluit als volgt te wijzigen:
- I.
- binnen het Cultuurplan worden financiële middelen geheralloceerd aan de hieronder genoemde instellingen volgens deze verdeelsleutel;

Positief buiten budget

Instelling	Bedrag
Altstadt	€ 50.000
Cecilia Moisio Company	€ 80.000
Chabot	€ 149.000
Design platform	€ 96.000
Dutch Double Bass	€ 35.000
House of Urban Arts	€ 198.600
FLOW	€ 138.000
Rib Art Space	€ 50.000
Theater Mooi weer	€ 150.000
	€ 946.600
Instellingen die een extra korting hebben gekregen	
ClubGewalt	€ 48.300
House of Knowledge	€ 44.100
Tall Tales	€ 44.300
	€ 136.700

- de toegekende middelen worden voor zover mogelijk gefinancierd vanuit de vrijgekomen frictiekosten;
- het resterende bedrag wordt volgens de zogenaamde kaasschaafmethode verdeeld onder alle instellingen inclusief de instellingen die via dit amendement alsnog een (hogere) subsidie krijgen toegewezen;

II.

Onder vernummering van het tweede beslispunt naar het derde beslispunt, wordt een beslispunt toegevoegd, luidende:

"Het college de opdracht te geven om het Cultuurplan 2025-2028 overeenkomstig amendement 'Bij positief advies onderdeel van Cultuurplan' aan te passen en een herziene versie te publiceren en de financiële vertaling hiervan in de eerste herziening in 2025 te verwerken."

Toelichting

Dit amendement volgt uit meerdere overwegingen:

Productiehuis FLOW

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerd subsidiebedrag van € 138.000. FLOW is een van de weinige plekken in Rotterdam die een ontwikkelingsplek biedt aan autodidacte talenten die binnen het reguliere circuit geen plek kunnen vinden en sluit daarmee goed aan op ons beleid. De doelgroep weet FLOW goed te vinden en trekt daarmee ook het 'reguliere' publiek aan. Het productiehuis heeft hierbij een blik op hun werk waar diversiteit en inclusiviteit wordt gewaardeerd. Tot slot is FLOW een van de weinige culturele instellingen in dit deel van Rotterdam-Zuid en vinden wij opname noodzakelijk met oog op een goede spreiding over de stad.

House of Urban Arts

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als zwak. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 198.600. Op het gebied van diversiteit en inclusiviteit bereikt de organisatie een brede groep die andere culturele organisaties moeilijk kunnen bereiken of activeren. Bovendien verlaagt de organisatie de drempel voor creatief talent in Rotterdam en versterkt op die manier de culturele sector. Daarbij is House of Urban Arts een van de weinige culturele instellingen in dit deel van Rotterdam-Zuid en vinden wij opname noodzakelijk met oog op een goede spreiding over de stad.

Chabot Museum

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als zwak. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 149.500. Het Chabot Museum heeft een belangrijke rol in het culturele ecosysteem van Rotterdam, waarbij het museum meerdere duurzame samenwerkingen heeft. In het bijzonder de samenhang en specifieke bijdrage aan het geheel van musea in het Museumpark is van groot belang. Het museum werkt daarnaast samen met organisaties zoals Urban Guides en de Van Nelle Fabriek. Tot slot biedt het Chabot Museum mensen een laagdrempelige manier om cultuureducatie te verkrijgen buiten het museum. Daarmee sluit het Chabot Museum uitstekend aan op meerdere beleidsprioriteiten van Rotterdam.

Altstadt Rotterdam

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 50.000. Altstadt Rotterdam heeft speciale aandacht voor de internationale en meertalige programmering die in Rotterdam niet meer bestaat en is daarmee een uniek onderdeel van de culturele sector. Daarbij legt Altstadt banden met Cultuur Concreet en de wijk via Kunst in de Klas. Hierbij biedt het via de sterke samenwerking met Toneelschool Rotterdam cursus- en theateraanbod voor volwassenen. Hierdoor speelt Altstadt een essentiële rol binnen het culturele ecosysteem.

Cecilia Moisio Company

Ten aanzien van zowel de criteria 'artistiek inhoudelijke waarde' als 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van

€ 80.000. De Cecilia Moisio Company speelt een onmisbare rol binnen de Rotterdamse cultuursector, door gedragspsychologie en maatschappelijke vraagstukken op artistieke wijze te vertalen naar multidisciplinaire voorstellingen. Via een persoonlijke aanpak richt ze zich op diepgravende sociale experimenten en onderzoek, die zij omzet naar dans, theater en performancekunst. Cecilia daagt het publiek uit tot reflectie en dialoog, en stimuleert de bewustwording van actuele maatschappelijke thema's. Cecilia betreft tevens actief een breed publiek, van jong tot oud. Dit geldt zowel in het creatieve proces als bij de uitvoering. Ze geeft een platform aan verhalen die anders onzichtbaar zouden blijven. Bovendien versterkt de samenwerking met scholen en wijkinitiatieven de verbinding tussen cultuur en educatie, wat o.a. bijdraagt aan de sociale cohesie in de stad. Cecilia's focus op participatie, onderzoek en maatschappelijke betrokkenheid is niet replicerbaar binnen het Rotterdamse culturele landschap, en sluit bovendien naadloos aan bij het beleid om diversiteit en inclusiviteit in de kunstsector te bevorderen.

Designplatform Rotterdam

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 96.000. Designplatform Rotterdam levert door de laagdrempelige activiteiten een grote bijdrage aan de toegankelijkheid van het cultuuraanbod. Door het bij elkaar brengen van kleine groepen ontwerpers vervullen ze een essentiële rol in de samenhang in de cultuursector en dragen ze bij aan de internationale profilering van de stad. Hun samenwerking met diverse organisaties maakt dat ze een stevige extra bijdrage kunnen leveren aan de interconnectiviteit in de cultuursector.

Dutch Double Bass Festival

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoners en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 35.000. Het DDBF is het enige festival dat volledig gericht is op de contrabas en basgitaar, wat het een unieke plaats geeft in het internationale festivallandschap. Het festival biedt een breed scala aan muziekstijlen, van klassiek tot jazz, hiphop, pop en wereldmuziek, wat bijdraagt aan de diversiteit van het culturele aanbod. Het DDBF heeft duidelijke plannen om zijn verbinding met Rotterdam-Zuid te versterken door meer zichtbaarheid te creëren in de wijk en door educatieve en participatieve activiteiten te ontwikkelen. Dit is belangrijk voor het gehele aanbod in de stad en specifiek 'op Zuid.'

Rib Art Space

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien de waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 50.000. Rib Art Space neemt een unieke en specifieke positie in in de discipline en sluit aan op de belevingswereld van jonge mensen en is daarmee van essentieel belang voor het cultuuraanbod op Zuid. Ze leveren een belangrijke en unieke bijdrage aan diversiteit en inclusie in bereik maar ook in visie. Rib Art Space sluit in hoge mate aan bij de beleidsprioriteiten van het cultuurbeleid.

Theater Mooi Weer

Ten aanzien van het criterium 'waarde voor de stad, de bewoner en de discipline' oordeelt de adviescommissie deze als voldoende. Wij zijn het daar niet mee eens en zien deze waarde als zeer sterk en nemen deze instelling daarom op in het Cultuurplan met het geadviseerde subsidiebedrag van € 150.000. Mooi Weer is een uniek repertoiregezelschap. Deze organisatie heeft met haar producties een unieke positionering in het toneelaanbod in Rotterdam en versterkt daarmee het culturele veld. De frisse blik, oorspronkelijkheid en vakmanschap maken dit theater toegankelijk, laagdrempelig en inclusief. Mooi Weer weet een groeiend en verjongend publiek aan zich te binden. De doorstroom vanuit Albeda Theater MBO onderstreept de essentiële rol in het ecosysteem, Zonder Mooi ontbeert Rotterdam een gezelschap dat zich als

publiekstheater profileert met het spelen van repertoire.

w.g. J.M. Nunnely, N. Akhatab, D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, J. Bokhove, I. Elfilali, P.J.H.D. Verkoelen, M.R. van Campenhout, G.J. Engberts, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

Motie 2B. Advies voor negatieve beoordeling

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.1: Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028;

constaterende dat:

- de gemeenteraad het Cultuurplan 2025-2028 naar verwachting op 28 november 2024 vaststelt;
- er 23 culturele instellingen zijn die een negatief advies van de adviescommissie hebben ontvangen en naar verwachting geen plek krijgen in het Cultuurplan;
- vaststelling van het Cultuurplan leidt tot afwijzing van aanvragen van culturele instellingen;
- dit tot gevolg heeft dat afgewezen instellingen alleen nog de mogelijkheid hebben via andere wegen financiering te krijgen;

overwegende dat:

- de raad van oordeel is dat Sinfonia Rotterdam, Hiphop In Je Smoel, Printroom en Nemesis (Metropolis Festival) een unieke bijdrage leveren aan de culturele diversiteit en sociale cohesie van Rotterdam;
- het behoud van deze instellingen essentieel is voor de toegankelijkheid en stedelijke spreiding van cultuur binnen Rotterdam;
- naar verwachting deze instellingen niet in het Cultuurplan 2025-2028 worden opgenomen;

verzoekt het college:

- voor bovengenoemde instellingen te voorzien in een financiële bijdrage voor de komende Cultuurplanperiode 2025-2028, met een totaal maximum van € 300.000;
- deze financiële bijdrage te vinden binnen de Cultuurbegroting;
- op deze wijze de extra ruimte te creëren voor het toekennen van aanvragen binnen bestaande regelingen buiten het kader van het Cultuurplan.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N. Akhatab, D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, J. Bokhove, I. Elfilali, P.J.H.D. Verkoelen, M.R. van Campenhout, G.J. Engberts, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en M.S.S. de Jong

De VOORZITTER. Het amendement en de motie zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen. Dank u wel, mevrouw Nunnely. Ik geef het woord nu aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Dank u wel, voorzitter. Veel mensen vroegen mij vandaag waar de rode stropdas is die ik normaal draag. Zoals u vanochtend gezien hebt, heb ik wethouder Achbar vandaag de das omgedaan. Vandaag sta ik hier in Zelensky green. Dan zult u vragen of dat is omdat ik een veteraan ben. Hooguit van de SP, zeg ik dan. Ging u naar de wapenbeurs voor het kopen van kleren? Nee, wel om te demonstreren maar dat was vorige week, voorzitter. Deze outfit komt van State of Art, daar hebben we het vandaag over. Over de staat van de kunst in Rotterdam. Daar gaat het nu om. Het gaat en ging best goed, in alle diversiteit, ondanks corona en ondanks inflatie. Er was veel impact, veel inclusie, veel interconnectiviteit, veel innovatie, maar de staat van het kunstdebat van 12 november, zeg ik tegen de wethouder, was verbijsterend. Het leek wel alsof de wethouder oorlog wil met de raad. Klopt dat, wethouder? Waarom niet de raadsbrede moties omarmen? Nota bene met als eerste indiener uw eigen partij, D66? Waarom ging u de loopgraven in? In plaats van verbinding gaat u een onnodige strijd aan. Waarom organiseert u verdeeldheid? Waarom steunt u het sentiment 'de één z'n dood is de ander z'n brood'? In deze zinloze oorlog zijn gisteren al de twee voorzitters van het directeursoverleg gesneuveld. Ook de directeur van ons geliefde Boijmans Van Beuningen werd onnodig geronseld om ons de les te lezen. Zeer schadelijk voor Boijmans Van Beuningen en het broodnodige draagvlak voor dat museum. Waarom stuurt u een advocaat op ons af? Erkent dit college het budgetrecht van de raad niet? Wij kregen gelukkig een brief van nogal wat organisaties, die

eindigden met de volgende zinnen. 'Wij kijken ernaar uit in de komende cultuurplanperiode samen met u en de sector te werken aan een toekomstgericht plan dat zowel de financiële druk verlicht als de sector versterkt'. 'Wij zullen ons blijvend inzetten voor solidariteit, inclusie en samenwerking'. 'Wij danken u voor uw inzet', en dat is aan ons gericht, 'en vertrouwen op uw vastberadenheid om het behoud van deze instellingen te waarborgen voor de stad. Met vriendelijke groeten', en ik noem dat, voordat de heer Van Dommelen mij interrumpeert, 'Altstadt Rotterdam, Cecilia Moisio Company, het Chabot Museum, ClubGewalt Design Platform Rotterdam, Dutch Double Bass Festival, Hiphop In Je Smoel, House of Lords, House of Urban Arts, Metropolis, Nemesis, PrintRoom, Productiehuis FLOW, Rib Art Space, Sinfonia Rotterdam, Tall Tales Company en Theater Mooi Weer'.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel, voorzitter. U kleunt er lekker in, zeg ik tegen de heer Coşkun, via de voorzitter. Dat is natuurlijk uw goed recht. Toch wil ik de wethouder in één ding steunen. U zegt dat de wethouder een advocaat op u afstuurt. Dat is helemaal niet gebeurd. Er is afgesproken dat een jurist zou kijken naar een bepaalde gedachte. Dat vind ik toch wel heel wat anders, dus dat wil ik bij dezen graag even opmerken.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Het is te prijzen dat u het opneemt voor uw wethouder. Ik heb 12 november al gezegd dat het volstrekt ongebruikelijk en onnodig is en dat wij het budgetrecht van de raad hebben. Dat daar juridisch advies over gevraagd wordt, dat is echt nog nooit vertoond. Dat in antwoord op u. En dank voor de dertig seconden. Ik wil nog even terugkomen op motie 9 en daar wil ik de heer Van Dommelen wel prijzen. Door mij is twee maanden geleden bij het debat over Boijmans Van Beuningen ingebracht dat het goed zou zijn als we een visie ontwikkelen op het behoud van het erfgoed, de kerntaak van de overheid op het gebied van cultuur. We hebben veel musea, veel collecties, veel gebouwen en gebouwtjes, maar sinds de versnippering, en zelfs de verzelfstandiging van 2005, is er geen visie en geen ambitie. Het is sindsdien ieder voor zich, en te weinig interconnectiviteit. De SP wil, gelukkig gesteund, een stadsbreed debat om te komen tot die visie en een daarbij behorende ambitie. Gelukkig dus gesteund door de VVD, D66, PvdA en Leefbaar Rotterdam. Ik wil graag een nieuwe omarming van deze wethouder. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik geef nu het woord aan de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, het is de tweede termijn, maar het voelde deze week alsof we weer helemaal opnieuw begonnen. Er was een raadsbrede wens in de eerste termijn, er lagen raadsbreed ondertekende moties, en normaal gesproken zou er daarna een hele duidelijke en korte tweede termijn zijn voor de Cultuurnota, waarin we nog wat puntjes op de i zetten. Maar dit is geen normale Cultuurnotaprocedure. Het is veel meer gedoe dan anders, er is forse kritiek op de inrichting van het proces, op de gang van zaken rondom de adviescommissie, en op het vervolg erop door de wethouder. Wij waren tegen het besluit van de wethouder om de RRKC op te heffen en deze ronde heeft ons wel gesterkt in de overtuiging dat dit geen goed idee was. Het is geen normale Cultuurnotaprocedure, er is veel gerommel. Juist daarom was het zo opvallend en goed dat de raad gezamenlijk optrok in zijn wens een aantal zaken te herstellen, uit liefde voor de cultuursector, om die zo sterk mogelijk te maken. Maar natuurlijk ontstond er in de afgelopen week weer gedoe. De wethouder had op zijn zachtst gezegd enorme moeite met onze wensen en er was eindeloos overleg met hem. Er kwam verdeeldheid in het veld, mensen vielen over elkaar heen. De grote instellingen gingen de deur dichthouden voor de kleinere en de nieuwkomers en de gekste beweringen werden daarbij gedaan. Ik ga er toch even op in. Er is geen sprake van bezuiniging op cultuur in onze voorstellen; het geld werd anders verdeeld. Dus waar Boijmans Van Beuningen misschien twee arbeidsplaatsen schrapt, komen die banen er bij FLOW, House of Urban Arts of een van die vele andere, er weer minimaal bij. Geen banenverlies. Misschien bij het Rotterdam Philharmonisch Orkest minder publieksactiviteiten, maar die komen er bij Sinfonia of Metropolis ruimschoots bij. De toon van de grote instellingen was onnodig hard en u moet wel verder met elkaar. Dat gedrag van deze grote instellingen heeft mij dan ook enorm teleurgesteld. Natuurlijk snap ik dat het niet leuk is om nog wat in te leveren, maar alsjeblieft zeg. Met die culturele apocalyps die zou komen, maakt de sector zichzelf volkomen belachelijk. Er is geen sprake van een bezuiniging, het geld wordt anders verdeeld. Natuurlijk wil ik onderstrepen dat wij net als veel andere partijen het allerliefst meer geld uittrekken

voor de cultuursector en extra middelen vrijmaken om minimaal dat te bekostigen waar de raad verandering wil. Dat krijgen wij nu helaas niet voor elkaar en dan gaat voor ons de inhoud voor het geld uit. Ik verwacht van de sector volwassenheid. Het is een legitieme politieke keuze om vorm te geven aan enkele andere instellingen. Nog steeds vinden wij dat er serieuze vragen zijn bij het adviesproces. Wij vinden het verdeeelvoorstel onevenwichtig en nog steeds vinden we dat instellingen buiten de boot dreigen te vallen, instellingen die we van een té groot belang achten voor de stad, de bewoners en de discipline. De voorstellen uit de eerste termijn móesten wat ons betreft de eindstreep halen. We hebben het advies van Pels Rijcken goed gelezen, over de juridische zaken die je tegen kunt komen als de raad afwijkt. We zien daarin als belangrijkste aanbeveling dat afwijkingen goed moeten worden onderbouwd. Dat hebben we ter harte genomen. We hebben goed gekeken naar de onderbouwing van de wethouder zelf bij zijn afwijkingen ten opzichte van het advies. Onze onderbouwingen zijn op die voorbeelden gebaseerd, en hetzelfde geldt voor de onderbouwing voor de kaasschaaf. Door bovendien gebruik te maken van andere middelen uit de cultuurbegroting hebben we de kaasschaaf flink kunnen verminderen. De moties hebben we aldus aangevuld en de eerste motie is omgezet naar de zojuist ingediende amendementen. Daarmee zijn alle instellingen met een positief advies onderdeel van de Cultuurnota en kunnen ook de negatief beoordeelde instellingen, Metropolis, Sinfonia, PrintRoom en Hiphop In Je Smoel, de komende jaren verder. Dat is in onze ogen een geweldig resultaat van de gezamenlijke inspanning van deze raad. Daarbij ben ik eigenlijk wel van mening dat deze vier instellingen met een negatief advies wel in het Cultuurplan horen en dat in de motie van Leefbaar over Sinfonia, die straks zal worden ingediend, ook Metropolis, PrintRoom en Hiphop In Je Smoel zouden moeten staan. De wethouder heeft van veel instellingen gezegd dat ze bij de raad moeten zijn omdat die het laatste woord heeft. Zo is het ook, dat staat als een paal boven water. Twee weken geleden verwees de wethouder een groep wijkraden die pleit voor het behouden van het filmaanbod van CineNoord naar de raad, en meer specifiek, naar de vergadering van vandaag. Want de raad kan als enige iets veranderen aan de verdeling. Deze wijkraden vragen om maatregelen om te voorkomen dat het bijzonder filmaanbod wordt verschaald. We hebben daarom een motie gemaakt waarin we de wethouder oproepen om positief te reageren op deze vraag van de wijkraden. Alleen al door de brief die u zelf naar de wijkraden heeft gestuurd, gaan we ervan uit dat u dit oordeel aan de raad laat. Het advies van Pels Rijcken heeft ons op veel onderdelen hogelijk verbaasd. Naar onze mening wordt de speelruimte van de raad hier onwenselijk en onterecht ingeperkt. In de annotatie van de griffie is al helder uiteengezet hoe we hier in dit geval mee om moeten gaan. Het lijkt ons echter goed hier in de commissie uitvoeriger over te spreken. We zullen hiervoor, samen met de heer Van Dommelen, een regeling van werkzaamheden indienen, want als dit zo op tafel blijft liggen, heeft dit ook voor vergelijkbare dossiers een grote inperking van de beweegruimte van de raad tot gevolg. Die beweegruimte van de raad moeten we juist beschermen. Voor onszelf, voor de komende anderhalf jaar, en voor onze opvolgers daarna.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14. Laat filmaanbod in Rotterdam-Noord niet verdwijnen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028';

constaterende dat:

- de adviescommissie inhoudelijk zeer positief is over de gezamenlijke aanvraag van Studio De Bakkerij en CineNoord;
- door het niet voldoende honoreren van hun aanvraag het bijzondere filmaanbod in Rotterdam-Noord zal verdwijnen;

overwegende dat:

- de wijkraden Blijdorp, Bergpolder, Liskwartier, Agniese buurt, Provenierswijk en Oude Noorden het college in hun brief van 22 oktober oproepen om "het proces in deze specifieke casus nog eens onder de loep te nemen. En daarnaast om specifieke maatregelen te nemen om te voorkomen dat aanbod van bijzondere films in Rotterdam Noord verschaalt";
- wij van mening zijn dat het aanbod bijzondere films goed verspreid moet zijn over de stad;
- Studio De Bakkerij en CineNoord hier een essentiële bijdrage aan leveren;

verzoekt het college:

- positief te reageren op het verzoek van de wijkraden en specifieke maatregelen te nemen om de continuïteit van dit filmaanbod de komende jaren te borgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, J. Bokhove, T.S.J. Coşkun, I. Elfilali en R.T.J. van der Velden

De VOORZITTER. De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan geef ik het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel, voorzitter. Fijn om te zien dat er zoveel belangstelling is op de publieke tribune. En dat mag ook wel, het is een belangrijk moment en er is veel over gesproken. Voor de duidelijkheid: mevrouw Nunnely heeft de raadsbrede moties net aangekondigd. Dat deed u met nummers. Ik weet niet of het voor iedereen duidelijk is. We hebben ervoor gekozen, raadsbreed, één motie in te dienen voor een aantal instellingen die een positief advies hebben maar buiten budget zijn. Die komen terug in het Cultuurplan. Dat geldt ook voor de bijstellingen van een aantal bedragen voor een aantal instellingen die tussentijds gekort waren. Daarnaast hebben we een motie voor vier instellingen die een negatief advies hebben en daar zit een oplossing buiten het Cultuurplan. Het is denk ik wel belangrijk dat nog even helder te hebben hier. Het schijnt elke vier jaar weer hetzelfde te zijn, maar voor mij was het de eerste keer als raadslid. Ik ben van mijn stoel gevallen van verbazing. We hebben een systeem dat bij iedereen tot grote frustratie heeft geleid. Voor mij is de conclusie ook dat het systeem dat we nu hebben gewoon failliet is. Ik maak me overigens geen illusies dat wij bij de verdeling van schaarse middelen alle frustraties uit het systeem kunnen halen. Dat zal nooit gebeuren want er zijn altijd partijen die winnen en partijen die verliezen. Maar wat er nu gebeurd is, kan toch niet de bedoeling zijn. Met als wellicht de meest schrijnende uitkomst dat instellingen binnen de culturele sector nu recht tegenover elkaar staan. Dat is het laatste wat we willen; we willen allemaal wel samenwerking en een mooi gezamenlijk cultureel programma voor deze stad. De wethouder is na de ontbinding van de RRC gestart met een transitieproces. Het transitieproces moet onder andere leiden tot een nieuw systeem. De deadline voor de kwartiermaker ligt op december 2025. Voorzitter, ik heb het tijdens het debat van 12 november ook al gezegd: wij willen dit debat met de huidige wethouder voeren, en het wordt heel lastig als we pas in december 2025 het voorstel van de kwartiermaker zien. Het proces moet naar voren en op zijn minst wil ik de gelegenheid hebben om gedurende het proces met de wethouder in debat te gaan. Mijn verzoek aan de wethouder is dus ervoor te zorgen dat wij tijdens het proces al met hem in debat kunnen gaan. Dan heb ik alvast een paar schoten voor de boeg voor deze transitie. Mijn partijgenoot in de Tweede Kamer, Christianne van der Wal, heeft een motie ingediend om de cultuurplanperiode van de BIS-instellingen te verlengen tot zes jaar. Deze motie is aangenomen. Laten we dit goede voorbeeld volgen in Rotterdam. Niet alleen voor de RCB, maar voor het hele Cultuurplan. Een ander schot voor de boeg: we moeten af van het systeem waarin het schrijven van plannen belangrijker is dan het maken van cultuur. Laten we weer teruggaan naar een systeem van visitaties en bezoeken gedurende de gehele Cultuurplanperiode. Eens te meer blijkt dat de afhankelijkheid van de sector van de gemeentelijke subsidies veel te groot is. Wederom verwijs ik de politiek en de sector graag naar ons initiatiefvoorstel 'Cultuurfinanciering', dat ik samen met D66 en PvdA heb ingediend. Dit voorstel is gericht op het weerbaarder maken van de sector in Rotterdam. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor de politiek maar ook voor de sector zelf, dus laten we als de sodemieter verdergaan met de uitvoering van de ideeën in ons voorstel. Tot slot wijs ik op de moties die ik op 12 november jl. heb ingediend. Met de motie 'Tijd voor museumnota', die ik samen met de heer Coşkun van de SP heb opgesteld, en mede namens een paar andere partijen heb ingediend, verzoeken we het college echt werk te maken van een visie op het museale aanbod in Rotterdam. Met de motie 'Appels met appels vergelijken', die ik samen met Volt indien, willen we inzichtelijk maken waar de cultuursubsidies precies aan worden verstrekt. Voorzitter, laten we dit hoofdstuk nu afronden, culturele organisaties de zekerheid bieden die ze verdienen, en ervoor zorgen dat het de volgende keer echt beter gaat. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de heer Koster.

De heer KOSTER (lr). In de vorige termijn heb ik toegelicht, voorzitter, dat cultuur voor Leefbaar heel breed is. De Doelen, het Rotterdam Philharmonisch Orkest, de Kunsthal, of het Luxor. Maar ook de Willemskantine op Rijnmond is voor Leefbaar cultuur. U weet wel, Huisbaas Bob en Cowboy Jos. Leefbaar Rotterdam is helaas heel kritisch op het proces dat is doorlopen om tot dit Cultuurplan te

komen. Blueyard heeft weliswaar de aanbesteding gewonnen, maar voor bijna negen ton geen waar voor het geld geleverd. Ik vroeg me af wat Huisbaas Bob, u weet wel, van de Willems Kantine, tegen Blueyard zou zeggen. Nou, ik zal het netjes zeggen: 'optyfen, gauw!'. Wij hebben ook in deze periode veel kritiek aangehoord van de vele sprekers. Tegenstrijdige belangen, de ontbrekende band met Rotterdam. Geen nazorg na publicatie van het advies. Bij Sinfonia hebben wij echt heel veel vraagtekens op het advies. Die kritiek op het advies werd breed gedragen, getuige veel steunbetuigingen van gerespecteerde musici aan het adres van Sinfonia. Datzelfde geldt ook voor PrintRoom, ik weet niet of ze aanwezig zijn. Een van de beoordelaars leek een wel heel bijzondere interesse te hebben in de huur van het pand. Voorzitter, hoezo een tegenstrijdig belang? Over al deze bezwaren zijn wij heen gestapt toen we een raadsbreed compromis hebben aanvaard, waarin er raadsbreed, u hoort het goed, in deze raad een aantal reparaties zijn aangebracht. Iedere partij heeft water bij de wijn gedaan, en bijzonder genoeg lag er een compromis waardoor een groot aantal partijen toch gered kon worden, in ruil voor een kaasschaaf van 1,46%. Maar we kregen een negatieve eerste reactie van de wethouder. Ik ga daar zo op verder, maar dat was nog niet alles. De heer Engberts heeft het net aangehaald, ook in het directeurenoverleg werd de noodklok geluid en het compromis desastreus genoemd. Van Boijmans Van Beuningen kregen we hetzelfde verhaal te horen. Ik moet even vertellen dat zij jaarlijks 10,67 miljoen ontvangen en door dit compromis ongeveer € 150.000 terug zouden moeten geven. Ik las in de krant dat de mevrouw van Boijmans Van Beuningen zei dat door de kaasschaaf alleen de harde korst zou overblijven. Dat is dus een korst van € 10,5 miljoen. Ik sta hier langer bij stil omdat dit bij mij in het verkeerde keelgat is geschoten. Rotterdam trekt € 102 miljoen per jaar uit voor de cultuursector, en daarvoor mag best wat extra inspanning van de sector zelf worden verwacht. Dat staat ook in het coalitieakkoord. Ik lees voor. "De grotere instellingen moeten in staat zijn meer op eigen benen te staan, bijvoorbeeld door middel van cofinanciering en fondsenwerving". Wat mij betreft mogen we hier niet alleen de grotere instellingen aan houden, maar ook de kleinere. Die kunnen hier in de volgende periode op aangesproken worden. Dus, voorzitter, meer zelfredzaamheid in de sector. Meer commercieel denken, en meer solidariteit met anderen in de sector. Voorzitter, ik hoor de mensen in de sector al denken: 'Daar heb je die barbaren van Leefbaar Rotterdam weer, wat weten die er nu van?'. Voorzitter, de goede houding van Boijmans Van Beuningen en anderen in de sector was geweest: 'Oké, dan organiseren we een tentoonstelling die veel bezoekers trekt'. Mag ik dat zeggen, zou Mart Smeets zeggen? Ja, dat mag ik zeggen, want ik ben een liefhebber van Boijmans Van Beuningen. Ik was er twee weken geleden nog. 2010 was met 205.000 bezoekers de grootste klapper van Boijmans Van Beuningen in de recente geschiedenis: de tentoonstelling met werken van Kees van Dongen, een van de bekendste schilders van Rotterdam, geboren in de Voorhaven in Delfshaven. In 2027 is het 150 jaar geleden dat de beste man werd geboren. Een prachtige reden om uit te pakken met een grote tentoonstelling. Is het depot te klein? Dan zal de Kunsthal vast mee willen werken. U weet wel, samenwerken. De wethouder noemt dat interconnectiviteit, samenwerken kan ook. Dus niet een 'moeilijk, moeilijk, beren-op-de-weghouding'. Leefbaar verwacht een 'can do'-houding van de sector. En trouwens, dat verwachten wij ook van deze wethouder. Gelukkig hebben wij vanmiddag uiteindelijk een oplossing bereikt. De vier partijen die een negatief advies hebben gekregen, krijgen toch budget. Niet uit het Cultuurplan, wel uit de cultuurbegroting. Ik ben echt heel blij dat de raad gehoor kan geven aan deze geluiden uit de stad. Als de wethouder dit niet wilde, had hij beter vooraf aan de insprekers kunnen laten weten dat het geen zin had om te komen. Dat had iedereen echt heel veel tijd en moeite gescheeld. Op deze manier werkt het dus niet, voorzitter. Blueyard heeft het niet voor het zeggen, Mei Li Vos niet, het uiteindelijke oordeel is aan de gemeenteraad. Ik wil deze discussies in de komende periodes, in de toekomst, voorkomen. Daarom hebben wij een motie om de raad in de toekomst 2% ruimte te geven om bij te sturen. Wij als raad zullen dan zorgen voor een motivering, en als die er niet is, volstaat wat mij betreft de instructie aan de wethouder. Dat willen we onderzoeken. Die instructie moet dan zijn: 'Omdat de gemeenteraad van Rotterdam het aan mij heeft opgedragen'. Daarom kom ik met de motie 'De beste stuurder staan aan wal'.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft een vraag.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik vind dat de beste stuurder in de gemeenteraad zitten. Waarom 2%? Waarom geen 20 of 5 of 1%? Waarom blokkeert u nu bij voorbaat al de mogelijkheden van de toekomstige raad?

De heer KOSTER (lr). Terechte vraag. Het staat nu opgesteld als een onderzoeksmotie. Als er een meerderheid voor een hoger percentage is, lijkt dat me prima. Ik heb de 2% ingestoken. Ik wil dat

onderzocht hebben en op basis van het onderzoek kunnen we wat mij betreft verder gaan praten over de hoogte, maar ik heb het bescheiden gehouden, zo kent u mij.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Mag ik daar nog een bescheiden vraag bij stellen? Dit laat voor de heer Koster, neem ik aan, onverlet dat de gemeenteraad uiteindelijk 100% zeggenschap heeft?

De heer KOSTER (lr). In die veronderstelling was ik ook, totdat ik het advies van Pels Rijcken las. Gelukkig kregen we daarna het advies van onze griffie, waarvoor echt heel veel dank. Mijn voorstel is dit goed te laten onderzoeken. Dan weten we definitief wat het is en kunnen we voorwaarts.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Het is ook mijn pleidooi dat het goed is hier in de commissie nog eens goed naar te kijken. Mijn stelling is dat wij over 100% gaan, en ik kan me best voorstellen dat er speelruimte is, maar uiteindelijk, laten we dat vooropstellen, gaan wij erover.

De heer KOSTER (lr). Mijn motie ziet erop toe dat wij als raad in ieder geval bijsturingsmogelijkheden hebben.

De VOORZITTER. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog wel aangeven dat Pels Rijcken heeft aangegeven dat wij géén zeggenschap hebben, maar dat er een risico in zit. Dus dat we dat wel goed met elkaar definiëren.

De heer KOSTER (lr). Wél zeggenschap, bedoelt u? Ja, oké. Voorzitter, ik heb nog anderhalve minuut dus ik wil langzaam gaan afronden. Wij vinden dat Sinfonia toch in het Cultuurplan opgenomen had moeten worden. Daarom komen we met de motie 'Waardering voor Sinfonia'. Daarin spreekt de raad uit dat Sinfonia onderdeel uit had moeten maken van het Cultuurplan 2025-2028, met een absoluut minimum van € 5. Voorzitter, ik zie u kijken. € 5? Inderdaad, wethouder. € 5, op je muil, gauw. Maar dus wel in het Cultuurplan. Daarmee spreken we als raad waardering uit. Voorzitter, met deze symbolische motie komt Sinfonia dus wel, symbolisch dan, in het Cultuurplan. Daar hebben we wel dekking voor nodig. Want, zo weten we, de wethouder heeft nooit geen geld. Daarom heb ik zelf gezorgd voor symbolische dekking.

De VOORZITTER: Ik ben wel benieuwd waar dat geld gaat belanden, daar moeten we wel heel goed zicht op houden, wat daarmee gebeurt.

De heer KOSTER (lr). Voorzitter, dit was eigenlijk een 'drop the mic'-momentje, maar ik ben helaas nog niet klaar. Ik wil nog even terugkomen op mijn twee eerder ingediende moties. De eerste was 'Wat is wijsheid', die ziet toe op het doen van onderzoek naar de alternatieve wijze waarop we de instellingen beoordelen. De wethouder heeft die afgeraden omdat de kwartiermaker dat volgens hem onderzoekt. Wij willen toch handhaven als signaal dat wij zeer kritisch zijn op het doorlopen proces. En dan de laatste motie van de vorige keer, 'Passe-partout voor het Museumpark'. Wij zijn geïnformeerd dat er eerder een vergelijkbaar ticket is geweest. In 2012 is dat begonnen en in 2016 wegens succes verlengd, zo staat het zelfs op de website. Daarna is het, in coronatijd, stopgezet. Wij zijn niet overtuigd door de argumenten van de wethouder en handhaven deze motie dus ook. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 15. Beste stuurlui staan aan wal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 28 november 2024 ter bespreking van 9.1 Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028;

constaterende dat:

- het Cultuurplan 2025-2028 ter besluitvorming voorligt bij de gemeenteraad van Rotterdam;

- het Cultuurplan op bepaalde punten niet aansluit op politieke of maatschappelijke wensen;
- verschillende politieke partijen hebben aangegeven dat zij bijsturingsmogelijkheden missen in het huidige advies;
- het huidige Cultuurplan weinig ruimte laat voor aanpassingen op basis van politieke of maatschappelijke wensen.

overwegende dat:

- bijsturing van het Cultuurplan het draagvlak onder Rotterdammers en de gemeenteraad kan vergroten;
- bijsturingsmogelijkheden de integriteit van het Cultuurplan kunnen behouden;
- voortschrijdend inzicht op deze manier gewaarborgd kan worden.

verzoekt het college:

- te onderzoeken of in het volgende Cultuurplan een reserve van ongeveer 2% van het totale budget kan worden opgenomen, zodat de Rotterdamse gemeenteraad bij kan sturen bij positief beoordeelde organisaties zonder budget, of om eventuele wijzigingen door te voeren bij negatief beoordeelde organisaties.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster en T. Roskam

De VOORZITTER. De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan ga ik naar mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Mijn fractie wil meteen een beetje theater, maar ja. Ik ben eigenlijk blij dat we een beetje uit dit theater zijn. Nauwelijks drie weken terug vertelde ik hier namelijk namens GroenLinks dat ik zeer tevreden was over de wijze waarop wij als raad onze rol hadden opgepakt in deze Cultuurplanperiode. Ik was trots op de eensgezindheid waarmee we als raad tot een compromis waren gekomen, waarmee we, gehoord alle sprekers, onze taak als volksvertegenwoordigers serieus wilden afronden met een motie. Om vooruit te kunnen, spraken we op dat moment af niet te evalueren, maar de vergaderingen vooral te gebruiken om de budgetten vast te stellen, zodat de instellingen zouden weten waar ze aan toe waren. We zijn blij dat we vandaag met de vasthoudendheid van de raad tot een eensgezinde en goede afronding komen. Maar dat is niet zonder slag of stoot gegaan. Daarom wil ik bij een aantal zaken, die eigenlijk zouden wachten tot de evaluatie, toch nu al stil blijven staan. Over het algemeen waren zowel wij als de sector niet blij met hoe het proces gelopen is. Ik noem een aantal zaken. De RKKC opdoeken voordat er een duidelijk alternatief was. Het laten optuigen van een ad-hoccommissie die na het uitbrengen van het advies niet meer aanspreekbaar was. Een advies waarin in principe meer budget is toegekend dan beschikbaar was. Een categorie 'positief beoordelen, buiten budget'. Tot op heden is het onduidelijk welke criteria boven en onder de zaagtand vallen, dat maakt nogal uit, hoe die criteria tot stand waren gekomen, en hoe die werden beoordeeld. Hierop had de wethouder direct moeten ingrijpen. De wethouder heeft na ontvangst van het advies gemeend een aantal wijzigingen te moeten doorvoeren. Een advies is immers een advies en het kan zijn dat dat advies niet feilloos is. Verschillende instellingen hebben een gesprek met de wethouder aangevraagd en hoorden daar dat het niet meer aan de wethouder was, maar aan de raad. Zo was het altijd en zo is het, vandaag ook alweer. Echter, de wethouder heeft daarna, in de pers en ook hier in de raadzaal, ontraden nog wijzigingen aan te brengen. Toen zei hij 'doe het niet'. Er waren veel instellingen die kwamen inspreken en kritische kanttekeningen zetten bij een aantal adviezen en daarmee ook overtuigden. Zuid bleek zwaar onderbedeeld. Er waren duidelijke rode draden in drie categorieën en een brede inzet van raadsleden leidde daarbij tot één plan om die rode draden, die omissies, te corrigeren. Voor eenieder betekende dat water bij de wijn, want inderdaad, partijen zijn hierin heel verschillend. Voor GroenLinks betekende dat bijvoorbeeld dat wij, in tegenstelling tot onze wens extra budget om deze instellingen te honoreren, akkoord zijn gegaan met een compromis waarbij wij binnen het budget moesten gaan opereren. Tot vanmiddag waren we in spanning over of ons compromis in stand zou kunnen blijven. Door het uitstel van drie weken terug leken we eigenlijk verder van huis geraakt. We zagen dat de onzekerheden opliepen bij culturele instellingen naarmate de verdeling langer duurde, en dat niet iedereen meer even solidair was. De eensgezindheid in de raad, door de nadrukkelijke wens van de wethouder voor juridische consultatie, kwam ook onder druk te staan. Er was raadsbrede steun voor de conceptmotie en wij hoopten ook dat de wethouder de raad goed

tegemoet zou komen. Want een juridisch advies is nog steeds een advies, en dus niet bindend. Zeker niet voor de raad. Sterker nog, als de raad dit juridisch advies letterlijk overneemt, tast dit de positie van de raad aan. Wij vragen de heer Kasmi, de wethouder, dan ook klip-en-klaar antwoord te geven op de vraag of hij vindt dat de raad het laatste woord heeft ten aanzien van het verdelingsvoorstel bij het Cultuurplan. En twee, vindt u dat u de raad voldoende in positie heeft gebracht om zijn taak ook echt goed uit te kunnen voeren? Drie, vindt u dat instellingen die hun democratisch recht uitoefenen door in te spreken bij de raad ook daadwerkelijk gehoord moeten worden en dat dit ook moet kunnen leiden tot wijzigingen in het beleid of in het verdelingsvoorstel? Zoals gezegd, is dit cultuurplanproces vanaf het begin aan niet goed geweest. Gaandeweg bleek er meer en meer onrust te bestaan dan bij andere cultuurplannen. Dat wil ik tegen de heer Van Dommelen zeggen, het was uw eerste periode en u vond het een chaos. U dacht dat het altijd zo was. Het is altijd spannend, maar deze chaos heb ik nog niet meegemaakt en ik loop hier toch al bijna vijftien jaar rond.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove, wilt u afronden? U bent al door de tijd heen.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Oh. Ja, nog een klein stukje. Juist in een sector waarin samenwerking zo hard nodig is, is onnodige verdeeldheid en een gemis aan solidariteit ontstaan. Er was ons alles aan gelegen dat de raad niet in het zicht van de haven ook verdeeld zou raken. Ook op coalitiepartijen is stevige druk uitgeoefend, maar desondanks bleef er eensgezinde inzet. Ik ben onze collega's in zowel de coalitie als de oppositie daar echt heel erkentelijk voor. GroenLinks is de griffie ook erg dankbaar voor het gedegen werk dat zij heeft gedaan en voor het duiden van het juridisch advies. Het sterkt ons in de overtuiging dat het integrale voorstel zoals het nu voorligt, en eigenlijk in de vorige vergadering ook al voorlag, aangevuld met een gedegen onderbouwing, vandaag volmondig in stemming kan worden gebracht. Ik zal niet nogmaals alle instellingen noemen, maar ik wil jullie feliciteren met jullie vasthoudendheid en vastberadenheid, en daarmee met dit eindresultaat, waarbij een breed palet van vele instellingen deel kan blijven uitmaken van het Cultuurplan, waardoor wij als stadsgenoten en raadsleden van het meest diverse aanbod van Nederland kunnen blijven genieten. Gefeliciteerd.

De VOORZITTER. Hartelijk dank, mevrouw Bokhove. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, de afgelopen tijd is helaas chaotisch verlopen en de gemoederen zijn hoog opgelopen in de stad. Het was een ingewikkeld proces en eigenlijk vindt Volt dat we de volgende keer als we een begroting opstellen eerst moeten kijken naar hoeveel er naar cultuur moet, en we dat wat overblijft moeten verdelen over alle andere onderwerpen. Want hoe je het wendt of keert, cultuur trekt altijd aan het kortste eind. Maar goed, over het proces. Hoe het gegaan is, betreuren wij. We hebben dit proces zo integer mogelijk, en in gezamenlijkheid, willen doorlopen. De manier waarop de instellingen gezamenlijk zijn opgetrokken, was heel sterk, net als de manier waarop sommige instellingen zich inhielden voor anderen. We zijn ook ontzettend positief over het feit dat wij als raad gezamenlijk zijn blijven optrekken om verdere verdeeldheid te voorkomen. We zijn ook heel erg blij, en we hopen dat we na deze discussie hier verder vooruit kunnen met een oplossing. Complimenten dus ook aan alle collega's hier voor de nauwe en goede samenwerking want wat Volt betreft ligt de toekomst in het inventief samenwerken. En wellicht ligt die toekomst ook in andere werkwijzen dan wij nu hanteren. Vandaar ook de motie die wij de vorige keer hebben ingediend: 'De waarde van hiphop'. Om onze oogluiken te openen naar andere manieren van denken, doen en organiseren. Dat geldt ook een andere motie die wij hebben ingediend de vorige keer: 'Help Brutus, ALL CAPS en Belvédère', omdat deze instellingen op een niet-conventionele wijze cultuur tastbaar, toegankelijk en dicht bij de Rotterdammers brengen. Ik ga hier eindigen want er is al veel gezegd en ik sluit me aan bij alle moties die cultuur verder brengen. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond of er nog behoefte is aan... Ja, ik zie de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u, voorzitter. Tweede termijn Cultuurplan. Eigenlijk mag ik hier niets meer van vinden, althans, volgens Pels Rijcken. Het juridisch advies. Hij of zij, of het bureau, vindt raadsleden niet deskundig genoeg om hierover te kunnen oordelen. Echt een krankzinnig advies, het spijt me. Het hele juridische advies van Pels Rijcken vond ik een vodge. Ik vond het echt een vodge, en ik ben geen advocaat of jurist. Ik heb het gisteravond nog eens gelezen. Heel veel aannames die helemaal niet op juridische grondslag zijn gebaseerd, dus ik vind het helemaal niks. Ik ben blij dat er in ieder geval een regeling van werkzaamheden komt om dit juridisch advies in ieder geval als eventueel

startpunt te gaan gebruiken om te bekijken wat nu de positie van de raad is. Daarbij wil ik ook gelijk de griffie bedanken. Het is natuurlijk haar taak om de raadsleden te helpen, en dat heeft ze dit keer, zoals gebruikelijk, heel goed gedaan. Ik heb daar heel veel aan gehad, dus dank aan de griffie. Dan zijn er ook nog wat woorden gevallen, want het is allemaal de schuld van de gemeenteraad. Ik zal eens een paar woorden noemen: 'desastreus', 'schadelijk', 'rampzalig', 'ongelukken', 'noodklok', 'schadelijk'. 'Er gaan gedwongen ontslagen vallen'. 'De kwaliteit van het leven zal verslechteren in Rotterdam'. Allemaal omdat deze raad twee moties wilde indienen. Dit zijn zomaar wat geluiden van bepaalde instellingen in Rotterdam, die vonden dat ze dit moesten zeggen. Natuurlijk mag je kritisch kijken naar de gemeenteraad, maar doe het dan gefundeerd, en niet zo uit de losse pols. Of, wat ik ze allemaal zou willen adviseren, pleit dan voor verruiming van de verdeling van de taart, in plaats van andere organisaties, die net pech hadden, ook nog eens aan te gaan vallen. Bovendien was er nog helemaal niets verdeeld, dus ze trokken alvast een hele grote broek aan voordat er wat verdeeld was. Vandaag wordt er pas besloten. Ik houd nu maar op over die brieven want ik kan me er weer over opwinden. Het is eigenlijk een soort speculeren met geld voordat de raad al iets besloten heeft, met je 'gedwongen ontslagen'. Sorry hoor. Ik ben wel heel erg blij met de solidariteit van de raad. En ook met de instellingen die positief waren geadviseerd maar buiten budget vielen. De solidariteit in de culturele sector mag dan wel wat beter zijn, vind ik, want, schreven zij, die kaasschaafmethode is verschraling van het culturele aanbod. Maar ik vind het verschraling wanneer je organisaties met een positief advies buitensluit. Die komen er vandaag weer in. Of die komen er weer in? Ze zitten er al in. Daar ben ik erg blij om. Dan over het debat van de vorige keer, met de wethouder. Wij wilden de wethouder helpen met de prachtige moties die we hadden. Wij reikten hem de hand. Maar wat kregen we? Een wethouder die op alles de hakken in het zand zette. Niks kon, allemaal juridische dingen zou het tot gevolg hebben. Ik ben dus heel benieuwd naar het antwoord dat de wethouder vandaag gaat geven op ons amendement en de moties. Uiteindelijk is het woord altijd aan het hoogste orgaan van de stad en dat is de gemeenteraad. Dat zal vanavond niet anders zijn. Ik ben heel blij dat we in deze gemeenteraad goed hebben samengewerkt. Ik ben geen dominee, u hoeft niet allemaal op zondag tegelijk jubelend de kerkbanken uit te lopen, maar we hebben wel – nou, 'elkaars hand vastgehouden' vind ik ook weer te ver gaan. Ik ben niet zo kerkelijk, maar goed. We hebben wel goed samengewerkt en daar ben ik heel erg blij om. En het meest blij ben ik omdat voor heel veel organisaties vandaag weer de zon gaat schijnen. Dat vind ik eigenlijk de grootste winst van dit. Het Rotterdamse cultuuraanbod blijft hiermee dezelfde kwaliteit houden. Ik ben blij als dadelijk de stemming is geweest. Ik dank u.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik geef nu het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank u wel, voorzitter. Dat cultuur belangrijk en essentieel voor de mensen is, behoeft hier natuurlijk geen betoog. Het doet je wat opstijgen vanuit de dagelijkse beslommingen en het biedt je nieuwe perspectieven. Elke zondag, zeg ik tegen de heer Van der Velden, kan ik daar ook van harte van genieten. Dat kost mij overigens geen geld, en de overheid ook niet. Maar goed, vandaag hebben we het over dat kleine stukje cultuur dat wel door de overheid wordt gefinancierd in Rotterdam. Ik feliciteer de wethouder, maar ook onszelf en de culturele sector, met het feit dat we op het punt staan het Cultuurplan vast te stellen. Wat een proces is dit geweest, voor mijn gevoel ook met meer gedoe dan in eerdere periodes. Daarmee onderschrijf ik het gevoel dat door GroenLinks werd beschreven. Ik vond het ongemakkelijk en ik hoop echt dat het ons lukt een beter proces te organiseren, en ik geloof ook dat dat kan. We hadden ervoor gekozen onszelf op afstand te plaatsen en de commissie een advies uit te laten brengen. We hebben er ook voor gekozen het college een bepaald mandaat te geven, en terecht dat de wethouder met die spelregels aan de slag gaat en toch blijkt weer, nu zeker, dat wij ons er weer direct mee gaan bemoeien. Dat is verwarrend en ik vond dat eerlijk gezegd ook wel ongemakkelijk. Toch staat de ChristenUnie ook onder een aantal ingediende moties en ook onder een amendement. Dat wil ik kort toelichten. Ik vind het terecht dat organisaties met een positief advies alsnog een plek krijgen in het Cultuurplan, en ik denk ook dat we kunnen stellen dat dat ook volgens de spelregels is. Dat daardoor een aantal andere organisaties wat minder budget krijgen, is misschien voor die organisaties vervelend, maar daar staat tegenover dat wij ook een aantal organisaties redden. Je mag toch van de culturele sector een stukje solidariteit verwachten? Dat ze dat met elkaar kunnen dragen? Daarom heb ik daar ook mijn handtekening onder gezet. De ingreep op de negatieve adviezen vond ik wat ingewikkelder. Daarmee gaan we wel echt een ander spel spelen, er ontstond een nieuwe werkelijkheid. Er waren een aantal partijen die een goede reden hadden om mij er toch van te overtuigen dat het goed was om deze te ondersteunen. Dat was een nieuwe werkelijkheid, en dat geldt ook voor het feit dat de wethouder middelen heeft gevonden, buiten het

Cultuurplanbudget om, om deze te ondersteunen. Een nieuwe werkelijkheid, het is toch tof dat we deze organisaties op deze manier ook kunnen steunen. Vandaar ook mijn handtekening daaronder. Ik heb daar wel twee praktische vragen bij. Betekent het feit dat het geld niet uit het Cultuurplanbudget komt dat zij ook buiten het Cultuurplan, en alle spelregels die daarbij horen, vallen? Of zijn ze wel gewoon volwaardig onderdeel? En de andere vraag is of het feit dat we € 300.000 ergens anders vandaan kunnen halen, ook betekent dat we iets anders niet kunnen doen. Ik rond af. Mijn laatste opmerking is de volgende. De adviezen zijn soms hard en beschadigen soms de reputaties van instellingen die heel veel waarde hebben of hebben gehad voor onze stad, en die wij in hun algemeenheid ook waarderen. Daarom zullen wij de motie die deze waardering vanuit de raad alsnog uitspreekt, steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1). Dank u, voorzitter. De afgelopen periode was een turbulente voor de cultuursector. Na het opstellen van de raadsbrede motie voor positief buiten budget is de cultuursector volledig ontspoord. Met name door degenen die de basislijn van de cultuur intact hadden moeten houden. Er is een brief namens het DO verstuurd maar in werkelijkheid was dat door de Grote Acht. Er is de afgelopen periode gesproken over solidariteit, maar die was niet te vinden, voorzitter. De culturele sector heeft haar ware gezicht laten zien. De instellingen die zogenaamd het beste voor hebben met de grassroots hebben laten zien dat ze alleen om grassroots geven als ze bijdragen aan de vinkjes, en een divers publiek met zich meebrengen, wat geldt voor hun targets. Dat stelt ze veilig voor meer budget en maakt deze partijen onaanraakbaar. Tevens is het meer dan duidelijk dat de mensen van Rotterdam-Zuid, in dit geval Charlois, er bijna niet toe doen. Wij van BIJ1 pleiten voor een eerlijke verdeling van cultuurgelden, zodat doelgroepen die voor de cultuursector onbereikbaar zijn alsnog bereikt worden. Een doelgroep die cultuur ziet als noodzakelijk voor leven en vitaliteit, en waarvoor cultuur het verschil maakt tussen een veilig bestand versus een afstand tot de samenleving. We moeten juist vandaag het goede doen om ervoor te zorgen dat het oorspronkelijke cultuurbeleid, cultuur in alle wijken, wordt opgevolgd en uitgevoerd, zodat cultuur voor iedereen toegankelijk is en toegankelijk blijft.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter. Het grootste probleem in dit Cultuurplan is het gebrek aan visie. De wethouder richt zich op financieel en politiek beheer. De inhoudelijke en creatieve ontwikkeling van kunst en cultuur ontbreekt volledig. De wethouder verdeelt geld zonder oog voor de rol van kunst en cultuur, en de impact ervan op de samenleving. Dat is funest, voorzitter, want zonder kunst en cultuur verschaalt de stad. Zonder kunst en cultuur wordt Rotterdam kleurloos. In de vorige beleidsperiode ging het al mis. De wethouder schafte de RRKC af. Dit gebeurde tegen de uitdrukkelijke wens van de raad. Niet dat die RRKC zo perfect was, maar het gaf stabiliteit en duidelijkheid. Wat ervoor terugkwam, is vaag. Het beleid is onduidelijk en instabiel. Er is geen goed Cultuurplan dat de sector helpt. Vage begrippen als – het is bijna niet uit te spreken – interconnectiviteit, inclusie en innovatie overheersen. Een marktpartij verdeelt nu het geld, en die partij komt niet eens uit Rotterdam en kent onze cultuursector totaal niet. Dit is privatiseren zonder visie. Het resultaat is een Cultuurplan zonder inhoud. Een farce, een soap, een gedrocht. Voorzitter, het ergste is dat de raad hiermee in een politiek steekspel is gedwongen terwijl de wethouder schraapt en snoeit, zonder visie, zonder plan. Mijn fractie weigert hierin mee te gaan, dit is verspilde energie. Ik dacht even dat we eruit kwamen, na veel discussie leek er iets bereikt. Met grote dank aan mijn collega's die zich hiervoor keihard hebben ingezet, ik heb het wekenlang allemaal gevolgd, en het was geweldig. Maar wat een teleurstelling, wat een kater. Aan het eind ging het toch om de wethouder. Een wethouder die zichzelf redde met een waardeloze juridische toets. Waarom kwam die toets pas zo laat? En waarom wilde de wethouder niet eerder de betrokken raadsleden hierin meenemen? Mijn fractie blijft principieel. De vier organisaties met een negatief advies moeten worden herzien. De heer Engberts heeft dit eerder uitstekend verwoord. Want net als het college heeft de raad de optie van wijzigen. Laten we die dus gebruiken. De negen positief beoordeelde organisaties vormen zeker geen probleem. Gebruik de kaasschaafmethode. Geef iedereen iets minder, zodat niemand hoeft af te vallen. Kom op, college! Kom op, raad! Laat je de kaas niet van het brood eten, en maak dat plakje gewoon wat dunner. Laat iedereen meedoen. En weet je wat we doen? Elke organisatie die dat aanvecht, zoals Boijmans Van Beuningen, zullen we die maar gewoon op droog brood zetten? Tot zover.

De VOORZITTER. De heer Koster heeft een vraag, of niet?

De heer KOSTER (lr). Nee, geen vraag. Ik was net één motie vergeten in te dienen. De motie die ik al had aangekondigd, dus waarin de raad uitspreekt dat Sinfonia onderdeel uit had moeten maken van het Cultuurplan 2025-2028 met een absoluut minimum van € 5. Die heb ik nog in mijn hand, hij is net wel aangekondigd. Die wordt dus ingediend namens Leefbaar Rotterdam, ChristenUnie, PvdA, Rotterdamse VVD, Forum, Volt, SP, Partij voor de Dieren en raadslid mevrouw Verkoelen.

De VOORZITTER. Het is wel mooi: meestal dient u moties in zonder geld, maar nu heeft u geld ingediend zonder motie. Maar er komt dus een motie bij.

De heer KOSTER (lr). En ook nog uit eigen zak, laten we daar met zijn allen een voorbeeld aan nemen, mensen.

De VOORZITTER. Ook nog, dat creëert verwachtingen. De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 16. Waardering voor Sinfonia

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 28 november 2024 ter bespreking van 9.1 Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028;

constaterende dat:

- Sinfonia dit keer niet is opgenomen in het Cultuurplan;
- dit de eerste keer is dat Sinfonia buiten gemeentelijke subsidie valt;
- de wethouder heeft aangegeven dat een derde partij mogelijk wil bijdragen aan het voortbestaan van Sinfonia;
- de invulling van de bijdragen nog erg onduidelijk is voor de Rotterdamse gemeenteraad;
- het ontbreken van gemeentelijke subsidie plaatst Sinfonia in een kwetsbare positie, waardoor het voortbestaan onzeker wordt;

overwegende dat:

- Sinfonia bestaansrecht heeft als Rotterdamse culturele organisatie;
- het verlies van Sinfonia zou een leegte achterlaten in het culturele landschap van de stad;
- het onafhankelijk advies deze wens vanuit de gemeenteraad niet tegemoetkomt;
- motivering voor dit besluit, zoals achter op deze motie staat, voldoende motivering is om Sinfonia wel in het Cultuurplan 2025-2028 op te nemen;

de raad spreekt uit:

- dat Sinfonia onderdeel uit had moeten maken van het Cultuurplan 2025-2028 met een absoluut minimum van € 5;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster, T. Roskam, D.J. van Dommelen, J. Bokhove, G.J. Engberts, I. Elfilali, A.R. Oostdijk, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en R.T.J. van der Velden

De VOORZITTER. Ik zie dat de motie inderdaad voldoende is ondertekend dus hij maakt deel uit van het debat. De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk). Voorzitter, dank. Er is al heel wat gezegd en grotendeels sluit ik mij daar ook bij aan. Ik wilde graag nogmaals benadrukken dat de fractie van DENK het liefst alle cultuurmakers aan de slag ziet gaan in Rotterdam. Voorzitter, zo ken ik deze wethouder ook eigenlijk; het liefst had deze wethouder een oneindige regeling waarbij iedere cultuurmaker aan de slag kan in onze prachtige stad. Echter, de realiteit is dat er keuzes gemaakt moeten worden. Het budget voor cultuur is hoog, maar helaas niet oneindig. Daarom zijn er ook vele culturele instellingen die helaas een negatief advies hebben gehad maar wel veel hebben betekend voor de maatschappij. Daarom steunen wij ook de motie van D66 die oproept tot de erkenning van de maatschappelijke waarde van culturele instellingen met een negatief advies. Ook ben ik blij dat we een motie hebben die ervoor zorgt dat een

aantal instellingen, waaronder Hiphop In Je Smoel, dat belangrijk werk verricht voor bijvoorbeeld jongeren en dicht bij de Rotterdammers staat, voorzien worden van een financiële bijdrage. Dan tot slot nog even over de groep positief advies, buiten budget. Dat was voor de fractie van DENK altijd wel een ingewikkelde en ook wel gekke ontwikkeling, dus ik ben blij dat er een raadsbreed amendement ligt en dat we als raad collectief optrekken voor een nog beter cultuuraanbod in Rotterdam. Dan echt het allerlaatste. Ik wil iedereen bedanken, zowel de culturele sector als de raad en iedereen die zijn of haar bijdrage heeft geleverd, voor alle inspanningen van de afgelopen tijd. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even rond of er nog anderen het woord willen voeren. Dat is niet het geval. Ik kijk even naar de wethouder, of die gelijk kan antwoorden. Dat is zo, dus dan krijgt de wethouder het woord.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u wel, voorzitter. Een hele goede avond allemaal, ook aan de mensen op de publieke tribune. Laat ik beginnen met een persoonlijke noot van mijn kant. Ik denk dat dat in dit dossier wel nodig is. In ieder geval heb ik de behoefte een aantal dingen te delen. Een aantal van uw raadsleden heeft er al aan gerefereerd. Ik zou niets liever willen, niets liever willen, dan zoveel mogelijk culturele instellingen in Rotterdam overeind houden. Mijn cultuurhart is groot, volgens mij kennen de meesten mij ook zo. Dat is de wens die ik heb. Tegelijkertijd leven we niet in een wereld waarin aan bomen heel veel geld groeit en waar je oneindig veel geld van kunt plukken. Was het maar zo. We hebben daarom dus ook met elkaar een aantal spelregels vastgesteld. Dat hebben we samen gedaan. Daarin hebben jullie het college gemandateerd om een paar taken uit te voeren, en daarin heeft de gemeenteraad ook een aantal taken uitgevoerd. Dat is hoe we het met elkaar hebben geregeld. We hebben ook met elkaar afgesproken dat we een budget voor cultuur hebben. In dit specifieke geval voor een Cultuurplanperiode. Dat is het kader waar ik het mee moest doen. Nogmaals, ik had niets liever dan dat dat financiële kader wat groter was, maar dat is wel de opdracht die ik had, om vanuit dat kader te werken. We hebben ook met elkaar besloten het advies extern in te willigen. Dat doen we ook vanwege het principe van Thorbecke waarvan ik weet, er is vaak aan gerefereerd door verschillende raadsleden, dat u het heel belangrijk vindt, dat dat principe overeind wordt gehouden. Daar heb ik me ook aan gehouden. Ik heb ook een mening over kunst en cultuur en ook over allerlei instellingen, maar eigenlijk doet mijn mening er in dit proces niet toe. Als we met elkaar een afspraak hebben gemaakt, en als we met elkaar een aantal kaders vastgesteld hebben, houd ik mij daaraan. Dat is de opdracht die ik van jullie heb gekregen. Er is uiteindelijk een advies uitgebracht en dat advies bevat altijd een positief en een negatief advies. In dit geval was er ook nog een categorie positief, buiten budget. In de vorige Cultuurplanperiode deed de RRKC ongeveer hetzelfde, maar die adviseerde altijd meer dan het financiële kader toeliet. In die zin is het dus vergelijkbaar. Die categorieën, daar had ik het mee te doen. Die adviezen heb ik zo goed mogelijk opgevolgd. In sommige gevallen, in totaal vier, was een afwijking gerechtvaardigd, nadat ik juridisch advies had ingewonnen, ook op die vier afwijkingen. Dat plan heb ik aan u gepresenteerd en ik heb getracht zo dicht mogelijk bij het advies te blijven. Dat heeft consequenties. Consequenties, nogmaals, die ik persoonlijk niet leuk vind. Ik zie een aantal mensen op de publieke tribune met wie ik de afgelopen vier jaar onwijs fijn heb samengewerkt en dat is tussen ons in te komen staan. Dat is niet prettig maar het is wel de opgave die ik heb te verrichten als wethouder. Ik kijk ook naar de publieke tribune. Ik ben niet alleen aangesteld voor de leuke beslissingen, maar ook voor de pijnlijke beslissingen, hoeveel pijn dat mij ook persoonlijk doet. Dat wil ik echt gezegd hebben. Ik merk dat ik er ook echt door geraakt word. Eén momentje, voorzitter.

De VOORZITTER. Ik schors heel eventjes.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dat is ook weer niet nodig, maar ik moet mezelf even herpakken. Het gaat goed. Nogmaals, ik had ook graag iedereen blij gemaakt, maar dat was niet de opdracht die ik van u heb gehad. Vervolgens heb ik natuurlijk getracht in samenspraak met u als raad te kijken wat er dan toch nog mogelijk is. Daarover heb ik ook, op uw advies, een juridisch advies ingewonnen. Dat juridisch advies is heel helder, klip-en-klaar. Dat zegt niets over dat jullie als raad als laatste zeggenschap over iets hebben. Dat jullie als laatste zeggenschap hebben, betekent echter niet dat een beslissing van het hoogste orgaan, zie ook de voorbeelden in den lande, ook van onze eigen Nederlandse overheid, uiteindelijk legitiem is. Het kan ook verkeerd uitpakken voor mensen omdat aan een aantal beginselen die je aan de voorkant met elkaar afsprekt niet wordt voldaan. Het is echt van belang je dat echt te realiseren. Daar heb ik het, nogmaals, mee te doen. Voorzitter, ik ga proberen over te gaan op de vragen die gesteld zijn, de moties en de amendementen, omdat er eigenlijk al heel

veel gezegd is. Even kijken waar ik nog op moet ingaan. Ja, het proces. Het is denk ik goed om daar even bij stil te staan. Het proces was niet goed, dat hebben we allemaal gemerkt. Dat is precies de reden waarom ik dus zes jaar geleden al ben begonnen met die transitie. Het was ook belangrijk om de stap te maken om afscheid te nemen van de RRKC, niet zozeer omdat ik per se afscheid wilde nemen van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, maar als je een transitie ingaat, moet je ook een andere weg inslaan. Dat was ook nodig. Toen heb ik ook gezegd dat we voor deze periode een tijdelijke commissie gingen inrichten. Net als u deel ik de opvatting dat het proces zoals we het nu hebben geregeld, niet goed is. Dat geldt in heel het land, overal lopen ze tegen deze problemen aan. Ik zie dat het chagrijn oproept in de culturele sector, mensen komen tegenover elkaar te staan. Het roept hier chagrijn op, ik word er niet vrolijk van en het ambtelijk apparaat heeft er uren in zitten, wat ook niet gezond is. Niemand heeft dus baat bij dit proces, dus we moeten echt ook ergens anders naartoe. Wij hebben hier wel met elkaar, in Rotterdam, het lef en de moed gehad om die stappen ook te gaan maken. Wij gaan samen die weg afleggen, en dat is ook een antwoord op de heer Van Dommelen die vroeg of de raad eerder in het proces kan worden meegenomen. Ik vind het van belang dat we het samen dragen. Velen weten altijd meer dan één. Dat proces moet wat mij betreft dus anders. Ik zie een interruptie.

De VOORZITTER. Ik wilde u uw zin laten afmaken, maar inderdaad, de heer Engberts heeft een vraag.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik kan het toch even niet laten. Dit proces is niet ons proces geweest. Er wordt nu net gedaan alsof we het met zijn allen zo hebben ingericht, met allemaal dezelfde spelregels. Maar die RRKC-opheffing is een besluit van de wethouder geweest. We hebben ons daartegen verzet. We wilden het niet en vonden het geen goed idee. Ik blijf erbij dat de conclusie voor ons nu is dat we dat niet hadden moeten doen. Als nu wordt gezegd dat we voortaan alles samen gaan doen, verwacht ik ook dat we de conclusie trekken dat we dat nooit op deze manier hadden moeten doen.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Voorzitter, ik snap dat dat die reactie bij u oproept, maar ik wil er niet te lang bij stilstaan. Het gaat om wat we samen hebben besloten. Vandaag werd het beeld bevestigd dat we het niet willen op de manier waarop het nu samen hebben ingericht. Het laatste wat ik erover wil zeggen, is dat als je de RRKC in stand houdt, je die transitie ook niet kan ingaan. Dat is wat ik bedoel ermee te zeggen. Want dan houden we dit systeem in stand. Dat is wat ik wil zeggen. Vandaar dat het nodig is; als je verandering wilt, moet je soms afscheid nemen van een aantal dingen die je al heel lang op dezelfde manier doet. Het ging me dus niet zozeer om het instituut, of om de organisatie van de RRKC. Ik heb veel waardering voor wat ze hebben gedaan, maar als je iets op een andere manier wilt doen, moet je ook afscheid durven nemen van dingen die je al heel lang op dezelfde manier doet.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik snap dat de wethouder niet graag helemaal terug wil kijken, maar hij praat er zelf nogal lang over. Wij werden tegen de muur gezet. De RRKC-opheffing was een feit en vanaf dat moment moesten wij wel slikken dat het op deze manier moest. Dit is niet onze keuze geweest en dat wil ik echt benadrukken. De wethouder begint er zelf steeds over dus dan kan ik ook niet anders.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Voorzitter, ik wil daar nog wel iets aanvullen. Ik weet die RRKC-periode ook nog heel erg goed. We waren er zéér ongelukkig over, maar toen beloofde de wethouder met een geweldig plan te komen, met een kwartiermaker, en het allemaal op orde te gaan zetten. Het is potverdorie bijna drie jaar geleden en we hebben niets gekregen. Daar zit het grote probleem. Als u uw gelijk had willen halen, indertijd met het opheffen van de RRKC, had u nu ondertussen echt een ijzersterk verhaal moeten neerzetten over hoe we het dan wel zouden gaan doen. Dat heeft u niet gedaan, u heeft ze laten zwemmen, allemaal, drie jaar lang. Dat is precies wat wij toen al zeiden.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Voorzitter, dan wil ik toch in herinnering brengen dat we samen hebben besloten om de culturele sector, vanwege de coronapandemie, niet meteen op dat moment in

de transitie te storten. We hebben samen besloten rust aan te brengen in de cultuursector, omdat er al zoveel gaande was. Zo hebben we het afgesproken. Voorzitter, ik zou heel graag door willen gaan want er ligt nog een aantal vragen die ik heel graag zou willen beantwoorden open. Mevrouw Nunnely heeft een aantal warme woorden uitgesproken richting de ambtenaren, de cultuursector en mij. Daar dank ik u voor. Uiteindelijk hebben we het allemaal, ieder op zijn eigen manier, getracht zo goed mogelijk te doen. Vooral de dank aan de ambtenaren en de cultuursector is heel erg terecht. Merci daarvoor. Dan wil ik toch ook even in alle transparantie melden aan de heer Coşkun, die het had over het sneuvelen van Olof van der Wal en Caroline Pietermaat, dat het aftreden maanden geleden gepland stond, voor alle duidelijkheid. Ze zijn hier niet om zich te kunnen verdedigen maar ik vind het wel belangrijk om dat te zeggen. Dan had mevrouw Bokhove drie specifieke vragen. Vind ik dat de raad het laatste woord heeft? Daar heb ik net iets over gezegd. Ja, u heeft het laatste woord. Als je het democratisch benadert, hebben we ook nog een juridisch kader waar we ons aan te houden hebben. Dat heb ik ook geprobeerd uit te leggen. De spelregels die we aan de voorkant met elkaar afspreken, moeten we ook goed en eerlijk aflopen met elkaar.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Heel kort, voorzitter. Ik zie dat ik eigenlijk geen tijd meer heb. Maar dit is waar u ook in uw inleiding aan refereerde. Dat is wel waar het wringt. We zijn constant in discussie over waar het mandaat van het college ligt en waar dat van de raad. Waarom kan het college wel dingen wijzigen en waarom de raad niet? Dat is ook waar wij die regeling van werkzaamheden over gaan indienen, want het is wel een discussie waar ik in ieder geval wel echt behoefte aan heb, om dat nog eens goed door te spreken.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Prima, en zeker, dan geldt dat voor heel veel dingen. Dan moet u samen met de griffie even goed nadenken over in welke commissie we dat bespreken. Dat is uw goed recht, als u daar meer informatie over wilt hebben. Maar het raakt volgens mij heel veel portefeuilles, want dit is niet de enige portefeuille waar we op deze manier werken, volgens mij. Maar het is uw goed recht daar meer informatie over te vragen en het debat erover aan te gaan. Voorzitter, als u mij toestaat, en anders hoor ik het wel, ik denk dat ik overga op een reactie op de moties en amendementen die ingediend zijn. Uiteindelijk gaat het daarom. Even kijken of ik ze op de juiste volgorde heb. Ik begin bij amendement A over het onderdeel maken van het Cultuurplan van instellingen met een positief advies. Ja, als u zojuist goed naar mij heeft geluisterd, weet u dat ik vanuit mijn positie en rol niet anders kan dan deze ontraden. Het is aan uw raad daar een oordeel over te geven. Dat is amendement A. Dan amendement B, die heb ik ook nog ergens liggen. 2B als ik me niet vergis. Dat is een motie, excuus, Advies voor negatieve beoordeling. Ook die moet ik negatief beoordelen, hoe pijnlijk ik het ook vind. Ook daar zeg ik dat u als raad kunt oordelen. Ook hier verwijs ik naar de regels die we hebben vastgesteld. Aan die regels heb ik me te houden, en op basis daarvan is dat mijn advies.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u, voorzitter. Ik wil even terug naar het vorige amendement. Het was eerst een motie in het vorige debat. Het is een reiking naar u toe, als wethouder, van de raad. De gehele raad, oppositie en coalitie, wil dit. Nu zijn we een aantal weken verder en is het veranderd in een amendement, eigenlijk met hetzelfde doel. En u ontraadt het nog steeds maar geeft er eigenlijk geen verklaring meer bij. Ik wil dus toch een korte verklaring waarom u nu dit nu nog steeds ontraadt.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Mag ik, voorzitter? Ik wachtte op toestemming, dank u. Die toelichting kan ik wel geven. Het zit hem in het feit dat er, vanuit het advies dat ik heb gewonnen, bepaalde financiële risico's juridisch kleven aan dit amendement. Als college hebben wij het besluit genomen. Dat besluit is met u gedeeld en kent u. Op basis daarvan en met deze uitleg kan ik niet anders dan deze motie ontraden, maar het is uiteindelijk aan de raad om er een eindoordeel over te vellen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u wel. Begrijp ik het goed dat het eerste amendement wordt ontraden omdat daar ook juridische consequenties aan kunnen zitten? Of haalt u nu twee amendementen door elkaar? Dat is mij niet helemaal duidelijk. Dus beide amendementen ontraadt u omdat er aan beide amendementen juridische consequenties zitten?

De VOORZITTER. Er is maar één amendement, mijnheer Van der Velden.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ik heb net één amendement gehad, dat is amendement A, met als titel 'Bij positief advies onderdeel van Cultuurplan'. Daarbij hoort de toelichting die ik zojuist heb gegeven. Ik heb dus geen ander amendement gehad dan deze.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik wijs er dan toch op dat bij dit amendement toelichtingen en onderbouwingen zitten van waarom we dat doen. Die zijn gebaseerd op de onderbouwing van de afwijking van het positief, buiten budget, die de wethouder zelf in zijn verdelvoorstel heeft. Het is zoals het nu is, maar ik wijs er toch op.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Het enige wat ik erop kan zeggen, is dat het uiteindelijk aan u is om te stemmen hoe u wilt. Daar kan ik niets aan veranderen en daar ga ik ook niet over. Maar dit is het antwoord vanuit het college en u moet het daar helaas ook echt mee doen. Voorzitter, dan ga ik door naar de motie 'De beste stuurder staan aan wal', volgens mij is dat motie 15, als ik me niet vergis, van Leefbaar Rotterdam om "te onderzoeken of in het volgende Cultuurplan een reserve van ongeveer 2% kan worden opgenomen, zodat de Rotterdamse gemeenteraad..." enzovoort. Daar kan ik een toezegging op doen. Wat mij betreft gaan wij, zoals eerder betoogd, het proces helemaal anders inrichten. We gaan met elkaar onderzoeken hoe we het proces beter kunnen inrichten en kijken naar het financiële deel. Wat mij betreft nemen we dit mee in die zoektocht naar hoe we dat beter kunnen doen. Die toezegging wil ik u dus doen.

De VOORZITTER. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Dank u wel, voorzitter. Met die toezegging kan ik de motie intrekken.

De VOORZITTER. Heeft u ook het nummer erbij?

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nummer 15 was het.

De VOORZITTER. Nummer 15 is ingetrokken.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dan ga ik snel door naar motie 14, 'Laat filmaanbod in Rotterdam-Noord niet verdwijnen'. Daarvan kan ik zeggen dat het een supersympathieke motie is. Volgens mij is daar niet zozeer geld het probleem, zoals ik het heb begrepen. Als ik het zo mag begrijpen, kan ik deze op deze manier wel omarmen. Even dat we op hetzelfde niveau zitten.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). U mag hem zo begrijpen.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dan kan ik hem op die manier omarmen, voorzitter. Die omarm ik dus ook, die motie. Even kijken, mis ik dan nog iets? Ja, motie 16 is de spreekuitmotie, als ik me niet vergis? En motie 13 is ook een spreekuitmotie, dus dat is aan de raad. Als ik mij niet vergis, voorzitter, heb ik de moties en amendementen wel gehad. Als ik iets ben vergeten, of jullie hebben nog ergens toelichting op nodig, sta ik tot uw beschikking.

De VOORZITTER. De heer Koster heeft mogelijk een vraag.

De heer KOSTER (lr). Ja, het staat mij niet bij dat u heeft gereageerd op de twee moties die ik de vorige keer heb ingediend. Dus 'Wat is wijsheid', of u daar ook een toezegging aan koppelt? Dan kan ik die wellicht ook intrekken. En de motie over het passe-partout.

De VOORZITTER. We zoeken hem er even bij, moment.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u, voorzitter, ik ga even snel kijken om welke motie het gaat. Ja, nu kan ik het me herinneren, daar heb ik inderdaad vorige keer al antwoord op gegeven. Ik heb, als ik het me goed kan herinneren, gezegd dat het ook geprobeerd is. Toen hebben de musea aangegeven, als terugkoppeling, dat het niet werkte en dat ze er eerder verlies door leden dan er winst op maakten. Om die reden hebben ze gezegd het af te gaan schaffen. Ik ben best bereid dat gesprek nog een keer met ze aan te gaan en ze dit voor te leggen, maar tegelijkertijd geef ik u ook aan dat ik dit uiteraard niet kan afdwingen want dan zou ik direct ingrijpen in de bedrijfsvoering van musea. Het is ook aan hen, maar ik zal dit in ieder geval nog een keer onder hun aandacht brengen om te kijken hoe ze er nu tegen aankijken. Dat kan ik u in ieder geval toezeggen. Ik weet dus dat het in het verleden gedaan is en het toen weer is afgeschaft omdat het niet werkte.

De VOORZITTER. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Met die toezegging kan ik de passe-partout-motie intrekken en ik begreep dat u ook een toezegging had gedaan op de motie 'Wat is wijsheid' de vorige keer.

De VOORZITTER. De heer Koster kan het altijd zo heel mooi brengen, hij weet het heel slim te spelen altijd.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja. Daarom ga ik hem nog even lezen voor alle zekerheid. Dit past wat mij betreft ook in die transitie waar ik het net al over had, dus ook deze zou u inderdaad met mijn toezegging kunnen intrekken. We nemen het mee en het is onderdeel van dat proces.

De heer KOSTER (lr). Dank u wel, wethouder en voorzitter. Dan trek ik ook deze motie in. Dank u wel.

De VOORZITTER. Motie 6 is ook ingetrokken.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dan hoop ik dat ik nu niets over het hoofd heb gezien, voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove stond eerst, dacht ik. Nee, de heer Coşkun kijkt zo zielig dus we gaan eerst naar hem.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, het is in technische tijd, want het gaat over een soort veegvraag, toch? Ik heb geen één antwoord gekregen op de existentiële vragen die ik heb gesteld. Ook op motie 9, waar ik expliciet om gevraagd heb, heb ik geen reactie meer gehoord. Over die museale visie. De vorige keer had u hem al bijna onder op de stapel gelegd, maar ik zou toch wel graag een reactie van de wethouder willen op motie 9 over de museale visie.

De VOORZITTER. Die zoeken we even na. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik wilde nog een uitspraak horen. We hebben allemaal zojuist gehoord dat de wethouder de twee belangrijkste moties van vandaag, het amendement en de motie, ontraadt. Nu is er een ruime meerderheid in de raad en ik zou toch wel graag willen markeren, hier, ten overstaan van iedereen, dat als een motie of amendement zo breed door de raad wordt aangenomen, u wel volmondig uitvoering moet gaan geven. Ik denk dat dat helder moet zijn in dit proces, dat iedereen dat goed kan horen. Anders blijft er dadelijk de zweem dat de wethouder iets niet wil, dat zou boven de markt kunnen blijven hangen, maar ik ken u als democraat en ik hoop dat u dat hier wel even kan toelichten.

De VOORZITTER. De heer Engberts mag ook nog wat zeggen.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik denk dat dat inderdaad heel goed is. In de eerste termijn, dus toen het nog een motie was, heeft de wethouder alleen maar gezegd dat het oordeel raad is, zonder het woord

ontraden te noemen. Het amendement is eigenlijk veel beter onderbouwd dan de motie dus ik ben benieuwd wat er gebeurd is in die tussentijd, waardoor u het nu ontraadt.

De VOORZITTER. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Dank u wel, voorzitter. Ik zou de collega's die zo goed hebben samengewerkt toch ook willen vragen vertrouwen erin te hebben dat het gewoon wordt uitgevoerd als het amendement én de motie wordt aangenomen.

De VOORZITTER. De wethouder. Er zijn nog een paar vragen gesteld, en u wordt gevraagd om een reactie op een motie, motie nummer 9.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ik begin met motie nummer 9. Volgens mij heb ik daar de vorige keer al een antwoord op gegeven, maar misschien heb ik het mis. Met alle liefde herhaal ik het. Ik heb gezegd dat ik deze omarm en dat we aan de slag zullen gaan met de visie. Daar had u om gevraagd, samen met de heer Van Dommelen, dat is wat ik mij kan herinneren en daar had ik al positief op gereageerd. Dat doe ik bij dezen nog een keer. Ik hoop dat daarmee duidelijkheid verschaft is. Ten aanzien van de vragen van zowel mevrouw Bokhove en de heer Engberts; uiteraard, als het zo is dat bij meerderheid iets wordt aangenomen in de raad, hebben wij dat als college uit te voeren. Ik ben een democraat in hart en nieren, dat weet u, ik zit niet voor niets bij een bepaalde partij, dus dat is heel logisch. Ik wil u wel zeggen, en dat is ook mijn plicht, dat er ook juridische risico's aan kleven. Ik vind het belangrijk, ook vanuit mijn informatieplicht aan u, om dat te melden. Dat is óók mijn taak. Dus voor alle duidelijkheid: bij een meerderheid ligt er een taak voor het college, maar wel met die toelichting erbij.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik kijk even of er nog zaken voor de veegronde zijn. Mijnheer Coşkun, ik wil u er wel op wijzen dat u echt geen tijd meer heeft.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, allerlei partijen zijn door de tijd heen. Mijn partij is nog niet door de tijd heen en ik heb behoefte aan een tweede termijn. U heeft drie minuten aan de heer Van Dommelen gegeven en drie minuten aan mevrouw Bokhove, et cetera.

De VOORZITTER. Ik ga er even coulant mee om, mits u er met zijn allen ook op wilt letten dat u niet nog hele lange betogen gaat houden daar waar er bijna geen tijd meer is. Met die toezegging. U had nog tijd. Ik had het mis. Excuus, mijnheer Coşkun. Dan ga ik nu over naar de tweede termijn. Excuus, de derde, het is al de derde termijn. Het wordt al een beetje laat. Mevrouw Nunnely, niet meer? Dan geef ik het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). We worden allemaal moe, voorzitter, en daar is niets mis mee. Ik zie de emotie van de wethouder. Ik weet dat zijn hart bij de cultuur ligt, ik zie dat ook overal waar hij, in de culturele sector, verschijnt. Wat ik mis, is een antwoord op mijn existentiële vragen en op de vraag waarom hij deze oorlog voert. Ik zie geen enkele mea culpa, geen enkele zelfreflectie. Veel zelfbeklag maar geen blijk van dat de les geleerd is. Er is al gevraagd wat u gaat doen wanneer het amendement wordt aangenomen en wat u gaat doen als de motie wordt aangenomen. Stapt u dan op, gaat u hem uitvoeren, hoe gaat u dat doen? Gaat u dat met hart en ziel doen? Waarom wil de wethouder zichzelf graag zo beschadigen? Dat is nog steeds mijn vraag. U heeft natuurlijk aan ons, en dat doen we samen, om € 105 miljoen gevraagd, maar u had ook met voortschrijdend inzicht terug kunnen komen en kunnen zeggen € 108 miljoen nodig te hebben. Dat is nog maar 2% van de 2% van de begroting van Rotterdam, die € 4,9 miljard is. Het gaat om peanuts. Het is geen principiële zaak. Waarom maakt u deze oorlog? Dat is nog steeds een vraag waar ik een antwoord op wil.

De VOORZITTER. Anderen in de derde termijn? De heer Engberts. Nogmaals, u heeft geen tijd dus houd het kort.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat zal ik doen, voorzitter. Bij amendement A wordt gezegd dat er juridische risico's aan zitten, maar wij doen precies wat de wethouder heeft gedaan bij het positief, buiten budget. Door ze nu allemaal mee te nemen, is juist die ongelijkheid weggehaald. Dus het niet aannemen van het amendement heeft evengoed een juridisch risico.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, het zal het tijdstip wel zijn, maar ik had de veegronde helemaal gemist. Daar heeft u ons ongetwijfeld de mogelijkheid voor gegeven, maar ik had voor de veegronde twee vragen open staan. Eén over de € 300.000, en of daardoor dingen wel of niet konden worden gedaan. En ik heb gevraagd of deze partijen, omdat ze nu geld krijgen uit een ander potje, dan wel in het Cultuurplan vallen. Dat is een praktische vraag.

De VOORZITTER. Dank. Anderen nog? Nee? Lukt het de wethouder zo snel te antwoorden? De wethouder gaat antwoorden.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u, voorzitter. Ik begin bij de heer Coşkun. U stelt de vraag of ik oorlog wil. Dat is uw vraag. Zoals u weet, ben ik niet van het oorlog voeren. Ik denk dat we in die zin heel erg op elkaar lijken, ik ben meer voor vrede dan voor oorlog, dat mag u niet verbazen. Alle gekheid op een stokje, u heeft een taak te vervullen en ik heb ook een taak te vervullen. Ik ben helemaal niet uit op oorlog. Wat ik wel heb getracht te zeggen in mijn eigen termijn, is dat wij ook moeten handelen naar de regels die wij samen hebben vastgesteld, die u ook mij en het college hebt opgelegd. Dat is het kader waar ik naar te handelen heb. Daar heb ik niet zelf voor gekozen, dat hebben we samen bepaald. Dit proces gaat natuurlijk om het verdelen van schaarstemiddelen. Daar hoort altijd transparantie bij, en een eerlijke verdeling van middelen. Daar hoort dus ook bij dat je aan de voorkant heel transparant communiceert over wat de spelregels zijn waar je aan moet voldoen zodat iedereen gelijke toegang heeft tot een subsidiebedrag en de aanvraag daarvoor. Dat zijn de spelregels die we met elkaar hebben afgesproken, en nogmaals, daar heb ik naar gehandeld, en daar komt een advies uit. Waar het wringt, is dat u van mij vraagt al die negatieve adviezen in de wind te slaan en hen ook maar budget te geven. Het juridisch advies is dat dat niet kan omdat we daarmee een financieel risico lopen. Dan verander je namelijk gedurende de wedstrijd de spelregels. Als je dat doet, zegt de bestuursrechter, kan dat niet. Of je moet dan iedereen geld geven, maar die middelen hebben we niet, tenzij u als raad het budget ophoogt. Dat laatste zou dan nog wel kunnen. Anders, zegt de bestuursrechter, moeten we het hele proces opnieuw inrichten. Dat zijn de risico's die je loopt. Dat is wat ik heb geprobeerd uit te leggen. Er is een financieel risico dat je loopt wanneer je zegt gedurende het spel de spelregels te gaan veranderen. Wij hebben ons als college te verantwoorden aan de bestuursrechter, niet u als raad. Wij geven uiteindelijk de beschikkingen af en wij worden op onze vingers getikt. Dat is hoe het in elkaar zit. Dat zegt niets over het feit, nogmaals, dat u uiteindelijk hier in het democratisch huis het laatste woord heeft. Maar dat wil niet zeggen, en dat benadruk ik, dat een besluit dat hier democratisch tot stand komt ook standhoudt bij de rechter. Dat is het verschil.

De VOORZITTER. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr). Voorzitter, dank u wel. Bij mij ontstaat nu toch een beetje irritatie. De wethouder doet voorkomen alsof dat proces helemaal goed is gegaan maar wij hebben behoorlijk veel fundamentele kritiek op het proces. Tegenstrijdige belangen, et cetera, dat hoeven we niet allemaal nu nog een keer uit te gaan diepen, maar u doet het de hele tijd voorkomen alsof alles perfect is gegaan. Daar is Leefbaar Rotterdam het niet mee eens. Daarnaast kunt u afwijken van het advies, alleen moet u het dan goed motiveren. Die motivatie hebben wij ook aangedragen, om u tegemoet te komen. Dit kunt u gebruiken in de juridische adviezen, dus afwijken kan, maar het moet goed gemotiveerd zijn. We hebben dat gedaan voor zowel de positief geadviseerd, geen budget, als voor die vier negatieve. Volgens mij heeft u ook gewoon gezegd dat u de motie en het amendement uitvoert. Dan zijn we gewoon klaar en kunnen we stemmen en door naar het volgende onderwerp.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dat laatste heb ik sowieso gezegd, maar het is aan u of u wilt doorgaan met het debat of het wel goedvindt zo. Ik heb ook niet gezegd dat alles in het proces goed is gegaan. Dat heeft u mij niet horen zeggen. Wat ik heb geprobeerd te doen, is de spelregels, die wij met elkaar hebben afgesproken, uitleggen. Dat is wat ik heb geprobeerd te doen. Het feit dat wij zelf ook al vier correcties hebben gepleegd, noodzakelijke correcties, wil inderdaad zeggen dat niet alles goed is gegaan. Maar dat is nooit zo bij zo'n ingewikkeld en grootschalig project. Daar gaat nooit alles goed. Er sluipen altijd wat foutjes in. Dus is alles 100% goed gegaan? Nee, maar dat is het nooit gegaan bij welk Cultuurplan dan ook. Sinds ik hier zit in ieder geval, in het verleden ook, sluipen er altijd foutjes in.

Vervolgens zijn er wel wat spelregels en dat is wat ik geprobeerd heb uit te leggen, dat ik me aan die spelregels wel moet houden.

De VOORZITTER. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Dank u wel, voorzitter. Ik heb tijdens het vorige debat ook al gezegd dat ik er heel veel moeite mee heb dat u zegt dat wij de spelregels veranderd hebben. Ik durf u te zeggen dat we, als het gaat om die adviezen, die positieve adviezen zonder budget, die spelregels niet veranderd hebben. Er staat nergens in dat die zaaglijn moet worden toegepast. Waar een positief advies is, hoort in principe een bedrag te staan. Wij hebben die spelregels niet veranderd. Door de commissie zelf is aangegeven dat ze een zaaglijn gaan toepassen. Die spelregels hebben wij nooit bepaald. Wat dat betreft ben ik het eens met vorige sprekers: ik blijf het bijzonder vinden dat u dat eerste amendement ook niet omarmt, want daar hebben wij gewoon gedaan wat hoort binnen de spelregels. Ik zie het juridisch risico ook totaal niet, maar dat terzijde.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Het gaat niet zozeer alleen om de spelregels maar ook om het financieel risico dat je zou kunnen lopen als instellingen besluiten bezwaar en beroep aan te tekenen. Bijvoorbeeld zo'n besluit positief, buiten budget, om maar heel concreet te zijn. Als je die toch gaat toevoegen aan het Cultuurplan, betekent dat dat andere instellingen aanspraak kunnen maken op minder geld. Daar zit het risico in en dat is wat ik heb bedoeld te zeggen. Daarvan zou een bestuursrechter uiteindelijk kunnen oordelen dat deze organisaties gelijk hebben. Daar zit het vooral in.

De VOORZITTER. Echt heel kort, de heer Van Dommelen, want we gaan echt allemaal over de tijd heen en ik ben best coulant.

De heer VAN DOMMELEN (vvd). Net werd mij al verweten dat u mij drie minuten had gegeven maar dat was niet zo, dus die pak ik nu dan. Als laatste nog. U bent het er toch mee eens dat wij, ten aanzien van het eerste amendement, de spelregels niet hebben veranderd?

De heer KASMI (d66) (wethouder). Nee, niet ten aanzien van de criteria, want ze zijn positief beoordeeld, laat dat duidelijk zijn. De adviescommissie heeft al bepaald dat ze positief zijn beoordeeld, dus daar verander je de spelregels niet. Toen ik het had over de spelregels was het niet ten aanzien van deze groep, voor alle duidelijkheid. Ik had het over de negatief beoordeelde, voor alle duidelijkheid, daar heb ik het toen over gehad. Wat je hier doet, is een extra kaasschaaf toepassen, en dat zorgt dan voor een eventueel financieel risico, dus dat is het onderscheid dat ik heb bedoeld te maken.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ja, voorzitter, we komen er heel geleidelijk aan wel met deze wethouder, want nu zijn die negen die positief zijn buiten de spelregels. Ik ga nog een keer terug met u naar de vier die wij nu toevoegen. Er komt een advies. Daar hebben we spelregels over. Een advies. In die spelregels staat dat het college correcties kan aanbrengen. Doen we! Maar er staat ook in de spelregels dat wij als raad nog wat mogen wijzigen. Waarom niet? Dat staat er gewoon in, dat kunnen we doen. Het is ons recht! Dat is dan toch ook een onderdeel van de spelregels?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Voorzitter, nogmaals, ik heb net al gemeld, in antwoord op mevrouw Bokhove, dat er amendementen en moties zijn ingediend. Ik heb een toelichting gegeven en u heeft mij nog een verdere vraag gesteld, waar ik heel duidelijk antwoord op heb gegeven. Als de moties en amendementen bij een raadsmeerderheid worden aangenomen, en dat is aan u – u drukt daar het knopje in, niet ik – hebben wij daar als college uitvoering aan te geven. Anders vrees ik echt dat we met elkaar in een heel juridische context terecht gaan komen en dat zou ik echt willen vermijden. Volgens mij is er genoeg over gezegd, voorzitter. Er liggen moties, er liggen amendementen, en ik heb daar een advies bij gegeven. Daar wil ik het heel graag bij houden.

De VOORZITTER. Nog een vraag.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Nee, daar wil ik het niet bij houden, voorzitter, want ik vind het gewoon echt van wezenlijk belang dat een college niet een raad aanwrijft dat die zich niet aan de spelregels houdt. Ik snap dat u financiële risico's loopt, daar mag u van alles van vinden. Dat zal de praktijk dadelijk uitwijzen, maar u kunt niet een complete raad wegzetten als een raad die zich niet aan de spelregels houdt. Dat is een principiële zaak. U kunt wel blijven zeggen dat u er genoeg over heeft gezegd. Nee, u blijft herhalen, en we kunnen het wel gaan vinken, dat wij ons niet aan de spelregels houden. Principieel fout. Principieel fout. Het mag van mij 12 uur 's nachts worden, maar dat blijft principieel fout en dat wil ik gewoon echt niet me aangedaan krijgen als raadslid. Zo werken we niet. Wij houden ons net zo goed als u aan de spelregels en we hebben ingegrepen. Dat is ons recht.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Voorzitter, als je, nogmaals, herhaling, besluit dat de negatieve instellingen in het Cultuurplan meegenomen worden, veranderen we wel degelijk de spelregels die we met elkaar aan de voorkant over die groep hebben afgesproken. Ik moet me houden aan die spelregels, onderbouwd met juridisch advies. Als je besluit in die groep met negatief advies, want daar heb ik het over, verandering te brengen, en het is niet goed gemotiveerd, lopen we, nogmaals, het risico dat we financiële claims krijgen. Dat is hoe het zit. Dat is niet iets dat ik verzin.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Correct. Dan zit er een risico aan. Maar dat is iets anders dan de spelregels. Als u zegt dat wij ons niet aan de spelregels houden, heeft ook het college dat niet gedaan. Dat is het gegeven waar het om gaat, ook u heeft een viertal correcties toegepast. Ook u gaat het risico lopen dat daar dadelijk op ingegrepen wordt. Risico's, prima, maar we hebben ons met elkaar wel degelijk aan de spelregels gehouden.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, ik sta al een tijdje en ik heb dit een tijdje aangehoord, ook al in de vorige termijn. Ik vind het nu wel vervelend worden, want er ontstaat een heel diffuus beeld van wat er eigenlijk gaande is. Laten we gewoon heel duidelijk zijn. De raad heeft niet de spelregels veranderd. Er is een adviescommissie en die heeft advies gegeven aan de raad. Aan ons allen, eigenlijk. Vervolgens beslissen wij met zijn allen hoe we daarmee willen omgaan. Het is gewoon vervelend dat er keer op keer wordt gezegd dat we de regels hebben veranderd. Er ontstaat heel veel verwarring en dat is eigenlijk niet nodig. Het juridisch advies en de juridische risico's, met alle respect, daar heb ik me nog niet over uitgelaten, maar ik lees dat juridisch advies ook anders. Er zijn altijd juridische risico's. Wanneer je een subsidie wilt verlenen of vaststellen, kan iemand altijd naar de rechter stappen, dus dat doet eigenlijk helemaal geen afbreuk aan deze hele situatie. Het is goed dat we daar nog over door gaan praten, want ik las het advies van Pels Rijcken, ik hoop dat de wethouder aan het luisteren is, niet als beperkende de bevoegdheid van de gemeenteraad. Wat zij schetsen, is puur de juridische kant van het wel of niet opvolgen van het advies van de adviescommissie. In lijn met de vraag die ze hebben gekregen dus. Dat lijkt me heel legitiem als advocatenkantoor. Maar het stoort mij wel, met alle respect, voorzitter, dat er nu een beeld wordt geschetst dat de raad spelregels aan het veranderen is, en ik begrijp eigenlijk werkelijk niet, net als anderen, waarom de wethouder niet op een gegeven moment zegt dat de raad dit zo heeft beslist en we nu gewoon in plaats van verdeeldheid gewoon die uniformiteit gaan bewaken. Daar is zo hard voor gewerkt dus ik begrijp het gewoon niet.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Dank u, voorzitter. Ik heb niet zozeer gezegd dat de raad de spelregels heeft veranderd. Wat ik heb geprobeerd te zeggen, is dat je, als je met het advies, zonder motivatie, uiteindelijk besluit de negatief beoordeelde instellingen over te hevelen naar het Cultuurplan, en daarmee dus van financiering voorziet, dat kan zorgen voor financiële risico's. Want andere instellingen kunnen zich dan beroepen op hetzelfde, namelijk dat de situatie is veranderd, zij langs dezelfde meetlat zijn gelegd en er uiteindelijk wordt gekozen instellingen met een negatief

advies toch te honoreren. Dan kunnen zij er ook aanspraak op maken. Dat is het risico dat ik heb geprobeerd te schetsen, en over de amendementen en moties heb ik al gezegd dat wij dat, als er een raadsmeerderheid voor is, als college uit te voeren hebben. Dat is nu de derde keer dat ik het zeg. Ik vind het wel belangrijk om u ook te schetsen wat het financiële risico aan onze zijde is.

De VOORZITTER. Ik wil mevrouw Elfilali het woord geven want die stond inderdaad al even en is gewoon bezig met haar interruptie. Ik wil dat ze die kan afmaken.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, het is allereerst fijn dat de wethouder erkent dat de raad geen spelregels heeft veranderd, fijn dat we dat nu allemaal gehoord hebben. Dan het punt van het onderbouwen en motiveren. Het is onderbouwd. We hebben als raad met elkaar, als stadsbestuur, het laatste woord. Dat zijn we nu ook aan het voeren. Er is een onderbouwing dus ook aan het punt van de wethouder dat het niet goed is onderbouwd, het punt waar de landsadvocaat op wijst, is voldaan. Daar was eigenlijk al aan voldaan maar misschien wat mager. Daar is nu extra aan voldaan. En dan nog is er altijd een juridisch risico dat iemand naar de rechter stapt als hij of zij het er niet mee eens is, dus dat heeft niets met elkaar te maken. Maar ik denk dat het belangrijk is om er heel zuiver over te zijn: er is een onderbouwing. Het is dus niet zuiver om een beeld te schetsen dat de raad nu geen onderbouwing geeft voor bepaalde keuzes die wij hier met elkaar, raadsbreed, willen maken. Ik hoor graag een reflectie van de wethouder op dat punt.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ja, voorzitter, de vraag is alleen of zo'n onderbouwing standhoudt bij de bestuursrechter. Dat is wat ik ook probeer mee te geven. Ik ben geen jurist, voor alle duidelijkheid. Ik vaar op het advies dat gegeven is. Nogmaals, ik heb de motivatie gelezen. Ik geef u aan dat een bestuursrechter wel eens tot een ander oordeel zou kunnen komen. Nogmaals, dat is niet mijn oordeel. Dat is niet wat ik zeg. De motivatie, nogmaals, heb ik gelezen, maar het kan zo zijn dat de bestuursrechter tot een ander oordeel komt. Daar kleven financiële risico's aan. Dat is wat ik probeer u uit te leggen. Verder ben ik ontzettend blij dat er een compromis is waarmee we volgens mij met zijn allen uit de voeten kunnen. Maar nogmaals, het is ook mijn taak die kant van het verhaal toe te lichten.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, een punt van orde.

De VOORZITTER. Oké, de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, ik zou graag een schorsing willen aanvragen want ik heb de indruk dat het beeld van de raad vanuit de kant van het college beschadigd wordt en ik wil dat proberen recht te zetten. Ik heb daar een schorsing voor nodig voor overleg met alle partijen, opdat die schade die aan de raad wordt toegebracht wordt rechtgezet. Ik zou er dus graag even voor willen schorsen.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, ik zou wel graag even mijn punt willen afmaken.

De VOORZITTER. We gaan het even zo doen. We gaan mevrouw Elfilali nog het woord geven. De heer Koster stond er ook al even, dus ik laat even degenen die er al stonden met een aantal vragen doorgaan. Dan kijken we waar we staan. Dat lijkt me de goede volgorde want het zijn een aantal mensen die hier echt al wat langer staan en die wil ik wel de ruimte geven hun vraag af te maken. Als eerste mevrouw Elfilali.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter?

De VOORZITTER. Ja?

De heer COŞKUN (sp). Een schorsing gaat voor. Maar goed, dan laten we mevrouw Elfilali nog maar dan schorsen we.

De VOORZITTER. Oké, ik ga mevrouw Elfilali nog het woord geven en daarna gaan we even kijken waar we staan. Mevrouw Elfilali, u mag uw vraag afmaken.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, ik weet helemaal niet of het mijn laatste ronde is. Ik heb gewoon nog tijd en ik wil gewoon mijn punt maken. Het is heel belangrijk wat de wethouder net zei. Ik ben toevallig wel jurist. Geen advocaat, maar jurist. Dat maakt niet uit, het staat hier los van. Maar je weet nooit wat een rechter precies gaat zeggen, dus dat punt dat de wethouder hier probeert te maken, doet niet ter zake. Waar het om gaat, is dat wij hier een integer, zorgvuldig proces met elkaar aan het voeren zijn. We hebben dat ook de afgelopen weken met elkaar gedaan. Er is gekeken naar het juridische advies dat gegeven is. Er is op geanticipeerd, er is een onderbouwing gegeven, en vervolgens waren er raadsbreed bepaalde keuzes die wij met elkaar wilden maken. Het zou toch fijn zijn als de wethouder dat zou kunnen erkennen. We weten allemaal dat er uiteraard risico's kunnen kleven aan de keus die we maken, maar eigenlijk is dat geen argument dat nu nog relevant is.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Maar dat ook is precies wat ik heb getracht te zeggen. Dat je uiteindelijk inderdaad nooit weet wat de rechter besluit, maar dat dat risico erin zit. Dat is wat ik heb getracht te zeggen. In die zin is er volgens mij geen verwarring wat mij betreft. Of zeggen we in ieder geval hetzelfde.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dan is het allerlaatste zetje dat het misschien fijn is als de wethouder dan kan zeggen dat hij kan leven met wat de raad nu raadsbreed voorstelt.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Daarvan heb ik net gezegd dat als die moties en amendementen worden aangenomen, we daar als college opvolging aan moeten geven. Dat heb ik echt net al een paar keer uitgesproken. Dit is volgens mij nu de vierde keer dat ik dat aangeef, dus ik hoop dat daar nu geen verwarring meer over ontstaat.

De VOORZITTER. Oké. Mevrouw Elfilali heeft haar vragen afgerond en de heer Coşkun om even te schorsen.

De heer CEULEMANS (Ir). Voorzitter?

De VOORZITTER. Nee, ik ben nu even bezig met het ordevoorstel van de heer Coşkun. Er stonden andere leden al veel langer en die zijn allemaal gaan zitten. Ik wil nu even reageren op het voorstel van de heer Coşkun.

De heer CEULEMANS (Ir). Het was een ordepunt, voor de volledigheid.

De VOORZITTER. Moet het ordepunt voor of na de schorsing? Dat is nu even de vraag.

De heer CEULEMANS (Ir). Het ordepunt gaat voor de schorsing. U kunt mij geïrriteerd in de rede vallen maar ik wil een ordepunt over de schorsing maken. Het ordepunt is het volgende. Dit is het laatste agendapunt. Wij gaan dadelijk sowieso schorsen voordat we gaan stemmen. Kunnen we dat dan samen doen? Dus niet nu schorsen, dan terugkomen en dan nog een keer schorsen voor de stemming? Dat is het enige punt dat ik wil maken. Het lijkt me relevant om dat voor deze schorsing te maken.

De VOORZITTER. Dat is een ander voorstel maar ik geloof dat hier nu gewoon de behoefte is op dit moment te schorsen. Dat doen we vijf minuten, of hoe lang? Ik wil tot een afronding van dit debat gaan komen. We hebben ook nog een benoeming hierna, we hebben ook nog stemmingen hierna. Ik zou u toch echt willen oproepen niet al te lang te schorsen. Volgens mij moeten er een paar zaken even kort besproken worden met elkaar. We gaan niet echt heel lang schorsen.

De heer COŞKUN (sp). Ik denk dat vijf minuten, maximaal tien minuten genoeg is.

De VOORZITTER. Dan schorsen we tot 23.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering. De heer Coşkun vroeg de schorsing aan, en ik vraag of hij nog de behoefte heeft om te reageren na de schorsing. Mensen, gaat u allemaal even zitten. Ja, neemt u uw plaats in. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het is inderdaad laat en ik weet dat zowel de wethouder als ik niets anders wil dan gaan genieten van de culturele sector in deze stad, of het nu theater is of dans of beeldende kunst. En daarvoor moeten we morgen ook weer goed uitgerust zijn. Daar komen we elkaar ook als vrienden tegen. En ik denk ook dat we op die manier ook dit debat moeten beëindigen en dat het goed is om in de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport nog eens even goed stil te staan wie nu welke rol heeft en hoe wij respectvol met elkaars rol kunnen omgaan, zowel de rol van de raad als de rol van het college, en hoe we dan zo iets als zo'n advies als dat van Pels Rijcken moeten wegen, maar ook de annotatie van de griffie. Dus ik stel voor dat we dat in alle rust dan een keer gaan doen en dat we het debat nu sluiten en gaan genieten van nachtrust en de culturele sector morgen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun doet of we al bijna naar huis kunnen. Dat is nog niet het geval, maar hartelijk dank voor deze uitspraak. Dan zijn naar mijn weten alle moties en het amendement ook van een oordeel voorzien en de vragen zijn beantwoord. Ik wil u ook de toezeggingen even meegeven die wethouder Kasmi heeft gedaan. De wethouder heeft toegezegd om in relatie tot motie 15 dit mee te nemen in de transitie van het adviesmodel. De wethouder heeft toegezegd om hetgeen in motie 5 staat mee te nemen in de transitie van het adviesmodel en de motie wordt daarmee ook ingetrokken. De wethouder zegt ook toe om hetgeen in motie 6 staat mee te nemen in de transitie van het adviesmodel en de motie wordt daarmee ingetrokken. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van dit agendapunt en dan hebben wij nog een benoeming op de lijst staan.

5.4 Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex - vervolg

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, sorry, ik wilde nog een motie intrekken en ik denk dat het misschien goed is om dat nu te doen? Over 5.4, Kunst & Complex, motie 1. Die trekken wij in na de uitleg van de wethouder.

De VOORZITTER. Hartelijk dank.

5.1 Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028 (vervolg van 12 november) - vervolg

De VOORZITTER. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Ja voorzitter, ik heb nog een aanpassing op de motie 'Erkenning van maatschappelijke waarde voor de culturele instellingen met een negatief advies' met medeondertekenaars.

De VOORZITTER. Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Erkenning van maatschappelijke waarde voor de instellingen met een negatief advies

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.1: Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028;

constaterende dat:

- 19 culturele instellingen een negatieve beoordeling hebben ontvangen binnen het cultuurplan 2025-2028;
- deze instellingen desalniettemin een belangrijke maatschappelijke waarde vertegenwoordigen voor de stad Rotterdam en haar inwoners;

- het werk van deze instellingen bijdraagt aan de inclusiviteit, diversiteit en sociale samenhang binnen de culturele sector;

overwegende dat:

- de Franse socioloog Pierre Bourdieu in zijn theorieën over sociale reproductie en symbolische macht heeft benadrukt hoe ongelijkheden binnen systemen worden gereproduceerd, mede door verschillen in sociaal, cultureel en economisch kapitaal;
- ongelijke toegang tot institutionele middelen, zoals cultuurfinitanciering, kan leiden tot systematische uitsluiting van bepaalde groepen en initiatieven;
- het erkennen en ondersteunen van maatschappelijke waarde een cruciale stap is in het doorbreken van deze mechanismen en het bevorderen van een rechtvaardiger systeem;

spreekt uit dat:

- de maatschappelijke waarde van de 19 instellingen, ondanks de negatieve beoordeling, expliciet erkend moet worden;
- het wenselijk is dat deze organisaties, indien mogelijk, betrokken blijven bij de culturele sector door middel van alternatieve ondersteuning of samenwerking;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N. Akhatab, G.J. Engberts, J. Bokhove, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

6.2 *Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop' - vervolg*

De VOORZITTER. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr). Dank u wel voorzitter. Ik ga ook een motie intrekken. Ik heb een prachtige toezegging gekregen van wethouder Lansink-Bastemeijer bij agendapunt 6.2 motie 5. De toezegging gaf aan prio te geven aan het creëren van een P+R-locatie in het gebied waarbij ook de dubbelfuncties zullen worden onderzocht. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank.

6.5 *Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving', aangevraagd door het lid Van Wifferen - vervolg*

6.6 *Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema - vervolg*

De VOORZITTER. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). Ja, op debat 6.5 wil ik motie 7 intrekken, over de monitor mensenhandel, vanwege de toezegging die we toch hebben gehad.

De VOORZITTER. Die wordt ingetrokken.

6.2 *Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop' - vervolg*

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ik wil ook graag twee moties intrekken vanwege een toezegging. Dat is agendapunt 6.2, motie 11, 'Te voet over de Schie' en motie 12, 'Quick wins: op het groene spoor'. Daarvan heeft de wethouder in beide gevallen toegezegd om dit uit te voeren en daarover terugkoppeling te geven aan de raad.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Nog anderen die moties willen intrekken, wijzigen? Niet?

7. BENOEMINGEN

7.1 *Het voorstel tot benoeming van een nieuw lid en herbenoeming van drie leden van de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed*

De VOORZITTER. Dan ga ik over naar agendapunt 7.1, het voorstel tot benoeming van een nieuw lid en herbenoeming van drie leden van de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed. De benoeming heeft het karakter van een voordracht en er is afgestemd met het presidium dat we hierover schriftelijk gaan stemmen, maar ik kijk ook even rond of u er nog steeds behoefte aan heeft om hier schriftelijk over te stemmen? Excuus, wat zei u mevrouw Van Groningen?

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd). Ja voorzitter, ik was ergens in de veronderstelling dat we iets per acclamatie zouden doen. O, dat was voor de Rekenkamer, excuus. Ja, dan heb ik het niet gezegd. Dit kan wat mij betreft ook hoor.

De VOORZITTER. Het kan in principe per acclamatie, maar ik kijk even rond of er anders nog behoefte is aan stemming. Dat lijkt niet het geval. (*Applaus.*) Het is nog niet vastgesteld. Dan stel ik voor zonder stemming per 1 januari 2025 te benoemen mevrouw ir. N. Aalbers als lid van de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam voor een periode van drie jaar en te herbenoemen mevrouw ir. M. van Eig, de heer E.M. Kolpa, MSc en de heer ir. S.M. Slabbers als lid van de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam voor een tweede termijn van drie jaar. Aldus besloten. Dan feliciteer ik deze mensen van harte en wens ik ze ook heel veel succes en wijsheid toe. Dan gaan wij door naar het stemvenster. Ik kijk even rond of er nog behoefte is aan een schorsing voor de stemmingen? Ja? Zullen we twintig minuten schorsen en 23.30 uur afspreken om hier weer terug te keren? Ik schors tot 23.30 uur.

(*De vergadering is geschorst.*)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik vragen aan de leden of zij hun plaats willen innemen, want het is al 23.35 uur. Mijnheer Becker, mag ik u ook vragen om te gaan zitten? Ik heropen de vergadering.

8. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

8.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag*

De VOORZITTER. Aan de orde is nog motie vreemd aan de orde van de dag. Ik geef daarvoor mevrouw Nunnely het woord.

Mevrouw NUNNELY (d66). Ja, is hij aan? Ik ben hoorbaar. Voorzitter.

'Het hart van Rotterdam
uit pijn en as herrezen
klopt weer als een speer
en niemand houdt het tegen.'

Ja voorzitter, wie kent hem niet? De koning van het relativeren en een pleitbezorger van de Rotterdamse mentaliteit, onze nachtburgemeester Jules Deelder. Gisteren tien jaar geleden stond hij op deze plek voor zijn zeventigste verjaardag. Hij constateerde toen dat Rotterdam toch wel de mooiste stad van de wereld is en overwoog hierbij dat Rotterdam voltooiing nadert, maar dat het altijd beter ken, en verzocht daarom het college om de dingen een beetje meer, weet je wel, op z'n beloop te laten. Tien jaar na dato is die motie nog altijd actueel, dus namens de voltallige raad dien ik de motie 'Wat maakt 't uit joh' opnieuw in als eerbetoon aan Jules Deelder. Want, weet je wel, wat maakt 't uit joh? Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Wat maakt 't uit joh

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen in de vergadering van 28 november 2024, ter viering van de 80ste verjaardag van Jules Deelder;

constaterende dat:

- Rotterdam toch wel de mooiste stad van de wereld is;

overwegende dat:

- Rotterdam voltooiing nadert, maar het altijd beter ken;

verzoekt het college:

- de dingen een beetje meer, wet je wel, op zijn beloop te laten;

en gaat over tot de orde van de nacht."

w.g. J.M. Nunnely, G.J. Engberts, D.A. van Groningen, G.F.E. Koster, I. Elfilali, T.J. Vonk, M.S.S. de Jong, J. Bokhove, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, S. Soytekin en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel mevrouw Nunnely. En sta mij dan toe dat mooie gedicht af te maken.

Want inderdaad,

'Het is de motor van het land,
de bron van alle leven.

Het middelpunt van het heelal
het brood waarvan wij eten.

Het hart van Rotterdam
mag dan een kunsthart heten.

Het is het centrum van het nu,
de harde kern van heden.'

Dank u wel.

9. Stemvenster

De VOORZITTER. Dan gaan we nu echt over tot de stemmingen. Op een aantal stemmingen hebben we de volgorde aangepast, omdat sommige verdergaand zijn dan andere. Daarover bent u ook geïnformeerd. We beginnen eerst met de stemverklaringen en dan begin ik even aan deze kant. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, als het aan de SP lag zouden we natuurlijk een heel ander Cultuurplan schrijven, maar ik denk dat het proces dat we hebben doorgemaakt, zeker als raad, coalitie-oppositie-overstijgend, dat we toch iets moois hebben neergezet met zijn allen. Zeker ook dank aan de culturele sector zelf en aan alle ambtenaren die daarbij hebben geholpen, dus daarom zal de SP voor de Cultuurnota stemmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegER (gl). Voorzitter, op agendapunt 5.3 motie 14 van BIJ1 zullen wij tegen stemmen. Het is natuurlijk aan iedere partij vrij om wanneer het onderzoek er gaat zijn mensen daarvan te informeren, maar het voelt voor ons te ongemakkelijk, zo'n toegespitste motie dat de politieke partijen dat moeten gaan doen. Dat voelt niet goed.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). De PvdA zal verdeeld stemmen op motie 1 van 6.5, de motie van D66, 'Haal de xtc-winkel naar Rotterdam'. We gaan dus verdeeld stemmen en dat geeft ook wel goed de discussie weer binnen onze eigen partij op dit thema.

De VOORZITTER. Helder. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda). Agendapunt 5.3 motie 13, met dezelfde motivatie als mevrouw Vlieger zojuist, zullen wij tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Zijn er nog andere stemverklaringen? Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66). Ja voorzitter, ik heb een stemverklaring op motie 7 en 8 van BIJ1, 'Erkenning cultuur op Zuid'. Ik heb geadviseerd om hierop tegen te stemmen en waarom? Dat heeft te maken met het feit dat ik ook wil voorkomen dat we weer helemaal teruggaan naar af, dat er helemaal niets gebeurt op Zuid. Dus daarom zullen wij hier tegen stemmen. En dat geldt ook voor 'Eerlijk proces subsidieverdeling Cultuurplan'. Ook daar zijn er ook al stappen gezet en ik wil dus voorkomen dat we ook daar weer in herhaling vallen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank. Ik zag de heer Biljoen ook staan. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Wij hebben een stemverklaring op 5.2 motie 1, 'Betaalbaar parkeren M4H'. Wij onderschrijven de mogelijkheid dat de fondsafdracht wordt verhoogd naar € 11.300,00. Daar zijn wij absoluut voorstander van. Maar het doel om de parkeerkosten te verlagen voor gebruikers, dat zien wij niet echt als een gewenst resultaat. Wij zouden eerder zien dat het terugvloeit naar de Eneco-middelen, dus vandaag dat wij hier tegen gaan stemmen.

De VOORZITTER. De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk). Ja dank u wel voorzitter, een stemverklaring op de motie van Leefbaar Rotterdam, motie 16 met als titel 'Waardering voor Sinfonia'. D66 heeft een soortgelijke motie ingediend die de waardering uitspreekt voor alle instellingen, dus waar Sinfonia ook is opgenomen. Dus die zullen wij wel steunen en die alleen voor Sinfonia niet. Dank u wel.

De VOORZITTER. Zijn er nog anderen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Geen stemverklaring, maar ik zal bij de agendapunten 6.5, 6.6 en 6.7 de zaal uit lopen, omdat ik niet kan mee stemmen vanwege een conflict met mijn werk.

De VOORZITTER. Ik hoop niet dat u een conflict heeft met uw werk, maar gewoon omdat het conflicteert met uw werk. Anders mag u ook langskomen, dan gaan we het daar ook over hebben. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb een stemverklaring over motie 6.2 motie 2, 'De nieuwe Rotterdamse laag'. Ik heb daar heel erg over zitten dubben. Ik ga uiteindelijk voor stemmen, omdat we het wel eens zijn met het doel van de motie, waarbij we natuurlijk wel zullen sturen op meer betaalbaarheid en ik ben ook een beetje gerustgesteld door de tenzij-omarmings van de wethouder, dat het dan uiteindelijk wel goed komt, dus vandaar. Mede namens de heer Engberts.

De VOORZITTER. Helder. Zijn er nog andere stemverklaringen? De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr). Ja voorzitter dank, eentje. Motie 6.7.3 van GroenLinks, 'Wapeninleveracties, effectiviteit leidt'. In principe gewoon prima, wapeninleveracties. Alleen stijgt uit deze motie het beeld op dat het in plaats van preventief fouilleeracties zou moeten zijn. Daar zijn wij het niet mee eens dus om die reden stemmen wij tegen deze motie.

De VOORZITTER. Anderen? Niet? Dan gaan wij nu over tot de stemmingen. En dan beginnen we bij 5.1. Ik ben nog vergeten te vertellen dat er vier mensen gepaard zijn. Mevrouw Morkoç met de heer Van Schaik en de heer Segers-Hoogendoorn met mevrouw Abrahamse.

Agendapunt 5.1, Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028 (vervolg van 12 november)

Amendement A, 'Bij positief advies onderdeel van Cultuurplan'. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2B, 'Advies voor negatieve beoordeling'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7, 'Erkenning cultuur op Zuid'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 8, 'Eerlijker proces subsidieverdeling Cultuurplan'. De motie is met 39 stemmen tegen en 2 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Groep De Jong.

Motie 9, 'Tijd voor een Museumnota'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 10, 'Appels met appels vergelijken'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 11, 'Help Brutus, ALL CAPS en Belvédère'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 12, 'De waarde van Hiphop'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 13, 'Erkenning van maatschappelijke waarde voor culturele instellingen met een negatief advies'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 14, 'Laat filmaanbod in Rotterdam-Noord niet verdwijnen!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 16, 'Waardering voor Sinfonia'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van DENK.

'Raadsvoorstel over Cultuurplan 2025-2028 inclusief financieel besluit'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 5.2, Merwe-Vierhavens

Motie 1A. Betaalbaar parkeren M4H

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- volgens de mobiliteitsstrategie besloten is dat binnen de gebiedsontwikkeling M4H parkeren op straat slechts bij uitzondering gebeurt en men voor een parkeervergunning is aangewezen op een van de te realiseren mobiliteitshubs; 28 november ter bespreking van Merwe-Vierhavens;

overwegende dat:

- binnen het raadsvoorstel Vaststelling rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs- mobiliteitsstrategie M4H wordt aangegeven dat wordt gekozen voor een fondsafdracht per oorspronkelijk te realiseren parkeerplaats van € 11.000,00 waar het plafond op € 11.300,00 ligt;
- de kosten voor een parkeervergunning in het geval van gemeentelijke exploitatie van de mobiliteitshubs op een bedrag van maandelijks ± € 110,00 uitkomen en € 2,75 per uur voor bezoekers;
- dit fors hoger ligt dan een vergunning in een gemeentelijke parkeergarage;
- de wijk M4H ook toegankelijk moet zijn voor bewoners en gezinnen die afhankelijk zijn van de eigen auto en wij hen niet op kosten willen jagen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken in welke zin een ophoging van de fondsafdracht de grex beïnvloedt;

- indien mogelijk de fondsafdracht te verhogen naar € 11.300,00 en toe te doen komen aan het mobiliteitsfonds M4H, met als doel de parkeerkosten voor gebruikers te verlagen met het bedrag dat is toegevoegd;
- indien uiterst nodig het toegevoegde bedrag aan het mobiliteitsfonds M4H in te zetten voor mogelijke tegenvallers;
- hierover in Q1 2025 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 1A, 'Betaalbaar parkeren M4H'. De motie is met 22 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, D66, Volt, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 2. Meer sociale woningen in het Merwe-Vierhavensgebied

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 5.2 Merwe-Vierhavens;

constaterende dat:

- in de 1^e fase van de gebiedsontwikkeling Merwe-Vierhavens 2764 woningen gerealiseerd worden waarbij gekozen is voor een segmentering van 20% sociaal, 40% midden- en 40% hoger- en topsegment;
- de nood aan sociale woningen onverminderd hoog is en de wachtlijsten lang zijn;
- het coalitieakkoord stelt dat vanaf 2026 een segmentering van 25% sociaal, 40% midden- en 35% hoger- en topsegment het doel is;

overwegende dat:

- de eerste stenen in het Merwe-Vierhavensgebied naar verwachting niet voor 2026 worden gelegd waarmee het hanteren van meer betaalbare woningen met 25% sociale woningen en 40% middelduur past binnen de doelstelling van dit college;
- de segmentering voor de 2764 woningen in de 1^e fase al vertaald is in de grondexploitatie, maar dat nog niet geldt voor de 4236 woningen in volgende fases Marconi- en Keilekwartier;

verzoekt het college:

- In volgende fases van de gebiedsontwikkeling Merwe-Vierhavens meer sociale woningen toe te voegen, zodat de segmentering van de 7000 woningen in totaal minimaal uitkomt op 25% sociaal en 40% middensegment;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 2, 'Meer sociale woningen in het Merwe-Vierhavensgebied'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4, 'Kleurrijk M4H'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie en Partij voor de Dieren.

Motie 5, 'Blauw'. De motie is met 23 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en VVD.

Besluit 1, 'Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Merwe-Vierhavens'. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en Groep De Jong.

Besluit 2, 'Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening geluidzone Havens Noord Oost Frankenland'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Besluit 3, 'Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan de beleidsregeling parkeernormen auto en fiets Merwe-Vierhavens'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

'Herzien Raadsvoorstel over vaststelling Welstandsparagraaf Galileipark (M4H)'. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP, Volt en Groep De Jong.

'Raadsvoorstel over Vaststelling rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs – Mobiliteitsstrategie M4H'. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP, Groep De Jong en 50 PLUS.

Agendapunt 5.3, Voortgang LHBTQIA+-beleid

Motie 1, 'Rotterdamse Pride duurzaam gewaarborgd'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 2, 'Transkliniek in Rotterdam'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 3. Leg de Roze Loper uit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3: Voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- binnen de (ouderen)zorg- en welzijnssector weinig aandacht is voor LHBTQIA+'ers, waardoor de doelgroep niet zichtbaar is;
- onder professionals en management van instellingen en (zorg)organisaties vaak het idee leeft dat er geen LHBTQIA+-cliënten zijn binnen hun organisatie;
- er een officieel keurmerk bestaat gericht op sociale acceptatie en veiligheid voor deze groep;

overwegende dat:

- LHBTQIA+-cliënten vaak angst hebben om voor hun seksuele voorkeur of genderidentiteit uit te komen. Wanneer ze dit wel doen, krijgen ze vaak te maken met discriminatie en uitsluiting door (mede) cliënten en/of professionals in de zorg;
- het keurmerk Roze Loper als doel heeft sociale acceptatie en inclusie van LHBTQIA+'ers in zorg- en welzijnsinstellingen te bevorderen;
- de geest van dit keurmerk terug te vinden is in de vorm van de diversiteitseis in de zorgaanbestedingen van de gemeente Rotterdam;
- organisaties met een Roze Loper Certificaat vooroordelen willen tegengaan, bewustzijn ontwikkelen met betrekking tot LHBTQIA+'ers en streven naar een organisatie waar iedereen wil verblijven en werken;

verzoekt het college:

- in de reguliere gesprekcycclus met de Rotterdamse zorgsector de doelstellingen van het Roze Loperkeurmerk mee te nemen en hierbij te bespreken hoe onze zorgpartners diversiteit, wat onderdeel is van de aanbestedingseisen, zo goed mogelijk kunnen waarborgen, teneinde te voorkomen dat ouderen opnieuw in de kast worden geduwd en te zorgen dat de Rotterdamse zorg voor iedereen een veilige plek is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, S.J.C. Becker, M.R. van Campenhout, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, M.E. Vogelaar, I. Elfilali en L.S. Vlieger

Motie 3, 'Leg de Roze Loper uit'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 4. Geef de helden van Roze in Blauw de waardering die zij verdienen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- Roze in Blauw een netwerk is van de politie voor LHBTQIA+-personen die te maken krijgen met strafbare zaken die gerelateerd zijn aan hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit;
- de agenten van Roze in Blauw zich vrijwillig en daarmee onbetaald inzetten voor de LHBTQIA+-gemeenschap naast hun reguliere werk;
- Roze in Blauw ook in Rotterdam fantastisch werk doet en in verschillende collegebrieven wordt geroemd;

overwegende dat:

- Roze in Blauw een essentiële partner is voor de gemeente en de LHBTQIA+-gemeenschap als het gaat om het bestrijden van haat en geweld tegen deze gemeenschap;
- de agenten van Roze in Blauw zwaar ondergewaardeerd worden;

verzoekt het college:

- de vrijwilligers van Roze in Blauw op een passende manier in het zonnetje te zetten en hen niet alleen in woord, maar ook in gebaar te bedanken voor het werk dat zij doen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, S. Reitema, P.J.H.D. Verkoelen, S.J.C. Becker, T.J. Vonk, S. Ceulemans, I. Elfilali, I. van Wifferen en T.S.J. Coşkun

Motie 4, 'Geef de helden van Roze in Blauw de waardering die zij verdienen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Ontmoetingsplekken voor LHBTQIA+ heel het jaar door'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 6A, 'Een inclusieve sportcultuur Rotterdam'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 7. Toegankelijke en inclusieve seksuele gezondheidszorg

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de Centra Seksuele Gezondheid (CSG's) een cruciale rol spelen in het toegankelijk bieden van SOA-testen, PrEP-zorg en andere seksuele gezondheidszorg, maar dat deze centra momenteel minder dan 50% van de zorgvraag kunnen beantwoorden;
- de CSG's onvoldoende capaciteit hebben om aan de groeiende vraag naar seksuele gezondheidszorg te voldoen, wat leidt tot lange wachttijden en gemiste gezondheidskansen voor de betrokkenen;

- dit resulteert in een aanzienlijke zorgkloof, vooral voor kwetsbare groepen zoals LHBTQIA+-personen, mensen zonder verzekering en ongedocumenteerde mensen, die vaak moeilijk toegang hebben tot noodzakelijke zorg;

overwegende dat:

- het vergroten van de capaciteit van CSG's en het verbeteren van de toegang tot zorg voor kwetsbare groepen essentieel is voor het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van de Rotterdamse bevolking;
- gemarginaliseerde groepen, zoals LHBTQIA+-personen, met name personen van kleur, transgender, non-binaire en ongedocumenteerde mensen, vaak obstakels in de reguliere zorg ondervinden, zoals: schaamte, stigmatisering, discriminatie en financiële belemmeringen, waardoor zij moeilijker toegang hebben tot de zorg die ze nodig hebben;

verzoekt het college om:

- een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de zorgkloof bij de Rotterdamse CSG's, met specifieke aandacht voor de beperkte capaciteit van de centra, lange wachttijden en de belemmeringen die kwetsbare groepen zoals LHBTQIA+-personen, ongedocumenteerden en mensen zonder verzekering ervaren in het verkrijgen van zorg;
- aanbevelingen op te stellen voor het vergroten van de capaciteit van de Rotterdamse CSG's en het verbeteren van de toegang tot seksuele zorg voor gemarginaliseerde groepen, inclusief het implementeren van laagdrempelige seksuele zorgopties voor hen;
- te onderzoeken hoe Rotterdam succesmodellen uit andere steden kan toepassen, zoals het ontwikkelen van meer toegankelijke zorgpunten en het verbeteren van de samenwerking met andere zorginstellingen, om deze seksuele zorgkloof te dichten;
- een plan van aanpak voor te leggen met concrete maatregelen voor de uitvoering van verbeteringen, inclusief een systematische evaluatie van de impact van deze maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, S. van de Peppel, L.S. Vlieger en T.S.J. Coşkun

Motie 7, 'Toegankelijke en inclusieve seksuele gezondheidszorg'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 8, 'Samen voor toegankelijke transzorg in Rotterdam'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 10. Voorlichting tegen pesten en geweld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van de voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- geweld tegen LHBTQIA+-personen een groot probleem is;
- voorlichting over de impact van geweld en pestgedrag jegens LHBTQIA+-personen kan helpen bij acceptatie en compassie in de samenleving;

overwegende dat:

- educatieve theatervoorstellingen over maatschappelijke thema's vaak een effectiever middel zijn voor voorlichting aan kinderen en jongeren dan klassieke voorlichtingsprogramma's;
- op deze wijze de kinderen gezamenlijk worden onderwezen in plaats van doelgroep specifieke programma's die stigmatiserend en daardoor niet effectief zijn en weerstand veroorzakend blijken;

verzoekt het college:

- een voorlichting voor kinderen op de basisschool, in combinatie met theater, over de impact van pestgedrag en geweld te laten ontwikkelen;
- hierbij ook aandacht te vestigen op pestgedrag en geweld tegen LHBTQIA+-personen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.R. van Campenhout, M.E. Vogelaar en L.S. Vlieger

Motie 10, 'Voorlichting tegen pesten en geweld'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 11. OK-punten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van de voortgang LHBTQIA+-beleid;

constaterende dat:

- gemeente Rotterdam in 2003 OK-punten opende;
- mensen bij deze OK-punten hun toevlucht konden zoeken wanneer zij het slachtoffer werden van geweld of intimidatie op straat;
- deze OK-punten op uiteenlopende plekken in de stad te vinden waren, zoals in winkels of horecagelegenheden, bibliotheken etc.;
- winkeleigenaren en horecaondernemers een training konden volgen wanneer hun onderneming een OK-punt werd;
- volgens nieuw onderzoek LHBTQIA+-personen vaker slachtoffer worden van straatintimidatie en geweld;

overwegende dat:

- gemeente Rotterdam is gestopt met deze OK-punten;
- het van belang is dat mensen meteen een veilige plek kunnen vinden wanneer zij slachtoffer worden van geweld of intimidatie op straat;
- op deze wijze zowel de directe slachtoffers als indirecte slachtoffers (zoals getuigen van geweld) direct geholpen kunnen worden;
- en empathie en compassie met LHBTQIA+-personen wordt bevorderd;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of OK-punten en/of een vergelijkbaar initiatief geïnitieerd kan worden in samenwerking met de LHBTQIA+-gemeenschap;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, M.R. van Campenhout, M.E. Vogelaar en L.S. Vlieger

Motie 11, 'OK-punten'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 12. Acceptatie moet de lift in

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- de LHBTQIA+-acceptatie van jongeren afneemt;
- uit de gezondheidsmonitor 2023 blijkt dat nog maar 49% van de scholieren in Rotterdam vrienden kan zijn met LHBTQIA+-jongeren;
- afwijzing en discriminatie op basis van genderidentiteit of geaardheid op jonge leeftijd directe en langdurige gevolgen hebben, zoals mentale gezondheidsproblemen, lage zelfacceptatie en een negatief zelfbeeld;
- gebrek aan acceptatie ook negatieve gevolgen heeft voor de stad, zo zijn inclusieve samenlevingen innovatiever en welvarender;

overwegende dat:

- Rotterdam een inclusieve stad wil zijn, waar iedereen zich veilig hoort te voelen, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie;
- discriminatie, haat en andere vormen van gebrekkige acceptatie geen plek mogen hebben in Rotterdam;

verzoekt het college:

- met scholen in gesprek te gaan om het komende jaar (2025) extra aandacht te geven aan acceptatie van LHBTQIA+-jongeren, gelet op de statistieken die een dalende acceptatietrend laten zien;
- hier, eventueel, de gratis aangeboden lessen van de gemeente voor te gebruiken;
- daarover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, M.R. van Campenhout, M.E. Vogelaar, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun, S. van de Peppel, S.J.C. Becker en A.J.A. Maassen

Motie 12, 'Acceptatie moet de lift in'. De motie is met 27 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

Motie 13. Gelijke stem, gelijk beleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het agendapunt 5.3 'Voortgang LHBTQIA+-beleid';

constaterende dat:

- onderzoek naar LHBTQIA+-zaken voldoende recht moet doen aan de diversiteit binnen deze gemeenschap;
- de ervaringen van gemarginaliseerde groepen, zoals transgender en intersekse personen, mensen van kleur, moslims, non-binaire personen en mensen met een handicap, binnen de LHBTQIA+-gemeenschap vaak onderbelicht blijven;
- samenwerking met personen en organisaties die diversiteit vertegenwoordigen, een belangrijke bijdrage kan leveren aan een inclusiever en relevanter onderzoeksproces;

overwegende dat:

- representatieve onderzoeksresultaten een solide basis kunnen vormen voor inclusief beleid dat recht doet aan de belangen van alle (LHBTQIA+) Rotterdammers;
- samenwerking met diverse (politieke) achterbannen en gespecialiseerde organisaties dit proces kan versterken;

verzoekt het college:

- om (politieke) partijen op te roepen hun LHBTQIA+-achterban te stimuleren deel te nemen aan een Rotterdams LHBTQIA+-antidiscriminatieonderzoek;
- de resultaten van dit onderzoek helder te formuleren, zodat zij een adequaat kader kunnen vormen bij het vormgeven, uitvoeren en aanbesteden van onderzoeken op dit gebied;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout, S. van de Peppel en I. Elfilali

Motie 13, 'Gelijke stem, gelijk beleid'. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en lid Reitema van PvdA.

Agendapunt 5.4, Debat naar aanleiding van beantwoording vragen Van Dommelen over toekomstperspectief Kunst & Complex op locatie Keilewerf

Motie 2, 'Geloofwaardig tenderen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 6.1, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark'

Motie 1. Veilig en toegankelijk de Brielselaan over

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het nieuwe Nelson Mandelapark een welkome groene oase is voor bewoners van omliggende versteende wijken: de Afrikaanderwijk, Bloemhof en de Tarwewijk;
- de wijkraad Tarwewijk de gemeenteraad en het college heeft gevraagd om aandacht voor de oversteekbaarheid van de Brielselaan;

overwegende dat:

- de Brielselaan oversteekplekken heeft bij het Balkon aan de Maashaven en ter hoogte van de Gaesbeekstraat, maar dat die als onveilig, onprettig en ontoegankelijk worden ervaren;
- deze oversteekplekken in de toekomst belangrijke routes zullen zijn voor langzaam verkeer vanuit de Tarwewijk naar het Nelson Mandelapark;
- de toegang vanuit de Afrikaanderwijk flink wordt verbeterd, maar de toegang vanuit de Tarwewijk formeel buiten de scope van het project valt;
- maatregelen als het verlagen van de maximumsnelheid, het plaatsen van verkeerslichten en een uitsparing in de dijk met hoogwaterdeuren de oversteekbaarheid kunnen verbeteren;

verzoekt het college:

- parallel aan de verdere uitwerking van het Nelson Mandelapark te onderzoeken met welke maatregelen de oversteekbaarheid van de Brielselaan voor langzaam verkeer kan worden verbeterd;
- de wijkraad en omwonenden hierbij te betrekken;
- de raad hierover uiterlijk bij de publicatie van het definitieve ontwerp voor het Nelson Mandelapark te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.H. Biljoen, T. de Haan, G.J. Engberts, T.J. Vonk en R.N. Dahoe

Motie 1, 'Veilig en toegankelijk de Brielselaan over'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2. Groene connectie op Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.1 Ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het nieuwe Nelson Mandelapark een welkome groene oase is voor bewoners van omliggende versteende wijken: de Afrikaanderwijk, Bloemhof en de Tarwewijk;

overwegende dat:

- het voor de biodiversiteit van belang is om groene plekken in de stad met elkaar te verbinden, zodat dieren die er leven een groter leefgebied hebben;
- bewoners van de omliggende wijken niet alleen behoefte hebben aan een park aan de rand van de wijk, maar ook behoefte aan meer groen in hun eigen buurt of straat;
- de talloze groene initiatieven in Bloemhof, de Afrikaanderwijk en de Tarwewijk kunnen meedenken over verbindingen tussen het Nelson Mandelapark en bestaand groen, zoals de Cultuurwerkplaats Tarwewijk, Speeltuin De Regenboog en de Botanische Tuin Afrikaanderwijk;
- het voor bewoners wenselijk is om groene loop- en fietsroutes te hebben omdat die prettiger en uitnodigender zijn voor langzaam verkeer en het (mentale) welzijn verbeteren;

verzoekt het college:

- samen met de wijkraden en de klankbordgroep Nelson Mandelapark de mogelijkheden voor groene verbindingen tussen het Nelson Mandelapark en bestaand groen in de wijk te onderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. de Haan, G.J. Engberts, T.J. Vonk en R.N. Dahoe

Motie 2, 'Groene connectie op Zuid'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Stap over de Maashaven'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4, 'Houd de centen in de wijken'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5. Rotterdamse roepstoetert in Nelson Mandelapark

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- meerdere wereldsteden een ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte hebben, naar voorbeeld van 'Speakers' Corner' in het Londense Hyde Park;
- Rotterdammers nog niet beschikken over een dergelijk goed gefaciliteerde manifestatieruimte;
- het Nelson Mandelapark nieuwe ruimte schept in de stad;

overwegende dat:

- Nelson Mandela terecht wordt geëerd met de benaming van het nieuwe park, als inspirerend voorbeeld van geweldloos verzet en de kracht van het gesproken woord in het teweegbrengen van positieve verandering;
- Rotterdammers, in het bijzonder op Zuid, dagelijks voelen dat er ook in onze stad nog zoveel beter moet – en beter kan;
- zij een fatsoenlijk podium verdienen om luid en duidelijk stem te geven aan hun behoefte aan positieve verandering;
- het Stadhuisplein regelmatig voor manifestaties wordt gebruikt, maar dit plein en de aanpalende Coolsingel daarop niet goed zijn ingericht;
- het nieuwe Nelson Mandelapark zijn naam pas echt eer aandoet, als een deel van dit nieuwe park in de vorm van ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte een functie krijgt in dienst van het gesproken woord, in dienst van die positieve verandering;

verzoekt het college:

- in het nieuwe Nelson Mandelapark een ruime, groene en goed gefaciliteerde manifestatieruimte op te nemen, naar voorbeeld van 'Speakers' Corner' in het Londense Hyde Park;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. de Haan, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts, T.S.J. Coşkun en M.Y. Morkoç

Motie 5, 'Rotterdamse roepstoetert in Nelson Mandelapark'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7, 'Basisvariant Nelson Mandelapark'. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Groep De Jong en 50PLUS.

Motie 8, 'Geen onnodig dure landschapsarchitecten'. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Groep De Jong en 50PLUS.

Motie 9, 'Afwegingskader evenementenruimte'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 10. Voorkom plastic soep bij het Nelson Mandelapark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Nelson Mandelapark;

constaterende dat:

- het Nelson Mandelapark wordt aangelegd om goed gebruikt te worden door de inwoners van onze stad en door bezoekers op maximaal 25 evenementendagen per jaar;
- het aannemelijk is dat grote groepen gebruikers van het park afval produceren dat niet altijd op tijd kan worden verwerkt, waardoor de kans op zwerfvuil op de loer ligt;

voorts constaterende dat:

- het college als ambitie heeft gesteld dat zwerfvuil richting zee in 2030 met ten minste 90% is afgenomen ten opzichte van peiljaar 2020, blijkens de 'Strategie Marien Zwerfafval: Geen Rotterdams rivierafval naar zee';

overwegende dat:

- zwerfvuil in de Maashaven afkomstig van het Nelson Mandelapark een precair thema is, vanwege de open verbinding met zee;
- vuilvangers in het water veel plastic troep kunnen afvangen, om zo bij te dragen aan de gestelde ambitie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe marien zwerfvuil van het Nelson Mandelapark kan worden voorkomen, inclusief een appreciatie van vuilvangers op of onder de waterspiegel van de Maashaven;
- studenten een plek te geven in dit onderzoek in het komen tot oplossingen die rekening houden met de diversiteit aan activiteiten in de Maashaven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.S. Abrahamse, T.J. Vonk en M.Y. Morkoç

Motie 10, 'Voorkom plastic soep bij het Nelson Mandelapark'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Amendement A. Betrek de Urban Sports community bij het Nelson Mandelapark

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Nelson Mandelapark';

besluit om:

de volgende delen van het ontwerpbestemmingsplan 'Nelson Mandelapark', luidend:

"Urban sports: Aan de zijde van de metrolijn bevinden zich de urban sports. Een belangrijk onderdeel van het park zijn de afwisselende rondjes die kunnen worden gewandeld, gejogd en hardgelopen: een rondje van 700 meter en een rondje van 1.000 meter. Ook biedt het park veel sport- en speelvoorzieningen voor de jongeren op Zuid en nabijgelegen scholen. De focus ligt op uitdagende en robuuste sporten: zogenaamde urban sports zoals bootcamp, skateboarden, voetbal en basketbal. De precieze invulling wordt in overleg met omwonenden bepaald."

te wijzigen in:

"Urban sports: Aan de zijde van de metrolijn bevinden zich de urban sports. Een belangrijk onderdeel van het park zijn de afwisselende rondjes die kunnen worden gewandeld, gejogd en hardgelopen: een rondje van 700 meter en een rondje van 1.000 meter. Ook biedt het park veel sport- en speelvoorzieningen voor de jongeren op Zuid en nabijgelegen scholen. De focus ligt op uitdagende en

robuuste sporten: zogenaamde urban sports zoals bootcamp, skateboarden, voetbal en basketbal. De precieze invulling wordt in overleg met omwonenden en de urban sports community bepaald.”

w.g. T. Kind en M.Y. Morkoç

Toelichting

Het is positief dat er een specifieke ruimte is toegewezen aan urban sports in het Nelson Mandelapark. Wel vinden wij het jammer dat de precieze invulling enkel in overleg met de omwonenden wordt bepaald. Het is wenselijk om de Rotterdamse urban sports community hierbij te betrekken, met als doel om de invulling van de urban sports voorzieningen aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van de doelgroep en breed draagvlak te creëren.

Amendement A, 'Betrek de Urban Sports community bij het Nelson Mandelapark'. Het amendement is met 25 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Amendement B, 'Kiezen tussen horeca en maatschappelijk? – Houd de opties open!' Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

'Raadsvoorstel over vaststelling ontwerpbestemmingsplan Nelson Mandelapark'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 6.2, Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop'

Motie 1, 'Groene corridor in West'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Nieuwe Rotterdamse laag'. De motie is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Forum voor Democratie.

Motie 3, 'Neem ze mee!' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Wacht! Let op het brugwachtershuisje Beukelsbrug'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6. Ruim baan op de Van Nelleknoop

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop;

constaterende dat:

- binnen de Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop een aantal belangrijke verkeersstromen, waaronder de Beukelsbrug en het Aelbrechtsplein, samenkomen in het knooppunt S115;
- de huidige infrastructuur op dit knooppunt en met name op de genoemde punten suboptimaal en in sommige gevallen omslachtig is;
- er vanuit de samenleving, diverse belangengroepen zijn en politiek vraag is naar zowel het verbeteren van de toegankelijkheid en doorstroom van dit knooppunt voor niet-gemotoriseerd als gemotoriseerd verkeer;

overwegende dat:

- de bestaande verkeerssituaties binnen de gebiedsontwikkeling herzien kunnen worden om zowel de veiligheid als doorstroming voor gemotoriseerd en niet-gemotoriseerd vervoer te verbeteren;
- het verbeteren van de verkeersstromen voor alle verkeersdeelnemers bijdraagt aan het efficiënter en veiliger maken van verkeersbewegingen en daarmee bijdraagt aan de doelen van o.a. het verkeerscirculatieplan;
- dit tevens kansen biedt omslachtigheden in deze verkeersstromen, waaronder de oversteekafstand, in te korten en daarmee de bereikbaarheid tussen Spangen en het Nieuwe Westen te verbeteren;

verzoekt het college:

- nader onderzoek te doen naar de optimalisatiemogelijkheden ter verbetering van de veiligheid en doorstroming van het verkeer binnen het plangebied Van Nelleknoop;
- hierbinnen rekening te houden met de uitgangspunten van het VCP, waarbij verkeer naar hoofdadrs geleid wordt en daarbij de capaciteit voor gemotoriseerd verkeer te waarborgen;
- eveneens speciale aandacht te hebben voor de toegankelijkheid van niet-gemotoriseerd verkeer op de Beukelsbrug;
- de resultaten van dit onderzoek te vatten in een plan en deze betrekken bij toekomstige plannen en ontwikkelingen rondom verkeersstromen binnen het plangebied de Van Nelleknoop en deze mee te nemen binnen;
- de raad bij het gebiedsambitiedocument te informeren over de bevindingen van dit onderzoek en de mogelijke vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, J.M.D. de Waard, S.J.C. Becker, D.J. van Dommelen en T.S.J. Coşkun

Motie 6, 'Ruim baan op de Van Nelleknoop'. De motie is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, D66, Volt, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 7, 'Sporten op het grasveld van de Van Nelle Fabriek'. De motie is met 38 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 8, 'Recreatief zwemmen in het Noorderkanaal'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, 'Tramlijn 8, een slimme verlenging voor Spangen'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 10, 'Van Nelleknoop – werken aan wederzijds vertrouwen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 13, 'Dubbelicoon aan de Schie'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 14, 'Rondje Van Nelle'. De motie is met 32 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Leefbaar Rotterdam.

'Raadsvoorstel over Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 6.3, Het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark

Motie 1. Bospolder in de lift

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 28 november 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark;

constaterende dat:

- het Dakpark niet toegankelijk is voor mensen in een rolstoel of scootmobiel;
- de wijkraad Bospolder-Spangen-Tussendijken heeft geadviseerd om een lift toe te voegen, waarmee het Dakpark voor iedereen toegankelijk wordt;
- de ontwikkelingen op de Kop van het Dakpark en in het Merwe-Vierhavensgebied zullen leiden tot veel nieuwe gebruikers van het park;

overwegende dat:

- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft in het voor iedereen toegankelijk maken van openbare ruimtes en groen;
- er in 2016 een openbare lift is geplaatst door de gemeente, maar dat die na veel defecten is verdwenen;
- de gebiedsontwikkelingen rondom het Dakpark een nieuwe kans geven om het Dakpark een lift te geven;
- Rotterdam een aanmoedigingsprijs heeft gewonnen voor toegankelijkheid, maar als doel moet hebben om de volgende keer de prijs te winnen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke manier de toegang van het Dakpark vanaf de Vierhavensstraat toegankelijk kan worden gemaakt voor mensen in een rolstoel, scootmobiel of met rollator;
- hierover uiterlijk voor de zomer van 2025 de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, T.J. Vonk en T. de Haan

Motie 1, 'Bospolder in de lift'. De motie is met 33 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de leden Aafjes-van Aalst, Bonte, Bruin, Ceulemans, Koster, Roskam, Verhoef en De Waard van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 2, 'Doorbouwgeld blijvend benutten voor betaalbaar wonen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

'Raadsvoorstel over herziening grondexploitatie Vierhavenstrip wegens wijziging Kop Dakpark'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 6.4, Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R-Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht'

Motie 1, '010 Fitter dan LekkerFit!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, 'Eerst doelen stellen dan doelen halen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, 'Alle Rotterdamse kinderen lekker fit op school'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4, 'Schoolzwemmen drijvende houden'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5, 'Ren je helemaal rot in Rotterdam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Gezonde lunch op school'. De motie is met 31 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Preventief koken'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, Volt, PvdA, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

'Raadsvoorstel over 010 Fit'R- Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht'. Het voorstel is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Agendapunt 6.5, Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving', aangevraagd door het lid Van Wifferen

Agendapunt 6.6, Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema

Motie 1. Haal de xtc-winkel naar Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november ter bespreking van agendapunt 6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Amsterdam en Utrecht beiden een proef xtc-winkel hebben georganiseerd waarbij bezoekers verschillende verkoopsettings kunnen ervaren en er kan worden nagedacht over onder welke voorwaarden xtc op een verantwoorde manier verkocht zou kunnen worden;
- dit initiatief een alternatieve aanpak toont op het gebied van drugsbeleid wat niet gericht is op verbod en criminalisering, maar juist op het verminderen van risico's en het verbeteren van de volksgezondheid door regulering;
- de organisatie ten doel heeft om met de xtc-winkel een maatschappelijke discussie rond het reguleren van drugs concreet te maken;

overwegende dat:

- met deze proef een breder gesprek kan worden gevoerd over de aanpak van drugs in Rotterdam, met specifieke aandacht voor preventie, volksgezondheid en de vraag of een verbod nog werkelijk het gewenste effect heeft;
- de gemeente recentelijk meerdere campagnes heeft opgezet om de dialoog over drugsgebruik te stimuleren en de xtc-winkel een belangrijke aanvulling en verbreding van deze dialoog kan creëren;

verzoekt het college:

- het Poppi-drugsmuseum, in de vorm van een xtc-winkel, voor een periode van drie weken een centrale plek te geven in de stad;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, I. Elfilali, J. Bokhove, T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout en M.S.S. de Jong

Motie 1, 'Haal de xtc-winkel naar Rotterdam'. De motie is met 23 tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, D66, Volt, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en de leden Engberts en Tak van de fractie van PvdA.

Motie 2, 'Heldere doelen voor bestrijden drugscriminaliteit'. De motie is met 26 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 3. Drugs op zak, helpende brief op de mat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 28 november 2024, ter bespreking van 6.5 Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving';

constaterende dat:

- Rotterdam actief communiceert om drugsgebruik te de-normaliseren en gebruikers bewust te maken over de risico's van drugsgebruik en de duistere wereld van drugscriminaliteit die achter drugs schuilgaat;
- onderdeel 3 van de communicatiecampagne drugsgebruik 2024 ook aandacht heeft voor gebruikers die hulp zoeken;

overwegende dat:

- het gebruiken van drugs schadelijk is voor de gezondheid en kan leiden tot verslaving, wat levens kan verwoesten;
- bewustwording over de criminaliteit die achter drugs schuil gaat en over de mogelijkheden die er zijn om te stoppen met drugsgebruik kunnen bijdragen aan de vermindering van drugsgebruik;
- we gebruikers kunnen helpen bij het stoppen met drugsgebruik door hen van informatie te voorzien die helpt bij het maken van de keuze om te stoppen;
- dit allemaal bijdraagt aan de de-normalisatie van drugsgebruik in onze samenleving;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de politie een plan van aanpak op te stellen om drugsbezitters bij inname van drugs, bijvoorbeeld bij preventieve fouilleeracties of bij controles op festivals, van schriftelijke informatie te voorzien, bijvoorbeeld door een brief te versturen of een brochure mee te geven na inname van drugs, waarin zij:
 - informatie over afkicken en verslavingsklinieken krijgen;
 - worden geïnformeerd over de criminele wereld achter drugs;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, S. Ceulemans, S. Soytekin en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3, 'Drugs op zak, helpende brief op de mat'. De motie is met 30 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, D66, Volt, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 4, 'Raak ouders in de portemonnee'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 5, 'Sluit de Marechaussee niet langer uit'. De motie is met 29 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 6A, 'Explosiegeweld: voorkomen en genezen gaan hand in hand'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 8, 'Bewustwordingstraining bij indiensttreding'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, 'Vergroot gebruik digitale toolkit'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 10, 'Havens zonder grenzen'. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Agendapunt 6.7, Tweeminutendebat over 'Jaarverslag preventief fouilleren', aangevraagd door het lid Ceulemans

Motie 1, 'Stop institutioneel wantrouwen richting agenten'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 2, 'Stop nu met preventief fouilleren'. De motie is met 32 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 3, 'Wapeninleveracties, effectiviteit leidt'. De motie is met 25 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Agendapunt 6.8, Tweeminutendebat over 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar', aangevraagd door het lid Bokhove e.a.

Motie 1, 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Groep De Jong, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Agendapunt 8.1, Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie 1, 'Wat maakt 't uit joh'. En hoe Rotterdams willen we het hebben, de motie is met algemene stemmen aangenomen.

10. Sluiting

De VOORZITTER. Dan zijn wij hiermee weer aan het einde gekomen van deze lange dag. Ik dank u hartelijk voor uw aanwezigheid en voor het debat en ik wens u een heel goede nacht toe. Ik sluit de vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	2221
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 28 november 2024	2222
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 45 tot en met 47	2226
Het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Havenziekenhuis e.o.	2226
Het voorstel tot vaststelling van het HERZIEN bestemmingsplan Folkert Elsingastraat 3-9	2226
Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van de Presentatie tussenstand Verkenning Museumpark Museum Boijmans Van Beuningen	2226
Merwe-Vierhavens a. Het herziene voorstel tot vaststelling van: 1. Het bestemmingsplan 'Merwe-Vierhavens'; 2. het bestemmingsplan 'Parapluherziening geluidzone Havens Noord Oost-Frankenland'; 3. de beleidsregeling parkeernormen auto en fiets Merwe-Vierhavens b. Het herziene voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Galileipark Merwe-Vierhavens c. Het voorstel tot vaststelling van de 'Rolkeuze en financiering van mobiliteitshubs - Mobiliteitsstrategie M4H'	2227
Voortgang LHBTQIA+-beleid	2247
Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam	2273
Beëdiging van een plaatsvervangend lid van de Rekenkamer Rotterdam	2273
Voortgang LHBTQIA+-beleid – vervolg	2274
Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex	2284
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Nelson Mandelapark'	2293
Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop'	2305
Het voorstel tot herziening van de grondexploitatie 'Vierhavenstrip' wegens wijzigingen Kop Dakpark	2320
Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht'	2323
Merwe-Vierhavens – vervolg	2334

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving', aangevraagd door het lid Van Wifferen en Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema	2334
Het voorstel tot vaststelling van '010 Fit'R - Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht' - vervolg	2356
Tweeminutendebat over 'Jaarverslag preventief fouilleren', aangevraagd door het lid Ceulemans	2357
Tweeminutendebat over 'Klaar voor de start, klaar voor het jubileumjaar', aangevraagd door het lid Bokhove e.a.	2363
Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028 (vervolg van 12 november)	2366
Beantwoording vragen Van Dommelen over Kunst & Complex - vervolg	2393
Het voorstel tot vaststelling van de nota Cultuurplan 2025-2028 (vervolg van 12 november) - vervolg	2393
Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop' - vervolg	2394
Tweeminutendebat over 'Jaarverslagen ondermijning, haven en bestuurlijke handhaving', aangevraagd door het lid Van Wifferen – vervolg en Tweeminutendebat over 'Explosiegeweld', aangevraagd door de leden Ceulemans en Reitema - vervolg	2394
Het voorstel tot de vaststelling van de 'Gebiedsuitwerking Van Nelleknoop' - vervolg	2394
Het voorstel tot benoeming van een nieuw lid en herbenoeming van drie leden van de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed	2395
Motie vreemd aan de orde van de dag	2395
Stemvenster	2396
Sluiting	2413

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 19 december 2024.

De griffier,

De voorzitter,

